وذکر فان الذکری تنفع المؤمنین

انوار المجالس

پښتو

له نويو زياتونو او تخريج سره

مؤلف

حضرت صاحب المرتبت شيخ القرآن والحديث پير طريقت

رهبر شريعت الحاج خليفه صاحب دين محمد مدظله العالی

Ketabton.com

حضرت شيخ المشائخ خليفه صاحب داد محمد غزنوی رحمه الله

جلد دوم

خپره کې

خانقاه عاليه مجدديه عمريه

ډيره اسماعيل خان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې کتاب PDf کول خاص دالله {ج}

د رضا الپاره دې
د هر لوستونکې او فاۀده اخستونکې د دعا فه
هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب پیژندنه :

نوم: انوار المجالس .

فرمودات: شیخ القران والحدیث شمس المشائخ خلیفه صاحب الحاج دین محمد مدظله العالیه .

ټولونکی او ترتیب کونکی : مولوي سید محمد عمر فاروقي

کمپوزران : مولوي سید محمد عمر (فاروقي) او طالب العلم (سید) محمد بهار .

دوړی ځله تصحیح : مولوي سید محمد عمر (فاروقي)

ځلورم ځل تصحیح : مولوی ولي محمد (تائب)

دچاپ شمېر او کال : ۲۰۰۰ ټوکه ، ۱۴۳۷ / ربیع الثاني – ۱۳۹۴ کال دلوه.

خپرونکی : خانقاه عالیه مجددیه عمریه (جامعه روح المدارس روحانیه)

داړیکو شمېري :

افغانستان : ۰۷۷۹۵۰۳۷۰۰، ۰۷۷۷۵۵۹۷۹۱، ۰۷۷۸۲۳۱۲۹۹

دچاپ ټول حقوق له مؤلف سره خوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	فهرست	مخ
۱	۱۸ مجلس / د اخلاص او توبې په بيان کې	۱
۲	دمالك بن دينار دبزرگي سبب کيدلو قصه	۱
۳	دمالك بن دينار (رحمه الله) دنوم وجه اوسبب	۴
۴	دوزخ ته به اول شهيد، عالم او سخي ننوځي	۵
۵	(۱۹) مجلس / د جنت انعامات او مقامات	۷
٦	لومړۍ او غوره صدقه پخپل ځان، اولاد او.....	۱۲
۷	په مخلوق باندې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحم	۱۵
۸	حضرت ابوبکر صديق ﷺ دټولو نيکو......	۱۹
۹	دحضرت اميرالمؤمنين لخوا ديو مريض	۲۲
۱۰	(۲۰) مجلس / له ډېرو مجلسو څخه	۲۵
۱۱	په يوه نيکه خبره باندې يوه انسان ته	۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲	(۲۱)مجلس	۳۱
۱۳	دتوســـل بيــــان	۳۱
۱۴	توسل په درې قسمه ده	۳۱
۱۵	په اعمال صالحه وود توسل ثبوت	۳۲
۱۶	په ذوات فاضله ؤ د توسل دثبوت دلائل	۳۳
۱۷	په توسل کې د جمهورو علماء کرامو رايه	۳۹
۱۸	دنيك مسلمان په مرگ باندې زمكه اواسمان ...	۴۲
۱۹	دصالحانو په اثارو تبرک نيول ثابت دي	۴۵
۲۰	دحضرت نبي كريم ﷺ په وېښتانو..	۴۶
۲۱	دحضرت نبي كريم ﷺ په نوكانو..	۴۷
۲۲	دنقشبنديې مباركې د شجرې د ويلو فائدې	۵۴
۲۳	دنيكوخلكو دنومونو ديادونې په واسطه...	۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۴	دلطائفو په وخت کې دعاوې	۶۰
۲۵	(۲۲) مجلس / په عباداتو کې دحضور....	۶۵
۲۶	د حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د لمانځه په وخت....	۷۶
۲۷	۲۳ مجلس / د روژې د میاشتې اهمیت	۸۰
۲۸	حضرت ضیاء المشائخ قدس الله سره.......	۸۵
۲۹	له عاجزو خلکو سره پام کوئ !	۸۷
۳۰	۲٤ مجلس / د فقهې او تصوف په اصطلاح....	۹۱
۳۱	علم ظاهر او باطن لازم او ملزوم دي	۹۲
۳۲	کوم لمونځ صحیح ده ؟	۹۵
۳۳	د ریاکارانو انجام	۹۷
۳۴	په جمعه دیوه لمانځه نه کولو باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له رضا بې برخې کیدل	۱۰۱
۳۵	نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د محبوبینو له جُملې	۱۰۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۶	د نبي کریم صلی الله علیه وسلم قاصد خدای پاک..	۱۰۴
۳۷	۲۵ مجلس / د صالحانو اود ذکر بیان	۱۰۷
۳۸	د یو شوم له لاسه د روم ټول ښار وسوزېده	۱۱۱
۳۹	د بایزید بسطامی رحمه الله په لیدلو یې....	۱۱۴
۴۰	۲۶ مجلس / د وخت ارزښت اود خدای......	۱۱۶
۴۱	حضرت بایزید بسطامی او یوه ځناور ترمنځ...	۱۱۸
۴۲	د حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني	۱۱۹
۴۳	د وخت ارزښت	۱۲۰
۴۴	د صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم له خدای تعالی نه...	۱۲۰
۴۵	(۲۷) مجلس /د حضرت شاه نقشبند رحمه الله	۱۲۴
۴۶	د حضرت شاه نقشبند رحمه الله له خپل....	۱۲۵
۴۷	د حضرت شاه نقشبند رحمه الله له خپل مرشد.....	۱۲۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۸	حضرت شاه نقشبند رحمه الله ته د خپل....	۱۲۹
۴۹	د تصوف ځيني اصطلاحات	۱۳۲
۵۰	په يو نېك شخص د الله پاك ﷻ امتحان او....	۱۳۶
۵۱	ايا په جذب اودس ماتيږي او كنه ؟	۱۴۳
۵۲	(۲۸) مجلس / د حضرت رسول الله ﷺ سره	۱۴۶
۵۳	د محبت علامات	۱۵۱
۵۴	(۲۹) مجلس / د حضرت امام اعظم ابو حنيفه رَحِمَهُ اللَّهُ مناقب او علمي مقام	۱۶۰
۵۵	د امام اعظم ابو حنيفه رَحِمَهُ اللَّهُ د ژوند حالات	۱۶۱
۵٦	امام شافعي رَحِمَهُ اللَّهُ به د امام صاحب په زيارت كې خپل مذهب پريښود	۱۶۳
۵۷	د حضرت اما م ابو حنيفه رَحِمَهُ اللَّهُ تقوا او سخاوت	۱۶۴
۵۸	په حد يثو كې د حضرت اما م اعظم رَحِمَهُ اللَّهُ..	۱۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۹	دامام ابوحنیفه رَحِمَهُ اللّٰهُ دفقاهت بشارت	۱۷۰
٦۰	(۳۰) مجلس / که څوک له مهلکاتو وده.....	۱۷۲
٦۱	له حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ سره سمندر او غرونه..	۱۸۶
٦۲	د حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ کرامت	۱۸۹
٦۳	په عبادت کې د حسي خوند مثال	۱۹۱
٦۴	(۳۱) مجلس / دشریعت خلص، علم ،عمل...	۱۹۲
٦۵	حضرت حافظ شیرازی د خپل شهرت.....	۱۹۹
٦٦	په یو جائز عمل ترسره کولو هم دیوسړي	۲۰۲
٦۷	د کستم خلیفه صاحب هم شهرت او ځان.....	۲۰۳
٦۸	ډیری علماء دنفس دذلیل کولو په خاطر.....	۲۰۴
٦۹	دپنجاب د یوه پیر واقعه	۲۰۵
۷۰	نفس په صاحب صاحب دپر غتیږي	۲۰۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۱	د علم اصلي حقيقت دامام غزالي ...	۲۰۸
۷۳	(۳۲) مجلس / دتقوا اواصلاح شرطونه اواسباب	۲۱۲
۷۴	د تقوا اقسام	۲۱۲
۷۵	اولیاوو ته خدای پاک ﷻ په حرام خوراک	۲۱۶
۷۶	یوه خُرما یې په اشتباه وخوړه څلوېښت شپې ..	۲۱۷
۷۷	دولایت شرطونه	۲۱۹
۷۸	له بیعت نه مخکې اصلاح	۲۲۱
۷۹	حضرت انوارالمشائخ دملاقات په ځای یواځې	۲۲۲
۸۰	دمجدد الف ثانی قدس الله سره د مُریدانو ...	۲۲۴
۸۱	(۳۳) مجلس / دمحبت اصلي سبب	۲۲۷
۸۱	دحضرت ابوبکر الصدیق رضی الله عنه دمحبت واقعه	۲۲۸
۸۳	دحضرت عبدالله بن زید ابن عبدربه رضی الله عنه واقعه	۲۳۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۴	له رسول الله صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ سره څناورو	۲۳۳
۸۵	(۳٤) مجلس / د حضرت نبي کریم ﷺ او....	۲۳۵
۸۶	د حضرت حسن رضي الله عنه او حُسین رضي الله عنه د لوږې واقعه	۲۴۰
۸۷	امهات المؤمنین له حضرت نبي کریم ﷺ....	۲۴۲
۸۸	(۳۵) مجلس / د نعمتونو قدر او شکرانه باید	۲۴۴
۹۸	په یو ځل (سبحان الله) ویلو سره د قبر د	۲۴۶
۹۰	د حضرت بي بي رابعه یوه زړه درد وونکې....	۲۴۸
۹۱	د حضرت عبدالله بن مبارک د غلام واقعه....	۲۵۲
۹۲	(۳٦) مجلس / داسلام دین د مسلمانو له پاره...	۲۵۷
۹۳	د حضرت ابراهیم بن ادهم د ولایت سبب اوله...	۲۵۷
۹۴	حضرت ابراهیم بن ادهم په ظاهري تکلیف....	۲۶۳
۹۵	(۳۷) مجلس/ توبه ،ژړا او له خدای پاک ﷻ نه...	۲۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۶	د الله پاک ﷻ له وېرې توبه اېستل	۲۶۶
۹۷	يو سخي ته له مسكينانو سره د مرستې له ...	۲۶۷
۹۸	حضرت عمر فاروق رضي الله عنه له خداى پاک ﷻ	۲۷۰
۹۹	(۲۸) مجلس / د ولايت شرطونه او د ولي نښې...	۲۷۸
۱۰۰	لومړى: صُحبت (له اولياءِ كرامو سره ناسته)	۲۷۸
۱۰۱	دوهم ذِكر (په هر حال كې الله تعالی يادول	۲۷۹
۱۰۲	د اولياوو علامې او نښې	۲۸۳
۱۰۳	د حضرت بِشر حافي قدس سره د توبې او لقب...	۲۸۸
۱۰۴	(۳۹) مجلس / د حضرت نبي كريم ﷺ	۲۹۲
۱۰۵	جمادات هم په دې اقرار كوي چې نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حقه دى	۲۹۵
۱۰۶	د حضرت نبي كريم ﷺ د (شق القمر) معجزه	۲۹۶
۱۰۷	د اسطوانة الحنانة واقعه	۲۹۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰۸	د حضرت رسول الله ﷺ په حیواناتو کې ...	۳۰۱
۱۰۹	د حضرت نبي کریم ﷺ د معراج په واقعه	۳۰۲
۱۱۰	عقلي دلائل	۳۰۵
۱۱۱	د طریقت فائدې	۳۰۹
۱۱۲	بیعت اولاس نیوی دوه لویې فائدې لري	۳۱۰
۱۱۳	(٤٠) مجلس / په دنیاکې د نیکو اعمالو بدله	۳۱۱
۱۱۴	په بنې اسرائیلو کې د دریو نیکو انسانانو قصه	۳۱۱
۱۱۵	د یوې ګناه د نه کولو په سبب له دنیاوي ...	۳۱۵
۱۱۶	د حضرت حبیب عجمي رحمه الله د توبې ...	۳۲۰
۱۱۷	(٤١) مجلس / د وخت اهتمام د خدای پاک ﷻ ...	۳۲۷
۱۱۸	د حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه کرامت	۳۲۹
۱۱۹	د حضرت ابودرداء رضي الله عنه کرامات	۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲۰	د حضرت حمزهؓ له شهادت نه وروسته ...	۳۳۱
۱۲۱	د نېکو خلکو د ملګرتیا له وجې سپي هم...	۳۳۳
۱۲۲	حضرت نورالمشائخ رحمه الله له مرګ نه وروسته	۳۳۵
۱۲۳	حضرت نبي کریمﷺ د کوچي له پاره په...	۳۳۶
۱۲۴	د حضرت خالد بن ولیدؓ کرامت	۳۳۸
۱۲۵	د حضرت اسماعیل جان اغا صاحب کرامت	۳۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۸) مجلس

داخلاص او توبې په بیان کې

د تقوی اثر په اوو ځایونو کې معلومیږي، یو له هغوځخه داده چې طاعت دالله تعالی د رضا له پاره وشي ، که یو څوک طاعت او عبادت دالله تعالی د رضا له پاره نه کوي نودا عمل یې هم په دنیا او هم په آخرت کې عبث او بې فائدې دی.

مالک بن دینارته دبزرګي ورپه برخه کیدلودسبب قصه

حضرت مالک بن دینار رَحِمَهُ اللّٰهُ چې د خپل وخت یو ډېر لوی بزرګ او ولی الله او دحسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ همعصری(هنځولی) و، دی بې اندازې دنیاداره سړی و او له مال دولت سره ، سره الله تعالی ورته ښائست هم ورکړی و، ډېره ښه ځواني یې وه.

دی وایي چې: زه د شام د دمشق ښار جامع جومات ته (چې حضرت معاویه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ جوړ کړی و.) ولاړم، په زړه کې مې راوګرځېدل چې کاشکې ددې جومات سرپرستي یې ماته راکړې وای، زه یې متولي او سرپرست وای، له دې نه وروسته مې په همدغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جومات کې اعتکاف شروع کړ، تر څو د خلکو په ما باندې اعتماد پیدا شي، مال دولت راسره ښه ډېر و نو خیراتونه مې هم شروع کړل، له مسکینانو سره مې مرستې او کومکونه کول، نفلونه مې شروع کړل، هرڅوک به چې راتلل نو زه به یې لیدلم چې په نفلونو ولاړ یم، یو کال مې همداسې په اعتکاف او عبادت کې تېر کړ، دی وایي چې: په دې دومره وخت کې به ماته خان د منافق په شان ښکارېده، څکه چې زما په دې عبادتونو او خیراتونو سره نیت دا و چې ترڅو خلک را باندې اعتماد وکړي او ماته د جومات سرپرستي راکړي، خو ددې یو کال تکلیفونو د تیرولو سره ، سره خلکو زما لور ته هیڅ التفات او کتنه نه کوله

دی وایي چې: اخیرمې یوه شپه له ځان سره فکر وکړ چې دا یو کال کېږي چې په اعتکاف کې ناست یې او شپه ورځ په نفلونو لګیا یې ، په صدقو او خیراتونو مصروف یې، دا ټول ددې له پاره چې د خلکو تر نظره ښه ورشم، چې فلانکی ښه سړی دی، نو آیا دا کار ډېره لویه تیر وتنه نه ده ؟ چې خپل قیمتي وخت دې ددې له پاره ضایع کړ چې خلک مې ښه وګڼي

دی وایي: له ځان سره مې فیصله وکړه چې: اې خدایه پاکه ! له دې وروسته به عبادت یواځې او یواځې ستا دخوشحالولو له پاره کوم نو دغه شپه چې ما په عبادت کې یواځې د خدای تعالی جَلَّجَلَالُهُ د رضا له پاره تېره کړه نو سهار تقریباً ددغه جومات چې څومره مشران او کلیوال وو هغوی په خپل منځ کې کېناستل اومشوره یې سره وکړه چې: په دې جومات کې څه کړکۍ، دروازې، یا کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمنټي ځای خراب شوی دی، باید ددې کارونو له پاره په خپل منځ کې یوڅه چنده سره یوځای کړو او یو نېک سړی مو ورته ټاکلی وای چې د جومات دغه کار مسؤلیت یې په غاړه اخیستی وای. نو دې خلکو په خپل منځ کې سره وویل چې: تر مالک بن دینار بل ښه سړی نشته، له فیصلې وروسته ما ته شل کسان راغلل او کېناستل چې مونږ له دې غوښتنې سره درته راغلي یو چې که ته د دغه جومات سرپرستي په غاړه واخلې ، مصرف او نور هرڅه یې ستا په اختیار کې وي.

دی وايي چې ما وویل: ای خدایه ! یو کال مې د ځان له پاره عبادت کاوه چې خلک مې ښه وګڼي خو هیچا راته التفات او کتنه ونه کړه، نن چې یوه شپه خاص ستا په دربار کې ستا له پاره ودرېدم ، نو اوس زه د جومات سرپرستي نه غواړم، دغه دی شل کسان راته راغلي او ناست دي چې ته د جومات سرپرستي واخله.

نو مالک بن دینار رَحِمَهُ اللهُ قسم کوي چې: زه به ددې جومات سرپرستي هېڅکله هم وانه خلم او زه به آینده ټول کارونه د الله تعالی د رضا له پاره کوم.

دغه حضرت مالک بن دینار رَحِمَهُ اللهُ بیا د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ له مقربینو څخه حساب شو، له دې ټولې مالداري سره یې ملنګي او خدای پرستي خوښه کړه ، دنیا ، مال او دولت هرڅه یې ختم کړل، له مشائخو سره یې تعلق پیدا کړ.

[تذکرة الاولیاء فارسي چاپ ایران ص: ۶۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمالک بن دینار(رَحِمَهُ اللّٰهُ) د نوم ایښودلو وجه اوسبب

نو مالک بن دینار رَحِمَهُ اللّٰهُ یوه ورځ په کشتۍ کې سپور شو، نو د دریاب په منځ کې کشتیبان ورڅخه یو دینار کرایه وغوښته او له ده سره یو دینار هم نه ؤ، دی وایي چې په دې خبره یې نه پرېښودم او په کشتۍ کې راسره د کشتیبان جنګ شو، دومره یې ووهلم چې بې هوښه شوم، چې بیا را په واک شوم، بیا یې راته وویل چې یو دینار راکړه، ما بیا ورته وویل چې نشته راسره، بیا یې ووهلم، په دریم وار مې ورته وویل چې نور مې وس نشته، له لاسونو او پښو څخه مې ونیسئ او دریاب ته مې وغورځوئ! کله چې دوی ددې کار اراده وکړه نو له دریاب څخه ډېر ماهیان د کشتۍ په یوه او بل طرف باندې راپورته شول او هر ماهي په خوله کې یو یو دینار نیولی و، له یوه ماهي څخه مې دینار راواخیست اود کشتۍ مالک ته مې ورکړ، نو څکه ده ته (مالک بن دینار) وایي. له دې نه وروسته له کشتۍ څخه راکوز شو اود اوبو په مخ باندې روان شو او بیا چا ونه لیده. [تذکرة الاولیآء پښتو / ص: ۳۹]

نو لنډه داچې هرکله کار د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره نه وي، نو یو کال اعتکاف، لمونځونه، خیراتونه هېڅ ګټه نه رسوي اونه هم د خلکو په زړونو کې ځای پیدا کولای شي، خو کله چې یوه شیبه خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ته په اخلاص ودرېږي بیا یې ثمره او نتیجه تاسې هم ولیدله چې خلکو ته محبوب شو، دا ولې ؟ څکه چې خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ته محبوب شو، کله چې یې له خدای تعالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د اخلاص معامله شروع شوه، نو بيا الله تعالى هغه مقام او مرتبه ورته ورکړه چې که سړی دده مبارک تاريخ ګوري بېخي يې نه شي بيانولای. دومره تکليفونه يې تېر کړي دي چې د عُمر په آخر کې يې بيا په کلونو کلونو لمده ډوډۍ نه ده خوړلې، خورما او غوښه يې نه ده خوړلې، په ډېرو تکليفونو کې به يې شپې ورځې تېرولې.

همداراز لکه مخکې په همدې کتاب او ټوک کې مخ ۱۴۹ / ۱۵۱ / کې د بني اسرائيلو ديوه بدمعاشي قصه تيره شوې ده چې په اخر عمر کې يې خداي پاک توبه قبلوله کړه.

ټول ژوند سړی په کفر کې تېر کړي وي خو چې يو وار په اخلاص توبه ګار شي نو الله تعالى ورته له ټول کفر څخه تېرېږي، ټول عمر يې په فِسق او ګناه کې تېر کړی وي خو چې يو وار په اخلاص توبه وباسي نو بيا هم له ټولو بدعمليو ورتيرېږي، که طاعت، لمونځ، روژه، جهاد، علم بلکې هر نېک عمل چې د خدای تعالى جَلَّجَلَالُهُ د رضا له پاره نه وي هغه په هېڅ شمار ده.

دوزخ ته به اول شهيد، عالم او سخي ننوځي

په حديث مبارک کې راځي چې له ټولو نه مخکې به درې کسان دوزخ ته ځي چې هغه شهيد، عالم او سخي دی، څکه چې شهيد شوی وي خو جهاد يې د الله تعالى د رضا له پاره نه وي کړی، همداسې عالم د خدای تعالى جَلَّجَلَالُهُ د خوشالولو له پاره علم نه وي حاصل کړی، او سخي هم د خدای جَلَّجَلَالُهُ د رضا له پاره مال نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړي، [صحیح المسلم و مشکوة المصابیح/ ج ۱/ کتاب العلم ص ۳۲] نو په دنیا کې خو ځان ډېر ښه ورته معلومیږي ، په ډېر ښه عمل لګیا ده، خو چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ د رضا نه وو بیا به په دغو خلکو د جهنم اور بلیږي. نو په هر عمل کې به زمونږ مطلوب او مقصود د الله تعالی رضا وي. لږ عمل دې وي خو چې د الله تعالی له پاره وي، دغه لږ عمل تر هغه ډېر عمل چې په ریاکاري او نوم باندې بناء وي او یا هم د بل غرض له پاره وي نو دغه لږ عمل وریاندې بهتره ده. که یوه یا نیمه خورما (کهجوره) چې څوک په اخلاص سره صدقه کړي د اُحُد د غره په اندازه د سرو زرو د ریاکاره خیرات ورکولو نه زیات ثواب لري، دوه رکعته نفل که په اخلاص سره وي، یا هم یو ساعت مطالعه وکړي، دا تر ملیونونو روپیو نه بهتره ده او که سړی د ذِکر په حالت کې په ژړا لګیا وي، خو خپلې ژړا ته دې وګوري چې زه د څه له پاره ژاړم، چې خلک راته ووایي چې دا فلانکی دومره ولې ژاړي، نو که دغه ژړا دې د خدای تعالی جَلَّجَلَالُهُ د خوشالولو له پاره نه وي نو په دې کې هم هیڅ ګټه نه شته. نو غرض دا چې په هرڅه کې به مقصود د الله تعالی رضا وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۹) مجلس

د جنت انعامات او مقامات

الله تعالی فرمايي: ﴿ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ ﴾

[سورة الرحمن]

ژباړه: او هغه لره چې ویریږي (په وخت دګناه کې) له ودریدلو څخه په مخ درب خپل کې (حساب ته) دوه جنتونه دي

په عبادت کې دکوشش کولو یوه طریقه داده چې سړی دعباداتو ثوابوته متوجې شي چې خدای پاک په دغو عباداتو باندې مونږ ته کومه بدله اوعوض راکوي چې دهغو نعمتو دخدای پاک په دغو عباداتو باندې مونږ ته کومه بدله او عوض راکوي چې دهغو نعمتو دخدای پاک سوچ اوفکر دېروي ورسره نوبیا دغه انسان دهغه نعمت دحاصلولو په خاطر باندې کوشش کوي

خداوند متعال په دغو عباداتو باندې انسانانوته جنت ورکوي جنت څنګه مقام ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم ﷺ دجنت تشريح کوي اووايي: ﴿ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ ﴾ [سورة الرحمن]

څوک چې ډارېږي له دېنه چې زه به په ورځ دقيا مت دخداى پاک په حضور کې درېږم اوزما نه به سوال کيږي اوزه به ځواب ورکوم .نوهغه ته خداوند متعال دوه جنته ورکوي بل ځاى کې راځي :﴿ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ ﴾ [سورة الرحمن] ددغو دووجنتونونه پرته دوه نور هم شته

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ مِمَّ خُلِقَ الْخَلْقُ؟ قَالَ: «مِنَ الْمَاءِ»، قُلْتُ: الْجَنَّةُ مَا بِنَاؤُهَا؟ قَالَ: «لَبِنَةٌ مِنْ فِضَّةٍ وَلَبِنَةٌ مِنْ ذَهَبٍ، وَمِلَاطُهَا الْمِسْكُ الْأَذْفَرُ، وَحَصْبَاؤُهَا اللُّؤْلُؤُ وَالْيَاقُوتُ، وَتُرْبَتُهَا الزَّعْفَرَانُ مَنْ دَخَلَهَا يَنْعَمُ وَلَا يَبْأَسُ، وَيَخْلُدُ وَلَا يَمُوتُ، لَا تَبْلَى ثِيَابُهُمْ، وَلَا يَفْنَى شَبَابُهُمْ» ﴾

[جامع الترمذي ج ۲ /ص: ۷۹ / رقم الحديث: ۲۵۲۶]

ژباړه له حضرت ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دى وايي رسول الله ﷺ ته مې وويل چې خلک له څه شي څخه پيدا دي ؟

راته وې ويل له اوبو څخه ، ورنه ومې پوښتل جنت او دجنت جوړښت له څه دى ؟ راته وې ويل : يوه خښته يې له سپينو زرو اويوه يې له سرو زرو څخه ده اوګل يې له خوشبويه مشکو څخه ده او شګې يې ملغلرې او ياقوت دي ، خاوره يې زعفران دي څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ورننوت نو خوشحاله به وي نا امیده کېږي به نه همېشه به وي نه به مړ کېږي . نه به يې جامې زړېږي او نه به يې ځواني زړېږي .

دادوه جنتونه داسې دي چې سامانونه يې هم ټول دسپینو زرودي هغه لوښي چې اوبه او شراب پکې ځښل کېږي هغه پلېټونه چې خوراکونه پکې خوړل کېږي داټول دسپینو زر ودي اودادجنت حالات چې بیانېږي په دغه کې باید مونږ شک ونه کړوځکه چې دادخداوند متعال او نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرموده ده.

په جنت کې داسې مقامات شته چې یوه لویه ماڼۍ دملغلرو وي په هغې کې دننه اویا (۷۰)کورونه وي اوپه یوه کور کې اویا(۷۰)کوټې او په یوه کوټه کې اویا (۷۰) تختونه او په هر تخت باندې به اویا (۷۰) قسمه فرشونه وي چې د هر یوه رنګ به له بل څخه جُدا وي اوپه هر فرش به ددغه جنتي له پاره ښځه حوره ناسته وي. دوه داسې جنتونه دي چې دهغو ټول اسباب د سپینو زرو دي، د ځښاک شیان يې شراب دي چې د هغو د اقسامو بیان د قرآن کریم په آیتونو کې شوی دی شراب به څکل کېږي، د دُنیا د شرابو غوندې کیفیت به يې نه وي؛ چې د سر درد ورسره پیدا کېږي، یا انسان داسې نشه کړي چې د عقل له دائرې څخه ووځي،هلته د شیدو ویالې هم شته چې نه به دغه شیدې بدبویه کېږي اونه به کوم تغیر او بدلون پکې راځي، هلته شات هم شته داسې به صفا وي چې هېڅ ګندګي به ورسره ګډه نه وي، هلته داسې اوبه شته چې هېڅ تغیر او بدلون به نه پکې راځي، که څه هم ډېر وخت ورباندې تېر شي، ددغو اوبو نمونه په دې دنیا کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمزم اوبه دي، چې په کلونو کلونو خلکو ساتلې وي خو هېڅ بدبويي ، خرابي او بدلون نه پکې ترسترګو کېږي. خدای تعالی په دُنیاکې د هغو اوبو يوه نمونه ښودلې چې هغه دزمزم اوبه دي.

بيا دوه داسې جنتونه هم شته چې دهغو ټول اسباب بيا د سرو زرو دي، د دواړو جنتونو آبادي د سرو زرو له خښتو څخه شوې ده. لاندې ځمکه او دېوالوونه يې هم د سرو زرو دي، خټه يې له مُشکو څخه جوړه ده، چې د خوشبويي ساری يې نشته.

هر جنتي ته به د ډوډۍ خوړلو په وخت کې اويا دستر خوانونه واچول شي اوپه هر دسترخوان به اويا قسمه خوراکونه ايښي وي، د يوه ميل په اندازه به اوږد او همداسې د يوه ميل په اندازه به يې د دسترخوان پلن والی وي، له دې سره سره يې دغه جنتي انسان ته الله جَلَّجَلَالُهُ دومره طاقت هم ورکړی وي چې دا ټول خوراکونه به هضم کولی هم شي ، داسې به نه وي لکه په دنيا کې چې ليږ زيات خوراک وکړې بيا به دې دبدن يوه پرزه خرابه وي . يوه جنتي ته به الله تعالی د دنيا د سلو (۱۰۰) انسانانو برابر طاقت ورکړی وي. [جامع الترمذی / ج: ۲ ص: ۸۰ / ابواب صفة الجنة] خو هلته چې دا دومره خوراکونه کېږي نو قضاء حاجت نشته، څومره اوبه او شراب ،شيدې او شات چې څښل کېږي هلته بيا بولې (وړې متيازې) نشته ، يواځې او يواځې د ارګمي (تېغ) په را اېستلو او په خولې کېدلو سره هرڅه هاضمه کېږي.

[مشکاة المصابيح / ج ۲ / ص: ۵۱۸ / باب صفة الجنة]

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «فِي الْجَنَّةِ مِائَةُ دَرَجَةٍ مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ،....﴾

[جامع الترمذی ج ۲ / ص ۷۹ / باب فی صفة درجات الجنة رقم الحدیث ۲۵۳۱]

ژباړه : له حضرت عباده ابن صامت رضي الله عنه روايت دی وايي : رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايي چې په جنت کې دتنه سل رتبې او درجې دي چې ددوو درجو ترمنځ به دومره فاصله او واټن وي ، لکه داسمان اوزمکې ترمنځ چې څومره واټن او فاصله ده.

حضرت ابی سعيد خدری رضي الله عنه له نبي کريم صلی الله علیه وسلم څخه پوښتنه وکړه چې دغه دومره اوچته مرتبه چې دا نور جنتيان به داسې ورته ګوري لکه څوک چې له ځمکې څخه آسمان ته ګوري نو الله تعالی به دا مرتبې چاته ورکوي ؟ نو نبي کريم صلی الله علیه وسلم ورته په خواب کې وفرمايل چې دا دهغو خلکو ځای دی چې د فرضي حقوقو له ادا کولو سره سره له ګناهونو هم ځان ساتي او بل دا عمل هم کوي چې ﴿ لِمَنْ يُفْشِي السَّلَامَ وَ يُطْعِمُ الطَّعَامَ وَ يُصَلُّوْنَ بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامُ وَ يَدُوْمُ عَلَى الصَّوْمِ ﴾ يعني الله تعالی دا جنت او مرتبه هغو خلکو ته ورکوي چې سلام اچول يې خپل عادت ګرځولی وي او هرچاته ډوډی ورکوي اود شپې له خوا په داسې حالت کې د (تهجد) لمونځ کوي چې خلک ويده وي او په دوامداره توګه روژه نيسي.

نو کله چې نبي کريم صلی الله علیه وسلم دا خبره وکړه نو ابوسعيد خدری رضي الله عنه بيا پوښتنه ورڅخه وکړه چې: يارسول الله صلی الله علیه وسلم ! دا به د چا په وس او طاقت کې وي چې په دنيا کې سړی ويښ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی سلام ورباندې اچوي ، له ظاهري الفاظو خو دا معلوميږي چې د دنيا په ټولو انسانانو به سلام اچوي ، ټولو خلکو ته به ډوډۍ ورکوي ، ټول عمر به روژه نيسي او ټوله شپه به لمونځ کوي. نو دا خو دهيڅا په وس کې هم نشته. رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خواب کې ورته وويل: چې آسانه طريقه يې داده چې څوک په مخه درځي نو هغه ته به سلام اچوي، داسې نه چې په خلکو پسې به ګرځي. د (اطعام الطعام) دا معنى چې که بل څوک درته پيدا نه شو چې ډوډۍ پرې وخوري نو په خپل اهل او عيال يې چې د ثواب په نيت وخوري دا هم په (اطعام الطعام) کې داخل ده. [رواه جامع الترمذي ج: ۲ ص: ۷۹ باب في صفة درجات الجنة رقم الحديث ۲۵۲۷ / بتغير لفظ و راوي]

څکه په بل ځاى کې حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې بهترينه صدقه اول په خپل عيال ده.

لومړى او غوره صدقه پخپل ځان ، اولاد او دکور په والاده

﴿عن ابى هريرة قال جاء رجل الى النبى صلى الله عليه وسلم فقال عندى دينار قال أنفقه على نفسك قال عندى اخر قال انفقه على ولدك قال عندى اخر قال انفقه على اهلك قال عندى اخر قال انفقه على خادمك قال عندى اخر قال انت اعلم﴾ [مشكاة المصابيح ج: ۱/ص: ۱۸۴/ باب فضل الصدقة]

ژباړه : له حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دى وايي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته يو سړى راغى ورته وايي : له ما سره يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دینار دی، نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې په خپل ځان یې مصرف کړه، هغه بیا ورته وویل چې: بل دینار هم راسره شته، نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې په خپل اولاد یې مصرف کړه، هغه بیا وویل چې: بل هم راسره شته، ده مبارک صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې: په خپله ښځه دې مصرف کړه، هغه بیا وویل چې: بل دینار هم راسره ده، ده ورته وویل په خپل خادم یې مصرف کړه، هغه وویل بل دینار هم راسره شته، نو نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې: اوس نو تاته ښه معلومه ده چې په خپلو خپلوانو کې دې څوک ډېر حقدار ده نو دا بیا هغه ته ورکړه. نو بهترینه صدقه په خپل عیال ده.

نو راځم اصل مطلب ته کوم چې مخکې حدیث شریف تېر شو چې په خپل عیال باندې که په ښه نیت مصرف وکړې بیا به هم هماغه مرتبه الله تعالی درکوي کومې مرتبې ته به چې نور جنتیان له لاندې ګوري. اود دوامدارې روژې مطلب داده چې له فرض روژې څخه وروسته په هره میاشت کې درې درې نفلي روژې ونیسې نو دا داسې ده لکه ټول کال چې دې روژه نیولې وي.

اود شپې د لمانځه څخه مطلب داچې یو څوک د ماخستن فرض لمونځ په جَمعه اداکړي او بیا فضول (بې ګټې) مجلسونه او عبثیات (خوشې کارونه) پرېږدي ، بې ځایه قصې او نقلونه ونه کړي او بیا د سهار لمونځ په جَمعه وکړي نو دغه سړي ته هم الله تعالی هم هغه مقام ورکوي کوم مقام چې الله تعالی د تهجدو لمونځ کوونکي ته ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو که مونږ او تاسي د الله تعالی رحمت ته پام وکړو نو خبره ډېره آسانه ده، چې د جنت هغه بنګلې چې نور د تيتې مرتبې جنتيان ورته له لاندې ښخه ګوري خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې هغو خلکو ته ورکوي څوک چې په لاره چاته په مخ ورځي او په سلام اچولو کې مخکې شي

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: ﴿البادئ بالسلام برئ من الکبر﴾ [زادالطالبين ص: ۵/ بحواله بيهقي] يعنې څوک چې په سلام اچولو کې تر بل مخکې شي نودا سړی له تکبر ښخه خالي دی.

ياداچې په خپلې کورنۍ باندې حلال رزق خورې اود ثواب نيت دې کړی وي نودا سړی به هم هغه مقام ته رسيږي چې مخکې بيان شو.

ياداچې فرضي روژې ونيسي او بيا په هره مياشت کې درې نفلې روژې ونيسي نو الله تعالی ورته د ټول عمر دروژې نيولو ثواب ورکوي. د ماختن او سهار لمونځونه چې په جمعه ادا کړي نو که د شپې بالکل جګ نه شي بيابه هم الله تعالی دغه مقام ورکوي.

اوس چې سړی د جنت بنګلو او انعاماتو ته متوجه شي، هغه د جنت حورې چې اويا جوړه جامې يې اغوستې وي، له دې جامو سره سره دومره ښائست الله تعالی ورکړی چې د دوی د پښو د هډوکو په منځ کې ماغزه به له ډيره ښايسته له ورايه معلوميږي. نودا ښائسته حورې او غِلمان، ښائسته بنګلې دا د يوه ادنی جنتي مقام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده اودا مقام په عبادت سره ترلاسه کېږي، نو عبادت يې قيمت شو، قيمت خو يې څوک نه شي ادا کولای ، خو دخدای پاک په خپلو نيکو بنده ګانو ډيره خوا بديږي که بندګان ليږ ښه له ځانه سره وکړي الله تعالی يې په بدله کې ډير څه ورکوي ددې مثال داسې دی لکه يوغريب سړی دی (۳۰) کلداري ورسره دي او يوه کيلو انګوراخلي هغه په (۱۰۰) روپۍ کيلو دي خوددوکاندار خوا ورته بده شي هغه ورته وايي چې دي خو ګران خير ده تاته به يې په دې ديرش روپۍ درکړم ، جنت ته چې څوک داخليږي د الله تعالی په رحمت به داخليږي، خودا عبادت کول د رحمت دنزول له پاره لوی سبب او ذريعه ده. [جامع الترمذی ج ۲ ص ۷۹ / ۸۰ / ابواب صفة الجنة]

کوم اولاد چې د مور او پلار خدمت کوي، نو په هغه اولاد يې تر نورو اولادونو شفقت او مينه زياته وي، نو خداوند متعال د هغه چاچې دده جَلَّ جَلَالُهُ بندګي ډېره کوي، عاجزي ورته کوي، نو په هغه بنده يې رحمت هم زيات وي او ترڅو پورې چې انسان باغي شوی نه وي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کله هم چاته عذاب نه ورکوي.

په مخلوق باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحم اومهرباني

په حديث شريف کې راغلي دي چې يووخت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ورسره دي چې يوې ښځې ته وروګرځېده چې هغې اور بل کړی اوکټو يې وربانديې ايښې نوداداور لمبه چې جګه شي داخپل بچي ورڅخه لرې کړي اوکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې تیته شي بچي یې ورشي په هغه طرف باندې داښځه ورته راجګه شوه چې ته رسول دخدای یې نبي کریم ﷺ ورته وویل هو زه یم وایي: الله تعالی په مخلوق باندې تر مور اوپلار زیات مهربانه ده چې مور خوخپل زوی اورته نه اچوي اوس دازما بچی ده زه یې اورته نه اچوم خدای تعالی چې پر خپل مخلوق تر مور اوپلاراوباچنده زیات مهربانه ده نو هغه څرنګه دغه مخلوق اورته اچوي نبي کریم ﷺ سرتیټ واچاوه اوپه ژړا شواووې ویل چې الله تعالی خپل بنده ته عذاب نه ورکوي کله چې یو بنده دبندګي له چوکاټ څخه ووزي په ناروا او ناخوالو یې سرشي او توبه هم نه باسي داسې بنده ته بیا خدای پاک دده دپاکوالي له پاره عذاب ورکوي. ددې مثال داسې دی لکه دیو چامور او پلار دې اولاد پرې ګران دی او شفقت هم زیات لري خو دغه مور اوپلار چې کله له اولاد څخه ډیر په تکلیف شي بیا یې په خپله وهي او یایې دوخت په حکومت ونیسي او بندي یې کړي.

نو انسان هم چې دالله تعالی دبندګي په چوکاټ کې ترهغه وخته چلیږي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ خپل بنده ته عذاب نه ورکوي خو چې دبندګي له چوکاټ نه ووت او بې لارې شو. تردې چې دبغاوت درجې ته وره سیده او دغه لړه یې جاري وه، نو بیا پس له هغه نه بیاهغه ته سزا ورکوي.

اوکه یوتن دخدای جَلَّجَلَالُهُ په عبادت مصروف وي نو دخدای تعالی عبادت خو درحمت او دلوړوالي ددرجو سبب دی بیا یې خدای پاک کله عذاب او سختیو ته ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره چې بندګي او عبادت زیاتیږي دخدای جَلَّ جَلَالُهُ خیره منل کیږي. دغومره دخداوند متعال رحمت زیات رانازلیږي بیادخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په خزانوکې خو دهیڅ شي کمبوت نشته بیاواجب تعالی دجنت قیمت نه غواړي بیا دجنت دبنګلو قیمت نه غواړي دخپل دیدارقیمت نه غواړي څکه قیمت یې نشته او نه یې څوک پوره کولای شي دایې هسې سبب یوذریعه اوبهانه ده عبادت کوي که یې نه کوي په اطاعت باندې دالله تعالی خدائي ته ګټه اوپه طغیان باندې دخدای پاک خدائي ته څه ضرر نه رسیږي.

نو هر څه چې سړی کوي باید فائدې ته یې نظر وشي چې لمونځ کوم په لمانځه باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت راکوي زه روژه نیسم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت پرې راکوي زه ذکر کوم ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پرې جنت راکوم زه حج کوم ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ جنت پرې راکوي زه جهاد کوم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت پرې راکوي او طالبي کوم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت پرې راکوي

نوهغه جنت ته چې نظروکړي دجنت انعاماتوته نظروکړي بیاکه په دغو عباداتو کې څه تکلیفونه ورباندې تېرېدل داهم ټول ورته اسانه شي. وایي چې ددنیا دګټې اوتاوان خیره سړی چې په دنیاکې سنجوي نوچې څومره ګټه دیوه شي زیاته وه نودغومره خلک دهغه شي سره محنت تېروي ډېرې سترې تېروي تاسې دادمستریانو ژوند ګورئ دسرڅخه تر نوکه پورې په ګرسو او مبلاینو ککړوي خیرنې جامې یې اغوستي وي خوددنیا ګټه وینې چې ډېره ده نوداخپل ښایسته بدن یې ددنیا دترلاسه کولو له پاره په خیرو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګريسو او مبلاينو لړلی وي ، نوخلک په قسم قسم تکاليفو باندې لګيادي حتی بنګيان دي ددنيادګټې لپاره ټول ژوند په بنګې توب کې تېروي په تېيوکې يې تېروي په هغه مردارو خايوکې يې تېروي ځکه ګټه يې وينې چې ددنيا دګټې لپاره هغه مردار تکليفونه څوک تېروي دمرداري ذخيرې په لاس خالي کوي ځکه ددنياګټه يې وينې

نوچې ددغوسلوروپېوګټې لپاره سړی ددنيادومره تکليفونه تېروي دجنت انعامات اودخدای پاک جَلّجَلَالُهُ ديدار اودواجب تعالی رضا ﴿وَرِضۡوَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۚ﴾ [سورة التوبه آيت ۲۷] يعني لوړ رضا دخدای پاک دټولې دنيا له انعاماتو او ښيرازيو څخه بهتره اوغوره ده بلکې دټولو جنتو نوله نعمتو نه بهتره او غوره دي.

نو بيا به ولې سړی تکليف نه تېروي بيا به په طالبي ،جهاد ، حج ، لمانځه ،روژه بلکې په هر عبادت کې تکليف تېروي ځکه چې ثمره يې ډېره غټه ده بد له يې ډېره غټه ده په دنيا کې چې ددنيا دګټې خبرې خلک واوري چې په جر منۍ کې داسې ګټې دي نو مرګ ته ځان ورکوي په داسې او ګوټو کې دکا چاک په لاړ ځي چې دمرګ خطر يې وي خو ليکن ځان رسوي ځکه چې دهغه ځای روپۍ جګه ده حتی خلک دايمان څخه ورته تېرېږي بې دينه کيږي دهغه ملک قبولي په دي تا مه باندې کوي چې زه العياذ بالله کمونست يا انګرېزی يم دهغه ځای نه را تښتبدلی يم ځکه ددنيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼې ته ګوري نو داخیرت ګڼه هم دغسې دتکلیفونو په تیرولو تر لاسه کیږي

تاریخ چې سړی وګوري څومره چې خدای پاک ته ورنږدې خلک دي هغو خلکو تکلیفونه دېرهم تېرکړي خکه دهغو خلکو دجنت دانعاماتو بدلې ځګې دي داتصور چې دچاوي چې هغه مقام به خدای پاک ورکوي بیا به ولې تکلیفونه نه تېروي

ابوبکرصدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دټولو نیکواولوړواعمالو نمونه وه

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: " مَنْ أَنْفَقَ زَوْجَيْنِ فِي سَبِيلِ اللهِ، نُودِيَ مِنْ أَبْوَابِ الجَنَّةِ: يَا عَبْدَ اللهِ هَذَا خَيْرٌ، فَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصَّلاَةِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصَّلاَةِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الجِهَادِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الجِهَادِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصِّيَامِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الرَّيَّانِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصَّدَقَةِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصَّدَقَةِ "، فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي يَا رَسُولَ اللهِ مَا عَلَى مَنْ دُعِيَ مِنْ تِلْكَ الأَبْوَابِ مِنْ ضَرُورَةٍ، فَهَلْ يُدْعَى أَحَدٌ مِنْ تِلْكَ الأَبْوَابِ كُلِّهَا، قَالَ: «نَعَمْ وَأَرْجُو أَنْ تَكُونَ مِنْهُمْ» ﴾ اصحیح البخاري ج ۱ ص ۲۵۴ / باب: الریان للصائمین / رقم الحدیث: ۱۸۹۷ / ومشکاة المصابیح / ج: ۱ص: ۱۶۴ / باب فضل الصدقة]

ژباړه: له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وفرمایل: څوک چې دوه شیان له یوه مال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه دخدای پاک په لارکې ولګوي دجنت له دروازو ورته اواز کیږي چې اې دخدای بنده دادتا له پاره خیر ده :

څوک چې لمونځونه کوي هغه به دلمانځه له دروازې څخه غوښتل کیږي ، څوک چې دجهاد اهل وي هغه به دجهاد له دروازې غوښتل کیږي ، څوک چې روژې نیسي هغه به د(ریان) نومې دروازې له خوا غوښتل کیږي.اوڅوک چې صدقې کوي هغه به دصدقې له دروازې له خوا غوښتل کیږي .

حضرت ابوبکرالصدیق رضي الله عنه وویل اې رسول الله صلی الله علیه وسلم ! زما مور اوپلار دې تر تا قربان وي دغه کسان خوبه له دې نومړو دوازو غوښتل کیږي، ایا داسې څوک به هم وي چې له دې ټولو دوازو څخه دبلنې او میلمستیا اوازونه ورته کیږي .

رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وویل هو! زما امید ده چې همدا ته به هغه شخص یې چې د جنت له ټولو دروازو څخه به تاته ددعوت او میلمستیا نارې را وهل کېږي چې له هرې دروازې څخه به داناره راځې چې زما لورې ته داخل شه ! د حشر په ورځ کله چې فیصله وشي نو هلته به بیا د جنت له هرې دروازې څخه آواز کېږي چې : مصدقینو (یعنې چاچې صدقه کړې وي) په دې لار راشئ، چاچې لمونځ کړی وي په دې لار راشئ ، چاچې جهاد کړی وي په دې لار راشئ ! خو یواځې ته به یې چې تاته به له ټولو لارو څخه آوازونه کېږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت صديق اکبر رضي الله عنه ته به خکه له هر لوري آوازونه کېږي چې هغه به د دين په خاطر تکليفونه هم ډېر تېرول.

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «مَنْ أَصْبَحَ مِنكُمُ الْيَوْمَ صَائِمًا؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ تَبِعَ مِنكُمُ الْيَوْمَ جَنَازَةً؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ أَطْعَمَ مِنكُمُ الْيَوْمَ مِسْكِينًا» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ عَادَ مِنكُمُ الْيَوْمَ مَرِيضًا» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا اجْتَمَعْنَ فِي امْرِئٍ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ» ﴾ [صحيح المسلم باب من فضائل ابى بكر الصديق رضي الله عنه ج: ۲ / ص: ۲۷۴ / رقم الحديث: ۱۰۲۸]

ژباړه: له حضرت ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی وايي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم (يوه ورځ له صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم نه پوښتنه وکړه چې): په تاسې کې داسې څوک شته چې نن يې روژه وي؟ حضرت صديق اکبر رضي الله عنه ورته وايي چې: هو! ما روژه نيولې ده. نبي کريم صلی الله علیه وسلم ورته بيا ووېل چې: داسې څوک شته چې نن يې د جنازې لمونځ کړی وي؟ حضرت صديق اکبر رضي الله عنه ورته ووېل چې: هو! زه يم. حضرت پيغمبر صلی الله علیه وسلم بيا ووېل چې: داسې څوک شته چې نن يې له کوم مسکين سره مرسته کړې وي؟ حضرت صديق اکبر رضي الله عنه ورته ووېل چې: هو ما له مسکين سره مرسته کړې ده. نبي کريم صلی الله علیه وسلم بيا پوښتنه وکړه چې آيا داسې څوک هم درېکې شته چې د مريض پوښتنه يې کړې وي؟ صديق اکبر رضي الله عنه ورته ووېل چې هو! ما د يوه مريض پوښتنه کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو رسول الله صلی الله علیه وسلم وویل داخلور خوبونه چې په یوه ورځ کې په چا کې یوځای شول نوله حسابه پرته به جنت ته داخلیږي او با چې له هرې دروازې یې خوښه وي داخل به شي.

[مرقات شرح مشکاة باب الزکاة ج ۴ / ص ۳۹۲]

دامیرالمؤمنین لخوا دیو مریض پوښتنه او خدمت کول

حضرت ابوبکر الصدیق رضی الله عنه به په هر عبادت کې کوشش کاوه کله چې حضرت عمر فاروق رضی الله عنه چې دمسلمانانو مشر وټاکل شو دصدیق اکبر رضی الله عنه کورته ورغی او دکور دخلکو نه یې پوښتنه وکړه چې صدیق اکبر رضی الله عنه څه عملونه کول دخلکو سره یې څه کول نو بې بې یې ورته وویل چې په فلانکي ځای کې یوعابد ده هغه ته به یې روزانه خوراک ورکاوه حضرت عمر رضی الله عنه چې ورغی یو سړی له سرنه تر پښو خوړین ده او په هغه ځای کې ناست ده نوده مبارک ښه ډوډۍ پسته کړه هغه ته به یې په خوله کې ورکړه چې ورېې کړه هغه چیغه کړه چې آه صدیق اکبر رضی الله عنه لکه چې له دې فاني دنیا څخه دتل له پاره سترګې پټې کړې، ده ورته وویل چې څه پوه شوې ؟ هغه ورته وایي: صدیق اکبر رضی الله عنه به چې کله ماته ډوډۍ راکوله یووار به یې په خپله خوله کې وژووله پسته به یې کړه بیا به یې په خپله ژبه زما په خوله کې راکوله.

تاسې وګورئ له دې ډول مریض څخه خلک کرکه او نفرت کوي اولرې ورڅخه ګرځي خوهغه مبارک به یووار په خپله خوله کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسته کړه بیابه یې په شونډو شونډې ورکښوديې ځکه دهغه به برداشت نه ؤحضرت عمر رضي الله عنه دصدیق اکبر رضي الله عنه په ژوند کې یو سړی ولید چې په یوځای کې دی ډیرعاجزاوفقیرده شل اوشوې ناست ده هر وخت به چې ورغی کورته دده کور به جارو اوصفاؤنو بله ورځ یې پوښتنه وکړه چې دادستا خدمت څوک کوي ده ورته وویل چې یو سړی ده راشي خدمت کوي بله ورځ ده قصد وکړ چې زه به وختي ورځم سهار وختي ورغی ګوري چې بیا دهغه خدمت شوی دی بله ورځ ترهغه وختي بله ورځ یې دشپې پېره کوله چې صدیق اکبر رضي الله عنه هلته ورروان ده امیر المؤمنین دټولې دنیا دمسلمانانو امیرده خو دیوعاجز کورته چې دهغه بندوبست نشته دهغه دخدمت لپاره ورځي او دهغه دکور خدمت کوي ،نو ځکه خدای پاک دومره لویه مرتبه او مقام هم وربه برخه کړی چې له حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم نه وروسته تر ټولو خلکو غوره دی.

همداراز دصدیق اکبر رضي الله عنه دغابښ واقعه هم په مخ: ۲۳۱/ کې تیره شوې ده بیا یې نه راګرځوو.

دادومره تکلیفونه یې ولې تېرول ؟ ﴿ مَنْ طَلَبَ العلی سحر اللیالی ﴾ چې غټې رتبې غواړي هغه غټ تکلیفو نه تېروي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ فرمایي: ﴿أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾﴾ [سورة الغاشية] ژباړه: نو آیا پس نه ګوري (منکران په نظر دعبرت سره) اوښ ته چې څرنګه پیدا کړی شوی دی.

ددې آیت په تفسیر کې مفسرین لیکي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

درخار خوری قانع دربار بری صابر این وصف اگر جوی در اهل صفا بین

داوښ په مدحه کې ددغه ایات تشریح داسې بیاشوې چې اوښ دازغیو په خوراک باندې قانع ده اوپه درانه بار وړلو باندې صابرده. غټ غټ بارونه وړي دغه صفت که ګوري په اولیاوو کرامو کې به یې پیداکړي. خوراک به یې وچه ډوډۍ وي دتکلیف زندګي ،په عبادت به بوخت وي په خپل ژوند کې یې دومره تکلیفونه ګاللي وي چې دهغه اوښ هم په وس پوره نه وي ، ځکه یو ولي او دالله تعالی نازولی توله شپه په عبادت تېروي ورځ به ټوله په روژه تېروي دخدای پاک ددین په خدمت کې به تل بوخت وي ، نوبیا ځکه خدای پاک لوړمقامات ورکوي څومره چې دچا مینه دجنت لورې ته زیاتېږي جنت ته دومره به تکالیف هم په عباداتو کې ډېر تېروي څومره چې له جهنم نه ډېر ډارېږي دغومره له ګناوونه ځان ډېر ساتي دجهنم دعذابوچې سړی تصور وکړي دجهنم سکروټې چې بادېږي لکه غټې غټې بنګلې یوه طرف اوبل طرف ته لوېږي لړمان یې دومره غټ غټ دي لکه اوښان دغه عذابونه چې څوک په غور سره وګوري نوبیا دګناه طرف ته اقدام نه کوي دګناه نه ځا ن راساتي نو دانسان دکنټرولولولپاره دغه دواړه خبرې ضروري دي که خدای مکړه ګناه مې وکړه بیابه مې داسزا وي چې دجهنم عذابونه به وي اوهم به دجنت تصور کوي که نیکي مې وکړه بیا ددغه بدله جنت خدای جَلَّجَلَالُهُ ورکوي نوبیا خدای پاک دغه انسان لوړ مقام ته رسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۰) مجلس

له ډېرو تقریرو څخه مطلب، عمل کول دي

دلته ډېر بیانونه، تقریرونه ،وعظ اونصیحت شوی یا اوریدل شوی له دې ټولونه اصلي مطلب دادی چې په داهر وعظ اونصیحت کې موږ دافیصله له ځان سره کړې وای چې په دې وعظ کې به په دې یوه خبره خامخاعمل کوم ؛نوپه راتلونکې کې هم دې انسان ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دنیک عمل توفیق ورپه برخه کوي . حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فرمایي چې دنبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حضوراوپه هغه مبارک مجلس کې ماته درې شیان ډېر محبوب دي : اول دحضرت نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مخ مبارک ته کتل . دوهم په رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې خپل مال مصرفول . دریم داچې خپله لور مې دهغه په نکاح کې ورکول .

اوس نو موږ دحضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دغې یوې خبرې ته متوجې شو چې دده دټولو خبرو خلص دادی چې ځان ، مال او اولاد درې واړه په نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې قربانول دي .

دا درې واړه په نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې قربانول د کامل ایمان نښه ده .نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې ترهغه پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څوک کامل مؤمن نه شي کيدای چې ترڅو پورې ده ته زه ترخپل ځان، خپل مال او خپل اولاد نه ګران او محبوب شوی نه یم.

ددې وجې نه حضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په ټول امت کې بهترين شخصيت دی ،اووده د محبت واقعات دومره ډير دي که يې څوک په تفصيل سره بيان کړي نولوی کتاب به ورنه جوړ شي.

که سړی فکر وکړي داواقعي عشق ؤ چې دهغه عشق په برکت باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره لوی مقام ورکړی ؤ چې دعرش اواسمان ملايکو ته حکم کوي چې ماته په ټوله دنياکې له هرشي نه دابوبکر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ لباس خوند راکوي نوتاسوهم دحضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ غوندې لباس اوجامې جوړې کړئ.

خو دامت په حال باندې افسوس دی چې دعوه يې ددې کوي چې مونږ يې امتيان يو، خوله دې ټولو سره ،سره بياهم دهغه سنت په خپل ځان نه عملي کوي،خدای نخواسته داسې نه چې په منافقت کې واقع شي اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايي چې له ماسره ترهغه پورې دچا محبت نشي راتلای ترڅو چې دخپل رسول په لاربنوونو عمل ونکړي اودهغه سنت دوی ته له هرشي محبوب او ګران نه شي.

موږ اوتاسې ته دوعظ اوريدل هغه مهال ګټه رسوي چې په دغه وعظ باندې عمل وکړو،موږ ته يوازې داخبره کول ګټه او فايده نه رسوي چې ووايو چې دخليفه صاحب مجلس ښه ؤ ،ژړاوې وې، دعاګانې پکې وشوې موږ ته ژړاوې اودعاګانې څه فائده کوي چې عمل پرې ونه کړو،موږداحال څه کوو چې دقيامت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رانه خفه وي اوشفاعت مونه كوي،خداى مکړه که رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الله تعالى ته شکايت وکړي چې : ﴿يَٰرَبِّ إِنَّ قَوْمِى ٱتَّخَذُوا۟ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ مَهْجُورًا ۝٣٠﴾ [سورة الفرقان]

ژباړه : او ويل رسول (دالله محمد) اې ربه زما په تحقيق قوم نيولى دى دغه قرآن ترک کړى شوى (چې نه پرې ايمان راوړي او نه عمل پرې کوي او نه يې لولي) .

يعني له قرانکريم سره يې محبت نه در لودلو، که داسې شکايتونه راپسې شروع شي دابيا دافسوس او ارمان ځاى دى او هلته بيا افسوس يا ارمان کول هم ګټه نه رسوي ، نو په دې دنيا کې بايد کوشش وکړو ځانونه اصلاح کړو ، او داصلاح طريقې خو په دې کتاب کې په پوره ډول درته بيان کړى شوې دي .

له دې ټولو مجلسونو څخه مطلب دادى چې هره ورځ ديوعالم له خولې څخه يوه خبر اورو نوبايد له ځان سره داسې ټينګ عزم او اراده وکړو چې په دې به عمل کوو ،اوځانونه واقعا دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امتيان وګرځوواودا مو يقين وي چې زه د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امتي يم اودقيامت په ورځ به دده سره مخامخ کيږم ،اودا فکر را سره وي خداى مکړه چې که دقيامت په ورځ پيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له موږ څخه بيزاره شي نو بيا به څه مخ توروو او پايلې به مو څه وي ، دا به له موږ سره په عمل کولو کې زياته

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرسته وکړي او ډېر اثر به هلته پيدا کېږي چې داهر يو عمل ته مو پام وي او عمل ورباندې شروع کړو.

د مثال په توګه اودس په صحيح طريقه زده کول شروع کړو، د جمعې لمونځ په پابندي وکړو، خپل لباس او کالي د حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په طريقه باندې برابر کړو، مسواک، پټکی او داسې نور څومره مو چې له وسه کېږي روزانه بايد يو- يو سنت په ځان عملي کړو، کله مو چې کوشش شروع کړ بيا به په دغو وعظو او نصحيتونو کې نور اثر هم پيدا کېږي.

﴿عن انس قال قال: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ من عمل بما علم ورّثه الله علم مالم يعلم﴾ [رواه ابونعيم فى الحليه. التفسير المظهرى ج ۵/ص ۱۱، و احياء العلوم ج ۱/ ص: ۱۵۱/ كتاب العلم اخرجه ابونعيم فى الحلية من حديث انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ]

ژباړه: له حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: څوک چې په خپل علم باندې عمل وکړي نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به د پټو اسرارو علم ده ته نصيب کړي او په علم کې به يې نور برکت هم راشي.

په مدرسو کې د کشف خبرې نه زده کېږي، اولياء کرامو ته چې څومره اسرار معلومېږي، هغه په کتابونو کې نه زده کېږي. دا يواځې او يواځې د عمل نتيجه او پايله ده چې په دين باندې عمل وشو بيا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د ده شرح صدر په نصيب کوي د ده سينه صفا کېږي، بيا الله تعالى لدُني علم ورنصيب کوي، بيا الله تعالى اسرار ورښيي. بيا له دې انسانانو داسې کسان جوړېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دقیامت په ورځ چې خلک په ځانو پورې حیران وي ،دی به دهغو خلکوچې دده خوښېږي ، شفاعت کوي . الله تعالی ته به وايي چې دغو خلکو له ماسره کومک کړی ،له ماسره يې محبت کړی و،دما يې خدمت کړی و ،داجنت ته داخل کړه ؛نوخدای پاک جل جلاله به ددوی شفاعت قبول کړي اوټول به جنت ته بوزي .

دا ټول شیان چې پیدا کېږي ،په عمل پیدا کېږي . داسې نه چې يوځل به سړی مولوي کېږي بيا به عمل کوي،نه ! دايوه مسئله موچې واوریده په هغه موعمل وکړ دغه ته عمل ويل کېږي دمثال په توګه يوسړی په دې عالم شوچې ډېره پرېښودل سنت دی پرېښودل يې دومره ثواب لري اوخرې يول يې ګناه لري نوبايد عمل پرې وشي .

دلمانځه په يوه مسئله چې پوه شو دغه علم دی ،په دې عمل کول پکار دی ځکه چې موږ ته يې علم راپه نصيب کړ، خدای پاک جل جلاله په دې علم باندې له تا څخه عمل کول غواړي .

په يوه نيکه خبره باندې يوه انسان ته مبشرات په نصيب کيږي

يوه خليفه صاحب قيصه کوله چې مابه هروخت په يوچا ډېره پرېښودله اونصيحت به مې ورته کاوه. په هغه شپه به ماحضرت نبي کريم صلی الله علیه وسلم په خوب وليد ،چې دېرزيات به خوشحاله و. رسول الله صلی الله علیه وسلم دامت په نيک عمل باندې ډير خوشحالیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، هغه په جایداد اودنیا نه خوشحالیږي . ترهرڅه نه په دې ډېر خوشحالېږي چې دده په سنتو عمل وشي ،او یوسړی داسلامي دین تابع شي ،په نورو شیانو نه خوشحالېږي بلکې په نورو شیانو باندې شیطان خوشحالېږي.

نو له تقریراووعظونو څخه دامطلب دی چې موږ یې دعمل ذریعه وګرځوواودعمل کوشش پرې شروع کړواوکه تقریرونو اونصحیتونه هره ورځ اورو اوعمل نه پرې کووهیڅ فایده یې نه شته بلکې فائده اوخوندهلته وي چې په یوسنت باندې عمل وشي.

په بله جُمعه کې به له دې جُمعې نه ډېرزیات خوند وي ،څکه هلته دالله تعالی پټ راز اوعشق شروع کېږي، دالله تعالی او رسول الله ﷺ عشق اومحبت شروع کېږي ،څومره چې سړی ددین طرف ته نږدې کېږي عشق اومحبت پیداکېږي ،هلته بیا سړی دمجلس ،وعظ اونصحیت په خوند پوهېږي ،هلته بیا دذکر اوتلاوت په خوند پوهېږي . ترڅو چې هغه تلپاتې ژوند یې هم برابر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۱)مجلس

دتوسل بیان

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱبۡتَغُوٓاْ إِلَيۡهِ ٱلۡوَسِيلَةَ﴾

[سورة المائدة آيت ۳۵]

ژباړه: یعني اې مؤمنانو، ووېرېږئ تاسي، له الله تعالی او طلب کړئ، ده ته وسیله.

توسل په درې قسمه ده:

۱- توسل په اعمال صالحه سره الله تعالی ته.

۲- په مبارکو ذواتو سره توسل الله تعالی ته.

۳- د مبارکو ذواتو د آثارو په وسیله توسل الله تعالی ته.

په اولني توسل کې ټول علماء کرام یوه خوله دي چې په اعمال صالحه ؤ سره توسل صحي ده، هېڅ څوک ورڅخه انکار نه کوي.

دوهم توسل په نیکو اشخاصو او ذواتو سره ده، دا توسل په خپل کور کې په دوه قسمه ده. یو داده چې الله تعالی ته یوذات وسیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي او هغه ژوندی وي. دوهم داسې توسل ده چې داسې يوڅوک الله تعالی ته وسيله کوي چې هغه شخص مړ وي. اوس په دې کې چې يو شخص ژوندی وي او ته يې الله تعالی ته وسيله کوې په دې کې هم اکثره علماء کرام متفق دي دا توسل هم جائز ده.

مګر داچې يو نېک شخص وفات شوی وي اوته يې الله تعالی ته وسيله کوې نو آيا ددې جواز شته که نه ؟ نو وهابيان (غير مقلدين) او علامه ابن تيميه په دې قائل دي چې دا جائز نه دی.

ائمه کرام احناف بيا دا وايي چې که يو شخص الله تعالی ته محبوب او مقبول وي هغه که مړ وي او که ژوندی په دواړو حالاتو کې په دغه شخص سره توسل جائز دی، حاضر وي او که غائب په دواړو حالاتو کې توسل جائز دی.

نو راځو تفصيل ته چې د توسل ددريو واړو قسمونو په هکله تفصيلي دلائل ذکر کړو:

په اعمال صالحه وو د توسل ثبوت

﴿ أَنَّ عَبْدَ اللهِ بْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: انْطَلَقَ ثَلَاثَةُ رَهْطٍ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَتَّى أَوَوُا الْمَبِيتَ إِلَى غَارٍ، فَدَخَلُوهُ فَانْحَدَرَتْ صَخْرَةٌ مِنَ الْجَبَلِ، فَسَدَّتْ عَلَيْهِمُ الْغَارَ، فَقَالُوا: إِنَّهُ لَا يُنْجِيكُمْ مِنْ هَذِهِ الصَّخْرَةِ إِلَّا أَنْ تَدْعُوا اللهَ بِصَالِحِ أَعْمَالِكُمْ، الحديث﴾ [اخرجه البخاری فی صحيحه فی کتاب الاجارات ج:۱ ص: ۳۰۴ / رقم الحديث ۲۲۷۲ / ومسلم فی کتاب

(c) ketabton.com: The Digital Library

الذکر] ژباړه: له حضرت عبد الله ابن عمر رضی الله عنهما روایت دی وایي: چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه مې اوریدلي ویل یې: چې له تاسي نه مخکې زمانه کې درې نفره په لاره باندې روان ؤچې په دوی باندې باران راغی دباران له امله دغره لمنې ته دیوه کمره لاندې غارؤ پدغه غارکې کیناستل په دې وخت کې دغره له سرنه یوه لویه تیږه راوښویده او دغار خوله یې مکمل بنده کړه.

دغه درې نفره سره له دې چې ډیره هڅه یې وکړه بیا هم دتیږې په لرې کېدلو کې پاتې راغلل، اخر دغو دریو نفرو په خپل منځ کې داپریکړه وکړه اوس خود خلاصون بله لارنشته بې ددې نه چې خپل عمل خدای تعالی وسیله ونه ګرځوو کیدای شي چې ددغو نیکو اعمالو په برکت مونږ خدای تعالی له دې مصیبت نه خلاص کړي.

ددې حدیث پاتې برخه په انوارالمجالس ج: ۲ / ص: ۳۱۱/ کې وګورئ.

داچې په دې قسم توسل کې څه اختلاف نشته نو مونږ په دې یوه حدیث راوړلو بسوالی کوو.

په ذوات فاضله ؤ د توسل دثبوت دلائل

الله تعالی فرمایي: ﴿ وَكَانُواْ مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ... ﴿٨٩﴾ ﴾ [سورة البقره]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: او حال دا چې وو دوی (يهودان) پخوا له دې چې فتح به يې غوښته (له الله تعالى په رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) په هغو کسانو چې کافران وو.

۱- علامه الوسي رَحِمَهُ ٱللَّهُ ددې ايت په تفسير کې ويلي: چې له سدي نه روايت دی وايي: چې کله به ددوی او مشرکينو ترمنځ جنګ سخت شو نو تورات به يې راوسپت اوپه هغه ځای به يې لاس کښښود په کوم ځای کې به چې دنبی کريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذکر و.

او ويل به يې اې خدايه! ته موږ ته دهغه نبی په واسطه فتحه اونصرت رانصيب کړې چې تاله موږ سره وعده کړې چې په اخره زمانه کې يې زه مبعوث کوم نو خدای پاک به دوی ته نصرت او فتحه ورکړه او مشرکين به مغلوب شول [روح المعانی ج: ۱/ص ۳۲]

۲- اوتفسيرخازن وايي: چې دوی به ويل اې خدايه! ته موږ ته دهغه نبي په واسطه نصرت راکړې چې هغه به په اخره زمانه کې مبعوث کيږي هغه نبی چې موږ يې په تورات کې صفات وينو. نو دوی ته به خدای پاک نصرت ورکاو او کاميابي به يې په برخه شوه.
[تفسيرخازن ج ۱/ص ۶۹]

۳- نبي کريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به چې کله دلمانځه له پاره جومات ته ته دادعا به يې کوله: اې خدايه! زه له تا څخه سوال کوم په حق دسوال کونکي له تاڅخه اوپه حق ددغو ذرتلونکې تاته.

[اخرجه احمد وابن خزيمة والبيهقي في الدعوات والطبرانی وابونعيم وابن السني]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- او ځینې له دې څخه داقول دپیغمبر ﷺ ده: ﴿ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِأُمِّي فَاطِمَةَ بِنْتِ أَسَد وَوَسِّعْ عَلَيْهَا مَدْخَلها بِحَقِّ نَبِيِّكَ وَالْأَنْبِيَاءِ مِنْ قَبْلِي ﴾

ژباړه: اې خدایه! ته دفاطمې بنت اسد مور ته ببښنه وکړې او قبر ورته فراخه کړې. دتادنبي په واسطه او دمخکنیو انبیاوو په واسطه. [رواه الطبراني وصححه ابن حبان والحاکم عن انس بن مالک رضي الله عنه]

۵- ﴿ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ حُنَيْفٍ، أَنَّ رَجُلًا ضَرِيرَ الْبَصَرِ أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: ادْعُ اللهَ أَنْ يُعَافِيَنِي قَالَ: «إِنْ شِئْتَ دَعَوْتُ، وَإِنْ شِئْتَ صَبَرْتَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ» . قَالَ: فَادْعُهُ، قَالَ: فَأَمَرَهُ أَنْ يَتَوَضَّأَ فَيُحْسِنَ وُضُوءَهُ وَيَدْعُوَ بِهَذَا الدُّعَاءِ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ، إِنِّي تَوَجَّهْتُ بِكَ إِلَى رَبِّي فِي حَاجَتِي هَذِهِ لِتُقْضَى لِيَ، اللَّهُمَّ فَشَفِّعْهُ فِيَّ» ﴾ [اخرجه النسايي و جامع الترمذي ابواب الدعوات ج: ۲ / ص: ۶۵۷ / رقم الحديث ۳۵۷۸/ والبيهقي والطبراني بسندصحيح واخرجه البخاری في تاريخه وابن ماجه والحاکم باسناده صحيح]

ژباړه: له حضرت عثمان بن حنيف رضي الله عنه نه روايت دی وايي: چې يوسړی په دواړو سترګو ړوند و، نبي کريم ﷺ ته راغی او ورته يې وويل چې: ماته دعا وکړه ترڅو مې سترګې روغې شي! نبي کريم ﷺ ورته وفرمايل چې: که په دې حالت صبر وکړې اجر به يې ډېر وي، خو دغه صحابي رضي الله عنه په خپله خبره ټينګار کاوه چې که مې سترګې روغې شي نو زه به ددې نعمت شکرانه اداء کوم او دنيکي طرف ته به مې نور شوق هم زيات شي، نو نبي کريم ﷺ ورته وفرمايل چې: ولاړ شه اودس وکړه او بيا دادعا وکړه: اې خدايه! ستا د ګران پيغمبر محمدمصطفی

(c) ketabton.com: The Digital Library

صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په واسطه مې دغه حاجت پوره کړې (سترګې مې روغې کړې) اې خدایه! دده شفاعت زما په هکله قبول کړې.

نو اوس سره له دې چې نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په دغه مجلس او لمانځه او دعا کې له دغه صحابي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ سره نشته هغه یواځې اودس، لمونځ او دعاکوله خو نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یې الله تعالی ته وسیله کړی او الله تعالی یې سترګې ورته جوړې کړې.

لکه مخکې چې ذکرشول چې همدا اهل کتاب و چې مخکې به یې دنبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وسیله په کفارو باندې د فتحې غوښتنه کوله. او خدای پاک به یې کامیاني هم په برخه کوله.

نو نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره له دې چې پیدا هم نه ده، یواځې یې له دوی سره د پیدا ینښت وعده په تورات کې شوې وه، نودهغه صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وسیله به دوی سوال کاوه او الله تعالی به دوی ته فتحه ورکوله.

۶- د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له رحلت نه وروسته چې صحابهٔ کرام رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ ام المؤمنین حضرت عائشې صدیقې رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا ته راغلل او دامهال سخته وچکالي هم وه او ورته وې ویل چې ته دنبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مبارکه بي بي یې، ته راته دعا وکړه چې الله تعالی په مونږ باندې درحمت باران وکړي. حضرت ام المؤمنین رضی الله عنها ورته وویل چې: داسې وکړئ چې د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د مبارکې روضې د بام چت د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د مبارک قبر په برابرې سوری کړئ چې د آسمان فضا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځخه ښکاره شي نو کېدای شي چې الله تعالی خپل رحمت نازل کړي. صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم همداسې وکړل چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د مبارکې روضې چت يې دده صلی الله علیه وسلم د قبر په برابري سوری کړ نو داسې باران وشو چې تولې ځمکې یې سېرابه کړې . او دټولو خلکو له پاره درحمت ذریعه شو دا کار د نبي کریم صلی الله علیه وسلم له رحلت نه وروسته شوی.

محدثین کرام ددې وجه دا لیکي چې دآسمان اودده صلی الله علیه وسلم د مبارکې روضې ترمنځ دغه چت پرده جوړه کړې ، کله چې دغه چت لرې شو ، دده صلی الله علیه وسلم قبر مبارک ښکاره شو نو آسمان په ژړا شو اودده له ژړا نه ځمکه سېرابه شوه.

[رواه الامام الدارمی فی السنن ، باب ماکرم الله تعالی نبیه صلی الله علیه وسلم بعدموته صلی الله علیه وسلم ص: ۵۸/ رقم الحدیث ۹۳]

۲- دامیرالمؤمنین حضرت عثمان رضي الله عنه دخلافت په مهال دیو نفر له ده سره څه کار پیداشو بار،بار ورځې او دملاقات موقع نه ورته پیداکیږي ، عثمان بن حنیف ته یې شکایت وکړ هغه ورته وویل : ولاړ شه اودس وکړه بیاجومات ته لاړ شه دوه رکعته لمونځ وکړه او دادعا ووایه : اَللّٰهُمَّ اِنِّی اَسْأَلُکَ وَأَتَوَجَّهُ اِلَیْکَ بِنَبِیِّنَا مُحَمَّدٍ نَبِی الرَّحْمَةِ یَامُحَمَّدُ اِنِّی اَسْأَلُکَ وَاَتَوَجَّهُ بِکَ اِلٰی رَبِّی فَیَقْضِی حَاجَتِی وَتَذکر حَاجَتَکَ آه ﴾

ژباړه : اې خدایه ! زه له تانه دخپل حاجت غوښتنه کوم او تاته وسیله کوم زمونږ نبی محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم نبی درحمت ، اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم ؛ زه تاالله تعالى ته وسيله گرځوم چي زما حاجت پوره کړې ، نو په دې ځای کې به خپل حاجت ياد کړې.

[والحديث اخرجه الطبرانى وقال بعد ذكر ه والحديث صحيح وصححه الحافظ ابوعبدالله المقدسى والمنذرى فى الترغيب والترهيب ج: ۱/ ص: ۲۰۱ / والحافظ نورالدين الهيثمى ج: ۲/ ص: ۲۷۹ / والحافظ ابن تيميه فى التوسل والوسيله ص: ۱۰۱ / وقال وذلک اسناد صحيح] والله اعلم.

۸- ځينې له دې څخه داهم ده چې داميرالمؤمنين عمرفاروق رضي الله عنه دخلافت په مهال ډيره سخته قحطي راغله نو حضرت بلال ابن الحارث المزنى درسول الله صلى الله عليه وسلم قبرته ورغى اودادعا يې وويله: ﴿ يَارَسُولَ اللهِ ! اِسْتَسْقِ لِاُمَّتِکَ فَاِنَّهُمْ هَلَكُوْا ﴾

ژباړه: اې رسول الله ! دخپل امت له پاره دباران غوښتنه وکړه ځکه هلاک شول . [اخرجه ابن ابى شيبة والبيهقى كذا فى البداية والنهاية لابن كثير]

۹- ځينې له دې څخه هغه دحضرت عمر فاروق رضي الله عنه استسقاده چې په هغه کې يې حضرت عباس رضي الله عنه خدای پاک ته وسيله کړی. ﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، كَانَ إِذَا قَحَطُوا اسْتَسْقَى بِالعَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ المُطَّلِبِ، فَقَالَ: «اللَّهُمَّ إِنَّا كُنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّنَا فَتَسْقِينَا، وَإِنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِعَمِّ نَبِيِّنَا فَاسْقِنَا»، قَالَ: فَيُسْقَوْنَ ﴾

ژباړه: له حضرت انس رضي الله عنه نه روايت دی وايي: چې کله به په خلکو وچکالي راتله نو حضرت عمر رضي الله عنه به په حضرت عباس رضي الله عنه باندې توسل کاوه . او ويل به يې اې الله تعالى ! موږ به تاته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبی کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وسیله کاوه په موږ به باران کېده او اوس دهغه تره تاته وسیله کوو ته په موږ باران وکړې وایي باران به وشو.

[صحیح البخاری ج: ۱/ ص: ۶۵۸ (رقم الحدیث ۲۰۱۰) وفی الحلیة قال عمر هذا هوالوسیلة الی الله آه]

په توسل کې دجمهورو علماءِ کرامو رایه

۱- علامه الشرنوبی په شرح التائیه کې ویلي : ویجوز التوسل بغیر الانبیاء کالشهداء والاولیاء والعلماء والصالحین) یعنې له انبیاوونه پرته په شهداوو، اولیاوو او علماوو او نیکانو باندې هم توسل جائز ده.

۲- ابوسعید الخادمي په (بریقه شرح طریقه محمدیه) کې وایي: ونقل الزیلعي جواز التوسل الی الله بالانبیاء والصالحین ولوبعدموتهم) [ارغام المرید ص: ۲۸]

ژباړه : له زیلعي نه نقل شوي دي وايي چې توسل الله تعالی ته په انبیاوو اولیاوو اونیکانو جائز دی که څه هم وروسته له مرګه وي.

۵- حضرت شاه ولی الله دهلوی رَحِمَهُ اللهُ وایي : ددعا له ادابو څخه داده چې اول خل په الله تعالی ثناووایي اوبیانبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خدای پاک ته وسیله کړه نو دادعا به قبلیږي.

[حجة الله البالغة ج ۲ / ص ۶ / طبع مصر]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- په (المهند علی المفند عقائدعلماء دیوبند) کې داسې وایي، چې زموږ اوزموږ دمشایخو په نزد توسل رواوجائز دی په دعاوو کې په انبیاوو صالحینو اولیاوو شهیدانو او صدیقینو په ژوندکې او وروسته له مرګه ...) [عقائد علماء دیوبند ص ۲۹]

۷- علامه اشرف علی تهانوی رَحِمَهُ‌اللّٰه وایي: دریم له خدای پاک نه غوښتنه په برکت ددغه مخلوق مقبول او داخبره جمهورو علماوو هم جائز بللې . [بوادر ص: ۷۶۱]

۷- علامه اشرف علی تهانوی رَحِمَهُ‌اللّٰه په (مأته مسائل ص: ۸) کې وایي چې دعاکول په دې طریقه چې اې الله تعالی په حرمت دنبي او ولي زما داحاجت پوره کړې داجائزدی . لکه څرنګه چې دفقه اکبر له شرحې چې ملاعلی قاری رَحِمَهُ‌اللّٰه لیکې هم دا فهمیږي ...) [ص ۳۵]

۸- فتاوی کاملیه وایي چې عام خلک الله تعالی ته انبیاء اواولیاء وسیله کوي داجائز دی . [فتاوی کاملیه طبع مصر ص ۲۶۷]

۹- المحقق الفقیه المحدث اللکنوي په شرح ددې قول دماتن (المتوسل باقوی الذریعة) کې ویلي چې په دې کې امتثال په دې قول دخدای پاک ده . ﴿ وَٱبۡتَغُوٓاْ إِلَيۡهِ ٱلۡوَسِيلَةَ ﴾ .

۱۰- عمدة الرعایه وایي چې ډیر احادیث په دې باندې دلالت کوي چې توسل په اعمال صالحه او ذوات فاضله جائز ده .

[عمدة الرعایه ص: ۱، شرح شرح الوقایه وکذافی السعایه له ص: ۶]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱- دشوکاني مشهوره رساله په نامه د(درالنضيد) دتوسل په جوازکې ليکلې شوې ده لکه په عرف الشذی کې[ج ۲ / ص ۱۹۸ فتح الرحماني ص ۲۳۸]

۱۲- فتح الباری شرح صحيح البخاری وايي چې دحضرت عباس رضي الله عنه له قيصې نه معلوميږي چې اهل خير اوصلاح داهل بيت النبوت باندې وسيله کول مستحب دي . [فتح الباری ج ۴ / ص ۱۵۱ وکذا فی شرح عمدة القاری علی البخاری ج ۷ / ص ۳۲ لبدرالدين العيني]

۱۳- شيخ الاسلام حسين احمد مدنی رحمه الله فرمايي : په دعاګانو کې نيک عملونه او دهغو کوونکي صلحاء اولياء او انبياء او ملائکې دالله تعالی نومونه او صفات الله تعالی ته وسيله کول ددعاؤ دقبليدلو يوه غوره اوښه ذريعه ده .

له دغه امله دهغوی شجرو ته په دغه طريقه دتوسل باندې ترتيب ورکړل شوی دی .

۱۴- توسل اوکرامت تر ژونديو پورې خاص نه ده ځوک چې داعقيده لري چې توسل او کرامت يوازې ترژوندو پورې خاص دی ، نوددوی په خپل توحيد کې شرک داخل کړی داچې دوی عقيده دتاثير دژونديو کوي او دابنکاره خبره ده چې په حقيقت کې تاثيردالله تعالی له لوري ده ، موجود حقيقي الله تعالی دی او دغه کبسان خو عادي اسباب دي دوی لره په دې کې څه تاثير نشته . [الفجرالصادق ص ۵۹]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵- امام العلامه النابلسی رَحِمَهُ اللَّهُ فرمايي : دژونديو او مړیو ترمنځ په دې کې توپير نشته ته دي ته نه ګورې چې ژوندي او مړي ټول دالله تعالی مخلوقات دي ديوه له پاره هم په یوشي کې تاثیر نشته بلکې موثرپه هرحال کې يواځې الله تعالی دی ژوندي اومړي يوازې أسباب کېدلی شي.

[کشف النور ص: ۱۳]

دکفارو په هکله الله تعالی فرمايي: ﴿ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ ... ﴿٢٩﴾ ﴾ [سورة الدخان]

ژباړه : پس ونه ژړل پر دوی (ياپر هلاکت د دوی) باندې آسمانونو او زمکې.

يعنې له دې آيت نه دامعلومېږي چې په مسلمان باندې اسمان هم غمجن کېږي اوياهم اسمان اوځمکهورباندې ژاړي.

لکه مخکې مو چې وويل : چې درسو ل الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قبر آسمان ته ښکاره شو نو دهغه په ليدلو باندې اسمان په ژړا شو داسمان د ژړا نه الله تعالی دا خلک ټول سيرابه او ښيرازه کړل.

د نیک مسلمان په مرګ باندې زمکه اواسمان ژاړي

﴿ عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: «اهْتَزَّ العَرْشُ لِمَوْتِ سَعْدِ بْنِ مُعَاذٍ» ﴾

[صحیح البخاري ج: ۱/ص: ۵۳۶ / باب مناقب سعد رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ رقم الحدیث: ۳۸۰۳]

ژباړه له حضرت جابر رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: له رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ نه مې اوریدلي ویل یې: چې دسعدبن معاذ رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ په مرګ باندې عرش عظیم په لړزه شو.

ولې په حرکت شو؟ یاداچې هغه دده روح چې دعرش عظیم طرف ته ختله دهغې له وجې هغه ولړزېده یاداچې دده نیک اعمال اسمان طرف ته پورته کېدل هغه بندشول نو عرش عظیم په حرکت باندې راغی. دحضرت اسماء رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهَا چې د نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ خوښینه ده دهغې نه روایت دی چې د نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ یوه شړۍ زمونږ سره وه دده دوفات نه وروسته به چې د مونږ په کور کې کله مریض پیدا شو په هغه شړۍ به مو او به تېرې کړې بیا به مو هغه مریض ته ور کړې هغه به څرنګه وڅښلې خدای پاک به هغه مریض ته صحت ورکاوه. [مشکوة المصابیح ج: ۲/ کتاب اللباس ص: ۳۷۴]

حضرت ابي ایوب انصاري رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ د روم په جنګ کې له کافانو سره په جګړه بوخت دی او داپه داسې حال کې چې دکافرانو دلښکر شمیر لکونو ته رسېدله چې په هغوی باندې یوه مجا هد صحابي مخامخ ور باندې ور منډه کړه دکفارو دلښکر په منځ ور ګډ شو دیوې او بلې خوانه صحابه کرامو ناري ور باندې وکړې چې خدای پاک خو وایي: ﴿وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ﴾[سورة البقرة: ۱۹۵]

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپلو لاسو نو ځان هلاکت ته مه اچوئ دا خو دي ځان هلا کت ته وا چاوه حضرت ابي ایو ب انصاري ور ته وایي چې نه تاسې غلط یاست ددغه آیت دغه مطلب نه ده دا آیت دموږ دانصارو په باره کې نا زل شوی دی کله چې فتحې دمسلمانان ډېرې شوې نو موږانصارو په پټه په خپل منځ کې مشوره وکړه چې مخکې خو ډېر ضرورت و خپل ځان او مال مو ټول په دین لګول اوس خو مسلمانان ډېر شول دنیا وې پیدا شوې نو درځي چې لیږ، لیږ دا خپل کارو بار شروع کړو دنیا به لیږ ډېره کړو باغونه او ځمکه به لیږ برابره کړو خدای پاک آیاتونه نازل کړل چې ځا نو نه هلا کت ته مه اچوئ چې ځان او مال دي په دین ونه لګول نو دین به غریب کیږي نو بیابه خپله هلاک کیږئ او کفار به دربا ندې غا لبه کیږي نو حضرت ابي ایوب ددغې نه انکار وکړ بیاحضرت ابي ایوب په دغه حالت کې مخکې روان ؤ تر څو پورې چې دی هم شهید کیږي اوبیا دشهادت په وخت کې وصیت کوي زمامړی به دقسطنطوني دېوال ته نږدې کفاروته ورخښوئ مرقات لیکي چې پس له مرګه به خلک ورتلل دده قبرمبارک ته دده په قبر باندې به ئې تبرک حاصلولو اودده دقبر په سبب به یې دمرضو شفاء غوښتله نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به شفاء ورکوله . [مشکوة ج: ۲ / ص: ۵۸۶ / کمافی اسماء الرجال لصاحب المشکوة الباب الاول فی ذکر الصحابه ومن تابعهم] نو داتبرک په ذوات فاضلو پس له مرګه د ده ده.

نو مطلب مې دادی چې یووارسرې دخپل ځان په باب کې تقصیرات ووینې ددغو دتقصیراتودمعافي لپاره فقط یوه دغه لار

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ده چې صرف په عبادت زوروکړي خدای پاک ته چې دسړي وس رسیږي باید په هر عنوان وسیله طلب کړي په عمل صالح کې چې دسړي وس رسیږي دادې کوي خدای پاک ته وسیله ده دهغه په سبب به خدای پاک مغفرت ورته کوي.نیک ذوات دی خدای پاک ته واسطه کوي کوم شخص ته چې په ژوند کې ورځي یاکوم زیارت ته چې ورځي پس له مرګه په دوارو کې دی په صحیح نیت ورځي څومره چې دده نیت سم وي ‌چې ددغه شخص په واسطه خدای پاک زما داجرمونه معاف کړي که ژوندي ته ورځي خوهغه وسیله ګرځوي خدای پاک ته خو دنیک عمل په واسطه یې وسیله ګرځوي اوکه مړي ته ورځي هغه زیارت مبارک وسیله ګرځوي خداوند متعال ته خو دنیک عمل په په وجه یې ګرځوي چې اې خدایه پاکه! داخو دستا دوست ده ته ددغه خپل دوست په واسطه ماته دخپلو ګنا هونو مغفرت وکړې ماته دنیک عمل توفیق راکړې اوداسې ددوی په اثار مبارکه ؤباندې وسیله وګرځول شي.

[تفسیر مظهري ج: ۱/ص: ۲۱۵]

دصالحانو په اثارو تبرک نیول ثابت دي

په دې خبره ځان پوه کیدل ضروري او لازمي دي چې تبرک حاصلول په انبیاوو اولیاوو اواثاروو ددوی په نصوص صحیحه او براهینو قاطعه و ثابت دي. او له دې څخه انکار نه کوی مګر ناخبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سنت نبوي، نو موږ څه انداز اثار ذکر کوو ددې له پاره چې دضرورت په وخت کې زموږ له پاره يوسند وي.

دحضرت نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وېښتانو تبرک نيول

۱- حضرت نبي اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په منا شريفه کې نائی راوغوښت چې سر يې ورو خريي نو يوځل يې ښی لوری وېښتان په لاس کې ورکړ هغه يې وخريه ابوطلحه رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يې راوغوښت وايي داونيسه بيايې چپ لوری هغه نايي ته ونيوهغه يې هم وخريه بيايي ابوطلحه رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ته ورکړل چې ټول وېښتان يې واخيستل نوويې ويل چې داوېسه اوبه صحابه کراموباندې يې تقسيم کړه.

[مشکوۃ ج: ۱/ص: ۲۵۰/ باب الحلق]

۲- اخرج الطبرانی وابويعلی من حديث خالدبن وليد ان النبی صلی الله عليه وسلم اعتمر فحلق رأسه فابتدر الناس جوانب شعره فسبقتهم الی ناصية فجعلتها فی هذه القلنسوة فلم اشهد قتالا وهی معی الا رزقت النصر قال الهيثمي رجالها رجال الصحيح آه.

ژباړه: له حضرت خالدبن وليد رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عمره کوله نو سرمبارک يې ورخيه. نو خلک ورمخته شول چې دده مبارک دسر وېښتان واخلي زه هم ورمخته شوم چې ماته يې دتندې مبارکې وېښتان په برخه ورسيدل اوبيا مې هغه په دغه خپله خولۍ کې کېښودل زه چې هر جنګ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

تللي يم اوداخولي له ماسره وي ، نو ماته الله تعالی فتحه او نصرت نصيب کړي. نو د نبي کريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندي خکه چې دده له ذات مبارک سره يې تړاؤ لرلو.

دحضرت نبي کريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په نوکانو تبرک

۲- ﴿ وکان عنده (معاويه) ازار رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورداؤه وقميصه وشيء من شعره وأظفاره فقال : كفنوني فی قميصه وأدرجوني فی ردائه ،وأزروني بازاره ، واحشوا منخري وشدقي ومواضع السجود من شعره وأظفاره، وخلوابيني وبين أرحم الرحمين ﴾ امرقات المفاتح شرح مشكاة المصابيح ج ١ / ص: ۴۵۰ / رقم الحديث: ۲۰۰]

ژباړه : له حضرت معاويه رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ سره درسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لنګ ، څادر ،قميص ،څه ويښتان او څه نوکان موجود و ، نو ويل يې ماته دده مبارک په قميص کې کفن راکړئ ، دده په څادر کې مې ونغاړئ ، دده ازار زماازار کړئ او زماپه پوزه او سواختي کې او ځايو دسجدي دده مبارک ويښتان او نوکان واچوئ نور ما او خپل رب سره پريږدئ.

نبي کريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په يو وخت کې نو کان پرېکول نو يو صحابي ته وايي چې په صحابه کرامو باندي يې تقسيم کړه.

نو ويل کېږي چې داتبرکات ترننه پوري مو جو ددي اکثرو ائمه کرامو، مخکينوخلکو به د نبي کريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هغه ويښتان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتل، نوکان به یې ساتل، دده لباس مبارک چې دده چوپانه قمیص اوېتکی څه شی به یې پیداکړل هغه به یې ساتل، تردې پورې چې دحضرت اسماء رضی الله عنها سره د نبي کریم صلی الله علیه وسلم دېرې مبارکې وېښته وو او به سپینوزرو کې یې ساتلي ؤ اوچې کوم مریض به ورغی هغه وېښته به یې په اوبوکې ورته وواهه بیابه یې هغه اوبه وڅښلې خدا و ندمتعال به شفاء ورکوله د افغانستان په غزني کې یې وېښته شته د پاکستان په لاهورکې شته په بخارا کې شته هغو ائمه کرامودغه حقیقت پېژاندهغو په واسطه به یې خداوندکارونه جوړول دده وېښتان دده لباس دده نوکان ترنه پورې خلکوساتلي دي

۴- ﴿ قَالَ: فَوَاللهِ مَا تَنَخَّمَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نُخَامَةً إِلَّا وَقَعَتْ فِي كَفِّ رَجُلٍ مِنْهُمْ، فَدَلَكَ بِهَا وَجْهَهُ وَجِلْدَهُ، وَإِذَا أَمَرَهُمْ ابْتَدَرُوا أَمْرَهُ، وَإِذَا تَوَضَّأَ كَادُوا يَقْتَتِلُونَ عَلَى وَضُوئِهِ... الحديث ﴾ [صحیح البخاری کتاب الشروط باب الشروط فی الجهاد ‌آ‌ج: ۱ ص: ۳۷۷/۳۷۸ / رقم الحدیث ۲۷۳۱ / ۲۶۵۱ وکتاب الوضوء ج: ۱/ ص: ۳۸]

ژباړه : حضرت عروه رضی الله عنه وایي: زمادي په الله تعالی قسم وي رسول الله صلی الله علیه وسلم نه دي سوخ کړې له پوزې اوبه دپوزې مګر صحابه وو به لاس ورته نیولی و بیابه یې په مخ او نور وجود موښل اوچې کله به یې دڅه امر ورته وکړ هغه به یې په تیزي سره په ځای کاوه ،کله به یې چې اودس کاوه نو داوداسه په اوبو به یې داسې راټول شول تردې به وچې په دې اوبو دوی جنګ سره وکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- ﴿ عَنْ أَسْمَاءَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا: أَنَّهَا حَمَلَتْ بِعَبْدِ اللهِ بْنِ الزُّبَيْرِ، قَالَتْ: فَخَرَجْتُ وَأَنَا مُتِمٌّ فَأَتَيْتُ الْمَدِينَةَ فَنَزَلْتُ بِقُبَاءٍ فَوَلَدْتُهُ بِقُبَاءٍ، ثُمَّ أَتَيْتُ بِهِ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَوَضَعْتُهُ فِي حَجْرِهِ، ثُمَّ «دَعَا بِتَمْرَةٍ فَمَضَغَهَا، ثُمَّ تَفَلَ فِي فِيهِ، فَكَانَ أَوَّلَ شَيْءٍ دَخَلَ جَوْفَهُ رِيقُ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ثُمَّ حَنَّكَهُ بِتَمْرَةٍ ثُمَّ دَعَا لَهُ، وَبَرَّكَ عَلَيْهِ وَكَانَ أَوَّلَ مَوْلُودٍ وُلِدَ فِي الإِسْلَامِ» ﴾

[صحيح البخاري ج ۱ ص ۵۵۵ كتاب مناقب الانصار رقم الحديث ۳۹۰۹]

ژباړه: له حضرت اسماء رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روایت دی وایي: چې کله عبدالله ابن الزبير رَضِيَ اللهُ عَنْهُ زما پرنس ؤ نو زه له مکې معظمې دهجرت په نیت راووتم کله چې مدینې منورې ته راغلم دحمل موده مې پوره وه په قبا مقام کې مې واړول نو عبدالله ابن زبير دې دنیاته سترګې راوغړولي.

نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته مې رواوړ هغه په خپله غیږه کې کښنود بیایې خوماوې را وغوښتې په خوله مبارکه کې یې ښې میده کړې له هغه وروسته یې دعبدالله ابن زبير په خوله کې ورکړې ، نو دده خیټې ته چې اول څل داخلې شوې هغه درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاړې مبارکې وې او بیا یې په خجیرو باندې دده تحنیک (خرما یې په تالو وروموښلې) او دعا یې ورته وکړه اودبرکت غوښتنه یې ورته وکړه . او دمدینې منورې په مهاجرینو کې دغه اول بچی وچې پیداشو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- ﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدْخُلُ بَيْتَ أُمِّ سُلَيْمٍ فَيَنَامُ عَلَى فِرَاشِهَا، وَلَيْسَتْ فِيهِ، قَالَ: فَجَاءَ ذَاتَ يَوْمٍ فَنَامَ عَلَى فِرَاشِهَا، فَأُتِيَتْ فَقِيلَ لَهَا: هَذَا النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَامَ فِي بَيْتِكِ، عَلَى فِرَاشِكِ، قَالَ فَجَاءَتْ وَقَدْ عَرِقَ، وَاسْتَنْقَعَ عَرَقُهُ عَلَى قِطْعَةِ أَدِيمٍ، عَلَى الْفِرَاشِ، فَفَتَحَتْ عَتِيدَتَهَا فَجَعَلَتْ تُنَشِّفُ ذَلِكَ الْعَرَقَ فَتَعْصِرُهُ فِي قَوَارِيرِهَا، فَفَزِعَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «مَا تَصْنَعِينَ؟ يَا أُمَّ سُلَيْمٍ» فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللهِ نَرْجُو بَرَكَتَهُ لِصِبْيَانِنَا، قَالَ: «أَصَبْتِ» [صحيح المسلم/ ج: ۲، باب: طيب عرقه صلى الله عليه وسلم والتبرك به ص: ۲۵۷ / رقم الحديث ۲۳۳۱]

ژباړه : له حضرت انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: يوځل رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د ام سليم کورته ورغی دهغې په فرش باندې ويده شو او دا کور نه وه.

بياوايي : چې يوه ورځ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددې په فرش ويده و نو په دې راتګ وشو(يعنې چا خبره کړه چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دركره راغلی) ورته وويل شو چې دا نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دی دتاپه کور کې ستا په فرش باندې ويده ده ، نو دا راغله او حال داچې له نبی کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه خولې رواني وې او دڅرمنې يوه ټوټه په جمه شوې وې.

نو دې هغه شيشه خلاصه کړه لګيا شوه دغه خولې يې په پمبه (مالوچو) يا ځيره را اخيستې او له هغه نه يې په شيشه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نښتیخلي ، نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویریده او وې ویل اې ام سلیم! څه کوې؟

دې ورته وویل زه دبرکت امید لرم دخپلو کمکیانو له پاره . نو ده مبارک ورته وویل چې دادې حقه خبره وکړه.

۷- ﴿ عَنْ أَنَسٍ، عَنْ أُمِّ سُلَيْمٍ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَأْتِيهَا فَيَقِيلُ عِنْدَهَا فَتَبْسُطُ لَهُ نِطَعًا فَيَقِيلُ عَلَيْهِ، وَكَانَ كَثِيرَ الْعَرَقِ، فَكَانَتْ تَجْمَعُ عَرَقَهُ فَتَجْعَلُهُ فِي الطِّيبِ وَالْقَوَارِيرِ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يَا أُمَّ سُلَيْمٍ مَا هَذَا؟» قَالَتْ: عَرَقُكَ أَدُوفُ بِهِ طِيبِي ﴾ (صحیح المسلم/ج ۲/ باب طیب عرقه صلی الله علیه وسلم والتبرک به ص ۲۵۷ / رقم الحدیث ۲۳۳۲)

حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له خپلې مور ام سلیم نه روایت کوی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به د دې کره دغرمې دارام کولو له پاره ورتللو ، نودې به څرمن ورته اچوله نو دغرمې خوب به یې ورباندې کاوه او دده مبارک څخه به ډیرې خولې بهیدې، نو دې به یې هغه خولې مبارکې یوځای کولې په خوشبویې اوشیشه کې به یې اچولې،رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل اې ام سلیم! داڅه دي؟

دې ورته وویل : دا ستا خولې دي له خپلو خوشبویو سره یې ګډوم ترڅو دعطرو په بوی کې نوربنه والی راشي.

۷- ﴿ عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ أَبِي بَكْرٍ أَنَّهَا أَخْرَجَتْ جُبَّةَ طَيَالِسَةٍ كِسْرَوَانِيَّةٍ لَهَا لِبْنَةُ دِيبَاجٍ، وَفَرْجَيْهَا مَكْفُوفَيْنِ بِالدِّيبَاجِ، فَقَالَتْ: هَذِهِ كَانَتْ عِنْدَ عَائِشَةَ حَتَّى

(c) ketabton.com: The Digital Library

قُبِضَتْ، فَلَمَّا قُبِضَتْ قَبَضْتُهَا، وَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَلْبَسُهَا، فَنَحْنُ نَغْسِلُهَا لِلْمَرْضَى يُسْتَشْفَى بِهَا ﴾ [صحيح المسلم ج: ۲ ص: ۱۹۰ كتاب اللباس ۱-بَابُ تَحْرِيمِ اسْتِعْمَالِ أَوَانِي الذَّهَبِ آه رقم الحديث۲۰۶۹ مشكوة المصابيح ج: ۲ ص: ۳۹۶]

ژباړه : له حضرت اسماء بنت ابوبکر رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روایت دی وایي: چې دي عبدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هغه طیالسی اوکسرایي چپنه مبارکه راوبسته چې غاړه او راکته زی یې په وریښمو جوړه وه . او څاکونه یې هم په وریښمو جوړ شوي ؤ نو دې وویل دا چپنه له حضرت عایشې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا سره وه کله چې هغه له دنیا څخه ولاړه نو ماته پاتې شوه ، دابه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اغوسته او اوس یې موږ دمریضانو له پاره اوبه پرې کړو بیا هغه اوبه مریضانو ته ورکړو هغوی ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ شفاهم ورپه برخه کوي.

۸- ﴿وقدشرب عبدالله بن الزبير وسفينة ومالك بن سنان وام ايمن وغيرهم دم رسول الله صلى الله عليه وسلم ﴾ [اخرجه الطبراني والحاكم والدارقطني وذكره في المواهب الدنيه آه]

یعنې درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وینې عبدالله ابن زبیر ، حضرت سفینه حضرت مالک ابن سنان او ام ایمن رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ او نوروهم څښلې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹ـ ﴿ وذكر العلامة الشامي ص: ۳۹/ ج: ۱ / قال الامام الشافعى اني لأتبرك بأبي حنيفة وأجئ الى قبره فاذا عرضت لی حاجت صليت ركعتين وسالت الله تعالى عند قبره فتقضي سريعا وفي الصفحة ۴۲/ جلد: ۱ / قوله ومعروف الكرخي ابن فيروز من المشائخ الكبار مجاب الدعوات يستسقي بقبره وهو استاذ السرى السقطى . ﴾

ژباړه : په ردالمحتار کې علامه ابن عابدين رَحِمَهُ اللَّهُ ليکلي چې امام شافعي رَحِمَهُ اللَّهُ ويلي چې زه په امام اعظم ابوحنيفه رَحِمَهُ اللَّهُ تبرک حاصلوم او دده قبر ته ورځم کله مې چې کوم حاجت پيداشي نو زه دده دقبر په خوا کې دوه رکعته لمونځ وکړم اودی الله تعالى ته وسيله کړم زرترزره مې هغه حاجت الله تعالى دده مبارک په واسطه پوره کړي .

همدارنګه معروف کرخي ابن فيروز رَحِمَهُ اللَّهُ دسري السقطی رَحِمَهُ اللَّهُ استاد له لويو علماء کرامو څخه ده چې مستجاب الدعوات هم ؤ چې دده قبرهم خلک الله تعالى ته دباران کولو له پاره وسيله کوي .

نو تبرک اوتوسل په دغو ټولو شيانوباندې جائزه ده که جائز وای نو مخکې علماوو او ائمهٔ کرامو نه قول پرې کولو او نه يې دغه عمل ترسره کولو سره له دې چې دهغوی تقوی دهغوی علم او دهغوی احتياط کول په ډيره لوړه درجه کې ؤ . نو دخپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقصیراتو دمغفرت لپاره سړی باید هره لار ولټوي دمغفرې بهترینه لار هغه د نقشبندیې طریقې د شجرې مبارکې ویل دي.

د نقشبندیې مبارکې د شجرې د ویلو فائدې

دازمونږ د طریقې چې کومه شجره ده دخپل شیخ نه نیولې تر رسول الله ﷺ پورې داولیاوو د نومونو چې کوم کومه یادونه شوې داچې سړی روزانه یوواړې په دغه نیت باندې وایې چې خدای پاکه! دې دغو اولیاووپه واسطه زما ذکر جاري کړې ددغو په برکت ماته مغفرت وکړې ددغو په بر کت ماته علم راکړې نو هر صحیح نیت چې سړی په کې کوي خدای پاک یې دهغه نیت سره سم کار ترسره کوي حتی دهند په لویو، لویو هستیو به چې مرضونه او مصائب راغلل، نو ددغې شجرې نو مونه به یې ورته لیکل خدای پاک به دهغو په سبب خلکو ته شفاء ورکوله او مصائب به یې لرې کول ، ځکه هغه توسل به دوی باندې بیرته په واقع کې توسل ددوی په ښکو اعمالوده خدای پاک ته هغه ښک عمل وسیله کول دي حتی دځینې مریدانو نفي اثبات نه کیږي مشائخ کرام داطریقه ورته ښیې چې اول دې لطائفې وکړې اوبیادې شجره ووایې په دغه نیت باندې چې خدای پاک دې ددغو داولیاوو په بر کت باندې زما نفي اثبات ورسوي نو خدای پاک یې نفي اثبات پوره کوي، بلکې دهر نیک مقصد لپاره یې چې سړی خدای پاک ته وسیله کړي هغه مقصود به یې پوره کوي نو داتبرک اوتوسل په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذوات فاضله ووچې یوځلې په احادیثو صحیحه ونه ثابت ده نو داځای دشک اواشتباه خوپاتې نشو دابايد سړی په کامل اخلاص او اعتقاد باندې وکړي څومره چې یې وس رسیږي دشجرې ویل باید پرې نه ښودل شي داهر مفید دی دلطائفو دعاوې بایدوویل شي داهره لطیفه خپل متصرف لري ددغې لطیفې ددعاپه برکت د هغې لطیفې دمتصرف روحانیت حاضریږي خدای پاک هغه لطیفه ورسره جاري کوي دازمونږ دلطیفو چې کومې دعاوې دي دخپنې طریقومستقل سبقونه دي خودا زمونږ د حضراتو مبارکینو مجددینواندراج ده چې په یوه لطیفه کې دري یا څلورکارونه کیږي نوداچې په غور باندې دلطیفو دعاوې وایي اوشجره وایي اوهغه خدای پاک ته وسیله ګرځوي نومؤثر واقع کیږي ښکه رسول الله ﷺ خپل صحابي رضي الله عنه ته وایي چې: ما وسیله وګرځوه، که وسیله مؤثره نه وای بیابه رسول الله ﷺ ورته ویلي ؤ چې دوه رکعته لمونځ او دعا وکړه. خو رسول الله ﷺ د لمانځه امر هم ورته کوي چې دا یو صالح عمل ده اوداهم ورته ښیي چې د الله تعالی ثنا اودهغه په پیغمبر ﷺ باندې درود ووایه اوله دې سره سره دا هم ورته وایي چې ما الله تعالی ته وسیله وګرځوه، الله پاک جل جلاله به دې مقصود حل کړ . نو کله چې صحابي رضي الله عنه دغه عمل وکړ نو الله تعالی یې دواړه سترګې ورته روغې کړې.

[حضرات کرام نقشبندیه / ص:۱۶۷]

[اخرجه النسائي والترمذی جامع الترمذي ابواب الدعوات ج ۲ / ص ۶۵۷ / والبیهقي والطبراني بسندصحیح واخرجه البخاري في تاریخه وابن ماجه والحاکم باسنادصحیح]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو په دې کې دې ته اشاره ده چې انسان بايد په دې ټولو شيانو کې کوښښ وکړي، عمل دې هم کوي او وسيله دې هم لټوي، او بيا په دغې وسيلې جوړولو کې د مړي او ژوندي د ليرې او نژدې کوم توپير نشته.

که فکر وکړو چې يو جادوګر وي هغه د شيطان نومونه او ناروا اوراد پخوي، د شيطان د نوم د ډېرو يادولو له امله ورسره د شيطان ملګرتيا پيدا شي، له ډېرو سره په ناروا کارونو کې مرسته هم کوي، اکثره جادو ځومره مؤثر وي چې خلک مرګ ته ورسوي، مېړه او ښځه سره بېل کړي، خپل خپلوان سره جلا کړي، دا ولې؟ ځکه چې شيطان مرسته ورسره کوي، نو چې د شيطان د نوم په يادولو د شيطان ملګرتيا له هغه سره پيدا کېږي، نو دا الله تعالی د دوستانو د نومونو په ويلو به له هغوی سره دوستي او ملګرتيا نه پيدا کېږي؟ بلکې غوره ملګرتيا به يې په برخه کېږي.

اسماء الحسنی چې يو څوک ځومره ډېر وايي نو له الله تعالی سره يې نوره مينه ډېره پيدا کېږي، ځومره چې د رسول الله ﷺ نومونه يادوي نو له هغه ﷺ سره يې مينه او محبت نو هم زياتيږي، همداسې د اولياء الله کرامو نومونه چې يادوي نو له هغوی سره يې مينه او تعلق ډېر پيدا کېږي، نو لنډه دا چې دا ډېره يادونه د تعلق او ملګرتيا جوړولو يوه لاره ده.

د (مزارات اولياء هرات) په نوم يو کتاب ده، په دې کتاب کې د يوه حديث شريف مضمون رانقل کړی شوی دی چې: د قيامت په ورځ به له يوه انسان سره الله تعالی حساب وکړي، نيکي او بدي به

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې سره برابر شي، نو الله تعالی به ورته ووايي چې ورشه يوه نيكي راپيدا كړه ترڅو دې وبښم، نو دغه شخص به ډېر وګرځي خو هغه يوه نيكي به پيدا نه كړي، ځكه چې په هغه ورځ هرڅوک محتاج وي، نو څوک نيكي كله بل چاته وركوي، بيا به الله تعالی ورته د خپل يوه ولي نوم واخلي چې زما د هغه فلانكي دوست نوم دې زده ؤ؟ دی ورته په خواب كې وايي چې: هو! نو الله تعالی به ورته وايي چې: بس يواځې په همدې نوم زده كولو مې وبښلې.

نو چې سړی لږ فكر وكړي چې په وسيله الله تعالی ته سړی نږدې كېږي، نو په نبي كريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې څوک يو ځل درود شريف ووايي نو الله تعالی او ملائكې په هغه سړي لس لس ځله درود وايي. د جُمعې مباركې په شپه چې يو څوک درود شريف ووايي نو په خواب كې يې الله تعالی او ملائكې په ده باندې اويا ځله درود وايي. [مشكوة ج: ۱/ص ۸۶/۸۷ باب الصلوة على النبی صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ]

نو په كار ده چې د جُمعې په شپه او په بل هر وخت كې په نبي كريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې درود وويل شي، ځكه په مقابل كې به يې الله تعالی په مونږ باندې درود اورحمت نازلوي، ځكه چې الله تعالی په دې كار باندې راضي كېږي، دده جَلَّ جَلَالُهُ د دوست ثناء دې ادا كړه، ځكه چې رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د الله تعالی محبوب دی، دده د محبوب ثناء او صفت دې ادا كړ، نو په مقابل كې يې الله تعالی دومره ورباندې خوشاله شو چې د هغه له وجې يې په تا باندې اويا رحمتونه نازل كړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کوم ځای کې چې د خدای تعالی نوم اخیستل کېږي په هغه ځای د الله تعالی رحمت نازلیږي.

د نیکوخلکو د نومونو دیادونې په واسطه په هغه ځای انوار نازلیږي

جُناب حضرت قدوتنا مرحوم انوار المشائخ فضل الدین خلیفه صاحب (قدس الله سره) چې دارغندی په خلیفه صاحب باندې یې شهرت لرلو هغه به دا واقعه ډېره بیانوله چې: یو ولي په یوه ځای تېرېده نو ویې لیدل چې: انوار وریږي، نو ده دا گمان وکړ چې دلته به کوم ژوندی بزرگ (ولي) وي، ورته وربه شم او څه به ورځخه زده کړم، یا به کوم زیارت وي او هلته به دعا وکړم، الله تعالی به مې کارونه جوړ کړي. دغه بزرگ وایي: کله چې دغه ځای ته ورغلم نو هلته د غلو یوه ډله ناسته وه، او هغه غلا شوی سامان یې سره په خپل منځ کې سره وېشلو. زه حیران شوم چې دا زما کشف بې ځایه وه که کوم بل څه چل ده؟ (خلیفه صاحب مبارک به ویل چې: چونکې د الله تعالی اولیاء هوښیاردي په تلوار کوم کار نه کوي). نو دغه بزرگ له دې غلو څخه پوښتنه وکړه چې: دد غه مال له تقسیم نه مخکې تاسې په څه شي لگیا وئ؟ له هغوی نه یوه کس ورته وویل چې: زمونږ دغه ملگري د حضرت پیران پیر صاحب یوه واقعه بیانوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ګورئ ! سره له دې چې دا شخص فاسق دی، غلا یې کړې، خو چې د خدای تعالی د کوم دوست واقعه بیانوي نو هلته الله تعالی بیاهم خپل رحمت نازل کړی دی. نو بیا چې یو سړی مسلمان وي، بیا طالب او نیک عمله شي، مجاهد او صوفي شي اوبیا له دې ښه سرپتوب سره ،سره د الله تعالی د دوستانو بیان کوي ، دهغوی واقعات ذکر کوي، نو په هغه به څومره رحمتونه نازلیږي؟ دا طبعي خبره ده چې په کوم مجلس او وعظ کې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دوستانو نومونه یاد کړل شي نو ډېر اثر پکې وي، څکه هلته ددوی روحانیت متوجه شي اود هغه سره د الله تعالی رحمت نازل شي، اوپه کوم مجلس کې چې د الله تعالی رحمت نازل شي نو له هغې سره د انسانانو حالت بدلیږي، بیا یې په ذکر، دعا او نورو اعمالو کې اثر پیدا کېږي. چې دا اثر خورا ګټور وي.

نو دغه شجرې اود لطائفو دعاګانې هر وخت وایاست، مه یې پرېږدئ ! نو مطلب داچې د وسیلې ثبوت شته، په آیاتونو او احادیثو باندې ثابته ده، د مړي او ژوندي په باره کې، د عمل په باب کې اود ذوات فاضله ؤ په باب کې، نودا ټول ثابت دي، په دې کې باید سړی اشتباه ونه کړي، باید په اخلاص سره دې شي ته متوجه وي د شجرې ویل ددغه توسل له قبیلې څخه دي، په دغه سره انسان بهترین توسل حاصلولای شي، نوپه هیڅ حالت کې باید پرې نه ښودل شي، همدارنګه د لطائفو په دعاګانو کې مشائخ کرام وسیله کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلطائفو په وخت کې دعاوې

د اولنۍ (قلبي) لطيفې دعا : (الهی تجلیات صفات افعال خودراکه ازلطیفه قلبی حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بلطیفه قلبی حضرت ادم علی نبیناوعلیه صلوة وسلم رسانیدی همان تجلیات بلطیفه قلبی من حقیر هم برسان بواسطه مرشدین طریقتم و بالخصوص بواسطه جناب مرشدم .)

نو په دې ځای کې وسیله راغله . معنا داچې خدایه پاکه ستا هغه رڼاګانې او انوار چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له زړه مبارک څخه د حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ زړه مبارک ته دې رسولي دي، نو هغه رڼاګانې اوانوار زما عاجز زړه ته راورسوې ، خو په واسطه د مرشدینو ددغه طریقت چې هغه په دغه شجره کې څومره اولیاء الله ذکر دي (یعنې خصوصاً زما د خپل پیر په واسطه الله پاکه! هغه انوار او تجلیات زما زړه ته راورسوې) .

د دوهمې (روحي) لطيفې دعا : (الهي فیض صفات ذاتی که از لطیفه روحي حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم مصطفی بلطیفه روحي حضرت نوح وحضرت ابراهیم علی نبینا وعلیهما الصلوة وسلم رسانیدي همان فیض بلطیفه روحي من حقیرهم برسان بواسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم .)

یعنې هغه د ذاتي صفاتو فیض چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له مبارکې روحي لطيفې نه دې د حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَامُ او حضرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ روح ته دي رسولي دي، خدایه پاکه ! زما عاجز روح ته یې هم راورسوې، په وسیله د اولیاوو ددې لارې ، خصوصاً زما د خپل پیرمبارک په وسیله باندې.

د دریمې (سِري) لطیفې دعا : (الهي فیض شیونات ذاتی که از لطیفه سِرِي حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بلطیفه سِرِي حضرت موسی علیه الصلوة وسلم رسانیدي همان فیض بلطیفه سِرِي من حقیر هم برسان بواسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم .)

معنا داچې: اې خدایه پاکه ! هغه فیض د شیوناتو ستا چې له لطیفهٔ سري دنبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه دې لطیفهٔ سري د موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ ته رسولی دی هغه فیض زما عاجز لطیفې ته هم راورسوې ، ددغې لارې د اولیاء کرامو په واسطه ، خصوصاً زما دخپل محبوب مرشد په واسطه.

دڅلورمې (خفي)لطیفې دعا : (الهي فیض صفات سلبی که ازلطیفه خفی حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بلطیفه خفی حضرت عیسی علیه الصلوة وسلم رسانیدي همان فیض بلطیفه خفی من حقیر هم برسان بواسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم .)

معنا داچې: اې خدایه پاکه ! هغه د خپلو سلبي صفاتو د لطیفهٔ خفي چې د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له لطیفهٔ خفي نه دې حضرت عیسی عَلَيْهِ السَّلَامُ ته رسولی دی، هغه فیض زما خفي لطیفې ته هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوي، د اولیاء کرامو په واسطه، خصوصاً زما دخپل مرشد په واسطه.

د پنځمې(اخفی) لطیفې دعا : (الهي فیض انوار جامع شان العلم لطیفه اخفی حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بلطیفه اخفی من حقیرهم برسان به واسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم.)

اې خدایه ! هغه فیض د شان العلم د انوارو دلطیفې اخفی درسول الله ﷺ، زما اخفی لطیفې ته راورسوې، په واسطه د اولیاء کرامو ددغې لاري، خصوصاً زما دخپل مرشد په واسطه.

نو د هرې لطیفې په دعا کې اولیاء ورسره دي، دنقشبندیې طریقې ټول اولیاء کرام عموماً او خپل مرشد خصوصاً په دې دعا کې وسیله کوي. بیا دعا کوي چې: خدایه زما دزړه ذکر جاري کړې ! ، زما دروح ذکر جاري کړې !، زما سِر جاري کړې ! ، زما خفي جاري کړې ! ، زما اخفی جاري کړې !.

دا دعاګانې اوسنی نه دي، بلکې له ډېر پخوا نه رانقل شوې دي، په اردو، فارسي اوهمدارنګه په افغانستان کې هم په ډېرو کتابونو کې دا دعاګانې رانقل کړل شوې دي، ځکه چې د فارسي ژبه یو وخت په بخارا، سمرقند اوهندوستان کې ډېره رائجه وه. نو په فارسي ژبه چې څرنګه رانقل کړی شوې دي، هماغسې پخپل حال پاتې دي او چا څه تغیر اوبدلون ندی راوستی.

همدارنګه د بیعت (تلقین) الفاظ ټول خلیفه صاحبان په فارسي ژبه وایي، ځکه حضراتو مبارکینوته هم په فارسي ژبه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

الفاظ رانقل شوي وو ، نو دوی دادب له وجې کوم تغیر او بدلون پکې رانه وستلو او هغه يې وسیله وګرځول.

نو د هر کار چې جوړيږي هغه په دغه باندې چې عمل هم وسیله کړي هغه اشخاص هم وسیله کړي بیادسړي ددنیا او دا خیرت ټول کار و نه جوړيږي نو د هر ملګري تر ډېره وخته په وظیفو بالکل نه پوهیږي پوهېدل شرط نه دي بلکې کول يې شرط دي پوهېږ وکه نه پوهېږو مونږ ته د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ حکم ده چې ذکر کوئ مایادو ئ نو مونږ به يې کوو خودغه يې لازې دي چې لږ محنت و شي په مجلس کې لږ احتیاط وشي په خوراک کې لږ احتیاط وشي دغه دلطائفو دعاګانې اوشجرې وویل شي نو بیا يې سړی زر په اثر پوهیږي حضرت مجدد صاحب ته یو څوک خط وراستوي دا شکایت ورته پکې لیکي چې زیات وخت مې په طریقت کې تېرشو تر اوسه پورې په هیڅ نه پوهېږم هغه په ځواب کې ورته لیکي

چشم بندوګوش بندولب بند ګرنبیني سرحق، برمن بخند

سترګې له حرامو لیدلو نه بندې کړه غوږونه دحرامو له اوریدلو نه بند کړه ژبه له حرامو مجلسو نه بند ه کړ ه که د خدا ی پاک اسرا ر دې ونه لید ونو په ماپورې وخانده.

موږ پرهیز نه دی کړی چې څه مو مخې ته راځي نومخ نه ترینه اړوو ، بیا شکایت کووچې په وظیفونه پوهېږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت نور المشائخ صاحب ته په خط کې یوځوک همدغه شان شکایت لیکي چې دومره وخت مې په طریقت کې تېرشوتراوسه په هیڅ نه پوهېږم ده مبارک په ځواب کې ورته لیکلي وُچې محبه! خوراک کم کوه ذکر ډېر کوه د طریقت رنګه مه بدوه.

مونږ که په ټول شواروز کې پنځه میلته وظیفه وکړو نوبیازیات شکایت کووچې وظیفه نه کیږي چې اوقات ضایع نه شي دغه دتوسل لحاظ ورسره وشي تا سې یو ه جمعه په پا بند ي سره وظیفه و کړئ له ناکاره مجلسو اودبازار له تګ اوله غیبتو اودرواغونه اجتناب وکړئ لږ وظیفې ډېرې کړئ دشجرې ددعاولحاظ ورسره وکړئ چې هر ملګری دنته په یوه جمعه کې په اثرېې پوه نه شوبیایقیني ده چې نقصان په مونږ کې موجود ده.

په دې لارې کې نقصان نشته چې یوځل دې لارې ته سړی معتقد شونوبیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغسې ځوک نه پرېږدي خامخا یې برخمن کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۲) مجلس

په عباداتو کې د حضور برابرېدلو اسباب

هر عبادت چې په حضور باندې وي هغه خدای پاک ته ډېر مقبول ده دعاده لمونځ ده حج ده جهاد ده هر عبادت ده چې په هغه کې خشوع اوحضو ر وي خدای پاک ته ډېر پسند یده مقبول ده که حضورنه ؤیکې برابرپه هغه عبادت خاص اثرنه مرتب کیږي.

دحضورد برابرولو طریقه :

کتابونه لیکي دانسان حضورچې نه برابرېږي دده خیال اوذهن کې سوچونه اوفکرونه ډېر ورځي ددغه لپاره دوه لاملونه دي :

دحضور نه برابریدلو اول لامل :

کله دظاهر نه دباندې د سړي زړه ته څه شی تېرېږي یایې په زړه کې یوشي خای نیولی وي دبهرڅون له طرف نه چې دسړي زړه ته څه تېرېږي هغه اکثره یادنظر له لارې وي یاداوریدلو (غوږونو) لارې وي . یعنې چې کوم شی ډېر و یني د هغو لیدلو له امله د سړي تعلق ورسر ه پیداکیږي، بیاپه لمانځه کې هم دده دذهن څخه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وزي يا چې کوم شی اوري د اوربدلو په سبب د سړي ذهن اوعقل ته هغه شی ور تېرېږي په لمانځه کې یې حضور نه برابرېږي ددغې وجې نه دستر ګو او غوږو کنترول پکارده چې دا کنترول شی هلته ذهن ته بیا غلط سو چونه نه ورلوېږي حضرت عبد الله بن عمر رضي الله عنه به چې په کوم ځای کې لمونځ کاوه نو په هغه ځای کې به چې قرآن کریم توره یا یو لیکلی شی ایښی و ترڅو به یې لمونځ نه کاوه چې هغه به یې نه وه لرې کړی ددغې وجې نه فقهي مسئله هم داده چې دجومات نقش کول که په شخصي خپلو رو پیو باندې جوړ کړي ګچ او چو نه ور کول جائز دی خو لیکن دا خبره پکې شرط ده چې داسې نقشو نه به نه وي پکې چې حضور خرابوي چې هغه دقبلې په طرف باندې وي نو ستر ګې په هغو باندې لګېږي هغه دزړه حضور خرابوي.

رسول صلی الله علیه وسلم خطبه اوبله دسرو زروګوته یې په لاس په دې وخت کې دنرانو له پاره هم سره زر حلال ؤ دحراموالي حکم یې بیا وروسته راغي دخطبې په ما بین کې یې دا ګوته وشړله او وې غوږ ځوله وايي چې زما حضور یې خراب کړ کله زه ددې طرف ته ګورم او کله زه ستاسې طرف ته ګورم نو ددغې وجې نه د لمانځه او بل عبادت په وخت کې دستر ګو کنټرول پکارده چې سړی ستر ګې کنټرول کړي نو دهغه غلط سو چونه نېر کنټرول کیږي.

دمشا یخو کرامو اکثره چیله خانې داسې وې چې یواځې به یې ځان ته دومره ځای برابراوه چې هلته به پکې د سجدې ځای و، د دېوال بېخ ته به نژدې دربده، ځکه د فقهې مسئله هم داده چې ترڅو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سړي سترګې په کنټرول کې وي، له دې وجې نه په داسې ځای کې عبادت کول چې هلته آواز او سرود نه اوري، هلته دنیاوي مجلسونه نه وي، نوپه داسې ځای کې دې عبادت کوي، اوکه دغه شیان وي، نوبیا د زړه حضور نه برابرېږي، سروز خو په خپل ځای پرېږده بلکې په جومات کې به د قرآن کریم تلاوت هم په زوره نه کوې، ځکه چې لمونځ کوونکي ته تاوان رسېږي. د خارجي اسبابو کنټرول په کار ده لکه سترګې، غوږونه ځکه چې ددې له امله د انسان حضور په عبادت کې خرابېږي

له دې وجې نه مشائخ کرام رَحِمَهُمُ اللّٰهُ د ذکر په آدابو کې دا لازمي کړې چې کله د ذکر په حلقه کې کېناستې نو سترګې به پټوي، ځکه په دې سره حضور بنه برابرېږي، غوږونه يواځې تلاوت او ذکر ته متوجه کړه نو حضور به دې په خپله برابر شي.

دحضور نه برابریدلو دوهم لامل:

کله دیو چا خیالات خراب او بې ځایه وي،نو حضوریې نه برابرېږي. دا ځکه چې له دې نه مخکې د انسان په زړه کې یو بل شي ځای نیولی وي، نو له هرڅه مخکې د هغه لیرې کول په کار دي، مخکې له دې چې یوڅوک په لمانځه شروع وکړي نو اول دې هغه څه له زړه څخه وباسي چې دده حضور وربانديې خرابېږي، دا خبره دې په ذهن کې راولي چې زه د خدای تعالی حضور ته درېږم، له رب کریم جَلَّ جَلَالُهُ سره به خبرې کوم، مناجات به ورسره کوم، نو ماته هم په کار ده چې له نور هرڅه نه تعلقات قطع کړم، که له دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره سره بیا هم دا سوچ نه لیرې کېده نو بیا یې د لرې کولو طریقه داده چې کله په لمانځه کې قرائت شروع کړي نو د قرائت الفاظو او معانیو ته دې پام کوي، د هغه په معنا کې دې سوچ کوي، که په خپله قرآن کریم وایي او یا یې له امام څخه اوري نو معنا ته دې پام کوي، کله چې یې د قرآن کریم معنا ته فکر شو نو له زړه څخه یې هغه بېکاره سوچ په خپله وزي. خو که بیا هم سوچ نه بدلېده نو بیا دې دهغه شي د لیرې کولو له پاره بنیادي لاره پیدا کړي. لکه حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته حضرت ابی جهیم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ یوه شړې راولېږله، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم لمونځ پکې وکړ، خو کله چې یې لمونځ وکړ نو فی الحال یې دغه شړې ووېسته او بېرته یې ورته ولېږله او ورته وې ویل چې د ابی جهیم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه ساده شړې ماته راوړئ اودا بېرته هغه ته یوسئ ځکه چې په دې شړې کې نقشونه دي، زما حضور یې خراب کړ.

همدارنګه حضرت ابوطلحه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په باغ کې لمونځ کوي، په ونو کې مرغان ګرځي، دی دهغو طرف ته متوجه شو، حضور یې خراب شو، نو له لمانځه نه وروسته نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وایي چې: دا باغ مې ددې له وجې صدقه کړ چې په لمانځه کې یې زما حضور راخراب کړ. [موطأ امام مالک بحواله مجالس مفتی اعظم وحیاة الصحابه]

دحضرت عثمان ذی النورین رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د خلافت په وخت کې ده ته یو سړی راغی، نو حضرت عثمان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وایي چې: د خُرما د یوې ونې لاندې مې لمونځ کاوه او خُرما ته مې پام شو او د پر خوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې راکړې، نو ټول سوچ مې په هغه ونه کې بند شو، د دې سوچ له وجې زما هغه راز او نیاز چې زما او د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ترمنځ وُ هغه کمزوری شو، نو اوس زه هم دغه باغ د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په لاره کې صدقه کوم، حضرت عثمان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه باغ بیا په پنځوس زره دیناره باندې خرڅ کړ.

نو هر عبادت چې یو څوک کوي نو خامخا به حضور برابروي، د حضور د برابرولو علاج او طریقه داده چې هغه اسباب چې دهغې له وجې انسان ته سوچونه پیدا کېږي نو که هغه اسباب له خارج څخه وي دهغو دفاع دې وکړي مثلاً د سترګو، غوږونو له طرفه او که د ذهن له طرفه وي یا د زړه له طرفه وي نو دهغه محبت دې له زړه څخه وباسي.

اول باید حضور برابر کړی شي چې زه د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره خبرې کوم، دهغه جَلَّجَلَالُهُ په حضور کې ولاړ یم، نو که په دې سره یې اصلاح نه کېدله نو بیا د قرآن کریم معانیو ته متوجې شي، څکه یا به د رحمت آیاتونه وي یا به دعذاب وي، یا به د عبرت واقعات وي، یا به احکام وي، نو کله چې ورته متوجه شي نو په دې سره له ذهن څخه هغه ناکاره سوچونه له منځه ځي اوکه په دې سره هم کار نه کېده نو په زړه کې چې یې له کوم شي سره مینه ده هغه دې له زړه څخه وباسي نو بیا به یې خامخا د الله تعالی په وړاندې حضور برابرېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په عبادت کې د حُضور برابرېدلو لارې:

د لمانځه په هر رُکن او شرط کې د حضور د برابرېدو لارې چارې دادي. یو څو لنډ مثالونه به یې وړاندې کړو:

اول: کله چې یوڅوک د آذان غږ واوري نو په دې سره باید په ذهن کې داخبره راوګرځوي چې دا آواز خو ما لمانځه ته بولي ، یوه ورځ به د حضرت اسرافیل عَلَيْهِ السَّلَام د شپېلۍ په واسطه داسې آواز کېږي چې ما به د حشر میدان ته وربولي، د خدای جَلَّ جَلَالُهُ حضور ته به مې غواړي. نو چې له ځان سره یې دافیصله وکړه چې په دې آذان کې د خدای تعالی له طرفه اعلان ده مونږ مجبور یو چې اجابت یې وکړو، ورخو به ، هغه د قیامت اعلان چې کېږي هلته به هم ورځو، نو اوس که ددې آذان په اورېدو سره دده په طبیعت کې خوشالي پیدا شوه چې زه شُکر دی د دین په لاره روان یم، نودا خوشالي دده له پاره بشارت دی چې په هغه وخت کې به هم الله تعالی په ده باندې داسې خوشالي راولي. لکه د زنکدن په وخت کې به ده ته ملائکې زیرې ورکوي چې له آینده واقعاتو ته مه وېرېږه او نه په پاتې شوي اهل اوعیال مه خفه کېږه ستاسې د هرڅه سرپرستي به مونږ کوو او بیا چې کله له قبر څخه راپورته شي هلته به هم ملائکې ورته زیري ورکوي چې په خیر راغلې ستا هرڅه ستا په ګټه دي نوره تاته نه وېره شته او نه به غمجن یې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم: که یوځوک لمونځ کوي نو د لمانځه له پاره شرط داده چې ځای به پاک وي، جامه به پاکه وي، بدن به یې پاک وي، اوس نو باید سوچ وکړي چې په کوم ځای دریږم هغه باید پاک وي، زما جامې هم باید پاکې وي، بدن مې هم باید پاک وي، نو اصلِ شی خو زړه ده هغه خو باید له دغو ټولو شیانو نه مخکې له هرڅه نه پاک وي. مثلاً له شرک نه، له سُمعت او ریا کاري څخه به یې پاکوم اوبه زړه کې به یواځې له الله تعالی سره تعلق جوړوم چې: ای خدایه پاکه! بل هیڅ مې نه دي په کار، د هیچا له پاره دا کار او عبادت نه کوم، یواځې یې ستا د رضا او خوشالتیا له پاره کوم.

په لمانځه کې د عورت پټول هم یو شرط دی، په دې باره کې سړی باید دا سوچ وکړي چې لکه څرنګه چې په دې جامه زما عورت اود بدن نور عیبونه پټ دي، په دې جامه کې زما عورت دخلکو له سترګو څخه پټ دی. او له الله تعالی څخه نه په جامه، نه په توره شپه اونه هم په کوم بل ځای کې پټېدلی شم، که زه دهغه له ګناهونو او نافرمانیو څخه ځان پټوم نو دهغې له پاره پرده یواځې او یواځې توبه ده. هغه ندامت ده، هغه حیا ده، او هغه به الهي خوف وي. نو چې له ځا سره دا سوچ پیدا شو چې په دغه جامه زما عیبونه له خلکو څخه پټ شو، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ زه عزتمن کړم، نو باید چې زما عیبونه هم له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ څخه پټ وي، اود الله تعالی دعذابونونه دخلاصون یواځینۍ لاره حیا ده، وېره ده، او همدارنګه په تېرو بدو عملونو ندامت او استغفار ده او له توبې اېستلو سره انسان بېرته له ګناهونو څخه پاک شي، څکه نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي: ﴿ التائبُ مِنَ الذَّنبِ كَمَنْ لاَ ذَنْبَ لَهُ ﴾ [مشکوة ج ۱ / باب الاستغفار والتوبة ص ۲۰۶] ژباړه: توبه کونکی له ګناه داسې ده لکه له سره یې چې ګناه نه وي کړې.

بل شرط په لمانځه کې (استقبال القبلة) دی یعنې قبلې ته مخامخ درېدل. دلته به لمونځ کوونکی له ځان سره دا سوچ کوي چې ظاهره بدن مې د قبلې په لوري ده، نو زړه به مې د قبلې د څښتن (الله تعالی) په لوري وي. لکه څرنګه چې انسان په دې عقیده دی چې که مې مخ له قبلې نه بل لوري ته وي نو په دې لمانځه کې هېڅ ګټه نشته، نو همدارنګه دې په لمانځه کې دا احساسوي چې زه خاص خدای پاک جل جلاله ته که متوجه نه شم نو هرڅه مې بې ځایه او بې فائدې دي. او که یوڅوک په دې فکر کې شي چې خلک راته صوفي، مجاهد، حاجي او سخي ووايي نو که له چاسره ددغو خبرو لحاظ وي نو بیا یې هېڅ یو عمل کومه ګټه نه لري، نه یې کوم اجر په برخه کېږي.

د شرک خفي په هکله د نبي کریم صلی الله علیه وسلم مبارک قول ده چې الله تعالی به د قیامت په ورځ اعلان کوي چې هرچاچې له ماسره په عبادت کې څوک شریک کړی وي نو هغه دې خپل ثواب له هغه څخه وغواړي، له ماسره دداسې عبادت کولو کوم اجر نشته [مشکوة ج ۲ / باب الریاء والسمعة ص ۴۵۴] نو څوک چې د خدای پاک جل جلاله په حضور کې درېږي، الله اکبر وایي، ځان دې داسې فرض کړي لکه یو غلام چې له خپل بادار څخه تبنتېدلی وي او بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته پښېمانه شوی او راغلی وي اودهغه په مخکې ولاړ وي، او حیا هم ورته راځي او په خپل کړي عمل هم شرمیږي چې دغه بادار زه څومره ښه ساتلم او ما څنګه بد کار وکړ، بل دا ویره ورسره وي چې اوس به دغه بادار ماته څه ډول سزا راکوي؟ نو د ډېرې وېرې او خوف له وجې نه یې سر ښکته اچولی وي اوپه زړه کې رېږدي چې ماته به اوس کوم قِسم عذاب راکول کېږي؟ نو سړی چې کله بیا د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حضور ته ودرېږي نو ځان به داسې ورته خجالت معلومیږي چې خدایه پاکه! تراوسه پورې مې وخت په لهو او لعب اوپه بېکاره مجلسونو او له حدودو څخه په تجاوز کې تېر کړ اوس نو چې راځې لمانځه ته، له الله تعالی سره ملاقات ته راځي نو ځان به خجالت ګڼي، ځان به په ډار کې ګڼي، چې هغه مالک به له ماسره اوس څه کوي نو حیابه ورته درېږي چې ما خودالله جَلَّ جَلَالُهُ دېې شمېره نعمتونو ناشکري کړې ده؟ او الله جَلَّ جَلَالُهُ له ماسره څومره ښه کړي دي؟ له نیست نه یې پیدا کړم، خوراک څښاک راکوي، لباس اوجامه راکوي، دده جَلَّ جَلَالُهُ په مِلک کې اوسېږم، دده نفقه خورم، او بیا له دې ټولو سره سره دده جَلَّ جَلَالُهُ له اوامرو څخه تښتم او په بله خوا منډې وهم

نو کله چې له یو مسلمان سره د عبادت کولو په وخت کې دغه فکر ملګری شي نو بیا به یې خامخا په عبادت کې حضور برابرېږي اوپه دغه ښک عمل به الله تعالی ورته اجر هم ورکوي او دده عبادت به دنورو خلکو له عبادت سره فرق هم لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم ﷺ فرمايي: تاسې زما په صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم پسې ستغې سپورې او بد رد مه وايئ ! که تاسې د اُحُد د غره په اندازه صدقه وکړئ زما د صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم د يو پاو يا نيم پاو له صدقې سره په اجر کې نه برابرېږي. (مشکوة ج ۲، باب مناقب الصحابة رضي الله عنهم ص ۵۵۳) دا ځکه چې دهغوی مبارکانو صدقې او خيراتونه په خپلو شرائطو برابر او خاص د خدای تعالی جل جلاله د رضا له پاره وو.

د قرآن کريم د آياتونو د شان نزول په باره کې بار بار دا خبره راغې چې نبي کريم ﷺ ته به صحابي راغی چې فلانکی صغيره ګناه راڅخه شوېده اوپه هغه ګناه به يې پښېمانتيا او عُجز ښکاره کاوه، مغفرت به يې غوښته اودا به يې ويل چې: زه تښتېدلی وم، د خدای پاک جل جلاله ناشکري مې کړې ده ، زر ما ته سزا راکړئ، هسې نه چې دغه سزا مې د آخرت ورځې ته پاتې شي، نو ددې له وجې نه چې په صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم کې په دې اندازه للهيت او خشيت من الله وو نوځکه خو الله تعالی ورته دومره لوړې درجې هم ورکړې دي.

په کتابونو کې راغلي چې: (حسنات الابرار سيئات المقربين) که له انبياء کرامو عليهم السلام څخه خلاف اولی کار شوی وي په هغې سره هم الله تعالی دوی ته تنبيه ورکړې وي، سره له دې چې دواړه کارونه به روا وو خو دا چې دوی به هغه بهتر پرېښی و بيا به هم عتاب ورته متوجه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مکروهاتو په صادرېدلو اولیاء الله وو څومره ډېر ژړلي دي؟ په اجتهادي سهوو باندې انبیاء کرامو عَلَيۡهِمُ ٱلسَّلَامُ څومره ډېرې ژړاوې کړي دي؟

نو لنډه دا چې کله په عبادت کې للهیت راشي نو مسلمان به اهل الله ګرځي او کله چې الله تعالی یو څوک د خپل ځان لور ته راوبولي، کومه مرتبه او عزت چې هغه جَلَّ جَلَالُهُ ورته ورکړي بیا یې نه بل څوک ورکولای شي اونه یې بل څوک ترې اخیستلای شي. څومره چې یو څوک خدای تعالی ته ورنژدې کېږي هغومره به دی ورڅخه ډارېږي.

لکه رب کریم چې فرمایي: إِنَّمَا يَخْشَى اللهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ... ﴿۲۸﴾ (سورة فاطر)

ژباړه: بیشکه هم داخبره ده چې ویرېږي له الله تعالی څخه له بنده ګانو ددغه (الله) پوهنده عالمان.

تاسې نظر وکړئ څومره چې یوه ډله الله تعالی ته ورنږدې ده په هماغه اندازه یې له الله تعالی څخه وېره هم زیاته وي. په اول نمبر کې پیغمبران عَلَيۡهِمُ ٱلسَّلَامُ، بیا صحابهٔ کرام رَضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ، بیا تابعین کرام او اولیاء عظام، نو دا بزرګان چې څومره له الله تعالی څخه ډارېږي نو عام خلک له الله تعالې څخه دومره نه ډارېږي، هغوی بزرګان ځکه زیات ویرېږي چې هغوی ته د الله تعالی معرفت حاصل دی او ځان ورته ناقص او خجالت ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت علي رضي الله عنه د لمانځه په وخت کې څه حال و؟

حضرت علي رضي الله عنه به چې په لمانځه دریده نو لړزه به پرې راغله او رنګ به یې زیړ شو . مالک ورنه وپوښتل چې: یا امیرالمؤمنینه ! دا په تا څه چل کیږي ؟ هغه په ځواب کې وویل : دالله تعالی دهغه امانت د اداء کولو وخت راغلی کوم امانت چې آسمانونو . زمکو او غرونو ته پیش (وړاندې) کړی شو نو هغوی یې له قبلولو نه انکار وکړ او له پورته کولو نه یې وویریدل ، او ما اوس هغه امانت قبول کړ .

په یوه روایت کې راځي : چې علی بن حسین رضي الله عنه به چې کله اودس وکړ رنګ به یې زیړ شو میرمنې یې ترې وپوښتل چې دا په تا څه کیږي ؟ هغه ورته وویل : آیا ته پوهیږې چې زه د چا په حضور کې دریدو ته اماده کېږم نیسم . او له چاسره غږیږم ؟

[مکاشفة القلوب /عربي (مکتبه دارالکتاب) / ص:۴۳ / پښتو مکتبه فریدیه / ص: ۷۰]

نو که څوک له ځان سره فکر وکړي چې زه په لمانځه کې چاته ولاړ یم؟ زه تلاوت د چا په حضور کې کوم ؟ زه د الله تعالی په حضور کې تلاوت کوم او هغه راته غوږ نیولی دی، هغه ماته متوجه دی او زما امتحان اخلي ، زه دده جل جلاله کلام ورته تېروم او دهغه راته پام دی، نو په دې سره بیا انسان داسې مقام ته رسیږي چې داسې احساسوي لکه الله تعالی چې په خپله تلاوت کوي او ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته غوږ نیولی وي، اګر که دی دغه تلاوت له بل کوم انسان څخه اوري خو دی به داسې احساسوي لکه چې له الله تعالی څخه یې چې اوري.

الله تعالی خو مونږ ته فرمايي چې: ﴿فَأَقِيمُوا الصَّلَوٰةَ﴾ [سورة المجادله آیت ۱۳] (نولمونځونه وکړئ) ﴿وَءَاتُوا الزَّكَوٰةَ﴾ [سورة حج آیت ۷۸] (زکاتونه ورکړئ) الله تعالی فرمايي: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ۝﴾ [سورة الاحزاب]

ژباړه: اې مؤمنانو! یادوئ الله په یادولو ډیرو سره.

په دې اوامرو کې به البته فائده زمونږ له پاره وي ځکه یې الله تعالی بار بار راته د کولو امر کوي.

اوکه یو چاته الله تعالی مُشاهده نصیب کړي بیا یې داسې مقام په برخه شي لکه خدای تعالی چې په خپلو سترګوویني. لکه په حدیث شریف کې راځي: ﴿أَنْ تَعْبُدَ اللهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ﴾ [صحیح البخاري ج: ۱ کتاب الایمان حدیث جبرئیل ص: ۲] معنا دا چې د خدای تعالی عبادت په داسې طریقه کوه ګواکې چې ته یې په سترګو وینې، اګر که ته یې نه وینې هغه خو دې وینې.

کوم خلک چې الله تعالی ته ډېر نژدې کېږي دهغوی له پاره له تولو نه مخکې احتیاط شرط ده، ځان به له مکروهاتو، مشتبهاتو نه ساتي، له غلطو مجلسونو، اشتباهي خوراکونو، له غلط محیط

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ماحول نه به څان ساتي اوهمداراز به له غلط ملګري نه هم خان ساتي. ځکه چې د خدای تعالی له نژدې دوستانو څخه که معمولي سهوه هم کېږي بیا په هغه عمل هم تنبېه ورکول کېږي، بیا یې الله تعالی له تکلیفونو سره مخامخ کوي، ځکه لکه څرنګه چې برخه زیاته او انعام یې ډېر دی بیا یې سزا هم دغسې زیاته ده. طالب، عالم او صوفي به د عوامو په نسبت زیات احتیاط کوي.

ځکه دی تر نورو انسانانو الله تعالی ته ورنژدې دی، نو چې بدله زیاته غواړي نو اطاعت به یې هم زیات وي. د اولیاء کرامو حتی الوسع دا حکم دی چې په عمل کې به عزیمت کوي، په رخصت به عمل نه کوي، سره له دې چې رخصت په شریعت کې یوجائز عمل ده، خو بیا به هم په عزیمت عمل کوي ځکه چې ددوی مقام اوچت دی.

نو غرض داده چې د عبادت په وخت کې باید خپل حضور برابر کړو، بیا به زمونږ دغه لږ کېناستل، دوه رکعته نفل، لږ تلاوت دا به ډېر غټ اجر لري.

یو سړی یوه روپۍ صدقه کړي نو الله تعالی ورته یو په لس بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي هغه ته یو په اووه سوه بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي یو په اووه لکه بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي یو په کروړونو الله تعالی بدله ورکوي . اوس صدقه یوه روپۍ ده خو بدله او اجر یې مختلف ده، په ثوابونو کې یې فرق ده. دا ځکه چې د نیت د حضور په برابرېدلو کې فرق ده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره چې اخلاص زیاتیږي هغومره انعام هم ورسره زیاتیږي، نو بیا ددغو خلکو سزا هم دغسې ده، عذاب یې هم دغسې زیاتیږي

په یوه روایت کې راغي چې: که یو عام سړی ګناه وکړي نو یو په یو به ورڅخه بدله اخیستل کیږي، خو که دغه ګناه یو عالم وکړي یو په اویا به یې سزا ورکوله کیږي، ځکه ددوی مقام جګ او لوړ دی ددوی انعامات زیات دي، نو چې انعامات یې زیات دي بیا به انتقام ته هم متوجه کیږي.

اوس که موږ متوجه شوچې په لمانځه، تلاوت اونورو عبادتونو کې مو حضور ولې نه برابریږي؟ وجه یې داده چې: د اسبابو لحاظ مو نه دی کړی، دا د حضور د برابریدلو اسباب څه شی دي؟ نو کله چې د حضور اسباب وکتل شي او دهغوی علاج وکړل شي نو بیا امید شته چې الله تعالی به کار وکړي.

لکه څرنګه چې ظاهري بدن مریض شي دهغه له پاره الله تعالی معالجه مقرر کړې ده، ډاکټران وي، مریض بار بار ور روان وي چې کېدای شي له دغې نسخې سره روغ شم نو چې کوشش وکړي خدای پاک ورته شفا ورکړي.

نو ددغو روحاني مرضونو له پاره هم که یو څوک کوشش وکړي دغه اسباب ولټوي علاج یې وکړي بیا خدای پاک مهربانه ده چې کارونه یې ورته جوړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۳) مجلس

د روژې د میاشتې اهمیت

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾﴾ [سورة البقره]

ژباړه : اې مؤمنانو! فرض کړی شوې ده په تاسې باندې روژه، لکه چې فرض کړی شوې وه په هغو کسانو چې پخوا له تاسې څخه وو (لکه پخواني امتونه او پیغمبران تر آدمه پورې) له پاره د دې چې تاسې ځان وساتئ (له ګناهونو څخه او پرهیزګاران شئ ! ځکه چې روژه د شهواني قوې ماتوونکې ده).

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ صُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ، وَمَرَدَةُ الجِنِّ، وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ، فَلَمْ يُفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ، وَفُتِّحَتْ أَبْوَابُ الجَنَّةِ، فَلَمْ يُغْلَقْ مِنْهَا بَابٌ، وَيُنَادِي مُنَادٍ: يَا بَاغِيَ الخَيْرِ أَقْبِلْ، وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ، وَلِلَّهِ عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ، وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ "﴾ [جامع الترمذي ج ۲ /ص: ۱۴۷ / رقم الحديث ۶۸۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : له حضرت ابوهریره رضي الله عنه نه روایت دی وایي : چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي چې کله اول له شپه د روژې شي شیطانان وتړل شي او سرسخته پیریان هم وتړل شي او دجهنم ټولې دروازې وتړل شي او دجنت ټولې دروازې خلاصې شي او یوغږ کونکی غږ کوي وایي اې باغي له خیر څخه مخ را وګرځوه. اواې باغې دشر څان له شره وساته او الله تعالی لره عتقاء وي په هره شپه د روژې کې .

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنَّ رَبَّكُمْ يَقُولُ: كُلُّ حَسَنَةٍ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِ مِائَةِ ضِعْفٍ، وَالصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ، وَالصَّوْمُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ "وَلَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ، وَإِنْ جَهِلَ عَلَى أَحَدِكُمْ جَاهِلٌ وَهُوَ صَائِمٌ فَلْيَقُلْ إِنِّي صَائِمٌ" ﴾

[جامع الترمذی ج ۲ / ص: ۱۵۹ / رقم الحدیث ۱۷۶۴

ژباړه : له حضرت ابوهریره رضي الله عنه نه روایت دی وایي : چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي الله تعالی وایي چې دهرې نیکۍ بدله په لس ګونه وي تر اوه سوه پورې او روژه زما له پاره ده زه به یې بدله ورکوم . او روژه ډال ده داور دجهنم له پاره . او رژه دار دخولې بوی الله تعالی ته ترمشکو هم بهتر ده . او که یوه جاهل روژه دار ته څه تکلیف رساوه نو دی دې ورته وایي زه روژه دار یم .

د روژې په میاشت کې له ټولو نه مخکې مسلمان باید دې ته متوجه وي چې کوم فضیلت خدای پاک جل جلاله په دې میاشت اودې میاشتې په وختونو کې ایښی دی هغه فضیلت د نور کال په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو میاشتو او وختونو کې نشته، د خدای تعالی رضا او زیات ثوابونه چې کوم په دې میاشت کې لاس ته راځي په نورو کې یې نه شي ترلاسه کولای

په یوه حدیث شریف کې له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه روایت شوی دی چې: ددې میاشتې بهتري په نورو میاشتو داسې ده لکه: خدای تعالی بهتري په نورو مخلوقاتو. (تنبیه الغافلین ،عربي ؛ ص ۱۷۸ ، رواه ابن عراق في تنزیه الشریعة المرفوعة (۱۶۱-۲/۱۶۰) .) او د خدای تعالی او مخلوق ترمنځ انسان څه نسبت نه شي کولای چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په مخلوق څومره بهتري ده ؟ نو همداسې ددغې میاشتې بهتري په نورو میاشتو باندې ثابته ده.

د هر وخت له پاره دا قانون ده چې : کوم وخت محترم وي، کوم ځای محترم وي او کوم خلک چې خدای تعالی ته محترم وي نو دهغه وخت، دهغو خلکو اود هغه ځای فائده اوګټه به هم هغو خلکو ته رسیږي څوک یې چې ډېر احترام کوي. دغه د روژې مبارکه میاشت څومره محبوبه او محترمه میاشت ده، نو که څوک ددغې میاشتې عزت او قدر ونه کړي نو دغومره ددغه شخص له پاره زجر او سزا هم زیاته ده.

په تفاسیرو کې لیکل شوي دي چې: که یو څوک په حرم شریف کې یواځې د ظلم اراده وکړي او ظلم یې لا نه وي کړی نو الله تعالی فرمایي چې زه به ددغې ارادې سزا هم ورکوم. نو مفسرین کرام فرمایي چې: که په عامو ځایونو کې یو څوک د کومې ګناه اراده

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي نو يواځې په اراده کولو سره الله تعالی ورته سزا نه ورکوي ترڅو يې چې هغه بد عمل نه وي کړی، خو په حرم شريف کې يواځې د ارادې په کولو سره هم سزا ورکوي، ځکه چې حرم شريف عندالله محترم دی نوچې ځای محترم شواحترام يې هم دغومره ضروري دی.

نو روژه په ټولو مياشتو کې بهتره مياشت ده، ځکه ددې مياشتې نسبت الله تعالی دخپل ذات طرف ته کړی دی.[مشکوة المصابيح ج: ۱ کتاب الصوم ص: ۱۷۳] خو ددې بهترې ثواب به مونږ ته هلته رارسيږي چې مونږ ددې مياشتې حرمت وپيژنو، احترام يې وکړو او احترام يې دادی چې په دې مياشت کې عبادت زيات وکړو او د عبادت معيار ته زياته پاملرنه او توجه وکړو. لکه څرنګه چې د درود شريف په باب کې راځي چې که يو مسلمان په نبي کريم صلی الله عليه وسلم باندې درود وايي نو له ځان سره دې داسې تصور کوي چې زما دغه درودنبي کريم صلی الله عليه وسلم ته د الله تعالی له طرفه د ملائکو په ذريعه رسيږي او له دې سره دې دا تصور هم وکړي چې که زه يو ځل درود وايم نو په مقابل کې به يې الله تعالی په ما باندې لس ځله درود وايي. او د جُمعې په شپه او ورځ د يوه درود په مقابل کې الله تعالی او ملائکې په انسان باندې اويا ځله درود وايي . او دا تصور چې څوک په هره لطيفه وايي نو په هغو لطائفو ددغه درود اثر پيدا کيږي .بې له وظيفو نه درود ويل او له وظيفو سره دورد ويل په دې کې هم فرق ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو کله چې په داسې حضور سره یو څوک عبادت کوي، نو له عبادت سره یې مینه او شوق زیاتیږي، له عمل سره یې اخلاص او محبت زیاتیږي، ددغه عمل قدر او ارزښت ورته معلومیږي، نو څومره چې دده په ذهن کې دهغه عمل ارزښت زیاتیږي همدومره به الله تعالی ددغه شخص په دې عمل باندې اثرات مرتب کوي. ځکه چې اوس له عمل سره اخلاص هم ملګری شو.

لنډه داچې که له ځان سره فکر وکړو چې دا هغه مبارکه میاشت ده چې په ټولو میاشتو کې الله تعالی د ځان له پاره منتخب کړې ده.

په دې میاشت کې د نفلي عبادت ثواب د فرضي عبادت له ثواب سره برابر دی. او یو فرض د اویاوو فرضونو ثواب لري. (مشکوة المصابیح، ج ۱ کتاب الصوم ص: ۱۷۳) د مسلمان له پاره د دوزخ له اوره د خلاصون یوه وسیله اوذریعه ګرځي. نو که طالب ده، که ملا ده، که حاجي وي، که صوفي وي، که نر وي او که ښځه باید تر نورو وختونو په دې میاشت کې اوددې میاشتې په عبادت کې ډېر اخلاص وکړي. له خپلې وسې سره خیراتونه او صدقې وکړي. په دې خبره پوه شئ چې په دې میاشت کې څومره خیر او ثواب لاس ته راځي بل وخت بیا نه راځي. تردې پورې چې په دې میاشت کې دې له مزدورانو سره هم له نرمۍ او شفقت څخه کار اخلي، کم کار دې ورباندې کوي، له خپل نوکر سره دې هم له مهربانۍ څخه کار واخلي. ځکه هغوی هم د الله تعالی عبادت کولو ته ضرورت لري اودا خو معلومه نه ده چې د خدای تعالی دوستان به څوک او د چا په جامه کې به وي، د طالبانو په جامه کې به وي او که د ملنګانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په جامه کې ؟ نو اصلِ مطلب دا چې له هر مسلمان سره به په دې مياشت کې نرمي کوي. ځکه چې د الله تعالى د دوستانو معلومات نه کېږي، کله به د طالب په جامه کې وي، کله به د ملنګانو په جامه کې وي که يو څوک د ملنګ يا ليوني په جامه کې وي خلکو ته يې ارزښت نه معلومېږي خو هغه په حقيقت کې د الله تعالى په نزد ډېر معتبر انسان وي.

حضرت ضياء المشائخ (قدس الله سره) په حضرت مجدد صاحب (قدس الله سره) څومره ګران و؟

جُناب حضرت ضياء المشائخ ﷫ واقعه بيانوله چې: يو وخت زه او زما يو ملګرى له کور څخه د تفريح په نيت راووتلو ، زمونږ په علاقه (شور بازار) کې يو مجذوب د بابا خال محمد رحمة الله عليه په نامه اوسېده، جامې به يې نه اغوستې، لوڅ به ګرځېده، ماته خپل ملګري وويل چې دې مجذوب ته ګوره چې د شريعت خلاف عمل کوي، د عورت پټول فرض دي او دى لوڅ لپړ ګرځي، ما هم د ملګري خبره تائيد کړه چې رښتيا وايې دا خو د شريعت خلاف عمل دى.

نو حضرت صاحب مبارک وايي چې: د شپې مې خوب ليده چې د جناب حضرت مجدد صاحب ﷫ زيارت ته ورغلم او له هغه سره دهغه چپ طرف ته دده مبارک دوه زامن شاه محمد سعيد او خواجه محمد معصوم (قدس سرهما) ناست دي، زه ورغلم اود حضرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجدد صاحب ښي طرف ته کېناستم او ډېره مينه يې راسره وکړه، په همدې وخت کې مې ليدل چې يو سړی د افغانستان د جنرالانو په ډېر ښائسته لباس کې راغی، ما چې په ځير ځير ورته وکتل نو داسړی (بابا خال محمد) و، جناب مجدد صاحب ﷫ ته يې سلام واچاوه . له احوال او پوښتنې وروسته حضرت مجدد صاحب ورته وويل چې: خيريت خو به وي ؟ څنګه راغلی يې ؟ نو (بابا خال محمد) ورته وويل چې: خيريت دی، نور هيڅ خبره نشته، زما طرف ته يې اشاره وکړه چې ستا دغه لمسيان مې بې ځايه خوروي، نو حضرت مجدد صاحب زه په غېږ کې ورخملولم او زما غوږ يې تاو کړ، دومره يې تاو کړ چې غوږ مې درد وکړ او چې کله په همدغه وخت کې د غوږ د درد له وجې راويښ شوم نو غوږ مې ګرم هم و او درد يې هم کاوه، په همدغه وخت کې جناب والد صاحب حضرت نورالمشائخ مبارک هم غږ راباندې وکړ چې: ابراهيم جانه ! ما ورته وويل: بلې قربان ! نو والد صاحب راته په خواب کې وويل چې: بيا څوک بې ځايه مه خوروه!

دلته دا خبره واضح کول هم ضروري دي چې: د حضرت نور المشائخ ﷫ د تهجد لمانځه د اوداسه له پاره اوبه حضرت ضياء المشائخ ﷫ تيارولې ، هغه مبارک به چې غږ وکړ چې (ابراهيم جان) نو ده به سمدستي ورته اوبه ورووړې . نو حضرت صاحب مبارک وايي چې کله ما دغه خوب ليده نو دا د مشر حضرت صاحب د تهجد د لمانځه وخت و، نو ما د خپل معمول له مخې دا فکر کاوه چې دی مبارک به اوبه غواړي ، خو خبره بله وه. فاعتبروا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا اولى الابصار. له دې خوب څخه د حضرت ضياء المشائخ صاحب رحمه الله د ولايت او ګرانښت درجه معلوميږي په حضرت مجدد صاحب رحمه الله حضرت صاحب مبارک څومره ګران ؤ.

نو راځو اصلِ خبرې ته چې: يو څوک به د خلکو په نظر ليونى وي، لوڅ لغړ به وي خو د الله تعالى په نزد يې درجه او عزت ډير زيات او لوړ وي.

له عاجزو او بې وزلو خلکو سره پام کوئ !

حضرت انوارالمشائخ (د دارغندى مرحوم خليفه صاحب رحمه الله) قصه کوله چې: مونږ په شيلګر کې اوسېدو، يو غريب طالب و، طالبانو به ټوکې ورباندې کولې. بله ورځ استاد راغى او وې ويل چې: ما نبيِ کريم صلى الله عليه وسلم په خوب وليده او راته وې ويل چې: دا زما طالب ده ګوره! چې خفه يې نه کړې. کله کله په طالبانو کې يو عاجز مسکين طالب وي، نو ډېر احتياط ورسره کول په کار دي. کله په عامو مسلمانانو کې يو فقير سړى خو هغه په پټه دخداى دوست او ولي وي، له ده سره هم بايد احتياط وشي.

نو خبره مو د روژې مبارکې کوله. چې په روژه کې بايد له نورو وختونو سرې ډېر زيات اخلاص او کوشش وکړي، ډېر احتياط وکړي، دا معلومه نه ده چې په راروانه روژه کې به څوک وي او څوک به نه وي؟ ډېر داسې ملګري و چې تېر کال له مونږ سره په ترجمه کې موجود وو، خو اوس هغوى خپل حقيقي مالک ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانونه سپارلي او دشهادت لوړ مقام ته رسيدلي دي ، نورا روان کال ته بيا خداى عالم ده چې په روژه کې به څه پېښيږي ؟ دا د ذکر او درس حلقه به بيا زمونږ په لاس کې وي او کنه ؟ د روژې دغه فضائل به مونږ بيانولاى شو او کنه ؟ ورځ نه ، بلکې يو ساعت او لحظه چې هم يو ځاته فراغت پيدا کيږي بايد سړى الله تعالى ته متوجه شي. نبي کريم ﷺ فرمايي چې : فراغت غنيمت وګڼه ؟

اوس خو يې قدر نه راته معلوميږي، د ژوند قيمت نه راته معلوميږي خو که خداى مه کړه په ابتلاء او ازموينه کې واقع شوو بيا ددې نعمت قدر راته معلوميږي او ارمان به يې کوو خو په لاس به څه نراځي

زمونږ ډېر داسې نازولي مشائخ کرام اوس هم شته چې په داسې ځايونو کې اوسيږي چې هلته ورته د ختم کولو له پاره څوک نه پيدا کيږي، په خوشالي او اطمينان سره په يوځاى کې مجلس او مجمع نه شي جوړولاى. نو ددې مياشتې د هر ساعت او هرې دقيقې قدر وکړئ چې راځخه ضائع نه شي، دې ته بايد متوجه شو چې زه کوم نيک عمل وکړم ، زه بايد صلوة تسبيح وکړم چې په دې سره الله تعالى لس قسمه ګناهونه معافوي، هره ورځ يې بايد وکړم، که هره ورځ نه وي بايد په جُمعه کې خو يې يوځل وکړم او که نه په مياشت کې خو يې بايد وکړم او که نه په کال کې خو يې بايد يوځل کول ډېر ښه او غوره کار دى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په [مشکوة المصابیح/ ج: ۱/ باب التطوع ص: ۱۱۷] کې حدیث شریف دی نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حضرت عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته فرمایي چې: هره ورځ صلوة تسبیح کوه، که نه په هره جُمعه کې یې کوه، که په کال کې یې یوځل کوه او که دومره هم نه شي کولای نو په ټول عُمر کې یې یو ځل خامخا وکړه همداسې د تهجد لمانځه له پاره په ټول کال کې نه شو جګېدلای، نو په روژه کې خو هسې هم د پیشمنۍ له پاره پورته کېږو، نو له دې موقع نه باید ګټه پورته کړو، في الحال اودس وکړو او تهجد ادا کړو، په دې میاشت کې د تلاوت موقع هم وي، باید تلاوتونه هم وکړو، ذکرونه وکړو، لطائف تازه وساتو، د نفی او اثبات په وظائفو کې کوشش وکړو. همدا موقع ده ، په دې میاشت کې چې څومره مزدوري کېږي بل وخت دا موقع بیا نه وي

نو غرض داده چې که مونږ او تاسې دغه وخت ته متوجه شو، قدر یې وکړو، قیمت یې راته معلوم شي نو بیابه یې مونږ ته ګټه رارسیږي، اوکه داسې نه وي نو بیا دغه میاشت خو په کفارو هم راځي، په فساقو او فجارو هم تیریږي، په بد عمله خلکو هم تیریږي، خو هغوی ته یې هیڅ فائده نشته، بلکې دالله تعالی له غضب او قهر سره مخامخ کېږي. دا دخدای تعالی میاشت ده، د جنتونو دروازې په دې میاشت کې خلاصې او د دوزخونو دروازې بندې وي، نو له دې موقع نه ګټه واخلئ؛ د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دا معمول و چې د روژې میاشت به رانژدې شوه نو له مخکې نه به یې صحابهٔ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ خبر کړل چې ګورئ ! د خیر او برکت میاشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

راروانه ده، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به په دې میاشت کې ډېر خوشاله و اودا به یې ویل چې : خدایه ! د دې میاشتې ټول فضیلتونه مو نصیب کړې. نو چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یې احترام او قدر کاوه، صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ یې عزت کاوه نو په مونږ هم لازم ده چې د دې میاشتې هغسې احترام او قدر وکړو لکه څرنګه چې په احادیثو کې یې بیان شوی دی او وخت په غفلت او بې پروایي او په عبثیاتو کې تېر نه کړو، ځکه دا وخت ډېر قیمتي وخت دی، بیا به یې ارمان کوو خو په لاس به څه نه راځي، نو مخکې له دې چې ارمان وکړو باید خپلو اعمالو او کردار ته متوجه شو ، بیابه الله تعالی هم راسره کومک کوي.

الله تعالی دې مونږ او تاسې ټولو ته په دې وعظ او نصیحت د عمل کولو توفیق رایه برخه کړي. وأقول قولی هذا أستغفرالله لی ولکم ولسائر المسلمین والحمدلله رب العلمین

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۴) مجلس

د فقهې او تصوف په اصطلاح کې د عبادت صحت او عدم صحت

په کوم لمانځه او عبادت کې چې حضور برابر نه وي د صوفیاء کرامو په نزد هغه عبادت او لمونځ صحیح نه دی. اصلاً دلته دوه مسلکونه دي. یو د فقهاوو مسلک دی او بل د اهل تصوف.

د فقهې علماء له ظاهر څخه بحث کوي، په ظاهره چې د لمانځه شرائط، ارکان او واجبات په صحیح طریقه ادا شي، حرام، مکروهات او مفسدات چې په لمانځه کې نه وي نو فقهاء دا فتوی ورکوي چې دا لمونځ صحیح دی، معنا د صحت یې داده چې د دې لمونځ کوونکي ذمه فارغه شوه او بیا د دغه لمانځه اعاده ورباندې نشته. یو څوک روژه ونیسي، له دغو دریو اعمالو خوراک، څښاک او جماع نه ځان وساتي نو فقهه وايي چې روژه یې صحیح ده، ذمه یې فارغه ده، دوهم وار روژه نیول ورباندې نشته.

هر عمل چې د شریعت په ظاهري چوکاټ کې برابر شو نو فقهه (شریعت) د دې فتوی ورکوي چې د دې سرې عبادت صحیح دی.

خو د صوفیانو کرامو په اصطلاح کې د صحت معنا (مقبولیت) ده. لمونځ، زکات، جهاد او حج دا به هلته صحیح وي چې مقبول

وي، دا کار حضور غواړي اوله حضور سره د نیت اصلاح هم غواړي، ریا به پکې نه وي، سړي ته به خان غټ نه ښکاري، سمعت به یې مطلب نه وي، یواځې او یواځې به یې د الله تعالی رضا حاصلول مطلب وي. نو صوفیاء کرام وایي چې کله حضور برابر شو، ظاهري شرائط زائد شیان دي، نو کله چې عبادت مقبولیت پیدا کړ نو بیا دغه عبادت صحي شو، فرض او واجبات ټول شرائط دي، خو چې نیت نه وصیحح نو د فقهې په اصطلاح کې هم ویل کېږي چې لمونځ یې صحیح نه ده، ځکه چې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد قبول نه ده، نو د دغه سړي درجه په دې عبادت سره نه پورته کېږي.

روژه که د الله تعالی د رضا له پاره نه وه نو هغه هم صحیح نه ده، په ظاهره خو یې ذمه فارغه شوه، خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وړاندې نژدې کېږي نه. صوفیاء کرام چې دا خبره کوي هغوی ته الله تعالی باطني فراست ورکړی دی، نو دوی د عباداتو په هغه پټ راز باندې پوهېږي، چې په معنوي لحاظ په دې کې ګټه ده یا تاوان ده، په ظاهره به یو شی خوږ وي خو په باطن کې به یې بل شی وي چې هغه به د انسان له پاره تاوان وي، نو صوفیاء کرام هغو پټو معنوي نقصاناتو ته ګوري.

علم ظاهر او باطن لازم او ملزوم دي

د یو بزرګ په واقعه کې راځي چې: لمونځ یې وکړ، نو چې خپل لمانځه ته متوجه شو نو دا خپل لمونځ ورته ډېر ښانسته ښکاره شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

[هر عبادت، جومات، کعبه شریفه، انبیاء عَلَیۡهِمُ السَّلَامُ خپل حقیقت لري] نو لمونځ یې ډېر ښائسته و، خو د لمانځه سترګې یې ړندې دي. دا بزرګ حیران شو چې لمونځ خو مې ډېر ښه په حضور ادا کړ، فرائض او واجبات یې هم ټول برابر و نو دا لمونځ مې ولې ړوند ده؟ نو خپل مُرشد ته ورغی او ورته وې ویل چې: ما خو ډېر ښه لمونځ وکړ نو چې ورته متوجه شوم [دې ته کشف الحقائق وایي] نو خپل لمونځ مې ړوند ولیده. نو مرشد یې ورته وویل: چې کېدای شي تا به په لمانځه کې سترګې پټې نیولې وې. ده ورته وویل چې: سترګې خو مې ددې له پاره پټې نیولې وې چې حضور مې ښه برابر شي، نو مرشد یې ورته وویل چې: له علم ظاهر څخه دې مخالفت کړی دی، نو د علم ظاهر فیصله او حکم خو داده چې په لمانځه کې د سترګو پټول مکروه دي.

اوس نو ددې نه دا معلومېږي چې د صوفیاء کرامو داحقیقت چې مخ په وړاندې خې نو د شریعت ظاهري لحاظ به پکې وي، هغه به په ځای وي، نو که د شریعت لحاظ څوک ونه کړي، فرائض، واجبات او سُنن په ځای نه کړي که لمونځ ده، که روژه ده او که بل هر عمل ده نو د صوفیاء کرامو په نزد هم صحیح نه ده، داسې نه ده چې ظاهري که هرڅه ګډوډ وي خو چې نیت صحیح وي نو کار به جوړ وي.

د ایمان او احسان د مبارک حدیث په تشریح کې چې دې حدیث ته حدیث جبریل هم وېلی شي، حضرت شاه انورشاه کشمیري رحمة الله علیه لیکي چې: د احسان مطلب داده چې علم ظاهر او باطن یو

د بل له پاره لازم شي، داسې ربط پیدا شي چې د ظاهري اندامونو نښانه په زړه کې موجوده شي اود زړه نښانه په اندامونو کې جوته (ښکاره) شي. ظاهره صورت په شریعت داسې برابر کړي چې دهغه له وجې په زړه کې اثر پیدا شي اوپه زړه کې دومره حضور برابر کړي چې په ظاهره بدن یې اثرات ښکاره شي، په انسان کې تواضع او عاجزي پیدا شي، د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د ویرې علامې پیدا شي نو علم ظاهر او باطن یو له بل سره تړلي دي، څوک وایي چې دا خاتمه صحیح ده، څوک بل طرف ته صحیح ګڼي. خو صحت هلته پیدا کېږي چې دواړه کامل شي

له دې امله حضرت امام مالک رَحِمَهُ اللهُ وایي چې: که څوک په ظاهره شریعت خان برابروي او دمعنویت څه لحاظ نه ساتي نودا شخص فاسق ده اوکه د باطن لحاظ ساتي اود ظاهر څخه بې پروا وي نو په دې سره کله انسان زندیقیت ته ورسیږي او چې کله یې دواړه سره یوځای کړل نو دا شخص به بیا حقیقت ته رسیږي

دده مبارک دا مقوله ده چې وایي:

﴿ مَنْ تفقَّهَ ولم يتصوف فقد تفسق .ومن تصوف ولم يتفقه فقد تزندق ومن جمع بينهما فقد تحقَّقَ ﴾ [حقايق عن التصوف /ص ۴۵۶ بحواله حاشية العلامة على العدوي على شرح الامام الزرقاني على متن العزية في الفقه المالكي ج ۳ /ص ۱۹۵ . وشرح عين العلم وزين الحلم للامام ملاعلى القاري ج ۱/ ص ۳۳]

یعني څوک که یواځې ظاهري علم کوي او تصوف نه کوي ا ځکه چې دعلم تصوف په ذریعه سره اصلاح د نیت راځي د احسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

او اخلاص پیدا کولو معنا ده! نو بیا دا شخص فاسق ده. او څوک چې یواځې صوفیتوب کوي اود ظاهره شریعت لحاظ ورسره نه وي دا کار کله کله سړی کفر ته ورنژدې کوي. د ظاهري شریعت معلومات ورته نه وي، په حلالو د حرامو اوبه حرامو د حلالو فتوی ورکوي. او څوک چې دواړه (علم ظاهر او باطن) سره یوځای کړي نودا شخص به حقیقت ته رسیږي.

کوم لمونځ صحیح ده؟

اوس نود علم ظاهر او علم باطن په اصطلاح کې هغه لمونځ صحیح کېږي چې ظاهري شرائط، فرائض، واجبات، سنن او مستحبات یې په ځای او له حرامو، مکروهاتو او مفسداتو څخه خالي او نیت یې پکې برابر وي. نو اوس چې ظاهر هم برابر شو او زړه هم په نیت سره برابر شو نو اوس د دواړو ډلو په اصطلاحاتو سره دغه لمانځه ته صحیح ویل کېږي.

همداسې روژه که ظاهري اندامونه کنټرول شي، له خوراک، څښاک او نورو نواهیو څخه ځان وساتل شي او نیت هم ورسره برابر وي نود شریعت او تصوف په دواړو اصطلاحاتو کې دا روژه صحیح ده. یعنې هم د انسان ذمه فارغه شوه اوهم یې درجه وربانديې لوړیږي.

یو مسلمان دخپل مال حساب وکړي اود هغه مال زکات په شرعي طریقه ادا کړي، معنا داچې خپلو مستحقو کسانو ته یې ورکړي، مثلاً هغه غریب، مسلمان، ته یې ورکړي، خپل پلار،

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی، لمسي او همدارنګه مالداره ته یې ورنه کړي او له دې سره سره یې نیت هم صحي وي هغه داسې چې مطلب یې د الله تعالی رضا وي، دا وایي چې ذا په مایاندې د الله تعالی له طرفه پورې ده، نو دفقهې په اصطلاح هم دا زکات صحیح کېږي، ذمه یې فارغه ده اود اهل تصوف په اصطلاح هم صحیح ده، خکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې قبلوي او درجې یې ورته لوړوي.

نو غرض داچې ځوک دې دا تفرقه نه محسوسوي چې علم ظاهر یا علم شریعت خان ته شی ده اوتصوف یعني علم باطن خان ته شی ده بلکې دواړه سره لازم او ملزوم دي.

حضرت شیخ عبدالحق محدث دهلوي رَحِمَهُ اللهُ فرمایي چې: علم ظاهر او باطن د پوست او مغز حیثیت لري.

د بدن ظاهره څرمن ده، په منځ کې یې هډوکي دي ماغزه دي، نو دا شریعت هلته کامل کېږي چې ظاهره څرمن یې هم صحیح وي او باطن او مغز یې هم صحیح وي نو په دغه انسان بیا د ډاکټرانو له خوا د روغ جوړ حکم کېږي، کله د انسان ظاهره شکل او څرمن روغ وي خو په زړه یا دماغو کې تکلیف لري، لکه لېونیان چې په ظاهره ښه رګ روغ وي، ښه ښکلي رنګونه لري، خو څرنګه چې په ده کې معنوي او پټ نقصان ده، خکه ورته مریض ویل کېږي، که همداسې ظاهره څرمن خرابه شي که زړه یې روغ وي خو بیا هم ډاکټران یې روغ نه بولي. نو دشریعت او طریقت معنا د پوست او مغز ده، ظاهر برابرول او نیت برابرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بالفاظ دیگر د ټول تصوف او طریقت خلاصه داده چې انسان باید په ځان اوپه خپل هر عمل کې اخلاص پیدا کړي، بې له اخلاصه عمل خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه قبلوي، ﴿ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ ﴾ [سورة البينه آيت ۵]

ژباړه :حال داچې امر حکم نه و ورکړی شوی دوی ته په تورات او انجیل کې مګر ورکړی شوی ؤ چې عبادت کوي دوی دالله تعالی په داسې حال کې چې خالص کوونکي وي الله لره دین له شرکه او نفاقه په داسې حال کې چې را ګرځیدونکي وي له باطله حق ته (په لاره دابراهیم پس څرنګه کافر کیږي په محمد باندې ؟) .

یعنې خلکو ته امر نه دی شوی مګر په دې چې د خدای پاک عبادت به کوي په داسې حال کې چې اخلاص به پکې وي. که اخلاص نه وي نو کوم قدر او قیمت یې نشته او بیا ګټه هم نشي ورته رسولی.

د ریاکارانو انجام او پایله

﴿ عن ابي هريرة رضى الله عنه قَالَ قَالَ رَسُولُ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اَوَّلَ النَّاسِ يقضى عَلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ اُسْتُشْهِدَ فاتى به فعرّفه نعمته فعرفها قال فما عملتَ فيها قال قاتلتُ فيک حتى استشهدتُ قال كذبتَ ولكنک قاتلتَ لان يقال جرئى فقد قيل ثُمَّ اُمِر به فسحب على وجهه حتى

(c) ketabton.com: The Digital Library

القی فی النار ورجل تعلم العلم وعلمه وقرأ القرآن فاتی به فعرّفه نعمه فعرّفها قال فما عملت فیها قال تعلمتُ العلم وعلمته وقرأتُ فیک القرآن قال کذبتَ ولکنک تعلمت العلم لیقال انک عالم وقرأت القرآن لیقال هو قارئٌ فقد قیل ثم اُمر به فسحب علی وجهه حتی القی فی النار، ورجل وسع الله علیه واعطاه من اصناف المال کله فاتی به فعرّفه نعمه فعرّفها قال فما عملت فیها قال ما ترکتُ من سبیل تحب ان ینفق فیها الا انفقتُ فیها لک قال کذبتَ ولکنک فعلتَ لیقالُ هو جوادٌ فقد قیل ثُمَّ اُمر به فسحب به علی وجهه ثُمَّ اُلقی فی النَّارِ ﴾ [صحیح المسلم و مشکوة المصابیح / ج ۱ کتاب العلم ص: ۳۳]

ژباړه: له حضرت ابو هریره رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې: د دوزخ اور په دریو طبقو باندې بلیږي:

«**اول**: ریاکار شهید. **دوهم**: ریا کار عالم **دریم**: ریا کار سخي»

شهید به الله تعالی راوغواړي او ورته به وایي چې په تا مې په دنیا کې څومره نعمتونه لورولي و؟ تا دهغو نعمتونو څه شکرانه ادا کړه؟ دی به ورته په خواب کې وایي چې: زه ستا د دین د ساتنې له پاره وجنګېدم تردې پورې چې خپل شیرین ځان مې هم قربان کړ. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به ورته وایي چې: (کَذَبْتَ) دروغ دې وویل. ته ددې له پاره جنګېدلې چې خلک دې باتور وګڼي چې فلانکی څومره تکړه او ښه مجاهد دی، ځه ښه جنګ جګړه کوي، په جنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دې زما رضا نه بلکې خپل عزت او نوم دې مقصد و، هغه تا ته په دنیا کې ویل شوي دي. نو الله تعالی به ملائکو ته وایي چې: دوزخ ته یې کش کړئ!

دوهم هغه عالم چې دځان ښوونې او ریاکارۍ اویاد نورو دنیوي مقاصدو له پاره یې علم حاصل کړی وي اود الله تعالی رضا یې شاته غورځولې وي. د قیامت په هغه لویه ورځ به دالله تعالی په حضور کې دی هم حاضر کړل شي. او ورته وبه ویل شي چې: په تا خو مې هم ډېر احسانات کړي وو، تا یې څه شکرانه ادا کړې؟ دغه دنیا پرسته او ریاکار عالم به د الله تعالی په ځواب کې وایي چې: ما ستا دین زده کړی و او خپل ټول ژوند مې ددې دین د خدمت له پاره وقف کړی و، خلکو ته مې ستا دغه دین ورساوه. الله تعالی به ورته په ځواب کې وایي چې: (كَذَبْتَ) دروغ دې وویل. تا دین ددې له پاره زده کولو او یادې چې بل چاته ښودلو نو نیت دې داؤ يکې چې خلک مې ښه عالم وبولي او عزت مې وکړي، خلک شکرانې راکړي، پیسې راکړي، تا غوښتل چې په دې علم سره خلک د ځان تابع کړې. ستا هغه ټول مقاصد په دنیا کې حاصل شوي دي، تاته په دنیا کې خلکو ښه عالم ویلی. دلته دې له ماسره کومه بدله نه ده پاتې. ملائکو ته به وویل شي چې دی هم دوزخ ته داخل کړئ!

دریم به هغه سخي راوغوښتل شي چې شپه ورځ به یې صدقې او خیراتونه زکاتونه ورکول، له طالبانو، مجاهدینو او نورو مجبوره کسانو سره به یې مرستې کولې. نو الله تعالی به پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورنه وکړي چې: تاته خو مې ډېره دنیا، جایداد او مال دولت درکړی و، تازما ددغو نعمتونو په مقابل کې څه شکرانه ادا کړه ؟ دی به د الله تعالی ددې پوښتنې په ځواب کې وایي چې: ستا د دین په هره شعبه کې ما خپل مال مصرف کړی، یوازې ستا د رضا له پاره مې ستا له مسکینانو بندګانو سره کومکونه کول. الله تعالی به ورته وایي: (کذبت) دروغ دې وویل. خیراتونه دې ددې له پاره کول چې خلک دې مهمان نوازه وبولي، او خلک ووایي چې څه ښه سړی دی د خلکو خدمتونه کوي، له خلکو سره کومکونه کوي. نو تاته دا هرڅه په دنیا کې ویل شوي. ملائکو ته به امر وشي چې دوزخ ته یې پرمخې ورواچوئ!

اوس نو که موږ له خانه سره فکر وکړو چې بهترینې لارې همدا درې دي چې سړی یا ښه عالم وي، یا مجاهد وي او یاهم ښه سخي وي، خو چې په دې هر یوه کې اخلاص نه وي، خدای پرستي نه وي، باطن برابر نه وي، نو هېڅ فایده پکې نشته. نو ترټولو مُهم او ضروري شی د خان اصلاح ده، د باطن برابرول دي، هرڅومره چې اعمال وګورې خبره یې بېرته نیت ته راګرځي. ﴿إِنَّمَا الأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، ...﴾ [صحيح البخاري ج ۱ /بَابٌ كَيْفَ كَانَ بَدْءُ الْوَحْيِ إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ ص ۲۰۴] یعنې د ټولو اعمالو دارومدار په نیت سره ده. که نیت اصلاح و نو عمل به هم مقبول وي. که ظاهري څه نقصانات و بیایې هم برداشت کېدلای شي خو که باطني خُبث او نقصانات پکې وي بیا هغه عمل کوم اعتبار نه لري، اونه هم دخلاصون ذریعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګډ ځېدلای شي. ځکه که لږ ریا هم پکې پیدا شي نو شرک ګڼل کېږي او بیا به یې خدای پاک نه قبلوي او الله تعالی به ورته په ځواب کې وایي چې: د چا له پاره چې دې دا عمل کړی ؤ نو ورشه له هغه څخه یې ثواب او اجر غواړه او له ماسره یې ثواب نشته.

په جمعه دیوه لمانځه نه کولو باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له رضا بې برخې کیدل

حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ په حضرت حبیب عجمي (قدس سره) پسې د ماښام لمونځ کوي، کله چې حبیب عجمي رَحِمَهُ اللهُ قرائت شروع کړ نو دی خو عجمي و د تلاوت حروف یې سم نه شو ادا کولای. نو د (الحمد) په ځای یې (الهمد) وویل. حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ جید عالم اود حبیب عجمي استاد و، نو حسن بصري صاحب سلام وګرځاوه او ځان ته یې په لمانځه شروع وکړه. حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ د شپې الله تعالی په خوب کېویني او له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه پوښتنه کوي چې ای خدایه! ته په کوم عمل د بر خوشحالیږي؟ چې زه هغه عمل وکړم او ته راڅخه راضي شې.

نو الله تعالی په ځواب کې ورته وویل چې: زما رضا خو تاته د ماښام په لمانځه کې په لاس درغلې وه خو تا پرېښودله. یعنې که په حبیب عجمي پسې دې لمونځ کړی وای نو زه راضي وم. دی په ځواب کې ورته وایي چې: خدایه! هغه خو عجمي ده، حروف یې صحي نه شو ادا کولای، نو ځکه مې لمونځ پسې ونه کړ. الله تعالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته وویل چې: که عجمي هم ده خو حبیب ده. زما د دوستانو له جُملې څخه ده. نو چې سړی حبیب شي، دوست شي نو ډېر کم شي يې هم قبلیږي. [تذکرة الاولیاء پښتو؛ مخ: ۴۶]

نو مطلب داچې اصلي کار نیت جوړوي. نو چې یوڅوک د خدای دوست شي نو هغه دوست بیا ورته له ډېرو نقصاناتو تیریږي. او که یو وار خدای مه کړه دښمني جوړه شوه نو بیا کم ،کم شي ته هم ګوري چې دا دې ولې کړي دي.

د یوچا خپل اولاد وي مور او پلار ورته له ډېرو نافرمانیو څخه ورتیریږي، ځکه چې دوست یې ده، دا خپل اولاد ورته ګران وي، تردې پورې چې یوه سړي جرم کړی وي نو د وخت بادشاه ته د هغه یو خاص دوست وسیله ګرځوي اود سفارش له پاره یې ورته بیايي چې له ما جُرم شوی دی ته راسره ولاړ شه نو بادشاه یا والي یا ولسوال هغه مُجرم ددغه دوست په وجه معاف کړي چې فلانکی ورسره راغلی ده که نه نو مابه ده ته جزاء ورکړې وه ، نو چې یو څوک یو وار د خدای تعالی حبیب شي، دده جَلَّ جَلَالُهُ له دوستانو څخه حساب شي نودده له وجې نور هم معاف کوي.

نود طریقت مقصد په هر عمل کې اخلاص پیدا کول دي، یو څوک که دخدای تعالی دوست کېږي نو دا کار په اخلاص سره لاس ته راځي، که اخلاص نه وي، نیت صفا نه وي نو یواځې په اعمالو سره یو څوک د خدای تعالی دوستي نه شي ترلاسه کولای. بیابه محاسبه ورسره کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د محبوبینو له جملې څخه دی

نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د محبوبينو له جملې څخه ده، دده په برکت هغه آفتونه او مصیبتونه او عذابونه چې په مخکنيو قومونو په اجتماعي شکل راتلل هغه آفات او مصيبتونه اوس نشته. ځکه قرآن کریم په دې ګواه دی چې په پخوانيو قومونو کې به سرکشي زیاته شوه، د وخت د پیغمبر سره به يې مقابله شروع کړه نو الله تعالى به عام مصيبت او عذاب وریاندې راوست او په اجتماعي طور سره به يې هلاک کړل.

خو د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امتيان، که هغه د اجابت امتي وي او که د دعوت امتي وي، حتی د کفارو له پاره هم رحمت ده، هغوی هم نه تباه کېږي. مسلمانان چې فاسقان وي هغه هم دخپلو بدبختيو او ګناهونو په سبب په اجتماعي طور نه هلاکېږي. تاسې ته به معلومه وي چې هلاک اوله نيستي سره به مخ شول په مخکینیو قومونو کې به دیوې ګناه له وجې بې شمیره قومونه په ځمکه به يې ننه ایستل. او د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په امت کې هغه ګناهونه په مسلمانانو کې ټولې موجودې دي خو بيا يې هم الله تعالى نه تباه کوي. ولې؟ ځکه چې دا د حبيب اُمت ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قاصد خداى جَلَّ جَلَالُهُ ته تر بل هر وار ډېر ورنږدې شو

يوځل په کومه مسئله له رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه يو صحابي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ پوښتنه وکړه هغه له جبرئيل عَلَيْهِ السَّلَامُ څخه پوښتنه وکړه، هغه ورته ووېل چې ماته هم په دې هکله څه معلومات نشته، زه به يې له الله تعالى څخه پوښتنه وکړم، نو کله چې د الله تعالى له حضور څخه بېرته راغى نو نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وايي چې: زه الله تعالى ته دومره زيات ورنږدې شوم چې بل هيڅ وخت دومره زيات نه وم ورنږدې شوى. دا ځکه خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ خان ته نږدې کړ چې دى يې د خپل حبيب قاصد و. نو څوک چې يو ځل حبيب شو نو له ده سره بيا دده خپلوان هم خلاص دي.

په [سورة الطور آيت: ۲۱] کې راځي: که يو څوک د خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ له دوستانو څخه وي او اولاد يې هغه رتبه نه لري، خو بيا هم الله تعالى يې له هغې رتبې سره يوځاى کوي.

خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپل دوست نه خفه کوي او دوستي په هغه ځاى کې معلومېږي چې په يو چا سختې اوتنګې راشي. پښتانه هم وايي چې دوست سړي ته په تنګى کې په ښه ورځي، داچې ژوند آرام وي، تکاليف، عبادات او احکام نه وي بيا خو هرڅوک وايي چې زه هم مسلمان يم په عباداتو کې به سړى تکليفونه تېروي ، په آفاتو او بلياتو به صبر کوي، ترڅو ستا هغه صداقت او رېښتنولي وتلل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چې ته په ډې خپله خبره کې څومره رېښتونی یې نو چې رېښتینولي دې ثابته شوه نو بیاستا په برکت سره د نورو خلکو کار هم جوړېږي نو الله تعالی دې په مونږ او تاسو کې واقعي اخلاص پیدا کړي.

د انسان د اصلاح بهترینه طریقه (طريقۀ محمديه) ده. چې دا کتاب د، چې په هغه کې د نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اخلاق او عادات اودانسان باطني امراض اودهغه د علاج لار مکمل بیان شوې ده.
که مونږ او تاسې سوچ وکړو چې انسان ماته څه راکولای شي که یو څوک مې مولوي صاحب، خلیفه صاحب، حاجي صاحب وبولي، که دی راته ځپلی برابرې کړي، نو دا کار په آخرت کې ماته څه ګټه رارسولای شي؟ له کوم عذاب څخه مې خلاصولای شي نو په دې سوچ سره چې ترڅو په خپله په ځان کې اخلاص پیدا نه کړم اود خدای تعالی رضا په خپله حاصله نه کړم نو ددې خلکو په آخرت کې هېڅ ګټه نه رارسیږي نو په خپله به په انسان کې اصلاح راشي او د الله تعالی طرف ته به متوجه شي

که تاسې د صوفیاء کرامو او نورو اولیاء الله وو واقعات وګورئ نو له هغوی نه کې دا معلومیږي چې انسان هغه وخت کمال ته رسیږي چې که دده عیبونه بیانوي اویا دده صفت کوي دا دواړه په ده باندې یو شان وي، که څوک یې صفت کوي اوکه غیبت یې کوي ده ته کوم فرق نه ورکوي. ځکه دا د دین کار خو څوک دکوم بل چا له پاره نه کوي بلکې د الله تعالی د رضا اود خپل ځان د ګټې له پاره یې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وفات نه وروسته رابعه بصریه رَحِمَهَاالله چا په خوب ولیده، ...
ورنه وې پوښتل چې (مُنکَر او نَکِیر) ملائکو څرنګه معامله در سره
وکړه؟ دې په خوب کې ورته وویل: هرکله چې (مُنکَر او نَکِیر) ...
مانه پوښتنه وکړه چې: (من ربُکَ) رب دې څوک دی؟ نو ما ورته
وویل چې بیرته واپس لاړ شئ او الله تعالی ته عرض وکړئ، هرکله
چې درابعې په دنیا کې له تا نه سوا بل چا سره تعلق نه ؤ، نو بیا
دملائکو په ذریعه دخواب غوښتلو ته څه ضرورت دی.

[تذکرة الاولیاء پښتو/ص ۵۴]

نو لنډه داچې انسان هغه وخت لوړو مقاماتو ته رسیږي چې د
خلکو صفت او غیبت په ده هیڅ اثر ونه کړي، ځان هیڅ وګڼي، عدم
یې وګڼي. حتی حضرت مجدد صاحب رَحِمَهُ الله فرمایي چې: ځان له
کافر څخه بهتر ګڼل هم دکمال نښه نه ده، نو کله چې په عُجز قائله
شوې نو بیا به ترقي فی المقامات راځي، لکه یو شاعرچې وایي:

افتادگی آموز اگر طالب فیضی   هرگز نخورد آب زمینی که بلند است

ترجمه: که فیض، خیر او برکت غواړې نو عاجزي کوه، ځکه
کومه ځمکه چې په نوره ځمکه باندې پورته او لوړه وي هغې ته
هیڅکله اوبه نه ورځي. نو که ته هم غرور او تکبر کوې نو تا ته به هم
هیڅکله فیض در ونه رسیږي. نو که د الله تعالی قُرب او رضا
غواړې نو له عُجز او انکسار څخه کار واخلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۵) مجلس

د صالحانو او د ذِکر بیان

﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ مِنَّا فَضْلًا ۖ يَـٰجِبَالُ أَوِّبِى مَعَهُۥ وَٱلطَّيْرَ﴾

[سورة سبا آیت: ۱۰]

ژباړه: او خامخا په تحقیق ورکړی ؤ موږ داؤد ته له جانبه خپله فضل (لوئي پر نورو، ومو فرمایل غرونو ته چې) ای غرونو را وګرځوئ (بنه) غږونه خپل له ده سره (په وخت دتسبیح کې او له ده سره تسبیح ویل) مرغانو هم.

حضرت داؤد عَلَيْهِ السَّلَامُ د الله تعالی یو برګزیده او نازولی پیغمبر و، نو ده له الله تعالی څخه دا غوښتنه وکړه چې که په یوځای کې ستا د ذکر مجلس وي او زه له هغې څخه په غفلت کې تېرېږم نو خدایه زما پښې ماتې کړې، په دې وخت کې دا د پښو ماتېدل زما له پاره یو لوی نعمت ده، (احیاء علوم الدین کتاب الاذکار والدعوات (ج: ۱/ ص: ۳۵۲ مکتبه، مدینه پبلشرز) څکه د غفلت په حالت کې زه تباه کېږم، ایمان او عقیده مې خرابیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: (إِذَا مَرَرْتُمْ بِرِيَاضِ الجَنَّةِ فَارْتَعُوا) قَالُوا: وَمَا رِيَاضُ الجَنَّةِ؟ قَالَ: (حِلَقُ الذِّكْرِ) ﴾ [ترمذی. رقم الحدیث (۳۵۱۰). وهکذا مشکوة المصابیح /ج: ۱ / باب ذکر الله عزوجل والتقرب الیه ص: ۱۹۸]

ژباړه: له حضرت انس بن مالک رضي الله عنه نه روایت دی وایي: نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي: چې کله تاسې د جنت په باغیچو تېرېږئ نو پکې څرېږئ! صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم ورڅخه پوښتنه وکړه چې: د جنت باغیچې څه شی دي؟ ده صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې: د ذِکر حلقې دي یا د حدیث مبارک الفاظ داسې دي چې: کله په باغیچو د جنت تېرېږئ نو چې څومره زیات پکې څرېدلی شئ وڅرېږئ! نو دغه د ذِکر مجالس دا د جنت باغونه دي. هغه برکات او خوشحالی چې په جنت کې پیدا کېږي ددې ذکر دمجلس له وجې پیداکېږي، نو دلته چې په دې مجالسو کې څومره زیات وخت مصرف کړل شي هلته به یې په جنت کې مقام او مرتبه هم دومره اوچته وي. نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي چې: ﴿ المجلس الصالح یکفر عن المؤمن ألفی مجلس من مجالس السوء. ﴾ که یوڅوک دوه زره مجلسونه بې باکه وکړي اود ذِکر په یوه مجلس کې شریک شي نودغه یو مجلس به یې ددې ټولو بېهوده مجلسونو کفاره کړځي. [احیاء علوم الدین کتاب الاذکار والدعوات /ج: ۱ / ص: ۳۵۲ مکتبه، مدینه پبلشرز]

حضرت ثابت بناني قدس سره وایي: کله چې الله تعالی ما یادوي، نو زه پوهېږم. خلک حیران شول چې دا څه وایي؟ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوښتنه یې ورځخه وکړه چې ته خو پیغمبر نه یې چې تاته وحیې وشي او ته وریاندې پوه شې چې اوس تا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یادوي، دی په خواب کې ورته وایې چې: زه کله خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یادوم نو زه پوه شم چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ما یادوي، ځکه الله تعالی وعده کړې ده چې: ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي ﴾ [سورة البقره آیت ۱۵۲]

یعنې تاسې ما یادوئ زه به تاسې یادوم. [احیاء علوم الدین کتاب الاذکار والدعوات /ج: ۱/ ص: ۲۵۰ الباب الاول فی فضیلة الذکر وفایدته/ مکتبه ، مدینه پبلشرز] نو د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په وعدو کې خو دروغ نشته. مونږ الله تعالی په ژبه، زړه او نورو اندامونو یادوو او الله تعالی چې مونږ یادوي نو په رحمت سره مو یادوي، د الله تعالی خصوصي رحمت هغه ځای ته متوجه کېږي. حتی د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مبارک حدیث کې راځي چې: د ذاکرینو په مجلس کې ټولو ته په آخر کې د مغفرت اعلان کېږي، چې تاسې څومره سوالونه او غوښتنې کړې دي هغه ټولې قبولې دي، که مو د جهنم له اوره پناه غوښتې وې هم له هغې څخه خلاص یاست.

[مشکوة المصابیح/ ج: ۱ / باب ذکرالله عزوجل والتقرب الیه ص: ۱۹۷]

تنبیه:

ذکر باید یواځې په دې کې منحصر نه کړی شي چې یواځې (سبحان الله) یا (الله ، الله) ویل ذکر ده، بلکې درس او تدریس، د قرآن کریم ترجمه او تفسیر دا ټول په ذکر کې شامل دي، ځکه دلته هم د الله تعالی صفات بیانیږي، دهغه جَلَّ جَلَالُهُ د کلام تشریح کېږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره چې د بر وخت پکې تيريږي همدومره د بر رحمت په دغه ځاى ته متوجه وي. همدا رنګه په مدارسو کې وخت تېرول، سبقونه ويل، مطالعه او تکرار کول، له استاد څخه کتاب اورېدل دا ټول د ذکر مجلسونه دي خو په دې شرط چې که مونږ ته يې قيمت معلوم شي.

يو سالک وايي:

يک ساعت صحبتي با اولياء   بهتر از صد سال طاعت بي ريا

له اولياوو الله سره لږ څه وخت تېرول دا له سل کلن بې ريا طاعت څخه بهتر دى، خو حضرت مولانا اشرف علي تهانوي رحمه الله ورسره يو شرط ايښى دى او هغه دا چې په دې مبارکانو باندې د جذب يو حالت راځي، يا يو حال د توجه الى الله موجود شي نو په هغه ساعت کې که ته هم ورسره شريک شوې نو ستا د سلو کلونو له عبادت نه هغه يو ساعت بهتر ده. نو له دې وجې بايد مونږ اوتاسې دهغوى په مجلسونو کې شرکت وکړو، دهغوى په مجلسونو کې په ادب سره حاضرشو، دهغوى خدمت په ځان لازم وګڼو، هغوى ته په ښه عقيده نظر وکړو، دهغوى عظمت په زړه کې وساتو، کېداى شي چې الله تعالى مو له هغه يو ساعت سره کله ناکله مخامخ کړي، نو د دنيا او آخرت کارونه به مو په داسې طريقه برابر او جوړ شي چې مونږ به يې سوچ هم نه وي کړى.

مونږ چې د خپلو بزرګانو د ذکر په مجلسونو کې وخت تېر کړي نو په هر مجلس کې پوره پوره اثر نه وي، دومره فى نفسه اثر خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خامخا وي، خو که کله مو پام کړی وي په ځینو ختمونو کې د یو چا ژړا ببخي نه دربږي او کله بیا په ځینو ختمونو کې هېڅ هم نه وي، ددې هرڅه خپل وخت او حالت وي، کله کله د یو شوم او بدبخت د شرکت له وجې په هغه ټول مجلس د الله تعالی رحمت بند وي، ځکه هغه له اولیاء الله وو سره قلباً تعلق نه لري، نو ځکه په هغه مجلس کې اثر نه وي او فیض ټول بند شي چې بیا اثرات او انوارهم له منځه ولاړشي.

د یو شُوم (بد بخته) له لاسه د رُوم ټول ښار وسوزېده

په کتابونو کې لیکي: از دست یک شوم سوخت تمام شهر روم، د یوه شوم او بدبخت له وجې د روم ټول ښار وسوځېده، کله د ځینو بدبختو له وجې په ټولو خلکو عام عذاب راشي اود وچو له تپه لامده هم وسوځي. ځکه قرآن کریم په دې خبره شاهد دی. او وایي چې: له دې وډار شئ چې که بیا د خدای عذاب راغی نو هغه به یواځې ظالمان نه هلاکوي بلکې ټول به رانیسي.

په یوه علاقه کې به ښه متقي او خدای پرسته عالم او ښه سړی وي، خو په دې محله او علاقه کې به داسې ګناهونه کېږي چې دهغو له وجې به الله تعالی بارانونه بندوي، ټول به دعاګانې کوي او هېڅ به نه قبلیږي، نو کله داسې د قبض حالات مشائخو ته هم پیدا کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه داچې په اکثرو مجالسو کې یو څوک شرکت کوي نو کېدای شي کله په داسې یو مجلس ور برابر شي چې یوساعت به یې د سلو کلونو له بې ریاعبادت څخه زیات اجر لري او زیاتې خوشحالیاني به یې په برخه شي (جذبة من جذبات الحق یوازی عمل الثقلین) د حق له جذبو نه یوه جذبه د ټولو انسانانو اوپېریانو له عبادت او اعمالو سره برابره ده. نو که په داسې حالت کې یوڅوک دغسې یو خای ته برابر شي نو په یوه مجلس کې به یې کار جوړ شي. کله کله داسې هم پېښېږي چې په یوه مجلس کې دیوه سړي د ډېرو وظیفو کار خلاص شي، کله په یوه ختم کې داسې پېښه وي چې څومره شریکان ناست وي د یوې یوې لطیفې کار د ټولو خلاص شي، کله په یوه مجلس کې د شیخ او مرشد په یوه توجه سره د ولایت ټول مقامات پوره شي، نو حالات له حالاتو سره فرق لري.

ددې له پاره مفسرین کرام وجه دا بیانوي چې: لمر په څلورم آسمان کې ده، دغه لمر ځمکې ته رارسیږي، د باندې خلک هم ورته ګرځي، رڼا یې ټولو موجوداتو ته رسیږي، خو کله چې دغه لمرته یوه شیشه مخامخ شي اوبیا دا شیشه مالوچو (پنبه) ته برابره شي، د شیشې وړانګه پرې ولوېږي نو هغه مالوچ اور اخلي، سره له دې چې لمر په خپله په مالوچو لګیږي خو د لمر د رڼا له وجې اور نه اخلي، خو کله چې د شیشې هغه وړانګه چې له لمر څخه یې اخیستې ده هغه ورته برابره شي نو بیا دا پونبه اور اخلي.

[تفسیرمظهري/ج: ۴/ ص: ۳۴۸ سورة یونس آیت ۶۳]

نو د الله تعالى رحمت هم عام ده، خو هر سړی د خپل استعداد موافق برداشت لري. کله کله یو څوک د یو ولي شیشي ته برابر شي (څکه دوی ته د محبوبیت صرفه مقام حاصل ده) نو چې هغه تجلیات ذاتي د الله تعالى راشي او په هغه حالت کې ته هم ورته مخامخ شوې نو ټول کارونه به دې په یوه وار سره خلاص شي. دا خبره د تفسیر ده. د قیل او قال خبره نه ده. او عقل یې هم مني. لمر شته خو مالوچ اور نه اخلي، خو چې شیشه ورته مخامخ شوه او د شعاعو انعکاس وشي نو دلته مناسبت پیدا شي، قرب موجود شي، نو دهغه قُرب له وجې نه تاثیر هم زیات شو. د الله تعالى او بندګانو ترمنځ مراحل دي، مونږ کمزوري یو، الله تعالى انسانانو ته پیغمبران راولیږل نو کفارو به اعتراض کاوه چې مونږ ته ملائکې ولې نه راځي ، الله تعالى ورته ووېل چې تاسې دملائکو ملکوتي صفات نه شئ برداشت کولای، ستاسې اود ملائکو ترمنځ مناسبت نشته، تاسې سره یواځې دخپلو همجنسو (انسانانو) مناسبت ده نو څکه پیغمبر هم درته ستاسې له ډلې انسان درلیږو. ترڅو تاسې یې برداشت وکړای شئ!

صحابهٔ کرام رضي الله عنهم د نبي کریم صلى الله عليه وسلم سره دملاقات په وخت کې نه بې هوښه کېدل، خو که په شاته طبقاتو کې یوچا ته د نبي کریم صلى الله عليه وسلم رابطه پیدا شي نو بیایې برداشت نه شي کولای. همدارنګه د لویو لویو اولیاوو الله وو سره خلکو کلونه کلونه تېر کړي دي خو هغوی به له خپل حال څخه نه وتل، خو که نن

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځاته په ختم کې ديو شيخ رابطه برابره شي نو بيا له حال څخه وځي، له خولې يې چيغې وځي او برداشت يې نه شي کولای.

نو دلته مناسبت موجود ده. فيض زياتيږي، هغه هم انسان ده، دی هم انسان دی، د انسانيت له وجې اکتساب کولای شي، له دې وجې چې زيات فيض ورته انتقاليږي نو ځکه يې اثر هم ډېر وي.

قرآن کريم د الله تعالی کلام دی، ټولې دنيا ته يو شان راغلی، پيغمبر عليه السلام ټولې دنيا ته مبعوث دی. خو په خلکو کې فرق دی، په استعدادونو کې فرق دی. مثلاً يو استاد په سلګونو شاګردانو ته سبق وايي، په دغو ټولو طالبانو کې د دوه کسانو استعداد هم سره برابر نه وي، يو ملګری ټول سبق زده کړي، بل نيم زده کړي، بل دريمه حصه زده کړي، دا ځکه چې په استعدادونو کې فرق ده.

د بايزيد بسطامي رحمه الله په ليدلو يې خپل روح له لاسه ورکړه

يو شيخ خپل مُريد ته وايي چې درځئ د بايزيد بسطامي صاحب ملاقات ته ولاړ شو، نو مريد ورته وويل چې يوڅوک د الله تعالی انوار، تجليات او فيوضات په خپله ويني نوهغه ته د بايزيد بسطامي د ليدلو څه ضرورت دی ؟ نو مُرشد يې ورته وويل چې: دلته يې د خپل استعداد موافق وينې او هلته به يې د بايزيد بسطامي د استعدادموافق ووينې نو کله چې د حضرت بايزيد بسطامي کورته ورغلل اودهغه پوښتنه يې وکړه چې بايزيد بسطامي صاحب چېرته دی، نو متعلقينو ورته وويل چې: هغه اوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړي. دوی يې مخې ته ور ووتل، له هغې خوا نه يو ملنګ د اوبو يو لوښی رااخيستی او را روان دی، کله چې دغه مرشد بايزيد بسطامي صاحب وليد نو خپل مريد ته يې وويل چې: دا بايزيد بسطامي دی ، کله چې مريد ورته وکتل نو له دې سره يې سم له خولې څخه بې اختياره چيغې ووتلې، پورته کېده اوبه ځمکه لګېده او روح يې قبض شو. نو د دې مُريد مرشد له بايزيد بسطامي ﷺ څخه پوښتنه وکړه چې دا څه کيفيت او پېښه وه ؟ ده مبارک ورته وويل چې: دده د ذاتي تجلياتو يو قِسَم د ما تر ليدلو پورې ترلی ؤ، کله چې يې په ماباندې سترګې ولګېدې نو هغه انوار ورخلاص شول، برداشت يې نه درلود نو ځکه يې روح قبض شو. نو دادی نه حضرت بايزيد بسطامي بې حاله شوی نه ددغه مريد مرشد بې حاله شوی. خو د مريد يې دغه برداشت و.

نو غرض دا چې په نېکو مجلسونو کې ځومره ډېر اشتراک کېږي نو په هغې کې ګټه داده چې کله کله سړی د خيرات په مجلس برابر شي، د وېش په مجلس برابر شي، نو هلته يې بيا په يوه چيغه د دُنيا او آخرت کارونه برابر شي. دغه مجلس بيا د ډېرو مجلسونو له پاره کِفاره ګرځي. دا صحبت بيا د سلو کلونو بې ريا عبادت څخه بهتره دی. انسان په خپلو شخصي رياضتونو هغه ځای ته نه رسيږي لکه څنګه چې دنيکو او کاملو خلکو په يوه مجلس سره لوړو درجو اومقاماتو ته رسيږي نو له دې وجې نه بايد هر وخت له اهلِ خير سره زمونږ ناسته پاسته وي. حضرت مجدد صاحب دا خبره کوي چې: له اولياؤالله سره بايد د زړه له اخلاصه تعلق وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲٦) مجلس

د وخت ارزښت او د خدای جَلَّ جَلَالُهُ نه د ډار اسباب، یا د آخیرت طرف ته متوجه کېدل

حضرت بایزید بسطامي رحمه الله خپلې مور مبارکې په سبق ویلو پسې ولېږه، په یوه مدرسه کې یې واړول او د قرآن کریم په تلاوت یې شروع وکړه، کله چې دغه آیت ته ورسېده ﴿أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ﴾ [سورة لقمان آيت: ۱۴] یعني دخدای پاک حُکم ده چې تاسې زما شکر او د مور او پلار شکر اداکوئ. نو په ده مبارک باندې دغه آیت ډېر زیات اثر وکړ، له دې وروسته یې له اُستاد څخه اجازه واخیسته او کور ته راغی او خپلې مور ته وایي چې مورې! نن مې په قرآن عظیم الشان کې یو آیت وواېه، په دې آیت کې الله تعالی حکم کړی دی چې تاسې زما او د مور او پلار شکر ادا کړئ.

نو زه خو ډېر عاجز یم، د دواړو کماحقه خدمت نه شم کولای، داسې نه شم کولای چې د خدای تعالی پوره معرفت هم حاصل کړم او د مور او پلار خدمت هم وکړم. نو یا مې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وقف کړه چې زه دده دین زده کړم او دی وپېژنم. او یا مې له خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی جَلَّجَلَالُهُ نه داسې وغواړه چې تاته مې هبه کړي چې يواځې ستا خدمت کوم. نو مور مبارکه يې ورته وايي چې: زوی جانه! ته مې يواځې د خدای د دين خدمت ته وقف کړی، ما خپل حق درته ببنلی، زه خپل خدمت نه درڅخه غواړم.

نو حضرت بايزيد بسطامي رحمه الله له بسطام څخه د شام په طرف روان شو؛ اومسلسل دېرش کاله يې په سفر کې تېر کړل، په دغو (۳۰) کلونو کې يې دخدای جَلَّجَلَالُهُ دين زده کړ، له طالبي څخه مُلايي ته ورسېد او تردې حده يې تقوی او خدای پرستي زياته شوه چې ټوله شپه به يې په عبادت تېروله اود ورځې به يې خپل سبقونه ويل چې له (۱۱۷) مشايخو څخه يې فيض حاصل کړ چې دهغوله جملې څخه يو حضرت امام جعفرصادق رَحِمَهُ اللّٰهُ هم دی.

[تذکرة الاليا پښتو ص: ۸۶ / فارسي چاپ ايران، ص ۱۶۴]

له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ څخه دومره زيات ډارېده چې يوه شپه يې دومره ډېر وژړل چې آخر مُريدان ورته راغلل او ورته وايي چې په تا خو الله تعالی ډېر احسان کړی دی، ډېر لوی مقام يې درکړی نو دومره زيات ولې ژاړې ؟ نو دی مبارک ورته وايي چې له دې وجې ژاړم چې: که له مانه يو داسې عمل شوی وي چې زه ورباندې خبر نه يم او په هغه باندې الله تعالی ناراضه وي. نو زه به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته څه جواب ورکوم ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت بایزید بسطامي او یوه ځناور ترمنځ محاوره (خبرې) کول

حضرت بایزید بسطامي رَحِمَهُ اللهُ په یوه کوڅه کې روان ده، ددا له خوا سره یو سپی تېر شو، ده مبارک خپلې جامې ورڅخه راټولې کړې، له دې سره الله تعالی ورته سپی ګویا کړ. سپي ورته وویل چې: یا شیخ! که چېرته زه وچ یم نو له وچ سپي سره په لګېدو خو جامې نه مرداریږي اوکه زه لوند یم نو که له لانده سپي سره دې جامې ولګېږي بیا هم په درې خله مینځلو سره جامې پاکېږي خو که په تا کې عُجب او تکبر پیدا شي نو که د اوو سمندرونو اوبه په خپل ځان تویې کړې بیاهم نه پاکېږې. نو حضرت بایزید بسطامي رَحِمَهُ اللهُ دې خبرې ته حیران شو او بیا یې سپي ته وویل چې: په تا کې ظاهري نجاست ده، ظاهره بدن دې نجس ده، په ما کې باطني نجاست ده، په انسان کې چې بده عقیده او بداخلاق پیدا شي نو باطني خبث او نجاست پکې پیدا کېږي، نو په تاکې ظاهري او په ما کې باطني نجاست دی، نو راځه چې دواړه ملګرتیا سره شروع کړو، دواړه به یو ځای وخت تېروو، او یو له بل څخه به عبرت اخلو. سپي ورته په خواب کې وویل چې: زما او ستا په منځ کې دوستي نه شي کېدلای، ته زما د دوستي لائق نه یې، ځکه زه چې په هرځای کې له خلکو سره مخامخ شم نو خلک مې په تیږو او لوټو ولي، ما له خانه شړي. او ته چې کوم مجلس ته ورشې نو ټول خلک درته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

احترام ولاړ وي چې شیخ المسلمین راغی خو زما څخه به په ورځ د قیامت پوښتنه نه کیږي او له تا نه ددغه هرڅه پوښتنه دقیامت په ورځ کیږي نو زما اوستا ترمنځ جوړه نشي راتلای حضرت بایزید بسطامي صاحب په ژړا شو چې زه د سپي د ملګرتیا لائق هم نه یم دغه نه دقیامت په ورځ پوښتنه نشته او زما نه به دقیامت په ورځ پوښتنه کیږي، څکه له ما سره ملګرتیا نه کوي، نو زه به د الله تعالی اورسول الله ﷺ د دوستي لایق څرنګه وګرځم.

[تذکرة الالیاء فارسي چاپ ایران ص: ۱۷۴]

د حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني رحمه الله خپلو مریدانو ته بهترین نصیحت

حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني رحمه الله خپلو زامنو ته نصیحت کوي او ورته فرمایي چې زامنو! شپه ورځ د خدای تعالی بندګي کوئ! کوم نعمتونه چې تاسې ته الله تعالی درکړي دي د هغو شکر ادا کوئ! یوه لحظه هم له خدایه مه غافله کېږئ اله خوانو ښځو، مالدارو خلکو او مبتدعینو سره ناسته پاسته مه کوئ څکه چې دا خلک به مو په دین کې درته نقصان پیدا کړي، دا ستاسې د دین غله دي که تاسې فکر وکړئ نو څوک چې له چاسره زیاته رابطه او علاقه ساتي نو دهماغو خلکو اخلاق او عادت به پکې ځای نیسي او دهغوی اعمال به پکې اثر پیدا کوي. نو حضرت غجدواني رحمه الله زامنو ته وایي چې له دوی سره ناسته پاسته مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوئ ځکه بې ديني او بداخلاقي به مو په برخه شي.داهل سنت والجماعت دمذهب پابند اوسه او دسلف صالحينو ائمه رو دمذهب هم پابند شه. [حضرات کرام نقشبنديه / ص:۱۶۷]

د وخت ارزښت

حضرت عمرو بن عبدالله رضي الله عنه به يواځې پنځه وخته لمانځه او د جنازې لمانځه ته له کوره راوت ، نور وخت به يې دننه په کور کې تېراوه. چاورځخه پوښتنه وکړه چې: د باندې ولې نه راوځې ؟ده ورته وويل چې: ټول خلک غله دي، د سړي وخت ضائع کوي، په ټولو شيانو کې وخت قيمتي او خورا مهم شی دی، کوم کور ته چې غل ورځي نو په هغه کور کې ترټولو قيمتي شی ګوري او ورسره وړي يې، نو عمر د انسان ترټولو شيانو قيمتي سرمايه ده، ځکه که په کروړونو روپۍ څوک مصرف کړي نو تېرې پنځه دقيقې نه شي راګرځولای. نو خلک ټول غله دي، وخت ضائع کوي نو ځکه نه ورته راوځم.

دصحابهٔ کرامو رضي الله عنهم له خدای جل جلاله نه د وېرې يوڅو نمونې

حضرت حنظله رضي الله عنه له خپل کور څخه راووت، حضرت ابوبکر صديق رضي الله عنه ورته وايي چې: حنظله : څه حال ده ؟ دی مبارک په خواب کې ورته وايي چې: زه خو منافق شوی يم، هغه ورته وويل چې: ولې ؟ ده ورته وويل: کله چې مونږ له رسول

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله صلی الله علیه وسلم سره په مجلس کې ناست یو، نو هغه چې مونږ ته کوم نصیحت او وعظ کوي نو دومره یقین مو ورباندې راشي لکه جنت او جهنم چې په سترګو وینو، لکه خدای تعالی چې بالمشاهده راته ښکاري. خو کله چې دده له مجلس څخه راووځو نو له خپلو مېرمنو او اولادونو سره اوله نورو خلکو سره په دنیاوي معاملاتو کې مصروف شو. نودا خو منافقت ده.

حضرت ابوبکرصدیق رضی الله عنه ورته وویل: چې داکار خو په مونږ کې هم شته. دواړه یوځای نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته ورغلل او خپل مشکل یې ورته وړاندې کړ حضرت حنظله نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته وایي: چې حنظله خو منافق شوی. نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وایي چې ولې؟ دی رضی الله عنه ورته وایي چې: کله له تاسره په مجلس کې ناست یو نو حضور مو د کمال درجې ته رسیدلی وي، لکه جنت، جهنم او د الله تعالی ذات چې په خپلو سترګو وینو. خو چې کله ستا له مجلس څخه جدا شو نو بیا هرڅه راڅخه هېر وي.

نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وایي چې اې حنظله! که تاسې همېشه په دغه حال باندې پاتې وای لکه زما سره چې یاست اویا د ذکر په حلقه کې یاست نو بیا به ملائکو له تاسې سره ستاسې په فرشونو، بسترو، لارو او کوڅو کې په لاس سترې مشي کوله خو (ساعةً و ساعةً) یو حال کله کله داسې وي چې د انسان له الله تعالی سره دومره علاقه پیدا شي، آخرت یې زړه ته دومره نژدې شي لکه په سترګو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې يې وينې، خو کله کله بيا داسې حال وي چې د اولاد، مېرمنې او د خان د خدمت وخت وي، په دې سره الله تعالى څوک نه نيسي

[مشکوة المصابيح/ج ۱/باب ذکرالله عزوجل والتقرب اليه ص:۱۹۸]

که د مشائخو کرامو ژوندکې ته متوجه شو نو دهغوی خوف ډېر زيات دی، بل طرف ته د دين فيصلې ته که څوک وګوري چې په ژوند کې خو کله کله بايد په سړي داسې کيفيت راشي چې د دنيا هرڅه يې هېر شي او يواځې آخرت ته متوجه شي يو وار چې په يقين سره د چا زړه ته ولوېږي چې زه مړ کېږم بيا به په ټول ژوند ګناه ونه کړي، خو دغه قيمتي ساعت مونږ ته په لاس نه راځي

د نبي کريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د حديث مبارک له مضمون څخه دا معلومېږي چې دا ساعت زياتره د مشائخو کرامو په مجلسونو اود ذکر په حلقو کې وي. نو د مشائخو کرامو په صُحبت اود ذکر په حلقه کې الله تعالى کله کله انسان ته داسې حال ورپه برخه کوي چې (زُهد عن الدنيا) يې په برخه شي يعنې له دنيا بېزاره او يواځې يې آخرت ته مخه شي. له دې وجې په کار ده چې وخت په غفلت کې تېر نه شي، په داسې محيط کې تېر نه شي چې هغه خلک له الله تعالى څخه غافله وي.

حضرت عبدالخالق غجدواني رَحِمَهُ ٱللَّهُ به دا نصيحت هم کاوه چې: د جاهلو صوفيانو له مجلس او ناستې پاستې نه هم ځان ساتئ ، هغوی به مو ټول استعداد ختم کړي، ځکه دوی له ځانه صوفيتوب کوي او له دين څخه ناخبره دي نو چې څومره مو له وسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوره وي له نيکانو خلکو سره په مجلس کې شرکت کوئ ، د هغوی له ښو نصېحتونو څخه ګټه واخلئ، کله کله ډېره ښه موقعه انسان ته په لاس ورځي او چې دغسې اثر پيدا شي نو ټول کارونه به يې برابر وي. [حضرات کرام نقشبنديه / ص:۱۶۷]

يو مولوي صاحب قصه کوله چې: ما دا تجربه کړې چې: پخوا به کله د يوه استاد په مجلس کې کېناستم نو کله به يې په ما باندې نيم ساعت اثر و او کله يو ساعت. مطلب داچې آخرت ته به متوجه شوم اود دنيا ټول خواهشات او خوند به مې له ذهن څخه ووتل. د مشائخو کرامو د مجلسونو تجربه مې هم کړې چې: کله به زه ددوی مجلس ته ورغلم نو لږ تر لږ تر دريو ورځو پورې به په ما باندې ښه اثرات و. که نه يوه جُمعه يا لس شپې خو به داسې اثر و چې د دنيا له هرشي څخه به مې زړه موړ و او ټوله توجه به مې يواځې د الله تعالی رضا اود اخيرت په کارونو کې وه.

نو چې په يوه مجلس کې يوه شپه ، درې شپې ، يوه جمعه د آخرت طرف ته توجه پيدا کېږي نو بيا خو د انسان شوق نور هم زياتيږي او دغه صحبتونه اوپه هغو کې اشتراک نور هم زياتيږي او په انسان کې الله تعالی د اصلاح ماده پيدا کوي اود اصلاح توفيق يې په برخه کېږي. انشاء الله تعالی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۷) مجلس

د حضرت شاه نقشبند رحمه الله مناقب او د علم تصوف اصطلاحات

حضرت شاه نقشبند رحمه الله چې دا طریقه ده ته منسوبه ده او مسمی کیږي په طریقه نقشبندیه سره. مخکې تر پیدا ینبت دده حضرت محمد بابا سماسي رحمه الله او حضرت امیر کلال بخاري رحمه الله دادواړه په لاره تیریږي د حضرت شاه نقشبند صاحب په کلي چې ورځې نو حضرت بابایي سماسي چې د حضرت امیر کلال بخاري پیر ده هغه امیر کلال صاحب ته وایي چې د دغه کلي نه دیو ولي بوی راځي دلته یو داسې څوک پیدا کیږي چې خداوند متعال به د دین د پر غتې خد مت ورنه واخلي او دا خبره دغه دوه بزرگان په داسې وخت کې کوي چې تر دې وخته حضرت شاه نقشبند رحمه الله لا پیدا هم ندی.

اوبیا یو وخت کې پرې راځي او ورته فر ما یي چې هغه خوش بویي دولي چې مخکې پته وه اوس راښکاره شوې ده خو حضرت بابا یي سماسي خپل خلیفه حضرت امیر کلال چې د شاه نقشبند صاحب پیر ده دغه ته وایي چې دا یو بچی چې نوی پیدا شوی د دغه په تر بیه کې به دومره کوشش کوې لکه څومره چې ما دتا په تر بیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې کوښښ کړی ده او د ته به خاص توجه کوې دده د ادب او اخلاقو به ډېر خیال ساتې.

بیا چې کله حضرت شاه نقشبند قدس سره څه لو یېږي او وخت دذکر او بیعت ته رسیږي دحضرت امیر کلال بخاري رحمه الله نه یې بیعت وکړچې بنا بر ظاهر ددغه علم باطني استاذ دده حضرت امیر کلال بخاري ، خو په اویسیت باندې ده د فیض استفاضه له عبدالخالق غجدوانی قدس الله سره څخه کوله. دی د اویسیي له قبیلې څخه و. [جمال الاولیاء ص: ۲۶۷-۲۶۸]

د تصوف په اصطلاح کې اویسیان یوه داسې خاصه طایفه ده چې مخکې له مخکې له یوه قبر یا یوه پیر سره دده دروح تعلق وي، دهغه د روح نه یې د فیض اکتساب کړی و، کله داسې وي چې بنا بر ظاهر هیڅ پیر ونه لري خو دی د اولیاوو الله وو له جملې څخه وي، څکه ده روح د فیض اکتساب دهغه د روح نه کړی وي، دې ته اویسیه ویل کېږي.

د حضرت شاه نقشبند رحمه الله له خپل مرشد سره مقام او مرتبه

شاه نقشبند رحمه الله به چې کله د حضرت امیر کلال بخاری رحمه الله مجلس ته حاضر شو نو په ټولو مریدانو کې به ده مبارک شاه نقشبند رحمه الله ته ډېر التفات او توجه کوله، دده رعایت یې ډېر کاوه، له شاه نقشبند مبارک نه مخکې به دغه طریقه کې دوه قسمه معمولات و، جهري ذکر به هم کېده او خُفیه ذِکر به هم کېده، خو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عبدالخالق غجدواني رحمه الله ته چې حضرت شاه نقشبند په اویسه طریقه باندې د فیض اکتساب وکړ نو دهغه عادت ذکر خفي و، کله چې به د ذکر حلقه جوړه شوه، نو خفي ذکر به کېده، د حضرت امیر کلال بخاری رحمه الله په مجلس کې به شاه نقشبند مبارک ناست و ذکر به یې ورسره کاوه ، نو کله به چې جهري ذکر شروع شو نو دی به له دغه مجلس څخه پورته شو.داخو طبعي خبره ده چې یو پیر له مُرید سره زیاته علاقه لري، یا یو استاد له کوم خپل شاګرد سره ډېره علاقه لري، یا پلار له کوم زوی سره ډېر تعلق وي نو په هغو نورو مریدانو، شاګردانو او زامنو بد اثر کوي.

نو په مریدانو باندې به دا خبره ډېره درنده تمامیدله چې دی ولې له مجلس څخه پورته کېږي، سره له دې چې دی نوی مرید هم دی او حضرت امیر کلال بخاری دومره زیاته توجه هم ورته کوي، نو مریدانو ته د اعتراض ځای پیدا شو. نو حضرت امیر کلال بخاری رحمه الله ته یې وویل چې: حضرت ! تاسې له نورو ټولو مریدانو دده ډېر رعایت کوئ ! خو دی بیا هم له تاسې څخه مخالفت کوي ته چې کله جهري ذکر شروع کړې نو دی ستا له مجلس څخه وځي حضرت امیر کلال بخاری رحمه الله دوی ته هېڅ هم ونه ویل. خو یو وخت تقریباً پنځه سوه کسان په یوه مجلس کې ناست وو، بیا حضرت امیر کلال بخاري رحمه الله ددوی د پوهولو له پاره ورته وویل ستاسې په زړه کې دا خبره راګرځي چې: له شاه نقشبند سره زما دومره زیات تعلق ولې ده ؟ ، سره له دې چې هغه په خپلو حلقو کې مخالفت هم کوي، نو حضرت امیر کلال د خبرو په منځ کې ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي چې: دمخلوق نظر د خالق د نظر تابع وي، يعنې اولياء الله د الله تعالى مخلوق دى نو په يوچاچې د خالق نظر وي نو دمخلوق نظر هم هغه طرف ته وراوړي. په حديث شريف کې صراحة راغي: (...وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ...) [رواه البخاري في كتاب الرقاق]

چې: زه د کامل ولي سترګې شم دى په ما باندې ليدل کوي. نو د ولي نظر تابع د الهي نظر وي. (حضرت امير کلال بخاري وايي) تاسې په ما باندې په دې باره کې کوم اعتراض مه کوئ؛ ما معذور وګڼئ! په شاه نقشبند چې د الله تعالى ډومره نظر ده په دې مجلس کې په هيڅا باندې دومره نشته نو ځکه زه هم زياته توجه ورته کوم، ځکه چې زما نظر د الله تعالى د نظر تابع ده

د حضرت شاه نقشبند (قدس الله سره) له خپل مُرشد سره ادب

په خپله حضرت شاه نقشبند مبارک له حضرت امير کلال بخاري ﷫ ډومره زيات ادب کاوه؟ يوه ورځ شاه نقشبند مبارک په دښته کې روان و، نو حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ په مخه ورغى او خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ په آس سپور و، د يوه کوچي په شکل کې يې خان ورته ښکاره کړ، لکړه په لاس لکه تُرکى، ځکه په بخارا کې تُرکيان زيات اوسيږي. شاه نقشبند مبارک فرمايي چې: په لرګي يې چوخ کړم او په تُرکي ژبه يې راته وويل: زما آسونه ورک دي، تا خو به نه وي ليدلي؟ ما ورته هيڅ ونه ويل. دغسې څو وارې په مخه راغى. آخر مې ورته وويل چې: زه دې پيژنم چې ته خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ يې. دى

فرمايي چې: دی راپسې او زه ورڅخه مخکې يم، نو راته وايي چې کله مې پيژنې نو بيا خو يوڅه آرام آرام ځه چې زه او ته خو يوځای مجلس او صحبت سره وکړو. دی وايي چې: ما هيڅ التفات ورته نه کاوه. کله چې د امير کلال بخاري رحمه الله مجلس ته ورسېدم نو هغه ته چې الله تعالی باطني فراست ورکړی وو راته وې ويل چې دحضرت خضر عليه السلام سره دې په لاره وليدل؟ ما ورته وويل چې هو! صيب. ده راته وويل چې تا خو څه التفات نه ورته کاوه، دده ډېر خواهش وچې له تاسره مجلس او صحبت وکړي خو تا ورته ډېر التفات نه کاوه. نو حضرت شاه نقشبند مبارک خپل مرشد ته په خواب کې وويل چې: زه دخپل کور نه ستاسې د ليدلو په اراده راوتلی وم، نو هغه توجه او التفات چې له کوره د راوتلو په وخت مې ستاسې سره وه دهغې په مقابل کې حضرت خضر عليه السلام هم هيڅ ده. [حضرات کرام نقشبنديه/ص:۱۸۲]

نو د هر سړي به په خپل کامل شيخ اعتماد وي، داسې کامل لکه د شاه نقشبند مبارک. په حضرت خضر عليه السلام پسې دخلکو زړونه چوي چې کاشکې مې يو وار ليدلی وای، دعا مو ورنه غوښتې وای، خو حضرت شاه نقشبند داسې نه چې له حضرت خضر عليه السلام سره مخالفت لري، بلکې په خپل پير يې دومره زيات اعتماد دی چې زه له خپل کور څخه د خپل پير او مرشد په توجه راوتلی يم خو چې حضرت خضر عليه السلام هرڅومره راته مخکې مخکې شي خو زه به هيڅ التفات نه ورته کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت شاه نقشبند رحمه الله ته د خپل مرشد له خوا د بل کامل مُرشد د پیدا کولو امر

بیا دهمدې کامل ادب ثمره وه چې ده له خپل مرشد سره درلود. نو یو وخت یې خپل مرشد حضرت امیر کلال بخاري رحمه الله راغواړي او ورته وایي: زه چې ستا هغه باطني استعداد او همت ته ګورم نو هغه بې انتها او فوق العادة استعداد ده، له ماسره چې ستا څومره کار ترلی و د خپل پیر په فرموده ما هغه ټول پای ته رسولی ده، خو ستا د خواهشاتو مُرغه نور پرواز هم غواړي. نو ته ولاړ شه او له مانه چې څوک پورته په لاس درغلل له هغه سره تعلق جوړ کړه. نو دی وایي چې: د شپې مې خوب لیده چې یو تُرکی درویش او ملنګ چې په تُرکي ژبه غږیږي، هغه په خوب کې راته راغی څه خبرې یې راته وکړې. نو زما د زړه تعلق ورسره جوړشو. بیا ډېر وخت وریسې ګرځېدم چې یو وخت په لاره کې په مخه راغی او یواځې مې پوښتنه ورسره وکړه او د ځای معلومات مې ورڅخه وکړ، نورمجلس مې ورسره ونه کړ. وروسته زه خبر شوم چې هغه تُرکی درویش په خپل مُلک کې د بادشاهي مقام ته ورسېد، زه ورغلم، هلته دی سره له دې چې بادشاه و خو بیا یې هم خدای تعالی ته دومره توجه وه چې هغه په نوروخلکو کې نه وه، نو په بادشاهي کې هم نفلونوته پورته کېدو. او ما دورځې د نوکر په شکل په دروازه کې وخت تېراوه. څکه چې دی مې شیخ و اود فیض

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکتساب مې ورځخه کاوه او په شپه کې به مو بیا مقامات طی کول
ټول وخت مو په همدې طریقه تېراوه، چې قصه لنډه کړو.

شاه نقشبند رَحِمَهُ اللّٰهُ په آخر کې وایي چې: ماته چې څومره په دغ
طریقت کې معلومه شوه ، نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته درسېدو نږدې
لاره داده چې سړی خپل اختیار ترک کړي او خپلو ټولو اعمالو ته د
قصور په نظر وګوري، د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دین او د رسول
الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د ارشاداتو په مقابل کې به خپل اختیار ته هېڅ
اعتبار نه ورکوي او هلته کمال ته زر رسیږي چې دخپلو اعمالو
کمزوري او تقصیر ورته ښکاره شي چې ما دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له
شان سره موافق عمل نه دی کړی ، ځکه رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم
فرمايي : ﴿ لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ ﴾
(مشکوة المصابیح/ج ۱/باب السجود وفضله ص ۸۴) ژباړه : ای ربه!
ستا د شان سره لائق عبادت زه نه شم تر سره کولای.

حضرت امام ابوحنیفه رَحِمَهُ اللّٰهُ په کعبه شریفه کې دوه رکعته
لمونځ کوي، ټول قرآن کریم پکې تلاوت کوي ، بیا هم په کعبه
شریفه کې خپل تقصیر وړاندې کوي او فرمایي: ﴿ الهي ما عرفناک
حق معرفتک و ما عبدناک حق عبادتک ﴾ ای خدایه پاکه ! ښه دې
پېژنو چې ته مو خالق یې ، ته مو رازق یې خو ستا له شان سره لائق
عبادت مونږ نه دی کړی.

څومره غټ غټ ائمهٔ کرام چې تېر شوي دي، د هر یو چې له الله
تعالی سره څومره قرب په برخه شوی دی نو همدومره خپل ځان کم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته ښکاري، څومره چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته محبوب کېږي، له الله تعالی سره يې رُتبه پورته کېږي نو دغومره دی له خپل ځان نه برکناره کېږي، خپل ځان ورته هیڅ هم نه ښکاري

نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ به هم په دعا کې دا ویل چې: (اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِی فِی عَیْنِی صَغِیراً وَ فِی اَعْیُنِ النَّاسِ کَبِیْراً) ژباړه: خدایه پاکه! ماته خپل ځان په خپلو سترګو کې وړوکی راښکاره کړې او دنورو خلکو په سترګو کې مې عزتمن ولرې.

نو الله تعالی ته د رسېدو ښه او لنډه لاره داده چې په هرځای کې به خپله اراده پرېږدي او له دې سره سره به خپل تقصیر ته هم متوجه يي.

حضرت بایزید بسطامی رحمه الله وايي يوځل له الله تعالی سره په مناجات کې وم ورته ومې ویل: (کَیْفَ الْوُصُولُ اِلَیْکَ ؟) یعنې تاته درسیدلو لاره کومه ده؟ غیبې آواز مې واوریده ویل يې: ای بایزید! (طَلِّقْ نَفْسَکَ ثَلاثاً ثُمَّ قُلِ اللهُ) یعنې نفس ته درې طلاقه ورکړه، بیا ما یادوه، یعنې خپل نفس پرېږده نو زما او ستا په منځ کې بل حاجب (پرده) نشته. [تذکرة الاولیاء، فارسي چاپ ایران / ص:۱۸۷]

نو چې يوڅوک داسې فکر وکړي چې په يو څو باندې نعمتونه ولورول شي نو فی الحال يې ځان ته پام شي چې زه خو ښه ملا یم، زه ښه مجاهد او صوفي یم. نو دغه نسبت د (زه ښه یم) چې ځان ته وشي نو ځان ورته غټ ښکاره شو نو نور مقامات يې ختمېږي،

مخې ته نور حرکت نه شي کولای ، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته د رسېدو
لاره بندګي، عاجزي او فقیري ده. په لیلة المعراج کې د الله تعالی
بهترین صفت چې خپل خوږ پیغمبر ورباندي یادوي هغه د (
عبدیت) صفت ده. الله تعالی فرمایي: ﴿ سُبْحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ
﴾ [سورة بني اسرائیل آیت: ۱]

ژباړه: هغه ذات لره پاکي ده چې خپل بنده یې بوت. نو په دې
ځای کې مفسرین کرام فرمایي چې: د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خو
ډېر نومونه او صفات دي، په صفاتو کې یې الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په دې
خاص ملاقات کې چې هغه د ﴿ قَابَ قَوْسَيْنِ ... ۝ ﴾ سورة النجم ،
مقام و په هغه کې یې د عبدیت مقام ذکر کړ ، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته
د مخلوق تر بندګي بل صفت مختار نه دی، عاجزي صفت مختار
ده. ﴿ إِيَّاكَ نَعْبُدُ ﴾ غایت عاجزۍ تاته کوو، تاته تندی په خمکه ږدو
نو الله تعالی ته د رسېدو ښه لاره عاجزي ده او چې سړي ته خان غټ
ښکاره شو نو بیا د عاجزي معنا ختمه شوه، بیا د الله تعالی له
لوري د رحمت دروازې محدودې شي

د تصوف ځیني اصطلاحات

هوش دردم: هر انسان باید په هره نَفَس کې نظر وکړي چې یوه
ساه هم باسي باید په غفلت کې تېره نه شي، ځکه دا د الله تعالی
نعمت ده او د هغه د نعمت شُکرانه واجب ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر بر قدم: ظاهري معنا خو يې داده چې کله په لاره روان وي نو برا او بل طرف ته به نه ګوري، خو د تصوف په اصطلاح کې يې معنا داده چې: هر قدم په ځمکه ږدي داهم دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ يو نعمت ده چې په تا يې کړى دى، دومره ژوند يې درکړ بايد چې دا په غفلت کې تېر نه شي.

خلوت در انجُمن: دا معنا چې په عام مجلس کې ناست يې خو په زړه کې دې اشنايي او تعلق له الله تعالى سره وي، ظاهره به په دنيا او ددنيا په کارونو کې مصروف يې، له خلکو سره به په مجلس کې يې خو هلته دې زړه له الله تعالى سره وي ﴿ رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ ... ﴾ [سورة النور] د الله تعالى مقرب بندګان هغه دي چې بيعه او تجارت يې د الله تعالى له ذکر نه نه غافله کوي.

حضرت مجدد رحمه الله العظيم فرمايي

در درون آشنا شو واز بيرون بيګانه شو   اين چنين زيبا روش کم مى بود اندر جهان

په زړه کې له الله تعالى سره آشنا شه، په الله تعالى عاشق شه او به ظاهره باندې چټ ګرځه چې خلک د صوفي ګمان هم درباندې ونه کړي، داسې ګرځه لکه پردى او نا آشنا، چې خلک د بر اعتماد درباندې ونه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سفر در وطن:

سفر دروطن دې ته وايي چې په خپل بدن کې د عالم امر او عالم خلق په تصفيه او تزکيه کې کوشش وکړي او له ذميمه اخلاقو څخه حميده اخلاقو ته انتقال وکړي.

ياد کرد:

ياد کرد دې ته وايي چې: کله حضور وي او کله بې حضوري.

ياد داشت:

ياد داشت دې ته وايي چې: حضور دائمي وي. يعني په ياد کرد کې حضور په تکليف سره پيدا کېږي او په ياد داشت کې حضور د ذاکر صفتِ راسخه وګرځي.

وقوفِ زماني:

وقوف زماني دې ته وايي چې: صوفي هميشه له خپلو احوالو څخه خبر اوآګاه وي. چې آيا دده دا حال موجِب د شُکر ده او که موجب د معذرت ده. حضرت يعقوب چرخي رحمة الله عليه وايي چې: ماته حضرت شاه نقشبند رحمة الله عليه د بسط په وخت کې دشکر ايستلو حکم کاوه او د قبض په حالت کې يې د استغفار کولو حُکم کاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وقوفِ عددي:

دې ته وايي چې: ذاکر د نفی او اثبات په وخت کې د عدد يعنې شمېر رعايت کوي او ساه په طاق باسي. يعنې چې درې، پنځه آن تر بو ويشتو پورې يې وره سوی.

وقوفِ قلبي:

دې ته وايي چې: ذاکر خپل زړه ته (چې تر چپ تي درې گوتې لاندې ده) متوجه وي. کوم اوهمېشه يې په ذکر مشغول ساتي. او غفلت ته يې نه پرېږدي.

انسان چې له ډېرو تيروتنو سره مخ کېږي دنفسي خواهشاتو دمنلو له امله چې انجام او پايله يې داوي چې بيا له ډول ، ډول ناخوالو او عذابونو سره لاس په گرېوان شي. او ډېر خلک خو په ځان خبر هم نه وي او تباه برباد شوی وي ، داخپل نفس چې په صاحب صاحب ويلو ډېر قوي کړې چې څوک ورته پورته کېږي احترام يې کوي نو ده ته خپل ځان ډېر لوی ښکاره شي او معلومات نه ورته کېږي چې په باطن مې له فساد او خرابي سره مخ دی.

سالک فرمايي:

میان عاشق و معشوق رمزیست — کرام الکاتبین راهم خبر نیست

دعاشق او معشوقې ترمنځ داسې راز او نياز او داسې اشارات دي چې ملائکې سره له دې چې له انسان سره ناستې وي، ليکل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي خو بیا هم په دې اشاراتو او دنقشبندیې طریقې په پټ ذکر باندې خبرې نه وي.

دا ذِکر خفي چې ډېر فضیلت لري وجه یې همدا ده چې هغه کرام الکاتبین ملائکې هم په انسان علم نه لري، دقیامت په ورځ چې سوال او ځواب خلاص شي، بیا له ملائکو څخه الله تعالی پوښتنه کوي ددې انسان چې څومره اعمال و هغه تاسې ټول راوړل؟ ملائکې به ورته وایي چې: هو! څه چې یې کړي دي هغه ټول مو راوړي دي. نور یې هېڅ نه دي پاتې. نو الله تعالی به ملائکوته فرمایي چې: ددې بنده له ماسره یوداسې عمل ده چې زما نه سوا بل څوک ورباندې خبر نه دي. دا هغه دده دپټ ذِکر (خفي ذکر) دفتر ده.

هغه خو الله تعالی له ځان سره ساتلی وي. بیایې ورانديې کوي.

این چنین زیباروش کم می بوداندر جهان.

ددغسې ښائسته کردار خلک په دنیا کې ډېر کم دي. چې په ظاهره چټ اوپه باطن کې یې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ سره مینه وي خو بیا یې هم خلک له دې پټې مینې څخه خبر نه وي

په یو نېک شخص باندې د الله تعالی امتحان او ازموینه

یو شخص په خلکو کې ډېر محبوب و، بل یو سړی په تجارت پسې روان و، نو خپله لور یې راوستله اودغه سړي ته یې وویل چې: زما په کور کې بل څوک نشته، یواځې دغه پېغله لور مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ، په بل ځا اعتماد نه لرم ، ته ډېر غټ پیر او بزرګ یې ، زما دا لور به زما تر راتلو پورې له تاسره امانت وي او پام به ورباندې کوې.

کله چې دغه تاجر په سفر روان شو ، نو دلته شیطان هم خپل کوشش او هڅې پیل کړې ، چې دا نېک شخص له دې ښځې سره په بدعملي اخته کړي ، پیر به هم ډېر زیات احتیاط کاوه ، ځان یې ساته ، یو وخت دغه ښځله ولیده ده ، شیطان یې مخ ورباندې لوڅ کړ اودغه نېک انسان سترګې پرې ولګېدې ، بل وخت کې دا ښځه ولیده ده شیطان یې خېټه ورباندې لوڅه کړه بیا ددې بزرګ سترګې ورباندې ولګېدې نو طبعاً په دغه بزرګ هغه بشري صفات غالب شول او له الله تعالی سره یې دتعلق سلسله کمزورې شوه ، ځکه په فتنه کې یې ځان واقع کړ او الله تعالی فرمایي: ﴿ وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰ ﴾ [سورة اسراء آیت : ۳۲] یعنې زنا مه ورنږدې کیږئ.

او نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي : ﴿ « كَالرَّاعِي يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى، يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ، أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى، أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللهِ مَحَارِمُهُ، ... ﴾ . [صحيح المسلم كتاب المساقات / باب أخذ الحلال وترك الشبهات / ج ۲ / ص ۲۸ . رقم حديث : (۱۵۹۹)]

ژباړه : لکه شپون چې میږې څروي د چراګاه (مال څر) خواته ، نږدې ده چې په دې چراګاه کې ګډې شي ، خبراوسئ؛ دهر باچا له پاره چارګاه وي ، او خبراوسئ ! دالله تعالی چراګاه دهغه محارم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(یعنې پاچایان دعربو او داسې نور، د هر یوه له پاره خپله چراګاه وي، چې عام خلک له هغې نه منعه کوي او چې څوک ور داخل شي هغه ته سزا ورکوي، او څوک چې احتیاط کوي نو دې چراګاه (مال څر) ته نږدې هم نه ورځي له دې څخه ویرېږي چې په کې واقع به شي.

او دالله تعالی له پاره هم داسې چراګاه دي چې هغه دده محارم دي چې هغوی ته به انسان نه ورنږدې کیږي تر څو پورې وګډ نشي چې بیا به یې پایلې او نتیجې ښې نه وي، یعنې ګناوې هغه چې الله تعالی حرامې کړې دي لکه: قتل، زنا، غلا، قذف، شراب، غیبت، نمیمت، پردی مال خوړل او داسې نور. داټول دالله تعالی چراګاه دي څوک چې ور داخل شو یعنې دا یې وکړل نو دی دالله تعالی دعذاب لائق دی.

او څوک چې ور نږدې شو قریبه ده چې پکې واقع به شي، نو څوک چې له خپل ځان سره احتیاط کوي نو نه ورنږدې کیږي. او نه له هغو شیانو سره تعلق ساتي چې په هغه سره ګناوو ته ور نږدې کیږي له دغه امله شبهاکو شیانو ته نه ورنږدې کیږي.

[النووي / شرح مسلم ج: ۲ / ص:۲۸]

نوکه د یو چا چراګاه ته دې مېږې ورنژدې کړې آخر به د رڅخه پکې ورګډې شي.

نو هلته تعلق جوړ شو، آخر دغه بزرګ په بدلمنې او بدعملي ګرفتار شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا څه وخت وروسته خپل پیر او مرشد ته ورغې چې زه خو تباه شوم، له ما څخه خو کبیره ګناه وشوه، ددې علاج به څه وي ؟ هغه ورته وایې چې: ته فلانکي کلي ته ولاړ شه، په هغه ځای کې یو بزرګ ده، ددې مرض علاج به درته وښیي. دی هغې علاقې ته ولاړ او دهغه سړي پوښتنه یې وکړه، نو هر چا وربانديې بد وویل چې: ته دومره ښه صوفي سړی یې. دا خو د رنډیو او بدکارو ، د بدعملو خلکو کلی ده، هغه سړی چې ته یې پوښتنه کوې یو لوی فاسق ده، هلکان اوجینکۍ ساتي اوشراب څښي،ته ولې دهغه پوښتنه کوې ؟

دی بېرته راوګرځېده، یو څه ځای راغی، بېرته ور وګرځېده او له خان سره یې وویل چې: یوځل خو یې خامخا وینم چې څرنګه سړی ده ؟ خلکو که دهغه بزرګ هرڅومره بدي ورته په ګوته کوله وې نه منله بیا هم دهغه کور ته ورغی. چې کله ورننوت نو له ده سره یې ولیدل ، ورسره کېناست، دده په یوه څنګ کې ښایسته هلک اوپه بل څنګ کې یې ښایسته نجلۍ ناسته دی، اوشراب هم ورسره اینبي دي. نو ده وویل چې: خلکو خو رښتیا ویل چې: دی دا کارونه کوي

خو کله چې خبرې شروع شوې نو په خبرو کې یې دومره زیات اثر وچې دی یې بېخي ناقراره کړ، نو آخر ورته عرض کوي چې: کله تاته الله تعالی دومره غټ مقام هم درکړی ده نو داسې کارونه ولې کوې ؟ چې یو طرف ته دې هلک او بل طرف ته دې نجلۍ کېښنولې او هلته درته د شرابو بوتل اینبی دی. نو دغه بزرګ ورته وویل چې: دا هلک مې زوی ده اودا نجلۍ مې مینځه ده اوپه دغو بوتولونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې سر که ده او دا درې واړه روا (جائز) کارونه دي. دی ورته وایي چې: خلک خو په تا دا ګمان کوي چې دی هلکان او نجونې ساتي او شراب څښي. دی ورته وایي چې: دا مې ددې له پاره داسې کړي چې خلک خپلې لورګانې ماته پرې نه ږدي (اشاره یې ده ته وه). دا ددې له پاره کوم چې خلک مې په بزرګۍ خطا نه شي او پر ما اعتماد ونه کړي. خپلې لورګانې راته پرې نه ږدي هسې نه چې زه په زنا کې ورسره واقع شم.

ډیرو غټو مشائخو کرامو داسې کړي چې: شهرت یې ډېر شوی نو بیا یې په یوه داسې رخصت عمل کړی چې د خلکو توجه ورځنې واوړي، او هغه شهرت ختم شي.

حضرت انوارالمشائخ مرحوم خلیفه صاحب به ویل چې: [شُهرت آفت ده]

دا زمونږ په طریقه کې چهلې ډېرې نښته. ځکه په دغو چهلو کې شهرت پیدا کېږي، او شهرت آفت ده، سړی تباه کېږي، کله چې یو شخص ته ګوته ونیول شوه چې دا فلانکی صاحب ده او خلک زیات اعتماد وربانديې وکړي، دی په خان خبر هم نه وي خو نفس یې دومره غټ شوی وي چې بیا یې کنټرول مشکل وي.

نو (خلوت در انجمن) معنا داچې په مجلس کې دعامو خلکو سره په الفت محبت کې وخت تېروي خو په زړه کې یې تعلق له الله تعالی سره وي او هغه تعلق ابدي تعلق وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وقوف قلبي: دا معنا چې انسان بايد په خپل زړه باندې علم ولري چې زما زړه غافله ده او که د الله تعالى په يادونه بوخت دى.

اولياؤالله چې د خپل زړه حالات بيانوي. څوک وايي چې: زه د زړه يو ساعت لحاظ کولای شم، څوک وايي چې زه يې نيم ساعت کړای شم، هغه دا معنا چې زړه دومره په کنټرول کې ده چې هلته وسوسه هم بالکل مداخله نه شي کولای. د يو ساعت، يو سکنټ له پاره هلته شيطان مداخله نه شي کولای. نوداچې په سړي کې دا مقامات پيدا شي چې ساه يې په غفلت نه وځي، قدم په غفلت نه پورته کوي اوپه يوه مجلس کې هم دالله تعالى له ذکر څخه نه غافليږي، که د دنيا په هره جائزه معامله کې لګيا وي، خو زړه يې له الله تعالى سره وي.

لکه چې الله تعالى فرمايي: ﴿فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَاذْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ...﴾ [سورة النساء آيت ۱۰۳]

ژباړه: بيا کله چې اداء کړي تاسې لمونځ نو يادوئ تاسې الله تعالى په ولاړي او په ناستې او پر اړخو خپلو.

مفسرين کرام ليکي: دلته د الله تعالى مقصود او غوښتنه د ذکر دوام ده، چې هر وخت به الله تعالى يادوئ؛ هميش يادول خو دا معنا نه چې په ژبه باندې به الله الله، سبحان الله سبحان الله يا الحمد لله وايي. بلکې معنا دا چې زړه به دې يو آن او لحظه هم دالله تعالى له ذکر څخه غافل نه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا چې دا آن موجود شو نو شاه نقشبند رحمه الله فرمایي چې د رب تعالی وپېژانده معرفت قلبي ورته پیدا شو نو ﴿ لا یخفی علیه شئ ﴾ بیا یو شی هم نه ورڅخه پټېږي. دغه کشف چې اولیاؤ الله ته کېږي دا خکه چې الله تعالی په خپله فرمایي : ﴿...وبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ... ﴾ [رواه البخاري فی کتاب الرقاق] چې: زه بیا د خپل خاص بنده سترګې شم په ما باندې لیدل کوي ، نوبیادغه انسان په دنیاوي اسبابو او عیشونو نه خطا کېږي ، هغه بیا عشق ده، او عشق بیا یو اور ده، چې له محبوب نه ماسوا نور هرڅه سوځوي.

دچاپه زړه کې چې الهي سوز او عشق پیدا شو بیا نه ښځه او نه هم اولاد، نه اقارب اونه بل څه په نظر ورځي بلکې یواځې اویواځې دالله تعالی او نبي کریم صلی الله علیه وسلم مینه او محبت يې مقصد او مطلب شي. بیا هغه زړه د الهي نور مظهراو مرکزوګرځي.

نو دې ته لږ سوچ په کار ده چې د زړه شیشه پاکه شي. کله چې د زړه شیشه پاکه شي نو بیا یې رڼا هم دغومره زیاته وي.

د لمر شعاعو ته چې وړوکې شیشه ونیسې نویه دېوال باندې وړوکې وړانګه غورځوي، خو که غټه شیشه وي او خیرنه وي ، مطلب داچې د استعداد خبره ده، که هرڅومره غټې وي خو چې شیشه یې صفا نه وي نو د لمر هغه رڼا نه شي منعکس کولای. خو چې شیشه غټه وي او د صفایي کوشش هم ورسره کېږي نو چې څومره صفایي زیاتیږي همدومره یې رڼا هم زیاتیږي ، اوهلته یې نورو خلکو ته هم فائده رسېدل شروع شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د انوارو شعاع ددې انسان له سینې نه د بل انسان سینې ته هم په بنه توګه ورځي.

ایا په جذب اودس ماتیږي اوکنه ؟

د جذب متعلق بیان مخکې تېر شو اوس به دا خبره واضحه کړو چې په جذب سره اودس ماتیږي که نه ؟

دا جذب چې چاته پیدا کېږي دا یو داسې کیفیت ده چې د انسان حواس کار نه پربږدي، داسې نه وي لکه ویده اویا بې هوښه چې په ځان نه پوهېږي. په ځان ښه پوهېږي خو ځان اداره کولای نه شي.

حضرت مولانا شیرعلي شاه مدني رَحِمَهُ اللهُ بیان کاوه چې: زه د طالبانو د تحریک په وخت کې دافغانستان دهرات ولایت ته تللی وم، هلته د (خواجه غلطان ولي رَحِمَهُ اللهُ) په نامه یو زیارت دی، چې ډېرو علماوو او طالبانو تجربه هم ورباندې کړې. عام خلک داسې وایي چې: داسې یو لوړ ځای ده، چې یو اړخ دې ځان واړاوه نو په دوهم اړخ کې بیا ځان نه شې اداره کولای، د غونډۍ تر بېخه پورې چې رغښتی نه یې نو ځان نه شې تم کولای. ښه په ځان پوهېږې، وینې یې. نو په جذب کې هم دغسې یو کیفیت وي. د سړي عقل په ځای وي، سترګې او وجود یې کار کوي نو لنډه داچې د جذب په حالت کې عقل او هوش پوره کار کوي یواځې د ځان د کنټرول خبره ده، نو په جذب سره اودس نه ماتیږي.

فیض الله خلیفه صاحب ویل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ما باندې به د حضرت صاحب مبارک په مجلس کې ډېر جذب راتلو، نو یو وخت کې یو عالم راته وویل چې: تاته څه کیفیت پېښیږي؟ چې داسې پورته پورته غورځې؟ ما ورته وویل چې: نور خو نه پوهېږم خو کله چې ذکر شروع شي، نو زما د زړه د برابرۍ نه نیولې آن تر زنې پورې په دې منځ کې د نور یوه شیشه راشي، دا شیشه مې پورته کوي او په ځمکه مې ولي. بنه په ځان پوهېږم، خو ځان تم کولای نه شم. نو په دې سره اودس نه ماتیږي. دې ته متوجه شئ؛ اعتراض او اشتباه دې څوک ځان ته نه پیدا کوي اونه دې په بل چا باندې رد کوي. دا د هرچا خپلې برخې دي، داچې څوک څه کوي او څه ویني؟ د دې لیدلو حال خو هرچاته څوک نه شي ویلای. دا خو پټ اسرار دي.

منصور حلاج حال ووایه ، آخر په دار وځړول شو. هر چاته حال ویل ناروا دي. یواځې خپل مرشد او یا دمرشد خپلو خصوصي مریدانو ته به حالات بیانوي، چې هغه بنه معتقد خلک وي.

منصور حلاج چې کله په دار وځړول شو، نو یو سړي توله شپه په ژړا او غم کې تېره کړه چې: اې خدایه ! دا منصور خو ستا دوست او ولي و، ستا مقرب بنده و او تا ورته داسې سزا ورکړه چې په دار وځړول شو . نو همدا سړی بیا خوب ویني چې الله تعالی همدغه شخص ته وايي: منصور ته ما خپل راز ویلی و او ده هغه راز پټ ونه ساته، خکه مې دا سزا ورکړه. د بادشاه راز چې څوک پټ نه شي ساتلی دهغه به همدا سزا وي. لکه هغه پښتانه هم وایي چې:

دبادشاه شکرې په غم لړلې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت شاه نقشبند رَحِمَهُ اللهُ هم وايي: دوه ځله په ما باندې هم داسې مقام راغلی چې نږدې وه زه هم د منصور حلاج غوندې دعوه وکړم چې: (انا الحق) خو زمونږ په علاقه کې د پانسي (دار) دوه ځايونه و، نو هلته به ورغلم او خپل نفس ته به مې ويل چې: که دا دعوه دې وکړه نو ستا به هم دغه سزا وي. ته به هم د منصور په شان په دار وځړول شې. خو د الله تعالی رحم او کرم اود حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني قدس سره فيوضات راباندې راغلل او له دې مقام څخه بې واړولم

شاه نقشبند مبارک قسم کوي چې کله منصور حلاج په دار کېده که هلته د خواجه عبدالخالق غجدواني يو خليفه هم موجود واى نو منصور به چا نه واى په دار کړى او دى به يې له دغه مقام څخه اړولى واى. [حضرات کرام نقشبنديه / ص: ۱۸۳]

نو دا مقامات او اسرار چې چاته په نصيب کېږي نو هرچاته خو يې څوک نه شي بيانولاى، نو اعتراضونه دې څوک نه کوي (المرء يقيس على نفسه) هر سړى په خپل ځان قياس کوي چې زه خو دا شى نه وينم نو دا شى نشته. دا په سلګونو کتابونه العياذبالله په دروغو نه دي جوړ شوي. زه به يې نه وينم، نو زما د نه ليدلو له وجې خو د هغه شي نيستي لازمه نه شوه. دا د باطن شيشې دي، صفايي غواړي، د چا چې څومره استعداد وي دغومره شى ورته معلومېږي، نو اعتراضونه بايد په دې رابطه ونه کړل شي. دا ټولې خبرې ثبوت لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۸) مجلس

د حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت کول

﴿قَالَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاَ يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ، حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ﴾

[رواه البخاري ومسلم في كتاب الايمان (ص: ۲)]

ژباړه: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: له تاسو نه يوڅوک هم کامل مؤمن نه شي ګرځيدلی چې ترڅوزه ده ته ترخپل مور اوپلار اوترټولو خلکونه يم محبوب شوی ،نه يم ګران شوی.

اوس له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دامحبت چې ترخپلو مورا وپلار اوترټولو خلکو به زيات محبوب وي داکوم قسم محبت ده؟

عام کتابونه ليکي: چې طبعي محبت چې دانسان په وس کې نشته، دخپل خان دخپل اولاد يادمور اوپلار سره طبعي محبت ده له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره طبعي محبت نه ده مراد. ځکه داسې خود هرکم خلک پيداکيږي چې ده ته ترخپل خان مور اوپلار اواولاد ترټولو خلکو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ګران وي نومراد ورنه محبت عقلي ،ايماني او اختياري دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

يعني دامحبت دامعنا چې دسړي به د رسول الله ﷺ سره دومره مينه وي چې ترخپلو خواهشاتو اودخپل مور اوپلار ترخواهشاتو دخپل اولاد ترخواهشاتو ، د ملكرو او حكومت بلكې دهرچاله خواهشاتو اوارزوګانو به، ده ته د نبي كريم ﷺ ارزو قدرمنه وي، حتى دسړي خپل نفس غواړي چې بدكاري وكړي خو نبي كريم ﷺ امر داده چې نه به يې كوي،داسړى به كامل مؤمن هلته وي چې دخپل نفس خواهش پريږدي اودنبي كريم ﷺ د امر سره سم عمل وكړي

دسړي موراوپلار ،دسړي نه يوڅه غواړي اودحضرت نبي كريم ﷺ حكم بل څه وي نوداسړى به هلته دكامل ايمان څښتن كيږي چې دخپل موراوپلار اوخپل اولاد خبره،دخپلې ښځې خبره،دحكومت اوملګري خبره ټولې يې شاته وغورځولې،خونبي كريم ﷺ په امر باندې يې عمل وكړدادانسان په وس او اختيار كې شته

نوانسان هلته كامل مؤمن ګرځي چې دى دنبي كريم ﷺ اوامر اونواهي ،هغه ته ترخپل ځان،مور اوپلار ټولونه مخكې كړي ،له دې وجې نه دغه انسان چې دنفس مقابله كوي دمور اوپلار اواولاد مقابله كوي،پده به قسم،قسم دخواهشاتوپه تقاضا ،تكليفونه راځي خوچې په چاكې دايمان كمال ؤ نوداټول تكليفونه ورته اسانه كيږي ،هغه بيا برداشت كولاى شي، داوداسه په كولو كې،دلمانځه په كولوكې ، دروژې په نيولې كې ،دحج په كولوكې، دجهاد په كولوكې الغرض په ټولو كې انسان ته تكليفونه وي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوچې جاد نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مينه پيداشوه، نوداتکليفونه ټول ورته اسانه کيږي، بياپه طاعت اوعبادت باندې خوندا خلي، حتی چې دصحابه کرامو په وخت کې داسې پيښبه وه ،بلکې په اوس وخت کې هم خلک شته چې ديوانسان پلار خدانخواسته په کفرکې وي اودشريعت حکم جهاد ورته متوجې شو،چې ته به جهادورسره کوې،نوداانسان به هلته کامل مؤمن وي چې دخپل پلار اواولاد هيڅ پروا ونلري اوجنګ اوجهاد اخيروژلوته يې تيارشي، خود نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حکم نه ماتوي.

حتی خپل ځان قرباني ته تيارکړي،که څه هم انسان له ډول ، ډول تکليفونو سره مخ وي،خوهلته چې دشريعت حکم ده،هغه نشي ماتولی له خپل ځان څخه ورته د نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حکم محبوب دی، دهغه ارزو ورته ګرانه شي، نودخپل ځان څخه تيرشي اومرګ قبول کړي ،خودهغه حکم نه ماتوي ،دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حکم نه ماتوي، دغه مرتبه دکمال دايمان ده.

دصحابه کرامو دغه محبت دلوړې درجې ؤ، ځکه ددوی اطاعت هم ډېرؤ ،ولې چې ترټولوخلکو نه ددوی محبت زيات ؤ،ددوی معرفت دلوړې درجې ؤ ،دوی چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په کوم ډول پيژانده، نوروخلک چې دصحابه کرامونه چې راشاته دي هغوی ته داسې معرفت نه ؤ تر لاسه شوی ،ددوی علم د نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حال باندې علم شهودي ؤ،په سترګوېې حالات ليدل،د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معجزې يې ليدلې، دنزول حالات يې ليدل،نوددوی معرفت زيات ؤ درسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مقام او

مرتبه په ښه توګه پیژندله ،ځکه د دوی د رسول الله ﷺ سره مینه هم په لوړه کچه وه.

حضرت عمر رضي الله عنه رسول الله ﷺ ته وایي ماته تر پلار اولاد او نورو ټولو خلکو ته ګران یې. (الامن نفسي) مګر له خپل ځان ځخه ته نه یې راته ګران

رسول الله ﷺ ورته وویل چې والله که ته تر هغه پورې کامل مؤمن شې چې تر خوله ځان څخه زه درته ګران شوی نه یم حضرت عمر رضي الله عنه ورته وایي چې یو وار داسې خبره وي نو والله اوس ماته تر خپل ځان هم ګران یې

ځکه دوی د نبي کریم ﷺ عظمت او لوړ والی د برېښانده. له دغې وجې نه چې د خدای پاک جل جلاله له طرف نه د آدب حکمونه صحابه کرامو ته (په سورة حجرات کې) نازل شول چې تاسې د نبي کریم ﷺ په حضور کې په زوره زوره غږیدا مه کوئ په ټولو صحابه کرامو کې د رسول الله ﷺ قدر او عزت حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه او حضرت عمر فاروق رضي الله عنه ښه پیژانده، دوی به د دغه آیت نه وروسته د نبي کریم ﷺ په مجلس کې داسې په آدب غږیدل لکه یو څوک چې چاته پټه خبر کوي،حتی دوهم واري به ورته وویل شول چې څه وایې،د رسول الله ﷺ هم له دوی سره بې اندازې محبت او مینه وه،یو ځل رسول الله ﷺ په مسجد کې روان و حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه ته یې یو لاس په لاس کې ورکړی او حضرت عمر فاروق رضي الله عنه ته یې بل لاس په لاس کې ورکړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ورته وایي چې: موږ به دقبرنه هم یوځای راپورته کیږو [مشکوٰة المصابیح/ج ۲/باب مناقب ابی بکر وعمر ص ۵۶۰] اودحشرپه میدان به هم یوځای ګرځو؛ خوسره له دومره نږدیکت اوشفقت بیاهم دومره چې دوی داریدل، نورصحابه کرام د دوی په شان نه داریدل.

دحضرت ذوالیدین رضی الله عنه مشهور حدیث دی، یووخت نبي کریم صلی الله علیه وسلم په څلورر کعتیزلمانځه کې سهوه شواودوه رکعته لمونځ یې وکړ، دحضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه اوحضرت عمر فاروق رضی الله عنه په شمول ډیر نورصحابه کرام هم موجود وو، حضرت ذوالیدین رضی الله عنه راغی رسول الله صلی الله علیه وسلم ته وایې یارسول الله! لمونځ لنډ شو اوکه له تاهیر شو؟

رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې یوهم نه دی شوی. دی ورته وایې چې نه صاحب! څه خو شوي، لمونځ دې کم وکړ، رسول الله صلی الله علیه وسلم له نوروصحابه کرامو رضی الله عنهم څخه پوښتنه وکړه چې همداسې لکه ذوالیدین رضی الله عنه چې وایې؟ نوروصحابه کرامو رضی الله عنهم ورته وویل هو! لمونځ دوه رکعته شو.

[مشکوٰة المصابیح/ج ۱/باب السهو ص ۹۲]

نورسول الله صلی الله علیه وسلم دوه رکعته نور وریسې وکړل.

دلته محدثین کرام لیکي چې په دغوخلکو کې حضرت ابوبکر اوحضرت عمرفاروق رضی الله عنهما موجود ؤ اوبه دې غلطۍ باندې پوه هم شول چې لمونځ دوه رکعته وشو؛ خودوی څه ونه ویل، دا ولې؟

خواب داکوي چې ددوی دواړو له نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره بې انتهاڼیات محبت ؤ دهغه هیبت یې په زړه کې موجودؤ؛ نودوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې جرئت نه شوای کولای چې دوی په دې هکله له رسول الله ﷺ سره خبرې وکړي.

نو څومره چې څوک ډېر پېژني همدومره دده په زړه کې دهغه محبت زيات پيدا کيږي، همدومره دهغه نه خوف اوويره پيدا کيږي.

لکه چې علماء کراموته دالله تعالی جل جلاله معرفت زيات حاصل دی څکه دوی له خدای پاک جل جلاله نه ډېر زيات ويريږي.

دصحابه کرامو چې له رسول الله ﷺ سره مينه ډېره لوړه کچه وه، وجه داوه چې دی يې ډېر ښه پيژانده .

نوسړی به هلته کمال ته رسيږي چې کله دده له رسول الله ﷺ سره له هرڅانه محبت زيات شي

دمحبت بحث ډېرزيات دراز دی زه به يې دلته يونمونې درته وړاندې کوم

دمحبت علامات او نښې

نودمحبت اومينې علامه داده چې څوک وايي زما له حضرت رسول الله ﷺ سره محبت دی، په دې دعوه کې به دی هلته رښتونی وي چې دی درسول الله ﷺ په سنتو باندې ځان برابرکړي، که څوک له رسول الله ﷺ سره دمحبت دعوه لري اوپه سنتويې عمل نه کوي، په سنتويې ځان نه برابروي؛ نودی په دې دعوه کې درواغجن دی، څکه چاته چې څوک خوندورکوي ؛نودهغه جامه اولباس هم خوندورکوي، دهغه عادات اوخويونه هم خوندورکوي اوداتول په تمامه معنا په ځان کې راولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه څوک چې ډم ته کیني نو ورته وایې چې ماته انګریزي ویښته راجوړ کړه، څوک وایې ماته تبلیغي ویښته راجوړ کړه، داولې وایې څکه چې ده ته دهغوی لباس اوعادات خوند ورکوي ؛ نودچاچې له چاسره مینه وي ،کوشش کوي چې دهغه خوی ،عادات اواخلاق په ځان کې راولي.

دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره دمحبت علامه داده چې دسپیڅلي دقرآن عظیم الشان سره ډېره مینه وي، اوکه د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت وي ؛نود رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سنتوسره یې محبت وي.

هرولي چې دولایت مقام ته رسیږي نوهغه دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په متابعت باندې رسیږي ، چې څومره ډېرمتابعت او همدومره دهغه ولي مقام لوړیږي.

حضرت مجددالف ثاني شیخ احمد سرهندي رحمه الله ،چې په طریقت کې یولوی عظیم الشان شخصیت تېرشوی دی او لوړ مقامات یې چې تر لاسه کړي دي ،دده نه څوک پوښتنه کوي چې دادومره غټ منصب خداوندمتعال په څه وجه درکړ؟

دی ورته وایې چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په متابعت مینه او محبت باندې.

دی مبارک وایې چې یووخت کې زه په ځای کې په چپ اړخ څملاستم ؛نویه مایاندې چې کوم فیوضات راتلل ،هغه بندشول، زه پوه شوم چې مادسنتوخلاف عمل وکړ ؛خوداسې هم نه چې په ځای کې په ښې اړخ واوړم ،ماویل چې بې ادبي دې وکړه، بیرته ولاړ شوم اوبیا کیناستم اوبیا په ښې اړخ باندې څملاستم ،چې دسنتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

متابعت په کامله توګه راشي؛نودخداوندمتعال له خواداسې فیوضات راباندې راخلاص شول چې دېروخت مې نه وو لیدلي

[مقدمة التصوف ص ۲۰/۲۱]

سنن ابن ماجه لیکي چې یوواړه سنت ،لکه دبیت الخلا ته دننوتلو په وخت کې چپه پښه مخته کړي اود راوتلو په وخت کې ښې پښه رامخته کړي .ددغې وا ړه سنت ژوندي کول ترېولوی حسنه بدعت نه،لکه مدرسه جوړول، هم ډېرزیات ثواب لري

[سنن ابن ماجه /ص ۳/ حاشیه ۹ بحواله ، انجاح الحاجة]

سره له دې چې مدرسه بدعت حسنه دی ،خومره غټ کارونه ښکې کیږي خودغه سنت چې دخلکو ترپامه یوعادي شی ورځي ،ددغه ثواب ورباندې ډېر زیات دی

په حدیث شریف کې راځي چې دیوه سنت ژوندي کول،په وخت دفساد دامت کې دسلو شهیدانو اجر لري [مشکوة المصابیح /ج ۱/ باب الاعتصام بالکتاب والسنة ص ۳۰] ځکه دین د رسول الله ﷺ په سنتو ژوندی دی ،که سړی بزرګي کوي اودشریعت موافق نه وي، نوکله دهغه اخري خاتمه خرابه شي اوکافر اوزندیق شي.

نوموړ اوتاسو که داغواړو چې په دیني اموروکې دې زمونږ ترقي وشي،دخدای پاک جل جلاله او رسول الله ﷺ سره مودې نږدیکت پیداشي ؛نوباید داکوشش وکړو چې دشریعت په چوکاټ کې باید ځان برابر کړو اوامربه ځای کول ،دګناهونوڅخه ځان ساتل،ځان په سنتوبرابرول

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوچې د رسول الله ﷺ سره څوک مينه لري نوچې په خوب کې يې ليدلی وي هغه څيره دې وريه زړه کوي، که يې نوې ليدلی اوحج ته تللی وي نو دروضې مطهرې څيره دې وريه زړه کوي، که نوې نودرود شريف دې په داسې اخلاص سره وای لکه دی چې د نبي کريم ﷺ په حضورِ کې مخامخ چې ناست وي اوهغه يې په سترګو ويني، کله چې دسړي دومره ادب اوعقيده پيداشوه، دسنتو اوشريعت پابندشو ،شوق اواخلاص پيداشو؛نوبيا خداوند متعال په يوه واړه عمل سره انسان ته دومره درجې وريه برخه کوي چې بل يې په کلنوکلنو کوي دهغه دومره درجې نه ځکيږي؛ يوسړی به په کلونو،کلونو لګياوي دهغه عبادت به يې ثواب وي لکن رتبه به يې نه ځکيږي، يعنې قرب به نه ورته پيداکيږي اويوڅوک چې يو واړې داخلاص ماده پکې موجوده شوه،سينه يې صفا شوه،محبت موجود شو، دهغه رتبې بيا داسې ځکيږي لکه ددنيا دصاحب منصبانو رتبې چې ځکيږي، هغه بيا په واړه عمل خداوند متعال ته دومره نږدې کيږي چې نور خلک په ډيروعملونو دې مرتبې ته نه رسيږي ، لکه داحديث مونږ ډير ځله ذکر کړی دی چې رسول الله ﷺ وايې چې په صحابه کرامو پسې بدمه وايې ،که تاسو دأحد دغره په اندازه سره زر صدقه کړی ،دهغوی ديوپاؤ يانيم پاؤ صدقې ته هم نه رسيږي. [صحيح البخاري فضائل اصحاب النبی ﷺ باب ۵ ؛ مسلم فضائل صحابه ؛ رقم الحديث ۲۲۱/۲۲۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه په هغوکې اخلاص ،صداقت اومحبت موجودؤ،کاریې رښتونی ؤ د دوی د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ډیره مینه او محبت ؤ،حضرت صدیق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ټول جایداد په رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې قربان کړی، حتی دومره دصحابه کرامو دومره مینه او محبت ورسره ؤ چې کله به دده له مجلس نه جدا شول نوګوښې به خوراک اوڅښاک خوند نه ورکاوه، منډې به یې وهلې اود رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مجلس ته به یې ځان رساوه.

حتی صحابي مبارک دکفاروپه لاس کې بندې ده ،دپانسی حالت ده ،کفار ورته وایې چې تاته دا محبوبه ده چې ته خلاص وای اوپه خپل کورکې وای اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مودتاپه ځای نیولی وای او پانسی کړی مووای؟ پدغه به ته راضي وې؟ دی ورته وایې چې داخوڅه کوئ چې زماپه ځای دې هغه پانسی وای،والله چې دی هلته په کورکې وي دده په پښه کې اغزی ولاړ شي هم که ماته دامحبوبه وي او نه یې زغملی شم.

سبحان الله! رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څومره په دوی ګران ؤ.

دده دوفات نه وروسته چې دی ددنیا نه انتقال شو چې داغې په ټوله علاقه خپورشو چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددنیانه رحلت وکړ، حضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ غوندې شخص چې څومره غټ علم اوقوي استعداد خداوندمتعال ورکړی ؤ خومحبت یې په دومره لوړه کچه ؤ چې دهغه حواسو کارپرینښود،توره یې راویستله چې که چاداغږ وکړچې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وفات شو، زه به سر ورنه پرې کړم.

1 البدایة والنهایة احتضاره ووفاته صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ /ج ۲/ص ۱۶۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهر صحابه کرام په نفس غږ اوریدلو لیونیان شول، عقلونوئې
یې کارپرینبود، حضرت عبدالله بن زید رضي الله عنه په باغ کې ؤ چې
خبر شو چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفات شو؛نوهلته خدای پاک
جل جلاله ته دعاکوي چې اې خدایه ! چې زما دسترګو سرو والی خود
نبي کریم صلی الله علیه وسلم په دیدار کې ؤ اوس چې هغه ولاړ ؛نورې مې
سترګې ړندې کړې چې په نورچامې سترګې ونه لګیږي. په هغه
ځای یې خدای دعاقبوله کړه اوسترګې یې ړندې شوې.

په احد کې چې کله جنګ شروع شو یوصحابي مبارک درسول
الله صلی الله علیه وسلم مخې ته ودریده اوځان یې ډال کړترڅوپه رسول الله
صلی الله علیه وسلم باندې دغبشي،تورې یا نیزې وار ونه لګیږي
.نوداصحابي مبارک (۷۳) ځایه زخمي شو

[البدایة والنهایة فصل فیما لقی النبی صلی الله علیه وسلم یومئذ من المشرکین
قبحهم الله /ج ۲/ص: ۶۵۴]

دیوې ښځې د احد په غزا کې دخپلې کورنۍ غړي هریو
پلار،میړه او ورور درې واړه شهیدان شوي دي ،خوچې کله یې
دامخته راغې اورسول الله صلی الله علیه وسلم نه ویني؛نواول له هرچا نه
مخکې درسول الله پوښتنه کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم حال څه
ډول دی؟ چاورته وویل چې دتاپلار،میړه او ورور شهیدان شوي دي
دا ورته وایې چې هغوی پرېږده دهغوی غم ماته درسول الله
صلی الله علیه وسلم دغم نه ګران او سخت ندی. [سیرة النبی پښتو ترجمه
عنوان دمدینې په لوراودمدینې او... ته هیریدونکې ولولې ص: ۴۰۹]

دېته واقعې عشق وایې ،چې خپل ځان یې مرګ ته ورکاوه
،دخپل اولاد مرګ ته تیارؤ ؛خودې ته نه ؤ تیار چې درسول الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په پښه کې دې یو ازغی قدر هم ولاړ شي، دامحبت چې ددوی دومره ډېرۀ وجه داوه چې دوی د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عظمت په ښه توګه پېژانده ؛نوهیبت یې په زړه کې ۇ،محبت اوعشق یې په زړه کې ۇ.

دازموږ طریقت هم، دصحبت طریقت دی ،ډېره ترقي چې په دې کې په مخ باندې راځې هغه په دې باندې چې دخپلو مشائخو سره داسې اخلاص موجود شي لکه دصحابه کرامو اخلاص چې له رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره موجود ۇ.

داچې سړی په رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې عاشق کیږي،دهغه له پاره اول شرط داده چې سړی به په خپل شیخ باندې عاشق کیږي ،چې دې ته دتصوفو په اصطلاح کې فنافی الشیخ ویل کیږي، دفنافی الشیخ دامعنا ده چې دهغه خپل شیخ احوال ،حرکات اوسکنات به ده ته ترهرڅه شي محبوب وي ،کوشش به کوي چې دهغه په نقش قدم باندې ځان برابر کړي.

نود خپل شیخ سره محبت دڅه وجې نه ده ،دده دشخصیت له وجه دی؟ نه دده دشخصیت له وجې خونه دی، بلکې ددې وجې نه دی چې شیخ د نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وارث دی ،اوس چې له خپل شیخ سره ددین په خاطرمینه پیداشوه، داپه واقع کې دحضرت رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مینه ده؛نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دهغه دهدایت لارې اسانه کوي، بیا د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مینه اوعشق پیداکوي.

اود رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره عشق دڅه وجې نه وي؟!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې وجې نه ده چې دی دخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ له طرف نه مونږ ته پیغمبر ده ؛نودهغه دعشق په واسطه بیا دخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ دعشق لارپیداکوي؛نوفنا فی الشیخ مقدمه دفنافی الرسول ده اوفنا فی الرسول مقدمه دفنا فی الله لپاره ؛ حضرت سلطان محمود غزنوي صاحب روان دی دوخت یوجید عالم ابوالحسن خرقاني رحمه الله ته څوک ورلیږي چې ورشه ! چې امیرالمومنین دې غواړي ،دوخت بادشاه دې غواړي.

ده ورته وویل چې زما اودهغه څه دي؟ زه یو ملنګ یم اوهغه بادشاه دی بیا دباشاه قاصد ورته وایي چې ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡ ﴾ [سورة النساء، آیت ۵۹] چې دخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ اطاعت وکړئ، دهغه درسول اطاعت وکړئ،دخپلوامیرانو اطاعت وکړئ.

ابوالحسن خرقاني رحمه الله ورته وایي چې زه داطیعوا الله نه اطیعوا الرسول ته هم نه یم ورخلاص [تذکرة الاولیاء پښتو ص:۲۴۰]

چې یو څل محبت دالله تعالی سره پیداشو بیا رسول هم له منځ څخه وزي، دپیغمبر سره محبت دڅه په خاطرده؟ خودالله تعالی ددین په خاطر ده ،دغه ټول له منځه وزي یعني ددوی سره عشق ددوی دخان په خاطر نه شي، بلکې بیا یواځې په دغه خاطر شي چې دی دخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ دوست ده،نو(الحب فی الله) په خاطر محبت ورسره کیږي، چې هغه دایمان دکمال مرتبه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو کوشش دې سړی دا کوي چې ځان دې د سنتو تابع کړي ، ځان دې د شریعت پابند کړي، زمونږ د طریقت اول شرط داده چې سړی به په شریعت ځان برابر وي.

چې یو خل ځان په شریعت برابر شو ،اخلاق او عادات په شریعت برابر شو،بیا به د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عمل کې ترقي راولي. بیا الله تعالی فرمایي: ﴿وَٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ فِينَا لَنَهۡدِيَنَّهُمۡ سُبُلَنَاۚ﴾

[سورة العنکبوت آیت: ۶۹]

ژباړه: او هر څه هغه کسان چې کوښښ کوي تل په (دین د) موږ کې خامخا وبه ښیو هرو مرو (خامخا) دوی ته لارې خپلې (چې موږ ته پرې راځي).

یعني چې څوک زما د دین په لار کې کوشش کوي زه بیا د خپل ځان د دیدار لارې ورته خلاصوم،زما په طرف په اسانه طریقه راتلای شي، که اطاعت نوي،محبت نشي پیدا کیدای چې محبت نشو پیدا،فنا نشې راتلای او چې فنا رانغله بیا به سړی ناامیده پاته کیږي. او هغه بیا کامیابي هم نشي تر لاسه کولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۹) مجلس

د حضرت امام اعظم ابوحنیفه رَحِمَهُ اللهُ مناقب او علمي مقام

یو خلیفه صاحب بیان راته کاوه چې په یوه کور کې ناست وم نو ګورم چې په تاخچه کې څه انوار پورته کېږي، سمدلاسه ورپورته شوم چې په نوموړې تاخچه کې یو زوړ کتاب پروت ؤ، کله مې چې راواخیست د امام رباني صاحب رحمه الله مکتوبات شریف ده، داچې د کور څښتن ته یې قدر معلوم نه ؤ، نه یې پېژانده. د کور څښتن ویل چې دلته کوم مُلا ایښی ده، خو دغه خلیفه صاحب چې د فراست څښتن و، معلومات ورته وشو.

نو د هرچا د کتاب چې څوک مطالعه کوي نو له هغه سره یې تعلق او محبت پیدا کېږي او څومره چې تعلق او محبت پیدا کېږي دغومره دهغه انسان طرف ته فیوضات وریه برخه کېږي

د یو چا په باب علمي معلومات چې سړی پیدا کړي نو دا ډېر ضروري شی ده، بیا خاصکر د طالبانو له پاره، مونږ د مذهب په سلسله کې د امام صاحب پیروان یو، خو که دهمدغه امام صاحب د علمي خدمتونو او نورو کراماتو او علمي مقام په باره کې څوک پوښتنه رانه وکړي نو مونږ طالبانو ته بیا په دې باره کې هېڅ

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلومات نه وي. همدارنګه مونږ د نقشبندیې طریقې پیروان یو، خو که له مونږ څخه یو څوک د شاه نقشبند، یا امام مجدد الف ثاني (قدس الله سرهم) په باره کې پوښتنه وکړي، دهغوی معلومات له مونږ څخه وغواړي، یا د حضراتو مبارکانو په باره کې یو څوک راڅخه معلومات وغواړي نو مونږ یې په خواب کې هېڅ هم نه لرو، وجه داده چې محبت کم وي نو دهغوی دژوند حالات مو مطالعه کړي نه وي.

خبره چې کره او دسند ور ګرځي دا هلته چې له مونږ سره دهغې خبرې په اړه کره علمي معلومات هم وي، له دې سره شوق هم زیاتیږي.

دامام اعظم ابو حنیفه رحمه الله دژوند حالات

حضرت امام اعظم ابوحنیفه رحمه الله چې مونږ یې په مذهب یو؛ په (۸۰) هجري کال کې پیدا شوی اویه (۱۵۰) یا (۱۵۱) یا (۱۵۲) هجري کې یې له دې فاني دنیا څخه دتل له پاره سترګې پټې کړې. مشهور قول داده چې په (۱۵۰) هجري کې وفات شوی ده. [مشکوة المصابیح / ج: ۲ / الباب الثاني فی ذکر اصحاب الاصول ص: ۱۶۲۴] دی په خیرالقرون کې د تابعینو په مقام کې ده. په یو روایت کې راځي چې څلور صحابهٔ کرام رضي الله عنهم یې لیدلي او بل روایت کې راځي چې اته صحابهٔ کرام رضي الله عنهم یې لیدلي دي. دامام صاحب لمسی دده په باب کې وایي چې: کله امام صاحب پیدا شو نو خپل پلار حضرت ثابت رحمه الله حضرت علي رضي الله عنه ته ورووړ او حضرت علي رضي الله عنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ده ته او هم دغه ماشوم [امام صاحب] ته دخیر او برکت دعا وکړه، نو دهغې ښکلې دعا داثر نتیجه ده چې الله تعالى دده په اولاده کې دا د علم سلسله جاري کړه [مشکوة المصابیح /ج ۲ /الباب الثانی فی ذکر اصحاب الاصول ص ۶۲۴]

حضرت امام صاحب په فقهه کې دومره ژور معلومات لري چې دده په باره کې حضرت امام شافعي رحمه الله فرمایي: (الناس عیال ابی حنیفة فی الفقه) په فقهه کې ټول خلک د امام صاحب عیال دي

[مشکوة المصابیح /ج ۲ / الباب الثانی فی ذکر اصحاب الاصول ص ۶۴۷ بتغیر لفظ. مرقاة المفاتح ، شرح مشکاة المصابیح ، ج: ۱ /ص ۷۷ ، بهذا اللفظ]

۱ - یوځل دحضرت امام شافعي رحمه الله په مخکې چا په امام صاحب رحمه الله کې څه خبره وکړه ، ده راوغوښت او ورته وې ویل: چپ شه !دهغه چا په هکله کې خبرې کوې که داعلم په څلورو برخو وویشل شي نو درې برخې یې دامام صاحب سره دي او په څلورمه کې هم دنورو خلکو سره منازعه کوي ،چاپوښتنه ورنه وکړه داڅرنګه ؟

ده ورته وویل: فقه عبارت ده دسوال اوځواب نه ،ټول علماء دامنې چې دسوالونو اجادامام صاحب کړی ،اوپه ځوابو کې دده سره اختلاف ده چې داجواب حق ده اوکه نه ؟ اوس سوالونه دده شول نیم علم ، جوابونه هم نیم دده په جانب ، اوپه هغه څلورمه برخه کې هم دلائل وایي . [مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- حضرت امام شافعي رحمه الله وايي: ما له حضرت امام مالک رحمه الله نه پوښتنه وکړه چي تا حضرت امام ابوحنيفة رحمه الله ليدلی؟ ده راته وويل: هو! حضرت امام ابوحنيفة رحمه الله يو داسي متبحرعالم دی، دمثال په توګه که دلائل په دې درته شروع کړي چي دا ستنه (ستنه) چې د سيمتوده، او دی ووايي چي نه، دسروزروده نودابه په دلائلو باندې ثابته کړي چې د سروزروده

(مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۱۷۸)

امام شافعي رحمه الله به دامام صاحب په زيارت کې خپل مذهب پريښود

۳- حضرت امام شافعي د امام صاحب د وفات په کال پيدا شوی. د امام شافعي رحمه الله مسلک داده چي د سهار په لمانځه کي دعاء قنوت وايي او چي رکوع ته خي په همدغه وخت کي لاسونه پورته کوي او چي کله له رکوع نه راپورته کيږي نو هم لاسونه پورته کوي

نو يوځل امام شافعي رحمه الله بغداد ته ولاړ او د حضرت امام ابوحنيفة رحمه الله زيارت ته ورغی اودوه رکعته لمونځ يې پکې وکړ، او (رفع اليدين) يې ونه کړو اويادادوه رکعته دسهارلمونځ واودعای قنوت يې پکې ونه ويله، نودده نه پوښتنه وشوه چې تاخپل مذهب ولي پريښود؟ ده ورته وويل: ماخپل مسلک پريښود

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغه لوی امام دادب له وجې ، دامې مناسب ونه ګڼړله چې دده دزيارت په خواکې زه دده دمذهب خلاف عمل کوم.
[مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۸ .]

له دې واقعې نه سړي ته ډېر معلومات په لاس ورځي. يو داچې زيارت ته تګ ثابت شو ځکه ټول ائمۀ کرام زيارتونو ته تلل، له دې سره سره د قبر آداب هم ثابت شول ځکه امام شافعي رَحِمَهُ اللَّهُ دامام صاحب دزيارت دومره ادب کوي چې دچاپه وس کې نشته ، سره له دې چې بالذات شاګرد يې هم نه ده، بلکې بالواسطه يې شاګرد ده، ځکه دی د حضرت امام محمد صاحب شاګرد ده، نو امام شافعي صاحب دومره ادب کوي چې د امام صاحب له قبر سره يې دخپل مذهب معمولات پرېښودل اود امام صاحب په مذهب يې عمل وکړ.

٤- امام شافعي رَحِمَهُ اللَّهُ وايي: ټول خلک په فقه کې دامام صاحب رَحِمَهُ اللَّهُ اولاد ده. د امام شافعي رَحِمَهُ اللَّهُ نه په بل روايت کې راغلي اووايي: دچا چې داقصدوي چې زه له ځان نه او بې ساری عالم جوړ کړم، نو په علم فقه کې دامام صاحب رَحِمَهُ اللَّهُ اودده دشاګردانو اتباع وکړي. [مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۸ .]

د حضرت امام ابوحنيفه رَحِمَهُ اللَّهُ تقوا او سخاوت

۱- (وما استظل بحائط المديون حين اتاه متقاضيا) دامام صاحب رَحِمَهُ اللَّهُ به چې په چا قرضه باندې وه نو چې کله به دقرضې دمطالبې لپاره ورغی ، دهغه ددېوال ه سوري ته به نه کيناست اولمر ته به ولاړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

له د نه چاپوښتنه وکړه چې ولې د دېوال سوري ته نه درېږي ؟ ده ورته وويل چې حديث شريف ده (كل قرض جرنفعا فهوربا) هرهغه قرض چې فايده وربانديې واخيستل شي هغه سود ده ،نو داسې نه چې زه د ده د ديوال په سوري فايده واخلم په سود کې واقع شم

۲- يوځل يې مضارب ته دتجارت (۲۰۰۰۰) روپۍ لپاره ورکړې وې ، په ټولويې جامې اخيستې وې کله يې چې راوړې نو يوه دانه پکې عيبجنه وه ؛ده ورته وويل چې کله يې په چاخرڅوې نوعيب يې ورته وښايه ! هغه جامې خرڅې کړې اوعيب يې هيرشو ،چې ده ته يې داحال ووايه، نوسم دستي يې دغه ټوله سرمايه اوګټه صدقه کړل ،څکه شک پکې پيدا شو.

[مرقاة شرح مشكوة ج ۱ ص ۷۸]

۳- دحضرت امام صاحب په هکله راځي چې يو وخت دده په علاقه کې يو پسه ورک شو ،نوامام صاحب پوښتنه وکړه چې دپسه اخري عمرڅوکاله وي ؟ په خواب کې ورته وويل شول چې (۷) کاله نوده تر(۷) کاله پورې دپسه غوښه نده خوړلې ،چې کيداى شي په قصابي کې هغه ورک شوى پسه حلال شوى وي

[مرقاة شرح مشكوة ج ۱ ص ۷۹]

٤- المثنى ابن رجاء وايي : چې دايي په ځان لازمه کړې وه ،چې کله زه دخپرو په منځ کې په جائزه طريقه هم قسم وکړم نو زه به يو دينار صدقه کوم ،اوچې کله به په دغه طريقه حانث شو يو دينار صدقه به يې کوله .اوچې په خپل عيال به يې څومره نفقه کوله ،دغومره شى به يې صدقه کول . [مناقب الامام ابى حنيفة ص ۱۰]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- حضرت وكيع رحمه الله وايي : امام صاحب رحمه الله به چې كله نوې جامې وكړې نو ددغو پيسو په اندازه به يې خپلو ټولو استاذانو ته جامې وكړې. اوچې كله به ده ته ډوډۍ راوړلې شوه ، نو ددوه برخې به يې فقيرانو او مسكينانو ته وكړه ، كله چې دده په زوى (حماد) خپل استاذ قرآن كريم ختم كړ نو (۵۰۰) درهم يې دده استاذ ته هبه كړل [مرقاة المفاتيح شرح مشكاة ص ۷۷]

٦- محمد ابن جابر رحمه الله وايي: امام صاحب رحمه الله به ډيرې كمې خبرې كولې اوچې كله به پوښتنه ورنه وشوه داسې بيان به يې وكړ لكه درياب چې روان شي ،خندايې هم كمه وه اودخداى په مصنوعاتوكې به يې فكر كاوه ،هميشه به د قيامت په هكله غمجن ولكه ډيرغټ غم چې ورته پيښ وي [مرقاة شرح مشكوة ج ۱ ص ۷۹]

۷- امام ابويوسف رحمه الله وايي زه يوځل د امام صاحب سره روان وم ،يو سړي بل ته وويل چې دغه امام ابوحنيفه رحمه الله ټوله شپه نه ويده كيږي ،امام صاحب وويل : زمادې په خداى تعالى قسم وي چې بيان دې نشي زمانه هغه څه چې زه يې نه كوم ،نو ددې نه وروسته يې ټوله شپه خوب نه كاوه [مناقب الامام ابى حنيفة ص ۱۲]

۸- ابوسفيان وايي: چې موږ به عمروبن مرة ته ورتلو ،نو امام صاحب رحمه الله موليد چې دماخستن اوسهار لمونځونه يې په يوه اودس كول [مناقب الامام ابى حنيفة ص ۱۲]

۹- يحيى الحمانى دخپل پلار نه روايت نقل كوي چې هغه وايي ما دامام صاحب سره شپږمياشتې ملګرتيا وكړه ،داټول وخت به ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسهار لمونځ دماخستن په اوداسه کاوه اوهره شپه چې بیګاه به یې
قرآن شروع کړ سهار به یې ختم کړ [مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲]

۱۰- حضرت مثنی رحمه الله دحمید له مور (چې دامام صاحب
رحمه الله دزوی پرورش کونکې وه) نه نقل کوي، هغه دامام صاحب
دبي بي نه روایت نقل کوی وایي کله چې زما او دامام صاحب تر
منځ دواده خپلولي منځ ته راغلې، ده د شپې خوب نده کړی ده به
دګرمي په موسم کې دماسپښین اومازدیګر تر منځ خوب کاوه
اوپه ژمي کې به یې دماښام اوماخستن ترمنځ خوب کاوه.

[مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲]

۱۱- یحیی بن ایوب الزاهد وایي امام صاحب ټوله شپه خوب نه
کاو، حضرت عاصم وایي: چې ده دومره لمونځونه کول چې دی
دډیرې مضبوتیا (کلکوالي) له وجې په میخ نومول کیده امام
زفروایي: چې ټوله شپه یې خوب نه کاو اوپه یوه رکعت کې یې ټول
قرآن کریم ختم کاوه [واسدبن عمرو وایې: چې څلویښت کاله ده
دماخستن په اودس دسهار لمونځ کړی اوده به په لمانځه کې دومره
ژړل چې دګاونډیانو به زړه وربا نډې وسوځیده چې دادومره ولې
ژاړي. اوپه کوم ځای کې چې دی دفن دی هلته ده مبارک (۷۰۰۰)
واري قرآن کریم ختم کړی، کله چې دی وفات ونو حسن بن عماره ده
ته غسل ورکوي او ورته وایې: خدای تعالی دې تا ته مغفرت وکړی
ته خو هغه څوک یې اچې مسلسل دیرش کاله تا روژه ونیوله
،او څلویښت کاله تا دشپې خوب نده کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

[مرقاة المفاتح شرح مشکاة ص ۷۷]

۱۱- حضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللّٰهُ وايي: يوه ورځ مور د امام صاحب سره په جامع مسجد کې لمونځ کاوه، د مسجد له چت څخه ده په غېږ کې مار راولوېده خلک ټول وتښتيدل اودی د ځېل ځای څخه هم ونه ښوريده، صرف دومره يې وکړل چې مار يې ايسته کړ. [مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۲]

۱۲- له حضرت خارجه ابن مصعب رَحِمَهُ اللّٰهُ نه روايت ده وايي: هغه څلور ائمه کرام دي چې په يوه رکعت کې يې قرآن کريم ختم کاوه: عثمان بن عفان، تميم الداری، سعيدبن جبيراوابوحنيفة رضی الله عنهم اوامام صاحب به په روژه کې (۲۰) خله قرآنکريم ختم کاوه (۳۰) خله په تراوکې او (۳۰) ځله په تهجدوکې.
[منا قب الامام ابی حنيفة ص: ۱۳]

۱۳- حضرت زائدة وايي: ما د امام صاحب سره په جومات کې د ماخوستن لمونځ وکړ، ديوې مسئلې د پوښتنې لپاره ورغلی وم، ده ماته پام نه و اوبه لمانځه ودريد قرائت يې شروع کړ کله چې دې ايت ته ورسيد: (فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَوَقَىٰنَا عَذَابَ ٱلسَّمُومِ) نو بار بار يې وايه آن تر دې چې د سهار اذان وشو اوزه ورته انتظار وم.
[منا قب الامام ابی حنيفة ص: ۱۳]

۱٤- حضرت قاسم وايي: امام صاحب دغه پورتنی آيت په لمانځه کې شروع کړاوبار بار يې وايه ژړل يې او خدای تعالی ته يې عاجزی کوله. [مرقاة المفاتح شرح مشکاة ص ۷۷]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵- اوس نو په دغه امام صاحب پسې دغه بې ادبه ،داخبره کوي چې امام صاحب قیاس ته په نص ترجیح ورکی ؛داخبر ده ته ورسېده نوده وویل :

هغه څه چې دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه راغلی وی ،ماپه سراوسترګو منلي اوچې دصحابه کرامو نه راغلی په هغوکې به یې غوره کوو اوکوم چې دتا بعینو(خپل وخت ملایانو) نه راغلي نوموږ هم رجال یودوی هم [مرقاة المفاتح شرح مشکاة ص۷۷]

په حدیثوکې دحضرت امام اعظم رَحِمَهُ اللهُ احتیاط

امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ په اوداسه کې نیت شرط نه بولي ،نوسوال کیږي : چې دنیت په هکله هغه ده حدیث راغلی (انما الاعمال بالنيات) او امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي : چې اودس داسې مثال لري لکه دکالیو مینځل (هغه خونیت ته ضرورت نلري) نونیت دده په نزد شرط نده ،نوهغه ده قیاس ته یې په حدیث ترجیح ورکړه ؟

ځواب : امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ قیاس ته په حدیث ترجیح نه ور کوي ،بلکې ددغه نه دده احتیاط رامعلومیږي ، اصل کې په نبیذ التمرکې اختلاف ده ،امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي : په نبیذ التمر (دخرماوبه) اودس جائزده اوعام علما وایي چې په نبیذ التمر اودس نده جائز ځکه چې مطلقې اوبه نه دي.

امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي : ځکه اودس وربانديې جائزده چې صریحې نص پکې راغلی روایت کې راځي . چې کله حضرت رسول

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله صلی الله علیه وسلم په ليلة الجن کې پيريانو ته د دعوت لپاره ورغی ،چې بيرته راوګرځيده نو حضرت عبد الله ابن مسعود رضي الله عنه ته وايي: نبيذ التمر در سره شته ؟ هغه ورته وايي: هو! نو به هغو اوبو يې اودس وکړ.

اوس نو امام صاحب رحمه الله وايي چې عقل خو داوايي چې په دغو اوبو دې اودس جائز نشي، ځکه چې مطلق اوبه نه دي من کل الوجوه؛ د دغې وجې چې کله مطلق اوبه موجودې وي نو به دغو اوبو اودس نه ده جائز.

اوس نو امام صاحب رحمه الله وايي چې نص موجود ده نو قياس ته ضرورت نشته او بل طرف ته غسل هم نه ده ورباندې جائز ، ځکه حديث خاص په اوداسه کې راغلی او نبيذ الزبيب ، نبيذ العسل ته هم اعتبار نشته ځکه چې نص نه ده پکې راغلی.

نو امام صاحب رحمه الله وايي چې کله مونږ قرآني نص يا نبوي حديث نه ده پيدا کړی ،هلته مو بيا له اجماع وروسته قياس ته اعتبار ورکړی ، که نه چې يو خل حديث موجود وي بيا قياس ته ضرورت نشته نو امام صاحب د نصوصو ډير اهتمام کاوه.

دامام ابوحنيفة رحمه الله دفقاهت بشارت

حضرت امام ابو حنيفه رحمه الله يو وخت خوب وليدي ، چې زه د رسول الله صلی الله علیه وسلم په قبر لګيا يم آن تر دې چې د ده وجود مبارک مې را لوڅ کړ، نو بيا يې د خوبو معبر(معنا ورکوونکي) محمد بن

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیرین ﷫ ته څوک ولیږل ،چې ددې خوب معنا څه ده ؟هغه یې داتعبیر وکړ :چې صاحب ددغه خوب تعبیر او معنا داده چې خدای پاک به په دین باندې داسې پوهه ورنصیب کړي چې ستانه به مخکې هېڅا ته هم نه ده وریه نصیب شوې ،چې هغه د رسول الله ﷺ له حدیثو نه به د مسائلو استنباط را ایستل دي.

[مرقاة المفاتح شرح مشکاة ج : ۱ / ص : ۷۲]

له دغې وجې نه چې ده د رسول الله ﷺ سنت په ځان باندې په پوره او ښه توګه عملي کړې ؤ (د رسول الله ﷺ امت په ټولو امتو باندې زيات ده ،لکه روايت کې راځي چې په ورځ دقيامت کې به (۱۲۰) صفه خلک وي (۸۰) صفه به د رسول الله ﷺ امتيان وي) نو دده هم اتباع دغومره زيات دي دوه ثلثه امت دده اتباع دي، کوم ملکونه چې دده په مذهب دي لکه افغانستان ،ایران څه برخه دعراق څه سیمه د بخارا ، سمرقند ، سوډان ، سوریه ، اردن ، شام ، پاکستان ، هندوستان ،بنګال ، ترکیه او کشمیر ،چې مخکې ټول حنفیان و اواوس هم اکثره حنفي مذهب لارویان دي

نودا د ده دمقبولیت علامه ده ،چې رب کریم دده په قول اوعمل کې دومره اثر اینبی ، ددنیا علماوو دده تا ئید کړی اودده په مذهب یې مشرف کړي دي

[مرقاة المفاتح شرح مشکاة ج ۱ / ص ۷۴]

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۰) مجلس

که څوک له مهلکاتو ډډه وکړي نو د تلپاتې ژوند ښېګڼې او راحتونه به يې په برخه شي

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ»، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ وَمَا هُنَّ؟ قَالَ: «الشِّرْكُ بِاللهِ، وَالسِّحْرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللهُ إِلَّا بِالْحَقِّ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ، وَالتَّوَلِّي يَوْمَ الزَّحْفِ، وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلَاتِ»﴾

[صحيح البخاري ج: ۱/ ص: ۴۹۳ / رقم الحديث: ۲۷۶۶]

ژباړه: له حضرت ابو هريره رضي الله عنه نه روايت دی وايي: رسول الله صلی الله علیه وسلم ويلي: له اوو مهلکاتو ګناهونو ځخه ځان وساتئ؛ صحابه کرامو عرض وکړ داڅه دي؟

رسول الله صلی الله علیه وسلم وويل: ۱- له الله تعالی سره شريک نيول ۲- جادو. ۳- هغه څوک وژل چې مرګ يې ناروا وي، مګر په حق. ۴- دسود خوړل. ۵- ديتيم مال په ناحقه خوړل. ۶- په جنګ کې له کفارو ځخه تښتېدل. ۷- او په پاک دامنو مؤمنو ناخبرو ښځو د زنا تور لګول

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددې الفاظو مبارکوڅخه داسې معلومېږي چې انسان ته دګناهونوپه سبب هلاکت اوتباهي پیداکیږي.

دنیکو اعمالو په سبب باندې انسان ته حیات اوژوندون پیداکیږي اودبدو اعمالو په واسطه باندې انسان ته مرګ اوهلاکت پیداکیږي.

ددنیاوي ژوندون او حقیقي ژوندون په څیر هلاکت هم په دوه ډوله دی (۱) دنیاوي هلاکت. (۲) او حقیقي هلاکت.

دنیاوې ژوندون خودخلکو په فکرو باندې دې ته ویل کیږي چې انسان خوراک اوڅښاک کوي اودمرګ تروخته پورې داشپیته یا پنځوس کاله دژوند شیبې تیروي.

حقیقي ژوندون داده چې سړی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دین باندې ژوندی شي،دهغه په برکت باندې چې کوم انسان ژوندی شو بیا په دې ظاهري مرګ چې سړی مړشي ،هغه نه مري،دشهداء په باب کې خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ په قرانکریم کې خپله فیصله کوي چې هغه څوک چې دخدای پاک په دین باندې مړشي ،هغوی ته مړه مه وایئ ،هغوی ژوندي دي.

په ظاهري ډول خوکفن ورکوو،غسل ورکوواوجنازه ورباندې کوو،مال یې ویشو ، ښځه که ولري ،هغه بل څوک په نکاح کوي،اوس دمړو ټول احکام ورباندې جاري شول، خوخداوندمتعال ورته ژوندي ویلې دي،نوداکوم ژوندون دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

داهغه حقیقي ژوندون دی چې دهغه ژوندون په واسطه دانسان نه روح وختله،هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دعبادت نه ،نه غافله کیږي،په قبرکې دجنت ترداخلیدوپورې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت باندې لګیاوي، حتی په جنت کې به هم عبادت وي، که څه هم هلته عبادت نشته.انسان ورباندې مکلف ندی، پدغه عبادت به دوی خونداخلي، انبیاء کرام.اولیاء کرام اوشهداء ته خداوندمتعال حقیقي ژوندون وربه نصیب کړي.

مرګ : مرګ دوه ډوله ده صوري او حقیقي

۱- یوظاهري (صوري) مرګ دی،چې دانسان نه روح وختله تومړشو.

۲ – بل حقیقي مرګ دی چې دابدي تباهي سره مخامخ شو،که څه هم هغوی(کفار) په دنیا کې ژوندکوي ،خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغوی ته په قرانکریم کې مړه ویلي دي.

﴿ يُخْرِجُ ٱلْحَيَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَيِّ ﴾ (سورة الروم آیت ۱۹)

په دې آیت کریمه کې مفسرین یوتفسیر دا هم کوي چې مړی دژوندي نه پیداکوي،یعنې کافر له مسلمان څخه پیداکوي، پلاربې مسلمان زوی یې کافر،نواګرکه دوی خوراک اوڅښاک کوي،تګ راتګ کوي، خوبیاهم خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دلته کفارو ته مړي ویلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې ددين په حيثيت باندې مړه دي،حقيقي هلاکت يې نصيب شوی دی، چې په دنياکې هم سرې خوار ،ذليله اوشرمنده وي اوپه اخيرت کې هم ورباندې شرميږي.

نودګناؤ په هکله رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د(الْمُوبِقَاتِ) مهلکاتو لفظ ويلی دی ،چې داسړی ورباندې خرابيږي ،يايې رتبه ورباندې ختميږي اوياد هغه هلاکت اخروي عذاب سره سړی مخامخ کيږي.

له حضرت جابر ابن عبدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې بدبويي پورته شوه، حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وويل چې دا په کوم ځای کې منافقين د مسلمانانو په غيبت لګيا دي.

[تنبيه الغافلين / عربي / مکتبه حقانيه / ص ۸۶ / رقم الحديث: ۱۹۷]

نو دلته دمسلمانانو په غيبت باندې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته بدبويي ورسيده ،لکه شی چې مردار شي اودهغه نه وروسته شی اوبدبويي وکړي، نوددګناؤ داسې بدبويي موجوده وي

اګرکه محدثين کرام اعتراض کوي چې په يوه ځای کې په هغه وخت کې غيبت وشو ،رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته يې بدبويي ورسيده اونن سبا ټول خلک په غيبتونوکې لګيا دي اوددې په بدبويي باندې خوڅوک نه پوهيږي ؟

نوځواب داکيږي چې نن سبا فضا ټوله خرابه شوې ده،هلته وخت ښه ؤ ،خلک نيک ؤ چاګناوې نه کولې، که ګنا به ورنه وشوه،نوسمدستي به يې توبه ايستله، نوهوا اوفضا ټوله صفا وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوپه هغه وخت کې به چې لږ بدبويې دګناه اثر موجود شو نو سمدستي به ټول خلک ورباندې پوهيدل، نن سبا ځکه نه پرې پوهيږي چې فضاټوله دګناهو په کدوراتو لړلې ده دبده او بدبوۍ توپير څوک نشي کولی.

دتقوی اثر داده چې په چاکې خداوندمتعال هغه حقيقي ژوندون پيداکړی وي چې ګناؤ ته ورنږدې شي، نوزړه يې نه مني، حتی ديوشي حلا لتوب اوحراموالي له قرانکريم اوحديث څخه معلوم نوې، يوکاردی، تجارت دی يايوبل کاروبار خوکوي، خوچې سړی متقي وي که په هغه شي کې شک ؤ اوپه هغه شي کې حرمت ؤتاته نده معلوم، نودستي دې زړه بنديږي.

د رسول الله ﷺ نه څوک پوښتنه کوي دګناؤ علامه څه ده، سړی به ګناه په څه پيژني؟ نو رسول الله ﷺ ورته وويل چې: ﴿اِستَفتِی قَلبَکَ دَعْ مَا یَرِیبُکَ اِلَی مَا لَا یَرِیبُکَ...﴾

[جامع الترمذی ج ۲ ابواب صفة القيامة ص ۷۸.]

ژباړه: له خپل زړه نه فتوا غواړه هغه څه پريږده چې تاته شک پکې درلويږي او هغه کوه چې شک نه پکې درلويږي.

يعنې چې دتاپه زړه کې يې شک درولويږي چې داکاروکړم اوکه نه؟ نوته پوه شه چې داګناه دی، داپه هغه ځای کې چې نه آيت شريف تا ارويدلی وي اونه حديث شريف اونه دفقهي حکم تااوريدلی وي، کله چې زړه صفا شو، حقيقي ژوندون حاصل شو نودهغه حرمت او خباثت دستي ورته معلوميږي بيا زړه په تردد کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي زړه يې نه غواړي چې داکار وکړم، داحقيقي ژوندون چې راغی بيا سړی دګنا ؤاوهلاکت نه بچ کوي، اوپه حرامو باندې نه لګيا کيږي ،چې نفس دحرامو اوګناؤ ځای راځي زړه دې دستې قبض کيږي اوحکم کوي چې داشی ناروا دی.

حضرت عبدالخالق غجدواني رحمه الله خپلومريدانوته نصيحت کوي اوپه نصحيت کې ورته مهم شی دابيې چې دګناهونوځان ساتئ، حتی داورته وايي چې دهلکانو او نا محرمو ښځواو دنيادارو (غنيانو) له مجلسونوڅخه ځانونه وساتئ ،ځکه هلک چې ږيره يې نه وي، ښځه چې نامحرمه وي،غني چې ددغوسره دتا تعلق جوړ شي داد تا ددين غله دي،ديانت دې درخرابوي. [احضرات کرام نقشبنديه / ص ۱۶۷]

حضرت علي کرم الله وجهه فرمايي چې غلط نظر دشيطان دهغه غشي په شان دی چې په زهرو ككړ وي . [احياء علوم الدين /ج ۱/ الفصل الثانی فی اسرار الصوم وشروطه الباطنه / ص: ۳۲۹]

يعنې چې په دغه غشي انسان ولې ، لكه دانن سبا چې يوقسم زهري ګولۍ دي چې سړی ورباندې ولګيږي بيا نه جوړيږي؛نوچې سړی په غلط نظرلګيا شو داجاسوس ده،نودستې د ګناومحبت زړه ته اچوي ،دستې زړه ته رسيږي.

نواصل عمده شی دادی چې سړی دګناهونوڅخه ځان وساتي، ځکه هغه سړی تباکوي ،مړکوي يې ، کله چې له ګناهونوڅخه ځان وساتل شو نوبيا په کم عمل دومره فائدې مرتبې کيږي چې بل څوک يې په شواروزکې کوي اوبوپاک سړی يې په يوه منټ کې کوي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه دشواروز دعمل نه ددغه يووار چې سبحان الله ووايي ډېر ثواب لري.

داچې سرې دتقوا حالاتو ته وګوري، ﴿ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝ مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ۝ ﴾ پورې ټول دالله تعالى جَلَّجَلَالُهُ صفات دي، حمد اوثنا ده ،هغه داسې چې:

الله تعالى پالونكى دټولو مخلوقاتودى، ټول خلک ده پيداكړي اوروزي وركوي ،ترمرګ پورې يې تربيه كوي، خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ رحمن دى، چې غټ اوواړه نعمتونه ددنياټول دركوي، په خلكو باندې رحيم دى چې ټول داخرت نعمتونه وركوي. مالک يوم الدين ، دى دجزا دورځې څښتن دى، چې هلته سوال اوجواب ،عذاب اوثواب هرڅه دده په اختياركې دي، هلته بيا دبل چا تصرف اوقدرت نشته، تردې ځايه چې قرائت وويل شو نواوس خبره دخداى پاک سره شروع شو، (اياک نعبد) اى خدايه پاكه! خاص تاته عبادت كوم ،غړ ورته كوي،خطاب ورته كوي، مخامخ خطاب ورته كوي.
[حضرات كرام نقشبنديه / ص:۱۶۷]

بيضاوي (ص:۱۴ / المكتبة العربية) ليكي چې اول دكلام يې په سورة الفاتحه كې په داسې طرز بيان كړ چې اول حال دعارف (سالک او مريد)دى چې يو يې ابتداي حالت دذكر دى اوبل يې انتهايي حالت دي، نو په اول وخت كې به مريد ذكر كوي: الحمدلله ، اودخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ په مصنوعاتواونعمتونو كې به سوچ اوفكر كوي، چې خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ په ماڅومره ډير انعامات كړي دي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

داچې وشو چې هلته انسان همیش په ذکر باندې لګیا ؤ،خدای پاک همیش ورته یادؤ، همیش دخدای پاک په احساناتو کې ذده سوچ ؤ چې حدای پاک په ماخومره نعمتونه لورولي دي، اوهلته دقیامت ،دورځې سوچ ورسره پیداشي چې که زه هرڅه کوم هلته بیا له ماسره محاسبه کیږي،نوانسان کرار،کرارکوشش شروع کړي، بیا مقام دواصلینو ته ورسیږي ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږي، مشاهده ورته پیداشي:(ایاک نعبد) بیا مخامخ دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره خبرې شروع شي، هغه انتهامقام دمرید دی، دایې ابتدایي حالت دی ،په ابتدایي حالت کې به ذکر کوي ،په ابتدایي حالت کې به مراقبې کوي، په ابتداکې به کوشش کوي، دګناهونونه به ځان ساتي، ځکه (مالک یوم الدین) دی،هلته دعذاب ورځ راروانه دی، جهنم را روان دی، سوال اوجواب راروان دی، کله چې په انسان کې ددې خبرو سوچ اوفکر پیداشوبیا کشف ورته پیداکیږي، مشاهده ورته کیږي، بیا هغه تجلیات اوانوارالهي په سترګو باندې وینې، بیا نو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره مخامخ خبره شروع شي.

﴿ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝ ﴾ مونږ روزانه له نفلوڅخه پرته په (۳۲) رکعتونوکې الحمدلله وایو، خوداکثرو معنا ته وریام هم نوي، په سوچ کې موهم نراځي چې دچاصفت کوو،چاته څه وایو ،(ایاک نعبد) چاته نعره کوو؟ (وایاک نستعین) دچانه کومک غواړو؟

د﴿ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ ﴾ دچانه دحقې لارې دهدایت غوښتنه کوو؟

داغفلت په مونږ کې ولې دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه خو په ذکر باندې نه يو لګيا ،اصل ذکر داده چې دانسان نه غفلت لرې شي، په هرحال کې يې خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ په ياد وي، نوکه لمونځ کوي ،هم الله تعالى به دې ياد وي، په حضور به يې کوي، دريا لپاره به نه وي، ددنيا دبل غرض لپاره به نوي، بلکې دخداى پاک له رضا پرته بل دهيڅ شي لحاظ به نوي پکې ، که علم کوي،که جهاد کوي،که روژه نيسي،که حج کوي، که زکات ورکوي، که صدقه ورکوي، که هر نيک عمل کوي، دخداى درضا نه ماسوابل څه نيت او مقصد به دې نوي.

کله چې دانسان ذکر په دې طريقه شو چې غفلت ورنه لرې شو، بيا دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه دافيض اوبرکتورباندې کيږي چې درحمت دروازې ورباندې راخلاصيږي.

نودذکر مقصد داده چې په انسان کې دادتقوا اواحسان اواخلاص حالات پيداشي، چې هره معامله يې دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره شي.

نوله ګناهونوځخه به ځان ساتي، په نيک عمل کې به کوشش کوي، بيا خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ اثر مرتب کوي.

داچې زمونږ ډېر ملګري (مريدان) داسې وي چې ډېروخت په وظيفوکې تيرکړي،اوسره له هغه هم په اثر يې نه پوهيږي ددغه بنيادي دوه غټې وجې دي:

۱ - داچې دمريدانو احوال مختلف دي،پدغه کې بايدځوک بيا وسوسه ونه کړي،مونږ چې دتصوفو څومره کتابونه کتلي نودا ليکي چې په انسانانوکې فرق شته،بعضې داسې مريدان وي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وظیفې یې پای ته رسولې وي بیاهم په هیڅ نه پوهیږي، حتی دی به په خپله بزرګې لانه پوهیږي، خودده مشائخوته به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ده علم ورکړی وي ،دده مقام به ورته معلوم وي، نوداچې دستاربندي ورته کوي، یا اجازه ورته کوي، نوځه پکې وینې.

نوباید دامایوسي له چاسره پیدانه شي، چې زه په وظیفه نه پوهیږم، نونه یې کوم، کیدل شرط دي، پوهیدل شرط نه دي، که مونږ پوهیږو اوکه نه پوهیږو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حکم ده ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾ [سورة البقره آیت : ۱۵۲] یا ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴾ [سورة الاحزاب آیت : ۴۱]

نودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حکم دی ،ذکربه کوو.

۲ - بنیادي علت دموجوده وخت دطریقت دبندښت اورکاوټ لپاره داده چې مونږ له ګناهونوڅخه دده او پرهیز نه کول ، یاموخبرې جیګې اوتیټې ،یامواعمال جګ اوتیټ دي یا نفقه تیټه اوجیګه وي، دنظرحفاظت نشته،دغوږوحفاظت نشته،دژبې حفاظت نشته،داندامونوحفاظت نشته، په عباداتوکې کوشش نشته،نوڅرنګه به سرې په وظایفوپوه شي.

ددنیاکمال چې یوسړی حاصله وي نوهلته یې حاصله ولې شي چې چا کوم شی ایجاد کړی اودهغه دحاصلولو لپاره یې چې کوم قانون وضع کړی وي دهغه قانون په مطابق ولاړشي ،یوانجنیرده ،تیپ یارادیو جوړوي ته به دهغه شاګردي کوې،هغه پرزې به زده کوې بیا به یې عملي کوې بیا ته انجنیر کیدلی شي ، چې الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی کوم قانون رالیږلی اورسول الله صلی الله علیه وسلم کوم قانون مونږ ته بیان کړی ،ائمه کرامو یې کوم جزئیات مونږ ته بیان کړي ،نومونږ که وغواړوچې پدغه لارکې پرمختګ وکړو الله تعالی ته به ورسیږو ،پدغه قانون چې هغه قرآن حبل الله متین ده چې خدای پاک جل جلاله ته به رسیږو چې پدغه باندې عمل کوو نودګناه نه ... ځان ساتو.

ددې خارجې مثال داده چې جاپان موټرجوړ کړی دی،ددغ... موټر انجن ته به یو دتیلو پائپ ورغلی وي یوبه دابو پائپ ورغلی وي.

داوبو پائپ خپل کار کوي چې هغه ماشین نورمال ساتي ، دتیلو پائپ خپل کار کوي چې دهغه په ذریعه انجن چلیږي.

اوس که دتیلوځای ته چاداوبو پائپ برابر کړ اوداوبو پائپ یې دتیلو ځای ته برابر کړ ؛نوبیا موټرچلیږي؟

نوچې ددنیا په تخنیک کې انسان پرزه بدله کړه هغه چې کو... شی جوړکړی ده ،دده په قانون ونه چلاؤ نوموټرپه ځای ودریده.

دانسان وجودخدای پاک جل جلاله جوړکړی داډېرپه حف... کیږي،ځکه چې دالله تعالی بنیاد دی.

نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي ﴿ الانسان بنیان رب ملعون من هدم بنیان الرب ﴾

بنده دالله تعالی بنیاد دی ،حضرت ادم علیه السلام یې پخپله بلاکیفه پیداکړی ده،په هغه انسان باندې لعنت دی چې دالله تعالی بنیاد ړنګوي ،ددغې وجې نه چې یوانسان چاپه ناحقه مړکړ لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دټولي دنیا انسانان یې چې وژلي وي اوچې یوانسان یې دمرګ څخه خلاص کړ لکه چې دټولې دنیا انسانان یې چې ژوندي کړي وي، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بیادیر خوشحالیږي لکه په دې آیت کریمه کې یې چې اشاره ورته کړې او فرمایي:

﴿ مَن قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي ٱلْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ ٱلنَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحْيَا ٱلنَّاسَ جَمِيعًا ﴾ [سورة المائده آیت ۳۲]

ژباړه: بېشکه شان دادی هر څوک چې ووژني یو نفس بې له (عوض، بدل د) بل نفس نه (یا بې) له فساده په ځمکه کې (چې ملک کې یې فساد کړی وي) نو ګواکې ټول خلک یې وژلي دي، او هرچا چې ژوندی کړو دغه (یو نفس چې دژوندون سبب یې شي) نو ګواکې ژوندي کړي یې دي ټول خلک.

اوس دغه پرزې چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په انسان کې پیداکړې ددغې چې خپل چوکاټ بشودلې ده چې سترګې به څرنګه مستعملوي،ژبه به څرنګه استعمالوي، غوږونه به څرنګه مستعملوي، ټول اندامونه به څرنګه مستعملوي، چې دبنده مصنوع په هغه طریقه ونه چلوي،نوولاړ ختم شو. نودالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ مصنوع چې الله تعالی جوړکړی ده هغه چې په هغه چوکاټ کې ونه چلوي؛نوهغه انسان به بیا څرنګه ترقي وکړي خوداترقي هلته راځي چې پدغه چوکاټ سرې وچلیږي

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ شکریه دیته ویل کیږي چې کوم اندامونه یې چې دکوم غرض لپاره درکړي،ته یې په هغه کې مستعمل کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ادي دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ شکریه اداء کړه ، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بیا درته راضي کیږي

اوداخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وعده ده ﴿ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ ﴾ [سورة ابراهیم آیت ۷]

ژباړه : قسم دی که چیرې شکر وویست تاسې (په تیرو نعمتونو احسانونو زما) نو خامخا به زیات کړم تاسې ته نعمت

اوشکریه یې دغه ده چې کوم اندام یې دکوم غرض لپاره پیدا ده په هغه کې مستعمل کړی شي ، دنیایي دکوم غرض لپاره پیدا ده ، په هغه کې مستعمله کړ شي ، اهل یې دځه لپاره پیدا ده په هغه کې یې مستعمل کړی؛

نوچې دده په چوکاټ شو نو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درسره وعده ده چې ترقي به درته راځي

په مخکې غټوغټو درسي کتابونوکې لکه حسامي ، حاشیه شرح العقاید ، بیضاوي شریف ، مشکوة شریف ، مرقات ، اومسلم ثبوت کې تاسو وګورئ ، داسې اولیاء کرام تیرشوي دي چې دابو په سربه یې جای نمازونه وغوړول داوبو په سربه په لمانځه ولاړ اوډوبه ول به یې نه

دشرح العقائد حاشیه [ص:۱۰۶] رانقل کوي چې شیخ احمدبن خضرویه رَحِمَهُ اللهُ سره له زرو مریدانو دابو په سره تګ اویه هوا الوتل کول ، داکرامت انسان ته الله تعالی دځه لپاره ورکړی ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا راز شیخ ابوعبدالله یافعي رَحِمَهُ اللهُ دمکې معظمې امام وېلي دي چې شیخ رکن الدین الملتانی رَحِمَهُ اللهُ او شیخ نصرالدین سراج الدهلوی رَحِمَهُ اللهُ به دماخستن لمونځ په حرم شریف کې کاوو.

[شرح العقائد ص:۱۰۶]

نوبو شریعت ده چې کتابونو یې مونږ وایو اوبل طریقت ده چې دغه به مونږ په ځان عملي کوو، بل حقیقت ده چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په هغه نتیجه مرتبه کوي، اوکشف سړي ته پیداکیږي، مشاهده به درته پیداکیږي،بیا به کرامات ورته پیداکیږي، خومطلوب زمونږ کرامات نه دي.

مطلوب زمونږ استقامت ده، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له مونږ نه داستقامت غوښتنه کړې ده، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زمونږ نه داستقامت غوښتنه کړې ده،چې ځان په شریعت برابر کړئ

کرامت مونږ څهٔ کوو ،که دچا په لاس یې ښکاره او که نه دادخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کار دی،داکرامت څهٔ کوو چې سړی په هواکرځي خدانخواسته اخیره خاتمه یې خرابه وي، اصل لوی کرامت داده چې ایمان وساتل شي اوپه ایمان کې سړی مړشي

نودانسان دترقي دانسان دحقیقي ژوندون مانع مهلکې ګناوې دي، ګناوې چې په انسان کې خای ونیسي بیا حقیقي حیات او ژوند له منځه ځي ،په انسان کې ترقي نه راځي، هغه کمپنی دانسان په مخ باندې نه ځي اوکه انسان په شریعت باندې ځان برابرکړ دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وعده ده چې دنیوي او اخروي کارونه به یې ټول برابر وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درسول الله صلی الله علیه وسلم له بعثت نه مخکې ډېرصحابه کرام رضي الله عنه په کفراوشرک کې ؤ،بت پرستي يې کوله، په هغه وخت کې لائق دلعنت ؤ،لائق دغضب ؤ ،لائق دعذاب ؤ؛خوچې کله يې کلمه وويله په اسلام مشرف شول نوبيا دتقوا هغې درجې ته ورسيدل چې هيڅوک نشي ورسيدلی،هغه انسانان ؤ چې تراسلام نه مخکې کافران ورته ويل کيدل خوله اسلام نه وروسته بيادخدای پاک جل جلاله دوستان شول.

حضرت عمر فاروق رضي الله عنه رسول الله صلی الله علیه وسلم ته مخامخ وايي چې له اسلام نه مخکې په ټولو انسانانوکې ترټولونه ته په مابد لګيدلې خوچې نن مې کلمه وويله په ټوله دنياکې ماته محبوب هم ته يې.

داحضرت عمر رضي الله عنه هلته دجاهليت په وخت کې مقام درلود بيا په اسلام کې ددغه تقوی په برکت خدای پاک جل جلاله بيا داسې اثرېکې پيداکړ چې يوڅوک يې په نيکيو او مناقبولېکنه وکړي ،نو خدای خبر چې څومره کتابونه به يې لېکنه ځای کړي

له حضرت عمر رضي الله عنه سره سمندراو غرونه خبرې کوي

تاريخ ابن هشام دحضرت عمر رضي الله عنه په باب کې ليکي چې ده دجهاد لپاره تياری شروع کړ چې په ايران اوفارس باندې يې حمله کوله ،خلکو ته يې حکم وکړچې ځانونه تيارکړئ ،کله چې دجهاد شپې رانږدې شوې درې شپې دی ورک شو،منافقينو اعتراضونه شروع کړل چې اميرالمؤمنين خلک جنګ ته راوبلل اودی په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ شو، درې ورځې وروسته چې راغی نو خلک يې راټول کړل خلک پوښتنې ورنه کوې، دی ورته وايي چې زه دلارې دمعلوماتو لپاره تللی وم، (دعربو له علاقې نه درياب راتاودی) وايي چې درياب ته ورغلم ،درياب ته مې وويل چې زمامجاهدين راروان دي اوبه تاباندې تيريږي دفارس اوايران طرف ته روان دي ،ته به څه معامله ورسره کوې؟ گوره چې غرق يې نه کړې، وايي چې اوبوراته وويل چې داخو څه کوې چې په کشتيوکې راځي که دتا عسکر په ماباندې راغلل مونږ به ټول ورته يخی شو چې پښې يې هم لندې نه شي دا څه تعجب خبره نه ده ، حسامي او شرح العقايد [شرح العقائد ص:۱۰۶] په بيان دکراماتو کې دا واقعه رانقل کړې ده چې درود نيل داعادت ؤ چې په هرکال کې به په هغه معلوم وخت دی دريده ترهغه به نه رواني ده چې ترڅو به يې يوه پيغله ښه سينگار کړې نه وه او رود نيل ته به يې نه وه ورغورځولې

حضرت عمر رضي الله عنه يوه وړه پرچه کې ورته وليکل چې ای دريابه! که په خپل اختيار روان يې نو مه څه ،که دخدای پاک په امر روان يې نو زه هم هغه الله ته سوال کوم چې تا روان کړي.

هغه کاغذ يې چې دشپې ورواچاوه سهار ټولو خلکو وليدلو چې شپاړس گزه او چتې اوبه پکې رواني وي ، ديوه نيک انسان ديوې رقعې په برکت ټول خلک خدای پاک له لوی امتحان څخه وژغورل او دټول عمر له پاره ورنه خلاص شول.

[مرقات المفاتح کتاب المناقب باب مناقب عمر رضي الله عنه / ج ۱۱ /ص ۲۰۵ ،
جامع کرامات الاولياء ج: ۲ / ص: ۱۲۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو بيا وچې اوغروته ورغلم چې که زما عسکر او مجاهد درته راغلل ته به څه ورسره کوې؟ دا زما مجاهد چې ستړي نه شي، وايي غره راته وويل چې مونږ به هوار شو او دتا مجاهد به ستړې نه شي.

په مدينه منوره کې يووخت ګرمه هوا راغله، حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ګوته ورته وښوروله چې اې هوا ! پدې مدينه کې دخداى نظام چليږي، دلته عدل ده چې دلته مسلمانانو ته تکليف ورنکړې هوا ودريدله چې ترڅو دى ژوندى و په مدينه منوره باندې بيا ګرمه هوا رانغله.

يووخت کې زلزله شوه زمکه يې په تازينه (قمچينه) ووهله چې ولې په تاباندې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ نظام نه دى جاري؟ چې ترڅو دى ژوندى ؤ په هغه زمکه باندې بيا زلزله رانغله.

[جامع كرامات الاولياء ج: ۲ / ص: ۱۲۸]

امام فخر الدين رازي رَحِمَهُ اللّٰهُ دسورة الكهف په تفسير کې ليکي چې په مدينه منوره کې په يو کورکې اور ولګيده، حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ په يوه ځيره داسې وليکل: يانار اسكنى باذن الله) يعنې اې اوره ! دالله تعالى په اذن قرار شه، نو دغه ټوټه يې اور ته ورواچوله هغه سمدستي مړ شو.

[جامع كرامات الاولياء ج: ۲ / ص: ۱۲۸]

دادومره کرامات، خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په څه ورکړي ؤ؟ په دغه دين يې ورکړل، له اسلام نه مخکې څه نوم؟ اودڅه شي مستحق ؤ؟ چې بيا يې اسلام په ځان عملي کړ په اسلام مشرف شو بيا خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ څومره عزت ورکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخو هغه کرامات دي چې په غټو کتابونو کې رانقل شوي دي نور د تاریخ کتابونه ځیني داسې شیان بیا نوي چې د بعضې خلکو زړونه نه لویږي. هریو صحابي ته خدای پاک جل جلاله همدغه کرامات ورکړي دي.

د حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه کرامت

له حضرت عبدالرحمن بن ابوبکر رضي الله عنهما نه روایت دی وایي: چې حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه درې تنه میلمانه کورته بوتلل او دی له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره ولاړ.

چې کورته ناوخته راغی دخپلې بي بي نه پوښتنه کوي چې میلمنو مړۍ وخوړه ؟ بي بي یې ورته وویل چې نه .هغوویلې چې ترڅو حضرت ابوبکر رضي الله عنه نه وي راغلی ترهغه پورې موږ ډوډۍ نه خورو.

حضرت ابوبکر رضي الله عنه سخت خفه شو چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم میلمانه دي،هغه ماته حکم کړی ؤ اوماددوی مړه دومره وخنډوله نوبه کورکې کم شی و هغه یې ورته تیار کړل.

نوچې ډوډۍ په خوراک یې شروع وکړه چې ګوله به یې پورته کوله هلته به نوره په کاسه کې راپیداکیدله :نوپه هغه لیږ ډوډۍ میلمانه او کورنۍ ټول ماړه شول.

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه خپلې بي بي ته وایې چې ته څه خیال کوې چې دا ډوډۍ څرنګه ده هغه ورته وایې چې والله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترمخکې نه اوس درې چنده زیاته ده بیاپه کورکې چې څومره ژ هغوټولو دامړي، وخوړله دهغه نه بعدې رسول الله ﷺ ته ورولیږله، د نبي کریم ﷺ په کورکې دادودي، اینبې ده وایې چې دیوقوم سره زمونږ معاهده وه دهغه قوم سره سهار زمونږمعاهده ماته شوه خلک ټول سره تیت پرک شول دولس نفره دلته دنبي کریم ﷺ کورته راغلل له هر سړي سره ډیر نفرو والله اعلم نوهغه ډوډۍ یې وخوړله اوټول ورباندې ماړه شول

[جامع کرامات الاولیاء/ج/۱/ص ۱۰۴]

داچې څومره خلکوته خدای پاک جل جلاله ددنیا اواخیرت اعزاز نصیب کړی داپه دین باندې دعمل کولو په وجه ورنصیب شوی ،داپه تقوی ورنصیب شوی، خوشریعت دواړه اړخه لري ،چې نیک عمل به کوي،دبدوکارونوڅخه به ځان ساتي. بیا یعنی انسان ترقي کوي، بیا به خدای پاک جل جلاله ته نږدې کیږي ،خدای پاک جل جلاله به دغه انسان ته دغسې عزت ورکوي.

الحمدلله دازمونږ اوتاسې دطالبي اواسلام اونیک ژوند ،په بې شمیره روپیو هم چاته نه پیداکیږي ؛خولکن که ددغې ژندګې قدر مونږ وپیژنو ،لیږ به شو،دمجلس سره څه احتیاط وکړو ،د ماحول سره،دخوراکونوسره اودچښاک سره ؛نوبیابه ددغوشیانو خوند حساً موږه درک کړو لکه سړی چې خوږشی وخوري په ژبه پوهیږي چې خوږه ده، نوبه قسم درته وایم چې بیا به ددغه عبادت خوند داسې درک کوو لکه یو خوږ شي چې خورو او موږ ته داجوتیږي چې خوږ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په عبادت کې د حِسي خوند مثال

یوه ورځ ماته یوملګري حال بیان کړ الحمدلله زمونږ دموجوده وخت په طالبانومریدانوکې داسې خلک شته ،نورخه نه بیانوم بواځې داچې دی وایې چې دعبادت په وخت کې ماته دومره خوندپیداشي ،دلمانځه په حالت کې بیاخاص کر دسجدې په حالت کې دومره فیوضات راځې ،داسې خوند راته پیداشي چې دډېره خونده داسې حس کوم چې هډوکې مې مات شول،لکه هغه یوشی چې ډېرخوږشي بیاخې یې برداشت نشې کولای

په عبادت کې دومره اندازه خوندورته پیداکیږي ،داددغه دین احترام دی.ددغه دین وجه ده، چې ددغه دین په برکت باندې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په یوه انسان کې ددین مینه دومره اعزازاودومره ذوق پیداکوي ،دغه هغه حسي ذوق ده،زړه یې خوند پرې اخلي، اندامونه اوژبه یې خوندپرې اخلي اودخونداخیستل هلته راځي چې سړی ځان کنټرول کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱) مجلس

دشریعت خلاصه، علم، عمل اواخلاص دی

حضرت مجدد الف ثاني رحمه الله فرمايي چې شريعت ددنيا او اخيرت دسعادت اونېرازۍ ضامن دی. يعنې څوک چې په شريعت باندې عمل غوره کړي خداوندمتعال جل جلاله دغه انسان ته په دنياکې هم سعادت اونيک بختې پيداکوي اوپه اخرت کې هم سعادت اونيکبختې ورته په نصيب کوي.

لکن دی فرمايي چې شريعت دڅه شي نه عبارت دی چې سړی دهغه په سبب اوبرکت باندې په دنيااواخرت دواړو کې دسعادت وړ وګرځي؛نوپه مکتوبات شريف کې ليکي چې شريعت له دريوشيانو څخه عبارت دی: علم ،عمل اواخلاص.

يوواربه په دين باندې ځان خبروې بيابه دهغه خپلې خبرې سره موافق په هغه به عمل کوې،اوبيا به په هغه عمل کې مخلص وې هغه عمل به دې دخدای پاک جل جلاله درضا لپاره وي ،دادرې صفات چې په چاکې جمعه شي چې علم ،عمل اواخلاص ده ددغوخلکو سره دخداوندمتعال له طرف نه وعده ده،دحضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم په خوله مبارکه ددغو خلکو سره وعده ده چې خداوندمتعال جل جلاله دغه مسلمان په دنياکې هم کامیابه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په اخرت کې هم ، دصحابه کرامو رضي الله عنهم په باب کې باربار په قرانکريم کې درضايت اظهار کوي: ﴿ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُ ﴾ [سورة البينه : ۸] ژباړه : راضي به وي الله تعالى له دغو (مؤمنانو څخه په طاعت سره) . او راضي به وي دوى له هغه (الله تعالى څخه په ثواب) .

اوس دا صحابه کرامو رضي الله عنهم ته چې دغه مقام خدای پاک جل جلاله ورنصيب کړ داله څه وجې نه ؟

څکه دادرې واړه شقه په دوى کې موجود و ، هرالهي حکم به چې نازليده نودوى به کوشش کاوه . رسول الله صلى الله عليه وسلم ته به يې ځان ور رساوه په هغه مسئله باندې به يې ځان خبراوه ، اوبيابه يې هغه مسئله او حکم په ځان منلو ، حتى حضرت عمر رضي الله عنه سورت البقر دقرانکريم په دونيم کاله کې خلاص کړى . څکه چې هرآيت به يې وويلې نومخکې به نورآيتونه نه ويلې ترڅوچې هغه به يې په ځان عملي کاوه .

نوعلم ؤ ددين په مسئلو يې ځان خبراوه اوبيا به يې سمدستي په هغه عمل کاوه ، او په عمل کې به مخلص ؤ ، دومره اندازه هغوى دعلم اومعرفت سره شوق اوذوق درلود چې قران اوحديث ددوى په صفتونو باندې ډک دى اودومره اخلاص پکې موجود ؤ چې اکثرو به کوم عمل وکړ خداى پاک جل جلاله به دستي آيت نازل کړ چې زه پدغه عمل ددوى نه راضي يم

حضرت علي رضي الله عنه څلور ديناره يوپه شپه صدقه بل يې په روڼ کې صدقه کړ يوپه پټه بل په ښکاره خداى پاک جل جلاله دستي آيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

نازل کړ: ﴿ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾ ﴾

[سورة البقرة]

ژباړه: هغه کسان چې صدقه کوي مالونه خپل (دالله په لار کې) په شپه کې په پټه او په ښکاره په (شته) دوی ته اجر (ثواب) د دوی په نزد درب د دوی. او نشته (هیڅ ډول (طریقه)) ویره په دوی باندې او نه به دوی هیڅکله غمجن کیږي (دثواب په نقصان سره).

[تفسیرمظهرج:۱/ص:۴۳۰]

دهغه وخت څلور روپۍ یې صدقه کړې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې په قرانکریم کې دستې ذکروکړ که کمکی عمل ؤ هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره.

حضرت ابوبکرصدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څلویښت زره روپۍ لس زره په شپه کې لس په ورځ کې ،لس زره پټې لس زره په ښکاره صدقه کړې [مکاشفة القلوب ص: ۲۳ باب الفضلة] خدای پاک پدغه آیت کې دده مدحه او ستاینه هم وکړه چې که به یې غټ کاروکړ هم چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره ؤ مقبول و ،که به چاکمکی عمل وکړ هم دخپل وس سره موافق دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره ؤ مقبول ؤ؛ نوواجب تعالی جَلَّجَلَالُهُ دخپلې رضا اظهاردوی ته کړی و.

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوی ته دجنت زېرې ورکړې څکه چې ددین درې سره شعبې په دوی کې موجودې وې : علم ؤ،ددین په هره مسئله باندې دوی ځان پوه کاوه،حتی وعظ اونصیحت به وشو،رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به احکام بیان کړل بیا به چې بعضې

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحابه کرام پرې پوه نه شونوهغه بل صحابي ته به ورنږدې شو چې رسول الله ﷺ څه وویل ،دهغه نه به يې پوښتنه کوله اوځان به يې پرې پوه کاوه.اوبيابه يې سمدستي عمل ورسره ملګرى کاوه ،که به څه ناخه له دوى نه نقصان پيښ شو دستي به رسول الله ﷺ ته راتلل اوتوبه به يې وايستله،معذرت به يې وغوښت چې له مانه يوداسې ناروا کار شوى ،اګرکه هغه به ګناه صغيره وه هم؛خودومره دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ډار ورسره ملګرى و.مخلصين ؤ دستي به يې ځان پيش کړچې هرحد په مابانديې جاري کېږي جاري يې کړئ خوچې اخرت ته پاته نشي

اخلاص ،عمل اوعلم ټول په دوى کې موجود و ،قران اوحديث ددوى له صفاتونه ډک دي

نوحضرت مجدد صاحب ﷫ وايي چې شريعت ددنيااواخيرت ضامن دى ؛خوشريعت دغه درې سره جزه غواړي :علم،عمل اواخلاص

په قرانکريم کې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ مونږ ته دعلم حکم کوي ﴿ فَسْـَٔلُوٓا۟ أَهْلَ ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾ (سورة النحل) بيا دعلم مقام ذکر کوي : ﴿ يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ وَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ دَرَجَـٰتٍ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴾ (سورة المجادلة)

خداى پاک مسلمانانو ته لوړې درجې ورکړې اوعلماء کرامو ته يې خصوصا بيا ډېرې لوړې درجې ورکړې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنهُ فرمايي : چې دعلماء کرامو په نورو خلکو باندې سل درجې جګې دي ،په جنت کې دیوې درجې تربلې درجې پورې دومره فاصله ده لکه له زمکې نه تراسمانه پورې هم يې حکم ورته کړې چې علم زده کړئ اوهم يې مدحه کړې ده چې دعلماء کرامو بیا زمابه نزد باندې په اخرت کې دومره لوړمقام ده اودومره لوړ مقام ورکوم.

له علم نه وروسته الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ له مونږ نه عمل غواړي:

﴿ وَأَقِيمُوا الصَّلَوٰةَ ﴾ لمونځ وکړئ ﴿ وَءَاتُوا الزَّكَوٰةَ ﴾ زکات ورکړئ ﴿ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ ﴾ (سورة البقره)په تاسو باندې ماروژه فرض کړې ده ، ﴿ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ﴾ (سورة ال عمران)په تاسو مې دبیت الله شریف حج فرض کړی ده.

په دغو ټولو کې دعمل غوښتنه ده ،علم هم راباندې لازم ده اودعمل غوښتنه هم ده، په هرحکم کې خدای پاک زمونږ نه داغوښتنه کړي.

اوبیا دافرمايي چې ﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ ﴾ (سورة البينه) دانسانان نه دي مامور مګر په دې چې عبادت به کوي، خاص دخدای پاک درضا لپاره، درې سره په قران کريم کې ذکر دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ددریو سره ثمره خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ذکر کوي: ﴿ وَنُودُوٓاْ أَن تِلۡكُمُ ٱلۡجَنَّةُ أُورِثۡتُمُوهَا بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٤٣﴾ ﴾ [سورة الاعراف]

ژباړه: او آواز به وکړ شي دغو (جنتیانو) ته داسې چې دغه جنت په میراث (وړیا) در کړی شوی دی تاسې ته هغه په سبب دهغه چې وی؛ تاسې چې کول به مو (له حسناتو په دنیا کې).

یعنې نن چې دجنت دغونعمتو ته ورسیدی دادهغه عمل په سبب چې هغه تاسې په دنیاکې سترې پکې تیرې کړې وې، تکلیفونه موتیرکړي ؤ، دهغولوږو تندو دهغو سړو، دهغو مسکنتو ثمره وه چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وایې چې نن ماتاسې ته په جنت کې دامقام درکړی.

خودا یادساتئ چې که څومره علم وي چې اخلاص نه وي پکې هرڅومره علمونه وي چې اخلاص نه وي پکې، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په نیزباندې دیوې زرې په اندازه قدر نلري، چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا نوې، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وایې:

قَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: ﴿ أَنَا أَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ، مَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ فِيهِ مَعِي غَيْرِي، تَرَكْتُهُ وَشِرْكَهُ ﴾

[صحيح المسلم كتاب الزهد باب تحريم الرياء ج ۲ ص: ۴۱۱ رقم الحديث ۲۹۸۵]

ژباړه: له ماسره چې څوک په عبادت کې شرک کوي دبل څه شي نیت پکې کوي چې فلانکی ماته ښه سړی ووایې یامې صفت وکړي زه دداسې عمل نه بې پروا یم دداسې عمل ثواب زه نه ورکوم په

(c) ketabton.com: The Digital Library

قيامت کې به حکم ورته وشي چې دچالپاره دې عبادت کړی ورشه دهغه نه يې ثواب وغواړه.

په هرنيک عمل کې چې اخلاص نه وي که هغه جهاد ده، که علم ده، که روژه ده، که لمونځ ده ،که زکات ده اوکه حج ده او که نور نيک اعمال دي دخدای پاک په نزد دقبول وړ ندي اوچې اخلاص موجود شو بيا دغه انسان دغه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ طرف ته نهايت زياته توجه پيداکيږي، بيا ددغه انسان ديته نه سوچ کيږي چې اودريږي څوک دې زما صفت وکړي، ياخلک زما غيبت ونکړي ، خلک دې زما احترام وکړي ددغو شيانو فکر بيانه ورسره پيداکيږي.

څکه ددوی عمل دخدای درضا لپاره وي :نو که خلک يې صفت کړی اوکه غيبت کړی چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په نزد باندې دده عمل مقبول وي نودخلکوصفت څه ګټه ورته کړي اودخلکو غيبت څه تاوان ورکوي

ددغې وجې نه چې دمخکنيو اسلافو علماوو مشائخ کرامو تاريخ چې سړی وګوري ،هر عالم ،هرپير،هربزرګ دهغه وخت چې شهرت به يې ډيرشو نوبيا به يې قصدا يوداسې عمل وکړ چې هغه شهرت مې ختم شي ،داسې نه چې زه دنفس په جال کې واقع نه شم اوبيا له سختيو او کړاؤنو سره مخ شم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت حافظ شیرازي د خپل شهرت ختمولو له پاره څه وکړل؟

حضرت حافظ شیرازي رَحِمَهُ اللّٰهُ دخپل وخت دعلماء اواولیاء الله ؤ په سلسله کې راځي، خو چې کله یې شهرت ډېرشو، نودخپل شهرت دختمولو له پاره یې داکار پیل کړ چې روزانه به له بازار نه کورته راتلو دشرابو بوتل به یې ورسره راواخیست اوپه هغه ځای کې رنډۍ خاني ډېرې وې لکه اوس هم په ایران کې ډېرې دي ، نوبوه رنډۍ به یې له ځان سره راروانه کړه خپل ځای ته به یې راوسته.

خلکو چې دده داعمل ولیده ټولو دده سره بایکاټ او پرېکول وکړل چې داخو مونږ بزرګ اونیک سړی باله داخوشرابي اوزاني ده ؛ نوددغه سره تعلق او راشه درشه په کارنده ،نوله داسې خلکونه دعاغوښتل اوآدب څه ګټه لري.

تردې پورې چې حافظ شیرازي رَحِمَهُ اللّٰهُ وفات شو،دوفات نه بعد علماء په دې کې مختلف شول چې دده جنازه وکړواوکنه ؟

بعضې علماوو کرامو ووېل چې ده ددین دبرزیاته بې ادبي کړې ده،خکه عالم ؤ دعالم اوبزرګ په نامه یې وخت تیرکړی ؤ دومره یې دیني یې کوله چې شراب یې څښل ،زنا یې کوله دعلم رنګه یې بدنه کړې وه ،ددین رنګ یې بد کړی ؤ ؛نودجنازې قابل نه دی چې جنازه یې وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبعضي خلکو به ویل چې ګنهګار ده ،دګناه په سبب خودجنازې نه منعه نشته،جنازه به پرې اوکړو . اخیرفیصله په دې وشوه چې دده له خادم نه به پوښتنه وکړو چې دده څه عمل و؟

له خادم نه یې پوښتنه وکړه چې داحافظ شیرازي دادومره وخت چې موږدی وینو چې کله به دی کورته راته نودشرابو بوتل به یې په لاس کې ؤ اوبلې خواته به یې پردې ښځه هم له ځانه سره روانه کړې وه نوداراته ووایه چې دده څه عمل ؤ؟

نوهغه خادم ورته وویل چې داسمه ده چې هره ورځ به ده یوبوتل شراب اویوه ښځه له ځانه سره راوستله ؛خو بوتل به یې په کورکې یوه زاړه کډې ته ورتویولو کله چې علماء دخادم دخبرې دثبوت له پاره ورغلل چې داخادم رښتیا وایې او که دروغ ،نو علماء کرامو دغه کډې او یا کوهی پخپلو سترګو ولیده چې دشرابو له وجې غوړ پړ شوی ؤ داشک او شبه خو دعلماء کرامو له منځه ولاړه .

بیا یې ورته وویل چې دازانیه ښځه یې چې دځان سره روا ستله ددغې سره یې څه معامله کوله؟

نوده ورته وویل چې روزانه به چې ده ښځه راوستله دده دخانقاه په شاه کې کوټه وه غُسل خانه هرڅهٔ دضرورت شیان پکې موجود ؤ دغې ښځې ته به یې وویل چې دتاخو پدغه بدعملي کې مطلوب داده چې روپۍ پیداکړې دغه روپۍ زه درکوم خوغسل وکړه ټن شپه دخدای پاک عبادت وکړه. او خدای پاک ته په اخلاص توبه وباسه .

علماء کرام حیران شول چې زمونږ په دې نیک بنده باندې څومره بدګماني وه اودده څه حال ده ،بیایې ورته وویل چې ده په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخروخت کې څه وصیت کړی او یالیکلی ده ؟ خادم ورته وویل چې ده دخپل ژوند دپای په شیبو کې یوشعر لیکلی او له دې نه وروسته یې ددې فاني دنیا څخه دتل له پاره سترګې پټې او خپل لایزال خالق ته یې خپله روح وسپارله. دوی ورغلل کاغذیې راواخیست، په شعر کې ده مبارک دا الفاظ لیکلي دي:

قدم دریغ ازجنازه حافظ مدار

اگرچه غرق به گناه هست میرود به بهشت

قدم دریغ مدار از جنازه حافظ

کرگرچه غرق گناه است میرود به بهشت

[دیوان حافظ محشي کلدن ص: ۱۳۸، دوفات واقعه هم په ص ۱۳۸ کې ده]

قدم دحضرت حافظ له جنازې څخه مه منعه کوئ؛ که څه هم دی ګنهکاردی خوبیاهم (ان شاء الله) جنت ته داخلیږي.

حضرت حافظ شیرازي رَحِمَهُ اللَّهُ په دې پوهیده چې زما په جنازه کې به ددوی اختلاف راځي ځکه چې نیکوخلکو ته درتکدن په وخت کې دجنت زیری کیږي.

لکه په دې آیت کریمه کې راځي ﴿ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴾ (سورة حم السجده)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : را نازلیږي به پر دوی پرښتي (عند النزع والبعث یا في القبر چې داسې به وایي) مه ویریږئ او مه خپه کیږئ او خوشاله اوسئ تاسي په هغه جنت کې چې له تاسې سره یې وعده کړی شوې وه (په ژبه دانبیاؤ الله سره).

نوحافظ صاحب لیکي چې زما له جنازې څخه مخ مه اړوئ که څه هم زه ګنهګاریم خو (ان شاء الله) جنت ته روان یم ، ځکه چې دده هرکار دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره ؤ ، مخلص ؤ چې داسې نه چې داشهرت ماخطا کړي ، زیاتره وخت دډیرو خلکو نفسونه په دې خبره باندې ډیر لوړیږي او خوشاله کیږي ، چې خلک ورته تیټ اوجګ کیږي خلک یې عزت اواحترام کوي پدغه سبب دده نفس لوی شي ، بیایې نتیجه داشي چې نوموړی کس له تباهي سره مخامخ شي او بیا یې په ډول ، ډول ناخوالو سر شي.

په یو جائز عمل ترسره کولو هم دیوسړي شهرت له منځه تللی شي

یولوی ولي دخپل ځای نه دبخارا په طرف را روان شو اوخپل مریدان یې هم ورسره ملګري و ، اوپه اوښ باندې سپور ده نو دبخارا خلک استقبالي (مخې) ته ورته راووتل ، ده چې داخلک ولیدل نووې ویل چې نفس مې خراب نه شي ، بې لارې نشي نودروژې میاشت وه ډوډی یې راواخیسته ، په خوراک یې شروع وکړه اوپه اوښ سپورشو ، خلکو چې دی ولید چې دروژې په میاشت کې روژه خوري ، نوسمدستي یې مخونه تر وګرځول او بدګوماني یې پرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه او وې ویل چې دومره لوی بزرګ ده مونږه یې استقبالي ته راغلي یو اودی خوروژه خوري؟

ده داخپلو ملګروته مخ وګرځاوه چې وګوري ددین په مسئله مې عمل وکړ ،مسافر ته دروژې خوراک روا ده خوخلکو دومره کرکه وکړه داروژه خوړل دته جائز ؤ ځکه مسافرته خو روژه خوړل رخصت اوروا دي ،ده داکار قصدا وکړ مقصد داچې دالله تعالی په دوستانو او نازولیو کسانو باندې بدګوماني کول ښه ندی کېدای شي ځینې بزرګان بعضې جائز کارونه دنفس دانکسار او ذلالت له پاره کوي که څه هم هغه روا کار به ځینو بې علمه خلکو ته دګناه کار معلومېږي۔

دکستیم خلیفه صاحب هم شهرت او ځان ښوونه نه خوښوله

زمونږ په مشائخ کرامو کې حضرت شیخ المشائخ الحاج مولوي عنایت الله رَحِمَهُ اللَّهُ چې دکستیم په خلیفه صاحب مشهور ؤ ،چې څوکاله مسلسل حج تللی او کله به چې له حج څخه واپس راته کور ته به یې حال نه ورکاوه ، تردې پورې چې کورته به ورننوت ،ددې له پاره چې خلک ورباندې خبرنشي۔

یوکال یې خپل زوم ورسره تللی ؤ ، نودراتګ په وخت کې په کوم ځای کې کوزشول ،کورته یې تلیفون راوکړځه طالبان اومولويصاحبان اوعام خلک یې استقبال ته ورغلل خودکستیم خلیفه صاحب مبارک دومره خپه شو چې داخلک چاراخبرکړل په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي باندې خوموږ غرقیږو چې داخلک زمونږ استقبال ته راځي دومره احترام اوعزتونه موکوي.

ډیری علماء د نفس دذلیل کولو په خاطر شروع کړی مقصدهم پریږدي

یوه خلیفه صاحب ماته دیوه عالم قصه کوله وایي: یوعالم چې زموږ له طریقې سره یې تړاؤ درلودلو تقریر کولو چې کله یې تقریر نیمایي ته ورسیده او په جوش راغی نوسمدستي یې یو ناڅاپه خپلې خبرې پای ته ورسولې او ددې جملې (واخردعوانا ان الحمد لله رب العالمین) اویاد (وماعلیناالا البلاغ المبین) له ویلو پرته ځای په ځای کیناستلو. وایي وروسته ماپوښتنه ورڅخه وکړه چې څه درباندې وشول نومړي عالم په ځواب کې ورته وویل: کله چې تقریرشروع شو دادتقریر خبرې ښې په جوش راغلې اوخلک هم ښه متوجې شول نود تقریر په سلسله کې مې نفس غټ شو چې زماتقریر په خلکو باندې څومره ښه اثروکړنوماوویل چې دانفس په دې ځای کې ذلیله کړم نوددې وجې څخه کیناستم.

نو داقصه یې کوله چې هغه مولوی صاحب په ځان یوه شو چې نفس مې خراب شو نفس مې غټ شو نوسمدستي کیناست چې هغه خلکو ته یې نفس شرمنده وګرځاوه. او دا کار یې دطریقت دتعلق په برکت بس کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامام مجدد الف ثاني رحمه الله څخه رانهولې ترحضرت ابوبکر الصدیق رضي الله عنه پورې بلکې ترننه وخته پورې دطريقت ټول مقصداخلاص دی چې څومره مشايخ کرام دي څومره چې اخلاص کوي دومره يې مقام اومرتبه لوړېږي چې يوواري کاردخدای جل جلاله له پاره شو بيايې خدای تعالی په خبره کې هم اثرپيداکوي په عمل کې هم اثرپيداکوي بلکې په هرڅه کې يې الله تعالی اثرپيداکوي۔

شریعت محمدي ددنیااواخیرت ضامن دی خودادرې سره اسباب غواړي علم عمل اخلاص بې علمي هم دتباهي سبب ده امام مالک رحمه الله وايي: مَنْ تَصَوَّفَ وَلَمْ يَتَفَقَّه فَقَدْ تَزَنْدَقَ ۔ ترجمه څوک چې تصوف بې له علم څخه لاسته راوړي نوکيدی شي بياکله کفرته هم پکې ورسيږي څکه دروا اوناروافرق نه پکې کوي

دپنجاب ديو پير واقعه

چاقصه راته کوله چې دپنجاب لوري ته يوپير ؤ سپی به يې ګرځولو اوډېره يې هم خرېلې وه چې کله يې سپی مړشو نوهغه مريدانويې په سپي جنازه وکړه اوبيا يې په سپي باندې قبرهم جوړکړ اوس يې زيارت ته ورځي نوددې جملې دامام مالک رحمه الله مصداق وګرځېده.لکه هغه پښتانه هم چې وايي چې څوک بې علمه شيخي کوي هغه کفرېږي بس دی امام مالک رحمه الله وايي که څوک خان بزرګ بزرګ کوي اوعلم نه وي ورسره کيدای شي چې کفرته ووزي اوکه څوک بياعلم کوي اوعمل نه وي ورسره اخلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوتصوف نه وي ورسره نوامام مالک رَحِمَهُ اللهُ وايي: ﴿ وَيَقُوْلُ الإِمَامُ مَالِكٌ : مَنْ تَصَوَّفَ وَلَمْ يَتَفَقَّه فَقَدْ تَزَنْدَقَ ، وَمَنْ وَلَمْ يَتَصَوَّفْ فَقَدْ تَفَسَّقَ ، وَمَنْ جَمَعَ بَيْنَهُمَا فَقَدْ تَحَقَّقَ ﴾ [حقايق عن التصوف الباب الخامس ص ۳۸۴ / بحواله شرح عين العلم وزين الحلم لامام ملاعلى القاري ج: ۱/ ص:۳۳]

څوک چې علم کوي اوتصوف نه وي ورسره داسړی فاسق ګرځي عالم نه ورته ويل کيږي ﴿ وَمَنْ جَمَعَ بَيْنَهُمَا فَقَدْ تَحَقَّقَ ﴾ څوک چې دادواړه سره يوځاى کړي چې هم علم وي اوهم تصوف وي دتصوف مطلب داده چې عمل يې په اخلاص وي هرڅه يې دخداى تعالى له پاره وي نو بيادغه انسان کمال ته هم رسيږي اوکامل ګرځي .

نوموږ به ځان هم خبروو ددين په احکامو باندې اودعمل به پوره کوشش کوو چې په ځان يې عملي کړو اوبه عمل کې به نيت دخداى جَلَّجَلَالُهُ درضاوي داسې نه چې فلانکى ماته عزت راکړي شکرانې راکړي مېلمستياوي راته وکړي قدراواحترام مې وکړي خبره مې ومني ددغوشيانونيت به نه کوي ډېرمشائخ کرام داسې وي چې خلک ورته جګ اوټيټ کيږي ياپې لاسونه ورښکلوي اويازدحام رش ورباندې جوړوي په دوی مبارکانو باندې ډېربوج اوسبب دې تکليف ورته ګرځي په کنځاوو باندې دومره نه خفه کيږي لکه په دغونوموړوخبروباندې چې مخکې مو درته ليکلې دي ځکه په نوموړيو خبرو باندې نفس ډېرغټيږي اودابيادتباهي سبب ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نفس د صاحب ، صاحب تورې په ویلو ډېر غتېږي

یوه ولي ډېر سپیره خوراکونه کول او ډېره کمه ډوډۍ یې خوړه چې یو وخت خپل نفس ته متوجې شو نو خپل نفس یې د یوه غټ غوایي په څېر ولیدلو بیا خپل نفس ته وایي چې ما خو ته ساتلی هم نه یې داته په څه شي باندې غټ شوې ؟ (خدای جَلَّجَلَالُهُ خپلو دوستانو ته حال وربنیي) هغه ورته وایي چې زه په خوراک باندې نه مزې کیږم زه په ښومیوو باندې نه غټیږم نو دی بیا ورته وایي چې ته په څه شي مزې کېږې ؟هغه ورته وایي چې زه په دې مزې کېږم چې دا صاحب صاحب راته ویل کېږي په دغه باندې زه ښه مزې کېږم.

تاسې لیدلي ؟ چې یو سړی قدرت ته ورسیږي نو سمدستي مزې شي طبیعت یې بدل شي ځکه هغه ته صاحب صاحب ویل ډېر شي نو دغه ولي بیا قصداً داسې عملونه شروع کړل لکه مخکې مو چې اشاره ورته وکړه نو د خلکو توجه ورځخه بدله شوه یعنې هغه صاحب صاحب ویل ورک شول بیا چې خپل نفس ته متوجې شو نو خپل نفس یې دیوه ډنګر تازي په شکل ولید او په دغه وخت کې یې خوراکونه هم ښه ډېر کړي وو نو بیا دی ورته وایي چې دا ولې داسې ډنګر شوی یې ؟ اوسره له دې چې وس خودې ښه ساتم هم ښه خوراکونه اومړوې درکوم نو دا نفس ورته وایي چې ځوک خپل دښمن ته حال وایي د هغه به داسې حال وي لکه دې ما ته خو زما دښمن یې.

نبي کریم صَلَّىٰ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته الله جَلَّجَلَالُهُ وایي (عادی نفسك فانه قام بعداوتی) د خپل نفس دښمني کوه ځکه دا زما په دښمني باندې ولاړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی نفس په اصل ذات کې سرکشه اماره بسوء دی ﴿ وَمَآ أُبَرِّئُ نَفْسِيٓۚ إِنَّ ٱلنَّفْسَ لَأَمَّارَةُۢ بِٱلسُّوٓءِ ﴾ [سورة یوسف]

ژباړه : او زه نه پاکوم نفس خپل (په دی شان چې نه کوي میل بدي ته څکه چې) ببشکه نفس خامخا ډیر امر کوونکي دی (هر وخت) په بدي سره .

نوچې ترڅودانفس اصلاح نشي دالله تعالی په ذکر مطمئن نشي نفس راضیه نشي نفس مرضیه نشي نفس تقریباً اوه مقامات لري چې مخکې ذکر شوي دي چې دا د سرکشي له مرتبې څخه وته وزي نویوانسان ډیر ولوبو،لویوکندوته غورځوي تاسې ته ګوری ډیرداسې علماء شته چې په علم دنه عمل کولو له وجې څخه غروراوتکبر ورڅخه کیږي .

چې په کتاب یې لیږ اوډیرسرهم خلاصیږي نوهغه ته دخلکو لیږوریام شي نودی په غوره کې شي اونفس یې غټ شي نویه خپل علم دنه عمل کولو له وجې ګمراه شي ولې ځان ډیرغټ ورته ښکاره شي نو په خپل علم باندې دعمل نه کول یې دده اوخدای جَلَّ جَلَالُهُ ترمنځ پرده شي .

د علم اصلي حقیقت دامام غزالي (قدس الله سره) په رایه په تصوف کې ده

حضرت امام غزالي رحمه الله دومره لوی عالم ؤ چې که دده دعمر په شپو دده تصنیف تقسیم کړشي نوهرې شپې ته به یې یوتصنیف یو، یو کتاب ورسیږي ،په هرفن کې دده تصنیفات شته دي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۵۰) ه کې پیدااوېه (۵۰۰) ه کې وفات شوی دی ټول عمر یې (۵۰) کاله دی، هغه وایي چې له ماسره یووخت یوفکر اوسوچ پیداشو چې هریوشی حقیقت لري هغه داسې حقیقت چې په هغه کې بیاتغیرنراځي داعلم هم یوحقیقت دی نودغه اصلي حقیقت به څرنگه وي نوماچې دکتابونومطالعه وکړه نودالاسته راوړنه مې وکړه چې علم یقین ته ویل کېږي هغه یقین به په دومره اندازه مضبوط وي یعنې دایومنل شوی حقیقت دی چې علم یقیني شی دی دمثال په توگه چې دایوه ستن ده که دایوڅوک په هواوالوزوي دومره خوارق ماته ښکاره کړي اووایي چې داسړی ولاړ ده زمایه هغه یقین کې بایدتردد اوشک رانشي اصلي علم دغه مقام ته ویل کېږي

وایي ماخپل علم ته وکتل داسې مقام ته نه ؤ رسیدلی ځکه ډېر علماء داسې وي چې په یوه خبره ښه کلک وي خو چې بیابل دلیل یوبل څوک ورته وړاندې کړي بیادغه نوموړی عالم له خپلې خبرې څخه اوښتی وي شک اوتردد ورته پکې پیداشي نوکتابونه مې پسې کتل چې دعلم حقیقت به زه چېرته پیداکړم دعلم انواعوته پسې ولاړم په علم الصرف کې مې پیدانکړ په علم النحوکې مې پیدانکړ په علم المعانی کې مې پیدانکړ بې شمېره علوم مې پسې وکتل په اخیرکې مې دتصوفویوڅه کتابونه وکتل نوومې ویل چې ددغوخلکو سره تعلق پیداکړه که خدای عَزَّجَلَالُهُ ددغوخلکو په واسطه په تاکې څه حقیقت پیداکړي نفس ماته داسوچ راواچاوه چې ته خو ډېرښه عالم یې اوډېرزیات تصنیفات لرې اوخلک دې ډېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

عزت اوقدرکوي نوکه ته اوس دیوچامریدشوې اوملنګي دې غوره کړه هغه احترام اوعزت اوهغه دعلم دبدبه به دې ټوله په ا وبولاهو شي نودی وایې چې زمااودنفس ترمنځ شپاړ میاشتې دمقابلې لړۍ جاري وه نونفس نه خوشحاله کېده یعنې مریدي ته یې نه پرېښودلم چې زه مرید شم هغه به راته ویل چې هغه احترامات اوعزتونه به ټول درڅخه پاتې شي کله به شیطان داسې فکرونه اوسوچونه راواچول چې علمي خدمتونه به ټول درڅخه پاتې شي خوله یوې لوبې او مسلسلې مقابلې وروسته ماته یودبې هوشي حالت پیښ شو اوداحالت ماته له دېروسوچونواوفکرونوڅخه پیداشوی ؤحتی زه به وغورځېدم طبیبانوته یې بوتلم هیڅامې علاج او درملنه نشوای کولای حکیمانوبه داویل چې داروحاني مرض دی وایې چې له شپاړومیاشتووروسته خدای جَلَّ جَلَالُهُ ماته الهام وکړ اوروان شوم دشام په لوري باندې دمشق ته ولاړم هلته مې دیوچانه بیعت وکړ اوبیا مې ددمشق په جومات کې اعتکاف شروع کړ

په هغه اعتکاف کې ماته یوڅه اسرارپیداشول وروسته دحج موقع رانږدې شوه نوومې ویل چې راځه دحضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ د استوګنې له ځای نه روان شه د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داوسېدلو ځای یعنې حرمینوشریفینو ته هلته چې کله راغلم بیاچې په دې ځای کې ماته څومره اسرارپیداشول اودعلم حقیقت چې په دې مقام کې ماته معلوم شو نودی وایې چې زه یې له بیانولوڅخه عاجزیم چې په ژبه یې درته بیان کړم خوېوازې دومره به ووایم چې که فرض یې کړه ددنیا ټول هوښیاران اوپوهان رایوځای شي اووایې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ دغواولیاوو نه پرته په نوروخلکو کې ښه اخلاق پیداکړو نوددنیاټول پوهان اوهوښیاران به په دې خبره کې غلط او دانظر به بې ځایه وي. ځکه یوانسان چې ولي کیږي نودی به د نبي کریم ﷺ په اخلاقو باندې ملبوس وي بیابه ولایت ته رسیږي چې دهغه دسنتوتابعداري به کوي اودسرداردوکونین داخلاقوصفت خوالله تعالی په قرآنکریم کې کړی دی ﴿ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴾

[سورة ن]

ژباړه: ته ددېرولویو ،لویواخلاقوخاوندیې نودولي سینې ته دنبي کریم ﷺ دسینې څخه فیوضات حاصلیږي په هغه کې دهغه مبارک اخلاق پیداکیږي نود نبي کریم ﷺ تراخلاقو ښه اخلاق په ټوله نړۍ کې دهیچاهم ښه ندي تیرشوي

نوامام غزالي صاحب وایي چې دغه لاره ده که سړی په اخلاص خپله کړي بیابه هغه اسرارورته پیداکیږي چې په دنیاکې په مدرسوکې نه زده کیږي هغه په ظاهري درس اوتدریس کې نه پیداکیږي علم اوعمل چې اخلاص نوي ورسره ملګری شوی هیڅ ګټه نه لري خواخلاص چې پیداکیږي نوبه دې لاره کې پیداکیږي

[احیاء علوم الدین ج:۵ / ص:۱۳/ ۱۴/ خاتمة فی الاشارةالی ترجمة المصنف رضی الله عنه وسبب رجوعه الی طریقة الصوفیة رضی الله عنه]

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۲) مجلس

دتقوا او اصلاح شرطونه او اسباب

د تقوا اقسام:

تقوا په درې قسمه ده (۱) دعوامو تقوا (۲) دخواصو تقوا (۳) داخص الخواصو تقوا.

دعوامو تقوا داده چې صرف کلمه شریفه ووایې او د شرک او کفر څخه ځان وساتي په عامه معنا هغه ته متقي ویل کیږي.

دخواصو تقوا داده چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اوامر په ځای کړي اودنواهیونه ځان وساتي.

داخص الخواصو تقوا داده چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اوامر په ځای کړي اوله نواهیوڅخه یې ځان وساتي، خپل سر اوخپل روح دهغه شیانو نه وساتي چې دخدای پاک له معرفت، دخداوند متعال له ذکر نه انسان مشغوله وي

اوس داخوا دتقوا مراحلې وي نوتقوابه په انسان کې څرنګه پیدا کیږي، هرانسان داغواړي چې زه دې دداسې رتبې چېښتن وای چې خداوند متعال له مانه راضي وای، دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دیدار ماته په نصیب شوی وای. جنت ماته په نصیب شوی وای. داخو الحمدلله دهرمسلمان امید ده، هرمسلمان داعقیده او ارزو لري چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاشکې ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ داسې مقام اوسلسله راکړې وای
چې زه بنه ملا شوی وای، زه بنه صوفي وای، اوزه بنه بزرګ وای.
خودا تقوا چې پيداکيږي ددغه لپاره کتابونو لارې بيان کړې دي
چې سړی به په هغولارو پسې کوشش کوي؛نوامید شته چې
خداوندمتعال انسان تریوه مقام پورې ورسوي ځکه دخدای پاک
جَلَّ جَلَالُهُ وعده ده ﴿ وَٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ فِينَا لَنَهۡدِيَنَّهُمۡ سُبُلَنَاۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَمَعَ
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ۝ ﴾ [سورة العنكبوت آيت ۶۹]

ژباړه: هغه کسان چې کوښښ کوي تل په (دين د) موږ کې
خامخا وبه ښيو هرومرو (خامخا) دوی ته لارې خپلې (چې موږ ته
برې راخي). او بيشکه الله تعالى خامخا له نيکو کارانو سره دی (
په مرسته (مدد) کې).

يعنې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايې چې ځوک زما په لار کې کوشش
وکړي ؛زما رضا غواړي، زما معرفت غواړي، داسې معرفت
غواړي چې هغه دنيکو خلکو ده ؛نو زه دهغو ملګری يم ؛زه به لارې
وروښيم چې په هغو لارو دی ماته را رسيږي،اوخداوندمتعال
دمحسنينو چې مراد ورنه مخلصين دي اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ
دمخلصينو ملګری ده.

ځومره چې سړی پدغه طلب کې مخلص شي چې د خدای پاک
رضا غواړم دغومره دخداوندمتعال رحمت په هغه باندې زيات
رانازليږي ،دهدايت لارې ورته خلاصيږي، بيا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ
هغه ورته ښيي چې هغه دده له وس اوتوان نه وتلې خيره وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې وجې نه په حدیث شریف کې راځي:

﴿عن انس قال قال: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ من عمل بما علم ورّثه الله علم مالم يعلم﴾ [رواه ابونعيم فى الحليه، التفسير المظهرى ج ۵/ص ۱۱) و احياء العلوم ج:۱/ص: ۱۵۱/کتاب العلم]

له حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: څوک چې په خپل علم باندې عمل وکړي ،داخو اختیاري شی دی په خپله خوښه یې زده کړه اوعمل یې پرې وکړ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به داسې علم ور زده کړي چې له دینه مخکې دهغه نه ؤ په برخه شوی، دده بې اختیاره شی ،دده بې کسبه شی به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته ورکړي، چې علم مکاشفه ورته ویل کیږي ،الهامات ورته ویل کیږي؛نوهغه کار چې دانسان په وس کې دی هغه وکړي ،مجاهده اوکوشش وکړي زده یې کړي اوبیا یې په ځان عملي کړي؛نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مبارکه خوله باندې وعده ورکوي چې هغه شیان به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وروبښي چې هغه دده په وس او توان کې نه ؤ (وراثة) چې هغوته میراثي شیان ویل کیږي چې انسان ته بې کسبه پیداشي،پلار مړ،وروړمړ، قریب مړ دهغه دنیا سرې ته پاتې شوه ،نه دده لاسونه وړباندې تیاکې ،نه پښې پرې سترې بلکې هیڅ نه وو شوي، له ښه اوبده پرته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ده ته په میراث ورپریښوده.

نودد غه هم دامعنا ده چې علم مکاشفه ،علم فراست اوالهامات چې پیداکیږي داپه هغه علم چې دتاپه اختیارکې ده هغه عملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي،په هغه عمل وکړې چې ستاپه اختیارکې دي؛نوبیا به دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له خوا تاته موروثي او بې اختیاره علم او هغه پټ رازونه درپه برخه شي چې ستا له وسه دباندې (بهر) او ستا په اختیارکې هم نه وي.

داکشفیات یوموروثي علم ده، چې علم لدني ورته ویل کیږي او دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه ورکول کیږي ؛خوکتابونولیکلي دي چې کشفیات څومقامه لري چې دچادزړه حال سړي ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ معلوموي،دقبرونوحال خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سړي ته معلوموي ،حتی دعبادت حال خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سړي ته معلوموي چې داعبادت اوس قبول ده اوکه نه ؟

یو ولي یووخت کې په ډېرښه حضور،په ډېرښه اخلاص باندې لمونځ وکړ بیا چې خپل لمانځه ته متوجې شو چې خپل لمونځ یې ولید چې په سترګوړوندۍ نودی خپل پیرته ورغی چې ماخپل لمونځ ډېر په عاجزي سرته ورسولو بیا مې هم ړوند ولیدلو.

هغه ورته وویل چې په لمانځه کې خوبه دې سترګې پټې نه وي نیولې ؟ ده ورته وویل چې هو! سترګې خومې پټې نیولې وې.

هغه مې هم په دې نیت پټې نیولې وې چې حضور مې ښه برابر شي. ده ورته وویل چې دشریعت خلاف کاردې کړی ،په شریعت کې په لمانځه کې دسترګوپټول مکروه دي.

نو دامیراثي اولدني علم ګورئ، هلته لمونځ ورته معلوم شواوهلته یې نقصان ورته معلوم شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوهغه کوم شی چې دسړي په اختيارکې ده چې ظاهري علم ده،چې په دغه ظاهري علم عمل وکړي بيا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ داسې ميراثي علم وربه برخه کوي چې هغه دده په اختيارکې نه دي ،بيا په خپلو نقصاناتو هم پوهيږي.

اولياوو ته خدای پاک په حرام خوراک خبرورکوي

په کويټه کې زمونږ استاد شيخ الحديث چې دخواجه خان محمد صاحب خليفه ده ،مونږته يې قصه کوله چې په پنجاب کې يوپيرؤ دهرنيک سړی ؤ،دطالبي دوخت خبره يې راته کوله) ددغه پير صاحب يوپوليس مريد ؤ هغه ځوواري ډډوډۍ دعوت ورته وکړخوهغه به نه ورسره تلو، اخير هغه مزدوري وکړه دمزدوري په پيسو يې هرڅه تيارکړل بيايې ورته وويل چې دپوليسي دتنخوا روپۍ نه دي، درشوت روپۍ نه دي بلکې په خپل لاس مې ګټلې مزدوري مې وکړه په هغه مې هرڅه اخيستي اوبيا مې تاته ډوډۍ کړې. نودغه مرشد يې چې دشپې ورسره ميلمه شو ډوډۍ يې وخوړه بياچې سهارشو دغه پوليس چې دده مريد ؤ ورغی دده پوښتنه کوي نوهغه ورته وايې چې خدای پاک دې تباکړه ! لکه چې زه دې چې تباکړم.

دايه مادې څه حرام خوړلي ؤ، زما په نس کې توله شپه سېځ غېيدل. ده ورته وويل چې تول شيان مې مکمل دمزدوري په روپيو اخيستي ؤ ده ورته وويل چې نه يوڅه شی شته ؛نوولاړ دخپلې ښځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه يې پوښتنه وکړه چې پدغه خوراک کې خوبه تادزاړه کور څه شی نه وو ورګډ کړې؟ هغې له ليږ ځنډه وروسته ورته وويل چې په کورکې نوره مالګه نه وه يوازې هغه مالګه وه چې تا مخکې راوړې وه هغه مې ور واچوله ، غوړي ،وړه او دترکارۍ نوې شيان ټول په پاکو روپو ؤ خو مالګه ناپاکه ورګډه وه ،هغه ولې ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ فراست ورنصيب کړېچې په خپل نقصان پوهيده چې يو مالګه په ډوډۍ کې ناقصه شوه دهغه علم هم خداوندمتعال ورکړ چې په ماحرام خوړل شوي دي

يوه ځرما يې په اشتباه وخوړه څلوېښت شپې يې كشف بند شو

حضرت ابراهيم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ يولوی ولي الله تيرشوی ده ،دامام صاحب شاګرد ده ،ډېر کشفيات يې درلودلو يووخت داسې وربانديې راغی چې کشف يې قطعه شو، بيا يو ځای ته چې هلته به دجمعې په ورځ اوليا، جمعه کيدل هغه ځای ته ورغی دغه ځای له پخوا ده ته هم معلوم ؤ

توره تياره وه اولياء چې راروان شو چې يو ولي رانتوت وې ويل چې نن خوپه جومات کې څوک نابلده تن موجود دی ،هغه بل ورته وويل چې ابراهيم ابن ادهم ده وايې څرنګه راغلی دی ؟ وايې چې څلوېښت شپې کيږې چې خپل حال ورنه ورک شوی ولې ؟ وايې چې ديودکاندار نه يې خرماوې اخيستي هغه خرما يې چې ورتللي تله پورته شوه يوه دانه دتلې نه کوزه ولويده ،دکاندار دهغې په عوض

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې بله خرما ور واچوله ، خوده ته په گمان کې دا ورغلل چې هغه کوزه پرته خرما زما وه ، هغه یې راواخیسته او په اشتباه باندې وېې خوړله ؛نوهغه کشفیات یې بندشول . بیرته ورغی هغه دکاندارته یې روبې ورکړې چې مایوه دانه دتول نه زیاته خرما خوړلې .   [تذکرة الاولیاء فارسي ص ۱۲۲/ چاپ ایران]

اوس داچې سړی په نیکې روان شي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دومره اندازه صفایي ورته حاصلوي ددغې وجې نه حضرت رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ وایي : ﴿ اِستَفتِی قَلبَکَ دَعْ مَا یَرِیبُکَ اِلَیٰ مَا لَا یَرِیبُکَ... ﴾

[جامع الترمذي ج: ۲. ابواب صفة القیامة ص ۷۸.]

دخپل زړه نه فتوا وغواړه ! چې په کوم شي کې شک درولویده نوپرې یې ږده. خودامقام دخواصو ده چې سړی په شریعت ځان برابرکړي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې تزکیه وکړي، بیا دمسلمان زړه له گناه څخه کرکه اونفرت کوي،که نه پوهیږي اوکشف هم نلري ، خوچې هغه ناروا ځای ،ناروا خوراک کوي زړه یې بندشي شک اوتردد ورته پیداشي.

ددې ځای سره موافق بیان دتکرار نه دځان ساتنې له امله موږ له دې ځایه لرې کړ که غواړی چې دغه تفصیل لاس ته راوړی ، نو اول ټوک انوارالمجالس له (۲۵۰) نه تر(۲۶۴) مخه پورې درمطالعه کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولایت شرطونه

دولایت اولنی شرط له خپل شیخ سره محبت کول دي: چې سړی ولایت ته رسیږي نودخپل شیخ سره له محبت اوانقیاد سره سره ډېره ناسته او ولاړه،تګ اوراتګ به کوي اوچې څه حکم اوارشادیې درته کاوه،چې داسې وظیفه وکوه نوهمداسې به کوي بیابه یې مخالفت نه کوي.

دوهم شرط: ډېر ذکر کول دي

چې څومره ډېر ذکرکوي دغومره محبت پیداکیږي، دغومره دخداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ سره تعلق جوړیږي،څکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي: ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾ تاسې ما یادوئ زه به تاسې یادوم. (سورة البقرآیت: ۱۵۲)

اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یادونه رحمت ده چې په هغه انسان باندې رحمت وکړي. نوسړی چې دولایت مقام ته ،دخواصودتقوا مقام ته رسیږي، شرط یې داده چې دکامل پیر سره بیعت وکړي، اوبیا دهغه سره محبت،اخلاص، تعلق، ناسته اوولاړه،تګ اوراتګ ،دهغه حکم منل، موجود وي.

عامه طبقه خوڅه کوئ په طالبانو اوملایانوکې بنیادي نقصانات دادي چې ددغوخبرو لحاظ نه ساتي، اول خوچې څوک دچاعیب ورته په ګوته کړي ؛نوهغه یې په غرض حمل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم داچې څوک دچاعیب وینې ؛نوهغه ورته ښیې نه ،ولې ؟ چې خفه نه شي.

نومخلص ملګرى هغه ده چې په تاکې یې عیب ولید اودریه ګوته یې کړچې داکار مه کوه په دې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ درنه ناراضا کیږي.

دریم شرط:

تعلق له خپل شیخ سره اوزمونږ نقصان داده چې زمونږ دخپلو مشایخو سره تعلق کم ده، اخلاص کم ده، محبت کم ده، تګ اوراتګ موورسره کم ده، انقیاد مونشته، که دظاهري علم استاد ده که دباطني علم استاد ده.

که یوه ورځ یې خشکه راته وکړه بس نور مونږ ترې مرور یو، لکه چې داپه خپل شیخ اویااستاد باندې احسان باروي چې زه خو دتامرید یاشاګرد یم ،ته ولې خوشکې راته کوې

﴿ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللهِ»

[حقائق عن التصوف ص ۳۲۰ باب الكشف برواية الترمذي]

ژباړه: له حضرت ابوسعید خدرى رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دى وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایې : دمومن له فراست نه ځان وساتي ځکه چې هغه دالله په نظرسره ګوري

نومشائخ چې کله په تاکې څه شیان وینې نودهغه په خاطر به خوشکه درته کوي کله دځینو خلکو اصلاح په خوشکه راځي. کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځينو مريدانو اصلاح په وهلو راځي. کله دځينو مريدانو اصلاح په خفه کولوراځي چې بنديې کړي چې دبر به نراځي. کله دځينې اصلاح په دې راځي چې دبر کيني.

له بيعت نه مخکې اصلاح

يولوی عالم يوشيخ ته دبيعت په نيت باندې ورغی هغه شيخ ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ په باطني فراست معلومه کړه چې دی نهايت کبرجن ؤ دغرور اوتکبرنه ډک ؤ، نوده ورته وويل چې دبيعت شرط داده چې يوه جمعه به ددغه جومات دټولوخلکو څپلی سموې، بيا به زه وظيفه درکوم اوکه نه ،نه يې درکوم، ده وويل چې داعجيبه خبره ده زه خوغټ ملا، عالم اومدرس يم زه به دخلکو څپلی څنګه سموم ؟ده ورته وويل چې بله طريقه نشته بيرته ولاړ، ده خودتصوفو کتابونه کتلی ؤ نوفائدې يې ليدلې وې نوبيرته راغی بيايې دغه شرط ورته ووايه ،اخريې دځان سره دافيصله وکړه چې يوه جمعه تکليف تير کړه نويوه جمعه يې داڅپلی سمول شروع کړل

هغه شيخ ته خداوندمتعال په فراست باطني دامعلومه کړه چې اوس په ريا اخته شوچې خلک به وايې چې داmولوي صاحب څومره ښه سړی ده دخلکو څپلی سموي نوورته ويې ويل چې بس نورې يې مه سموه، اول يې دسمولو نه انکار کاوه اوس يې بيا پرېښودلې نه، چې نه صاحب ! داخودمسلمانانوخدمت ده. نوره واقعه مخکې ذکر شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوهغو مشائخو کرامو ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ فراست ورکړی وي دسړي اصلاح کوي ،خومونږ ته که خوشکه وکړي پدغه ورنه خفه کیږو ، که بې وخته ورته راغلو توجه یې راته ونه کړه پدغه تري مرور کیږو چې ولې یې توجه راته ونه کړه .

حضرت انوارالمشائخ دملاقات په ځای یوائې په سترې مه شي اکتفاء وکړه

دجناب حضرت انوارالمشائخ مرحوم خلیفه صاحب(مولوي فضل الدین) یونفر قیصه راته کوله چې دمیرانشاه نه زه اویو څو نور ملګري له حضرت انوارالمشائخ مرحوم خلیفه صاحب سره دحضرت امین جان آغاصاحب کورته په سفر لاړو ،هلته دمابنام په وخت کې ورسیدو،چې دکوردروازې ته ورسیدو نوحضرت امین جان آغاصاحب له کورنه راووت سترې مشې اوهرکلی یې راته ووایه، دسترې مشې نه وروسته حضرت امین جان آغاصاحب ورته وویل چې صاحب ! تاسې کینئ هلته ماته چاتلیفون کړی ده څه ضرور کار ده هتله ورځم انشاء الله په نیم ساعت کې بیرته راځم
جناب خلیفه صاحب مبارک ورته وویل چې بس دومره کافي و،دغه ملګری وایې چې مونږ ډیرپه زړه کې خفه شو(دغه طالبان او مریدان ؤ) چې هغه وایې چې زه په نیم ساعت کې بیرته راځم اوجناب خلیفه صاحب ورته وایې چې بس دوغومره کافي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،،دمیرانشاه نه موږ دومره کرایې ولګولې اودلته موصرف په ولاړې ولید.

کله چې حضرت امین جان آغاصاحب روان شو موږ بیرته را روان شو نوجناب خلیفه صاحب موږ ته مخ راوګرځاوه چې ګورئ یام کوئ ددغه دامعناده چې زه دومره غټ سړی یم زه درته راغلی یم نه په خامخا ماته ځان راخلاصوې.

هغه خپل کارکه هرڅومره ضروروې هم نوپرېږدې به یې اوماته به خامخا ځان راخلاصوې

موږ راغلي ده د پوښتنې په نیت ؤ پوښتنه وشوه نور چې دی مشغول ؤ دابیا بې ادبي ده،دمشانخو سره چې دې خپل ځان ته رامتوجې کوې چې خپل کار زرخلاص کړه اوزه دلته په انتظار درته ناست یم.

نوزه چې دلته ناست وای نوده به خپل کار په منډه خلاصولو ولې چې دمیرانشاه خلیفه صاحب راغلی ؟

ګورئ حضرت انوارالمشائخ رحمه الله دحضرت صاحب خلیفه ؤ اوحضرت امین جان آغاصاحب دعمر له لحاظ دده مبارک دزوی په ځای ؤ لکن دمشائخ کرامو دنسبت په خاطر باندې دومره اندازه احترام چې دمیرانشاه څخه ورغلی هلته صرف په سترګې مشې اکتفا کوي،بس دغه موږ ته کافی ده چې تاته تکلیف ونه رسیږي.

داسې هم پیښه وي چې په جمعوجمعو موقع سړې ته پیدانه شي اوبه انتظار وخت تیروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمجدد الفِ ثانی (قدس الله سره) د مُریدانو شکایت او دده ځواب

حضرت مجددالف ثاني رحمه الله چې په طريقت کې ډېرلوی بهترين او غوره شخص تيرشوی ده نوده ته به چې کله ځينې عوام سرمايه دارخلک راغلل نودی به ورته راووت اوترېوساعت پورې به ورسره ناست ؤ اوچې غريبان ملنګان مريدان به چې راغلل نوهغوی به په انتظارناست ؤاوزر به نه ورته راووت، نودې مريدانو ته په زړه کې دا اشتباه پيداشوه چې دی دغنيانولحاظ کوي، دمالداروخلکو لحاظ کوي ،هغوی ته زر راوځي، ورسره کيني اودستي چای مړی ورته راوړي اومونږ دلته شپې اوورځې په انتظار ناست يو ،زمونږ ملاقات ته نه راوزي، هغه ته خداوندمتعال علم باطني ورکړی ؤ، د دوی په اشتباه باندې پوه شو ، له کور څخه راووت اوورته ويې ويل چې ګورئ بچيانو زماله تاسې سره دزړه تعلق ده، ميلمه چې چاته ورغی شرعا حق پرې لرې چې دهغه به احترام کوې ،خودهغوی خلکو زمونږ سره همدومره تعلق دی چې (السلامِ عليکم وعليکم) ستړې مشې. نور دوی نه زمامريدان دي، نه بيعت شته ،نه محبت شته ،نه اخلاص شته، لنډه داچې نورهيڅ نشته همدومره کاريې ده نوميلمه چې راغی دميلمه احترام خوبه سړی کوي.

اودتاسوسره خوشپه اوورځ زماتعلق ده ،که تاسې زماسره په مجلس کې ناست يئ اوکه نه يئ ناست زه دتاسې په غم باندې غمجن يم، زه دتاسې په باب کې خداوندمتعال ته عاجزي کوم زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دتاسې په باب کې خداوندمتعال ته زارئ کوم او ژړاوې کوم که تاسې له ماسره موجود وئ اوکه نه وئ موجود، زما له تاسې سره دزړه تعلق ده خوډېر مُریدان په دې باندې نه پوهېږي چې فلاني ته راووت بس ورسره وې خندل ،ورسره کيناست اوما دومره انتظار وکړاو ماته راګوري هم نه.

نوکثرت ملازمت دخپل شيخ له محبت اوتابعداري سره ،محبت به هم وي،حکم به يې هم مني بيا خداوندمتعال سړي ته دهدايت لارې خلاصوي، دتقوى مقام ور نصيب کوي ،دولايت مقام به ورته ورکوي،ډيرې غټې، غټې هستى اومشائخ دخپل مرشد په ملاقات کولوکې په مياشتو، مياشتو پراته وي او چاته يې شکايت هم ندى کړى،په يوځاى کې علماء کرام وي،غټ غټ شيخ الحديثان وي، هغه دملاقات له پاره وخت تيروي، دوه شپې،درې شپې وکړي بيا هم دملاقات وخت نه ورته پيدا کيږي ،خولکن دوى ته يې هغه مقام معلوم وي.

خپل پيرته به خپل خان داسې سپاري لکه مړى چې په تخته باندې پروت وي هغه سړى چې غسل ورکوي چې که په سريې اوبه ورتويې وي اوکه په پښويې ورتويه وي، که په بنى طرف يې ا ړه وي اوکه په چپه خوايې اړه وي خومړى دانه وايې چې اول مې سر پرې مينځه بيا مې پښې پرې مينځه يا بس ده نورمې مه مبنه صفا شوم ،نور په تکليف يم.

تومريدبه هم دمړي په شان خان سپاري لکن زمونږ مطالبې وي خواهشات وي،دانقصانونه موبه دغو کې دي څکه کارډېر په مخ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خي، هغه مُرید چې دهغوی محبت دخپلو مشائخو سره زیات وي، په مُریدانو کې یې دستي اثر معلومیږي، وظیفې یې هم زر زر پخیږي، کار یې هم زر زر په مخ باندې ځي.

حضرت دوست محمد کندهاري صاحب ،چې د ډېره اسماعیل خان په درابن کې یې زیارت دی، په یوه کال کې دی دخلورو طریقو پیر شو.

خودومره منقاد و چې دخپل شیخ بیت الخلاء یې په لاس باندې پاکوله،دومره خدمت یې کاوه.

داکابرو ددیوبند دعلماؤ یواستاد بیان کاوه چې یو استاذ تللی ؤ دیو بل استاذ پوښتنې ته ،هغه مړؤ وایې چې دهغه دکور دبې بې ځپلکې یې په سر اوسترکو باندې ایښې وې اوژړل یې چې ای خداوندمتعاله ! که دخپل استاذ په باب کې زمانه بې ادبي شوې وي،دهغه حقوق مې نه وې په ځای کړې نوخدایه ! دده دناموس ځپلۍ زه تاته وسیله کوم. نوهغه ځپلۍ یې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته وسیله کولې دومره ادب اوانقیاد پکې موجود ؤ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۳) مجلس

دمحبت اصلي سبب

بينادي شی خوداده چې هرکار سرې کوي هغه بې علمه سرته نه رسيږي ،که څوک هرعمل دعبادت کوي خوچې نيت پکې صفا نه وي معرفت نوې ترهغه وخته هغه عمل نه قبليږي، نوبنيادي شی داده چې اول سړی علم حاصل کړي چې ددغه علم په حاصلولو باندې معرفت دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ،معرفت دحضرت رسول کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ،معرفت دامورو ددين ورته پيداشي،نوبيا به دهغه خپل معرفت اوعلم سره موافق عمل کوي اوبه هغه کې به مخلص اوسيږي څکه چې حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دحضرت کعب رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه پوښتنه کوي چې دعلم خاوندان څوک دي؟ هغه ورته وايي چې دعلم خاوندان هغه څوک دي چې په خپل علم باندې عمل کوي ،کوم خلک چې په خپل علم باندې عمل نه کوي هغوی ته علماء نه ويل کيږي.

اوس نواول بنيادي شی علم ده، دعلم په برکت دسړي سره دالله تعالى محبت هم پيداکيږي د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ محبت هم ورسره پيداکيږي ،ددين محبت هم پيداکيږي، په صحابه کرامو کې چې دچا څومره زيات محبت ؤ،څومره زيات علم ؤ دغومره دهغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالله تعالی جل جلاله اودرسول الله صلی الله علیه وسلم سره محبت هم زیات ؤ،د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په ټول امت کې اعلم ترین حضرت ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنه ؤ خوځومره چې خداوندمتعال ده ته علم زیات ورکړی و دغومره دخدای پاک جل جلاله خوف په ده باندې غالب ؤ،دغومره یې دخدای پاک جل جلاله اودحضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم سره محبت زیات ؤ چې سړی دمحبت مقام ونه پېژني نومحبت نشي کولای.

دحضرت ابوبکر الصدیق رضی الله عنه دمحبت واقعه

حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه چې په ټولوخلکو کې دزیات علم (اعلم الناس) خاوند ؤ دده د نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره څومره محبت ؤ نو دهغه دمحبت یوه واقعه به دلته ذکر کړو:

په اسلام کې لومړی خطبه چې په حرم شریف کې په ښکاره ویل شوې ده هغه حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه ویلې ده، حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه له، رسول الله صلی الله علیه وسلم ته التماس کوي چې یارسول الله ! ترڅوبه دادین موږ پټ ساتو ته اجازه وکړه چې ددغه دین دعوت په ښکاره خلکوته شروع کړو.

رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې مسلمانان تراوسه پوري ډېر کم (۳۸ سري) دي دکفارو دمقابلې توان نشته پکې تریو څه وخته پورې پوشیده اوپټ دعوت په کار دی . خوحضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه ډېر اصرار کوي چې نه ښکاره دعوت شروع کوو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودی دصحابه کرامو سره راووت په حرم شریف کې یې خطبه په جهر
اوپه زوره شروع کړه ،دعوت الی الله ،دتوحیداوشهادت کلمه یې په
ښکاره باندې شروع کړه، کفارو له هر طرف نه په ده باندې په یو وار
باندې حمله وکړه لکه یوسړی چې په چاباندې حمله کوي اودومره
بې اندازې زیات یې وواهه چې دډېرو وهلو له امله یې هوښه
پریوت،مخ مبارک،پوزه مبارکه، غوږونه مبارک اوټول وجود
مبارک یې په وینوککړشو.

دومره زیات یې وواهه چې نوردخلکو داخیال شو چې نور مړ
کیږي نویې پریښود ،دده هغه تربوران چې لاتراوسه یې اسلام نه و
منلی،راغلل اوله دغه ځایه یې کورته وېوړ،دماښام په وخت کې
چې کله دی په هوش راغی اولنی خبره یې داوکړه چې درسول الله
ﷺ څه حال ده، هغه ترېوران ورسره ناست ؤ، هغه خوپه
اسلام لانه ومشرف شوي،هغوی ته د رسول الله ﷺ قدر نه و
معلوم، نوهغوی ورته ووېل چې تاته داټول تکلیف د ده له وجې نه
پیښ شوی ، دده دمحبت په وجه دومره ووهل شوې چې زمونږ
دژوند توقع نه ؤ اوته بیا له ټولونه لومړی د رسول الله ﷺ
دحال پوښتنه کوې؟ نودوی له دې مجلس نه ورنه پورته شول
اونفرت یې ورنه وکړ.

دده مبارک مور حضرت ام الخیر رضی الله عنها ،چې لاتردغې ورځې
پورې په اسلام نه وه مشرفه شوې، ترېوران وایې چې مونږ لاړو
دژوند توقع پیداشوه خوشه شی ورته پاخه کړه چې ویې خوري
.تکلیفونه یې څه کم شول

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی چې ووتل مورېې دخوراک څه ورته تيارکړل خوحضرت ابوبکر صديق رضي الله عنه له خوراک کولو انکار وکړچې والله چې ترهغه به زه خوراک ونه کړم ترڅو چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم په حال خبر شوی نه يم.

دمور شفقت زيات وي که څه هم په اسلام لانه ده مشرفه خواولاد ده ورته وايې چې زه رسول الله صلی الله علیه وسلم څهٔ پېژنم چې چېرته دی،چېرېٔ يې پوښتنه وکړم؟ دی مبارک ورته وايې چې دام جميل رضي الله عنها (چې دحضرت عمر فاروق خورده) کورته ورشه هلته دی اوله ام جميل رضي الله عنها څخه پوښتنه وکړه چې رسول الله چيرته ده اوڅنګه ورځ يې تيره کړې ده؟

ام الخير رضي الله عنها چې دده مبارک مور ده دحضرت ام جميل رضي الله عنها کورته ورغله هغې ته وايې چې زما زوی نن خلکو دحضرت محمد صلی الله علیه وسلم په ملګرتياکې دومره وهلی چې تراوسه پورې بې اوښه پروت ؤاوس يې دژوندڅه توقع يوڅه پيداشوه خوهغه دخوراک نه لاس اخيستی قسم يې کړی چې زه به ترهغه وخته خوراک ونکړم چې ترڅوزه درسول الله صلی الله علیه وسلم له حال څخه خبر شوی نه يم اوس يې زه تاته راوليږلم که تاته معلومات وي چې په رسول الله صلی الله علیه وسلم باندې ورځ څنګه تيره شوې ده اوچيرې ده؟

هغې مبارکې ددې په خاطرچې هغې د رسول الله صلی الله علیه وسلم حال هرچاته نشوای بيانولی اوام الخير هم تردې وخته پورې نه وه مسلمانه نوورته وې ويل چې زه محمد صلی الله علیه وسلم نه پيژنم ،نه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا زوی پېژنم خو داچې تاېې تکلیف بیان کړ درځه چې د رسره ورشم پوښتنې ته چې اوس څنګه دی.

دواړه جوړه راغلې چې د حضرت ام جمیل رضی الله عنها په صدیق اکبر رضی الله عنه باندې سترګې ولګیدلې چې مبارک وجودیې ټول په وینو ککړدی ،مخ یې پړسیدلی دی،نوبې اختیاره د اسلام په مېنه دخولې نه چیغه ووتله اویه ژړاشوه چې خدای دې داخلک تباکړي چې تاته یې د رسول الله صلی الله علیه وسلم په محبت کې دومره تکلیف درکړی.

حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه بیاهم ورته وایې چې ماپرېږده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم څرنګه ده اوچیرته دی ؟ دې ام الخیر ته اشاره وکړه چې مور دې ناسته ده که حال ووایم هغه به کفاروته خبر وکړي.

ده ورته وویل چې پروا یې مه لره . ام جمیل رضی الله عنها ورته وویل چې حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم دزیدبن ارقم رضی الله عنه په کور کې ده اوالحمدلله په هغه باندې ورځ ښه تیره شوه،هغه ته څه تکلیف نه دی رسیدلی.

مور یې خوراک ورته را واخیست خوهغه بیا قسم کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم مې په خپلو سترګومې لیدلی نه وي ترهغه وخته پورې به زه خوراک ونه کړم.

اخیر یې مورمجبوره شوه له کوره بهر ووتله چې کله ټول کفارخپلو کورونو ته ننوتل داراغله اوحضرت صدیق اکبر رضی الله عنه یې له لاس څخه ونیو،په خپلو پښونه شوای تللی لاسونه یې په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې واړول اوزيد بن ارقم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ كورته ورغلل، كله يې چې په رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې سترګې ولګيدلې او د رسول كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سترګې په ده باندې ولګيدلې نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ژړا شو له دوى سره د مجلس ټول صحابه كرام په ژړا شول، حضرت ابوبكرصديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غيرت وركړه او وايې چې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې داخلک تباكړي چې تاته يې داډول تكليف رسولى.

بيادى ورته وايې چې يارسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زما د مورپه باب كې دعا وكړه چې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې په اسلام مشرفه كړي. هغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دعاوكړه،خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ دده مور مباركه هم په اسلام مشرفه كړه.

او حضرت حمزه ابن عبدالمطلب رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هم د حضرت ابوبكر صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د خطبې له وجې په دغه ورځ په اسلام مشرف شو.

چې د ټولو مسلمانانو (سړيو) شمير (۳۹) ته رسيده.

نو د حضرت ابوبكر صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سره د خپل ځان غم نشته، د خوږو غم نشته ورسره ،د مرګ غم نشته ورسره ، بلكې د هغو ټولو ساړيو سختيو پر مهال هم د خپل محبوب رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پوښتنه كوي چې د حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څه حال دى؟

[حياة الصحابة عربي/ كتب خانه فيضي لاهور/ ج ۱/ ص:۳۶۸/ باب تحمل الصحابه رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ فى الشدائد والأذى فى الدعوة الى الله]

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت عبدالله بن زید ابن عبدربه رضي الله عنه واقعه

رسول الله صلی الله علیه وسلم چې کله له دنیاڅخه رحلت وکړ نوحضرت عبدالله بن زید ابن عبدربه په خپل باغ کې کار کاوه چاورته وویل چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفات شو،نودی وایې اې خدایه ! نورې دا زماسترګې ړندې کړه چې په بل چاباندې مې سترګې ونه لګیږي ؛ نوبه هغه ځای باندې یې خدای پاک جل جلاله سوال قبول کړ او سترګې یې ړندې شوې.

[ضیاء البخاري شرح صحیح البخاري ، ج ۲/ص ۵۳۶]

له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ځناوروهم مینه کوله

انسانان خوځه کوئ په حیواناتوکې دده مبارک سره دومره محبت و چې دده یوه اوښه مبارکه چې قصوانومیده ،دده صلی الله علیه وسلم سره یې دومره مینه اوعشق درلود چې دوفات نه وروسته به یې له سترګو اوښکې بهیدلې اوترهغه یې خوراک ونکړ ترڅوچې مړه شوه. له اوښې سره دومره احساس وچې رسول الله صلی الله علیه وسلم یې نه لیده خوراک یې نه کاوه.

نوسړی چې څومره خداې پاک جل جلاله ته نږدې کیږي دغومره یې محبت زیاتیږي اوددې ټولو بنیاد علم او له علم سره عمل کول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولنده داچې مونږ اوتاسو چې که دطریقت او یا عبادت یا ددین په هره شعبه کې لګیایو باید چې اول نیت ورته صفا کړو،دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره هغه کار وکړو، اوبیادهغه سره موافق عمل وکړو نوبیابه دمحبت نمونه په مونږ کې ښکاره کیږي چې رښتیا داخلک د رسول الله صَلَّىٰ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت لري،داخلک دالله تعالی سره محبت لري، اوبیا به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغه اثر وربانديې مرتب کوي چې دصحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ په عملونو کوم اثر مرتب کېدی خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مهربانه کیدی شي مونږ ته هم هغه اثر رانصیب کړي .

په قران کریم کې ډیر خله راغلي چې ﴿ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُۚ ﴾ سورة البینه آیت ۸] الله تعالی دصحابه کرامو څخه راضي ده،صحابه کرام له الله تعالی څخه راضي دي. ځکه چې په قرانکریم کې ددوی منقبتونه اوصفتونه ذکر کیږي چې په خپل علم یې عمل کړی و،اخلاص پکې ؤ، اوهرڅه یې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّىٰ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ درضا په خاطر کول.

نوبنیادي شی داده چې مونږ په علم کې کوشش وکړو اوپه علم باندې عمل اوالهي محبت په ځانونو کې پیداکړو چې په هرشي کې مودخدای جَلَّجَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّىٰ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت پیداشي، نوخداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ به یې په قول اوعمل کې برکت پیداکوي

او که په مونږ اوتاسې کې مینه ، محبت او اخلاص نه وي بیا نو هسې خوشې ستړې په ځانونو تیروو او کومې ګټورې پایلې او نتیجې هم لاس ته نه راځي.

(۳۴) مجلس

د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او صحابه كرامو د ژوند حالات

كوم نعمتونه چې خداى پاک چاته وركړي وي دا امانت دي د دغو نعمتونو پوښتنه شته، د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او صحابه كرامو زندګي ته چې سړى نظر وكړي چې دوى د اسلام په پيل كې څومره تكليفونه تير كړي او بيا څومره د خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ خوف ورسره ؤ ديوه نعمت د شكرانې په نه ادا، كولو به له خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه ډير زيات ډاريدل.

يو صحابي په كوركې پروت ده مريض ده، نور صحابه كرام يې پوښتنې ته ورغلل دى ژاړي، هغوى ورته وايې چې ولې ژاړې؟ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې د دنيا نه رحلت كاوه له تانه راضي ؤ، صديق اكبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې د دنيا نه رحلت كاوه له تانه راضي ؤ، خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په واسطه په تا باندې د جنت زيرى هم كړى دى، نو ته ولې ژاړې؟ ده ورته وويل چې په دې نه ژاړم چې زه مر كيږم په دې ژاړم حضرت حمزه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې شهيد شو دومره شى د ده نه ؤ چې دى موږ كې پټ كړى واى يوه شړى يې درلوده چې سر به يې پټ كړ پښې به يې لوڅې شوې او چې پښې به موږ پټې كړې سر به يې لوڅ شو اخر مو د سر طرف په هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمبله وربټ کړ پنبې مو په ونو وربتې کړې، هغه ترمانه بهترو
پداسې حالت دفقرکې شهید شو زه مرکیږم زما د کوټې په کونج کې
اوس هغه ده څلورزه روپۍ پرتې دي، په دې باندې ژاړم چې دنیا مې
دېره شوه.

﴿ أَخْرَجَ الطَّبَرَانِيُّ ، وَابْنُ حِبَّانَ فِي صَحِيْحِهِ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : خَرَجَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ بِالْهَاجِرَةِ إِلَى الْمَسْجِدِ فَسَمِعَ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فَقَالَ : يَا أَبَا بَكْرٍ! مَا أَخْرَجَكَ هَذِهِ السَّاعَةَ ! قَالَ : مَا أَخْرَجَنِي إِلاَّ مَا أَجِدُ مِنْ حَاقِّ الْجُوعِ قَالَ : وَأَنَا وَاللهِ ! مَا أَخْرَجَنِي غَيْرُهُ . فَبَيْنَا هُمَا كَذَالِكَ إِذْ خَرَجَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «مَا أَخْرَجَكُمَا مِنْ بُيُوتِكُمَا هَذِهِ السَّاعَةَ؟» قَالَا: الخ ... ﴾ [رواه حياة الصحابة عربي /كتب خانه فيضى لاهور /تفصيلا /ج ١/ ص: ۴۰۳ / وصحيح المسلم ج: ۲ /ص: ۱۷۶ /رقم الحديث: (۲۰۳۸) مختصراً]

ژباړه : له حضرت عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما نه روایت دی وایي چې حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه دغرمې په سخته ګرمې کې راووت دجوماټ طرف ته روان ده حضرت عمر فاروق رضي الله عنه چې دده اواز واورید هغه هم راووت، نو حضرت ابوبکرصدیق رضي الله عنه نه يې پوښتنه وکړه چې ای صدیقه! ته په دې غرمه کې څه شي را ایستلی یې؟ حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته وایي چې دلوږې له وجې مې معدې درد کولو نو دباندې راووتلم چې دا درد لږ په قرار شي، ددې وجې نه راووتم. حضرت عمرفاروق رضي الله عنه قسم ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي چې زه هم دلوږې له تکلیف نه راوتلی یم،وږی وم په کورکې مې دخوراک څه نه لرل.

په دې وخت کې رسول کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راووت چې ګوري دواړه یاران چې درسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دسختو ورځو ملګري هم دي او ده مبارک ته ګران هم ډیر دي، دغرمې په سخته ګرمۍ کې ولاړ دي ،نورته وایې چې یاصدیق اوعمر تاسې په دې وخت کې څه شي را ابستلي يئ؟ هغه دواړه ورته وایې چې یارسول الله ، دلوږې دتکلیف نه راوتلي یو.

رسول کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قسم ورته کوي چې والله زه هم دلوږې د تکلیف له وجې نه راوتلی یم دکوم له وجې نه چې تاسو راوتلي يئ.

خوکه دې تللو طاقت مو وي راځئ چې دحضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ کورته لاړشوکیدای شي چې دهغه په کورکې دخوراک څه شی وي.

نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دحضرت ابوبکرصدیق اوحضرت عمر فاروق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا په شمول دحضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ کورته ورغلل.

دحضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ داعادت ؤ چې روزانه به یې دنبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له پاره ډوډۍ پاشیدې ساتلې چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به دده په کورتیریده نوشیدې به یې ورته راویستلې اوهغه به رسول کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وچیښلې نوځکه رسو ل کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوی ته وویل چې دحضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ کورته به ورشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږه دې ځل باندې رسول کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په هغه وخت ورننغی چې مخکې به ورته، نوحضرت ابی ایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په باغ کې ده خپل کار کوي دده ښځه مبارکه ورته راووتله چې ویې ليدل نو: ﴿ قَالَتْ: مَرْحَبًا وَأَهْلًا، ﴾ ورته وې ویل ښه راغلاست دي وي خپل اهل ته راغلئ او هر کله راشئ.

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پوښتنه ورنه وکړه چې حضرت ابوایوب انصاري چيرې ده ؟ هغه ورته وایې چې باغ ته تللی دستې راځي. حضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دوی ولیدل په منډه له خپل باغ نه راغی اوچې څرنګه را ورسیده دخوشحالي اظهاريې وکړ چې مرحبا ښه راغلاست دي وي رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اودهغه ملګروته، او دايې له ځان سره دشکراني اداء کولو په خاطر وویل چې نن به په دزمکې مخ ترمانه عزتمند ميلمانه دبل چاتوې په نصيب شوې.

بیا ورته وایې چې یارسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ! نن خو دنورو وختو څخه ناوخته شوې ؟ دی ورته وایې چې بلې.

نووايې چې تاسې دلته کینې ابوایوب انصاري په منډه باغ ته ولاړ او دخرمايوه ګیډی يې راېرې کړه چې په هغه کې وچې خرما هم وې اوښې پخې خرماهم وي اونیمې پخې خرماهم وي.

رایې وړې او رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مخکې يې کیښودې چې تاسې داخورئ ، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وایې چې ولې دې داسې اوښکالی راوشکاوه چې درې سره قسم خرما وې دې پکې ؟ یوڅوخرماوې به دې راشکولې وې هغه بس وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ابوايوب انصاري رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ورته وايي چې زما زړه داؤ چې رطب ،تمر اوبسر درې واړه وخورئ يعنې نيم پوخته خرما ،پخې خرما اووچې خرماچې کوموته مو زړه کيږي هغه تولې وخورئ،خوله دې سره زه تاسوته يوشی هم حلا لوم رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايې چې ابی ايوبه ! پام کوه چې دلوشلوشی حلال نه کړي.

حضرت ابوايوب انصاري رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ کورته لاړسيرلی ياسيرلی، بناپه اختلاف درواياتو، حلال کړل،خپلې مېرمنې ته يې وويل چې ډوډۍ پخه کړه اونيم پسه دکباب په شکل پوخ کړه اونيم پسه يې د شوروا په شکل پوخ کړه.

کله چې ډوډۍ پخه شوه نوکباب اوشوروا يې راوړه او درسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مخ ته يې کيښودل. رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حضرت ابوايوب انصاري ته وايي چې په ډوډۍکې ليږغوښه کيږده چې زمالور حضرت فاطمې ته يې ورورم چې هغه هم داډېروخت کېږي چې وږې ده څه يې نه دي خوړلي.

هغه غوښه يې حضرت فاطمې ته ورووړه اودی بيرته راغی اوخپل خوراک يې وکړ.

حضرت ابوبکرصديق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حضرت عمرفاروق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ته وايي چې په ورځ دقيامت به له موږ نه ددې نعمت پوښتنه کيږي.

[رواه حياة الصحابة عربي / کتب خانه فيضي لاهور / تفصيلا / ج: ۱/ ص: ۴۰۳ / وصحيح المسلم ج ۲ /ص: ۱۷۶ /رقم الحديث: (۲۰۳۸) مختصراً]

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلوږې نه په عذاب ،په داسې تکلیفي حالت کې په نس ماړه شول ددغه حالت نه بیاهم داربږي چې ددغه نعمت به هم له مونږ نه پوښتنه کیږي.

د حضرت حسن او حُسین رضي الله عنهما د لوږې واقعه

له حضرت فاطمې رضي الله عنها نه روایت دی وایي چې یوځل رسول الله صلی الله علیه وسلم زموږ کورته راغی ګورې چې په کورکې حسنین رضي الله عنهما نشته .پوښتنه یې وکړه چې زمازامن چیرته دي؟ حضرت بي بي فاطمه رضي الله عنها ورته وایې چې یارسول الله صلی الله علیه وسلم ا دېرون راهیسې زمونږ په کورکې دخوراک شی نشته نوحضرت علي رضي الله عنه دباندې ورسره بوتلل او ویل یې چې تابه په تکلیف کړي زه به یې بوزم دفلانکي یهودي باغ ته که له هغو خرماونه څه خرما رالویدلې وې دزمکې نه به یې راټولې کړم چې دوی ته یې ورکړم.

رسول الله صلی الله علیه وسلم وربسې ورغی چې حسنینو مبارکینو خرماوې خوړلې؟ طبیعت یې جوړده ،کمکي ماشومان دي پوښتنه یې وکړم

دی چې ورغی نودخرمادونې لاندې اوبه ډنډولاړې دي.دوی دواړه ساعت پکې تیروي. بیا رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې یاعلي ؛ دابچیان کمکي دي ګرمي یې په تکلیف کوي درخه چې وختې یې بوزو. هغه ورته وایې یارسول الله صلی الله علیه وسلم لږ ودریږه چې بي بي فاطمې ته هم څه خرماوې ټولې کړو هغه هم له ډیره وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهاره، نو څه خرماوې یې تولې کړې بیایې د حضرت فاطمې رضی الله عنها له پاره کورته ورسره راوړې، نو یو خوږ ماشوم نبي کریم صلی الله علیه وسلم په اوږه واخیست او بل ګران او کمکی ماشوم حضرت علي رضی الله عنه په اوږه واخیست او کورته روان شول

[حیاة الصحابة عربي / کتب خانه فیضی لاهور / ج ۱/ ص ۴۰۶]

حضرت عطاء رحمه الله وايي: چې ماته خبر را کړل شوی چې حضرت علي کرم الله وجهه فرمايي: چې ځوورځې په موږ باندې تهارې تیرې شوې په کورکې دومره څه نه ؤ چې موږ خوړلي وی اويا مو بچیانوته ورکړي وی. او نه دنبي کریم صلی الله علیه وسلم په کور کې څه و.

یوه ورځ دباندې (بهر) راووتم چې هلته په لارکې مې یودینار پیدا کړ، یوساعت ورته ودریدم چې را وايې خلم اوکه پرې یې ږدم، خواخرمې راواخیست دلوږې له مله، ورغلم له دوکاندارنه مې څه وړه واخیستل کورته مې راوړل حضرت بي بي فاطمې رضی الله عنها ته مې وویل: چې داوړه خوشته کړه.

حضرت بي بي فاطمې دډېرې لوږې نه چې دا وړه یې خوشتول ددې دتندې مبارک وېښتان په کاسه کې لویدل اوبې اوبنه وه، داوړو دخوشتولو طاقت یې نه ؤ بیا یې پاخه کړل نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته راغلم دغه بیان مې ورته وکړ، راته وې ویل: خورئ یې دغه دالله تعالی له لوري تاسې ته رزق دی.

[حیاة الصحابة عربي / کتب خانه فیضی لاهور / ج: ۱/ ص: ۴۰۶]

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحابه کرامو اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داسې زندګي تيره کړې ده چې دنيا به يې ډېره شوه نوژړل به يې.

حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به اخروخت کې په دې ژړل اوخفه و چې يووخت کې په ماداسې لوږې تيرې شوې چې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ؤ په نس پورې به مو تيږې تړلې وي او اوس زما دمال زکات څلوېښت زره دیناره کیږي.

[حياة الصحابة عربي / كتب خانه فيضي لاهور / ج ۱/ ص ۴۰۶]

په صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ باندې داسې تکليفونه راغلي دي چې په کورکې يې په شپه اوورځ دخوراک دضرورت شيان نه پيداکيده هغه دعيش او ارام ژوند شيان خو له سره نه ؤ.

امهات المؤمنين له نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه دنفقې دزياتوالي غوښتنه کوي

ام المومنين قسم خورې چې په يوه مياشت کې زمونږ په کورکې اور نه دی بل شوی [مشكاة المصابيح/ ج ۲ / كتاب الاطعمة / ص ۳۶۵]، داسې وختونه په مونږ تيرشوي دي چې څه غنيمتونه ونيول شول نوتولې بيبيانې مبارکې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه راتاؤ وې اوورته وايې چې مونږ ته دې په نفقه کې څه زيادت کړی وای.

صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ دباندې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ کورته ناست دي ، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چاته دکوردننوتلواجازه نکړې چې ورشي حضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ راغی هغه ته هم اجازه نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عمرفاروق رضي الله عنه راغی هغه ته هم اجازه نشته وروسته بې بیا دوی دواړو ته اجازه وکړه چې ورننوتل د پېر پریشانه ناست ده.

حضرت عمرفاروق رضي الله عنه د ډېر کشف چښتن ؤ هغه ورته وايي چې یارسول الله صلى الله عليه وسلم! زه چې د کوره راوتم زمانه خپلې ښځې مطالبه وکړه چې په نفقه دې لیږ راته زیاته کړې وای ښه به وه، حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم تبسم وکړ وېې ویل چې دادتاسې میندې هم له مانه راتاو دي زمانه د نفقې د زیادت غوښتنه کوي.

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورجګ شو په خپله لور (حضرت عایشه رضي الله عنها) باندې یې دوهلو اراده وکړه، حضرت عمرفاروق رضي الله عنه ورجګ شو په خپله لور (حضرت حفصه رضي الله عنها) باندې یې دوهلو اراده وکړه، رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وايي چې نه وهی به يې نه.

که مونږ او تاسې د طالبې زندګې ته وګورو الحمدلله دومره د ازادي زندګي ده چې په شوا روزکې خویووخت نه بلکې دواړه وخته لنده ډوډۍ رسیږي اوبیاهم چې مونږ د نعمت شکرانه اداء نکړو، دا زمونږ عوام وروڼه الحمدلله دومره آباد دي چې په هروخت کې په ډوډۍ ماړه ترکاري هرڅه ورته رسیږي ،نوباید چې د دغه هم سوچ راسره پیداشي چې د دغو نعمتونو بیا له مونږ نه پوښتنه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۵) مجلس

د نعمتونو قدر او شکرانه باید اداء شي

﴿عَنْ عَمْرُ بْن ميمون الاوْدِیّ قَالَ قَالَ رَسُولُ الله صَلَّ اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ لِرَجُلٍ وَهُوَ یَعِظُهُ اغتَنِم خَمْسًا قَبْلَ خَمْسٍ شَبَابَکَ قَبْلَ هَرَمِکَ وَصِحَّتِک قَبلَ سُقْمِکَ وَغِنَاکَ قَبلَ فَقْرِکَ وَفَرَاغکَ قَبْلَ شُغْلِکَ وَحَیوتکَ قَبْلَ مَوْتِکَ﴾ [مشکاة المصابیح / ج ۲ / کتاب الرقاق / ص ۴۶۴]

ژباړه: له حضرت عمروبن میمون رضي الله عنه نه روایت دی وایي: نبي کریم صلی الله علیه وسلم یوه سړي ته د نصیحت په حیث وفرمایل چې پنځه شیان مخکې له پنځوشیانو غنیمت وګڼه: ۱- ځواني غنیمت وګڼه مخکې له سپین ګیرتوب. ۲- صحت تندرستي غنیمت وګڼه مخکې تر مرض نه. ۳- موړوالی (ابادي) غنیمت وګڼه مخکې تر فقر اومسکنت. ۴- فراغت غنیمت وګڼه مخکې تر مشغولتیا. ۵- او ژوند غنیمت وګڼه مخکې تر مرګ.

ځکه کله نا کله په سړي داسې حالت هم راځي چې بیا نورشیان خو څه کوئ دالمونځ به هم بیا نشي کولی نو اوس لا فرصت شته دخدای پاک ددین خدمت په ښه توګه سرته ورسوئ او د نیکانو او صالحانو په مجلسونو کې شرکت او ګډون کوئ، ځکه ډیري لویې

(c) ketabton.com: The Digital Library

، لویې هستی، ولاړې له موږ سره یې دمجلسونو قدر نه ؤ اوس یې موږ له مجلسونو څخه بې برخې یو.

اول نعمت: عمر دی

یو دهغونه دانسان دعمر (ژوندون) دی یعنې ژوندون مخکې له مرګ نه غنیمت وګڼه، مطلب یې دادی چې سړی دې پدې ځان پوه کړي چې زما دژوندون هرملې هرسیکنډ ،هر ساعت دومره قیمتي شی ده چې ټوله دنیا چې سړی خرڅه کړي یوساعت اویوملې ژوندون نه شي اخیستلای ،ددنیا نورنعمتونه اکثره داسې دي چې هغه په روپو اخیستل کیږي، په سفارش پیداکیږي، په زورپیداکیږي ؛خو عمر داسې یولوی نعمت دی چې دابیا په هیڅ قیمت نه پیداکیږي

چې یووار دخداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ دطرف نه هغه کومه نیته چې دمرګ له پاره مقرر وه هغه راورسیده که ددنیا ترټولونه لوی بادشاه وي ،دلوی قدرت څښتن وي ،لکه په ټوله دنیاباندې څلوروکسانو بادشاهي کړې دوو مسلمانانو اودوو کافرانو خو دټولې دنیا بادشاه که هم وي چې کله ملک الموت ورته حاضرشوی ده چې ټوله دنیا یې ورکړې وای ؛نوبیا یې هم یوملې ژوندی نه ؤ پرې ایښی، دایودومره غټ قیمتي نعمت ده چې په هیڅ طریقه بیا نه پیداکیږي او سړی ارمان پسې کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په يو ځل (سبحان الله) ويلو سره دقبر د پنځوسوو کلونو دعبادت ثواب ورکوي

يو ولي الله په يوه هديره باندې تريده ديو قبرمتعلق کشف ورته وشو چې په قبرکې سړی ده اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت باندې لګياده،ده تعجبا سبحان الله وويل،هغه دقبرڅښتن پده باندې غږ وکړ چې زما پنځه سوه کاله کيږي چې زه وفات شوی يم اوخداوندمتعال په عبادت اودغه زندګي باندې لګيا يم لکن ددغو پنځو سوو کالونو عبادت به ټول زماتاته وبښم که ته داديو وار سبحان الله چې تاوويله ثواب ماته وبښې ځکه ددنيا شی بې ارزښتنه نه ده، دنيا مزرع (کښت) داخيرت ده.

دلته يوه کلمه دسبحان الله ويل قيمت لري دومره غټ چې سبحان الله دزمکې نه تراسمانه پوري، په يوقول باندې نيمه تله دميزان ډکوي. الحمدلله توله تله دميزان ډکوي.

داددغه ژوند کلمه ارزښت لري چې سړی مړشو بيا يې خپل عمل قطعه کيږي، حديث شريف کې راځي:

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: " إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ: إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ ﴾ [صحيح المسلم/ج: ۲ / ص: ۴۱ / رقم الحديث: ۱٦۳۱ / مشكاة المصابيح/ج: ۱/ ص: ۳۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : له حضرت ابو هریره رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي دي : کله چې انسان مړ شي عمل یې قطعه شي یوازې درې شیان به تل ترتله ورسره وي (چې له مرګه وروسته یې هم ثواب ورته رسیږي) ۱- صدقه جاریه (لکه مدرسه ، مسجد ، پُل ، لار ،) ۲- علم نافع چې بل چاته یې رسولی وي .۳- نیک صالح اولاد چې دعا ورته کوي.

او یایې دانیک عمله اولاد دقرانکریم تلاوت ، ددیني علومو درس او تدریس کوي دهغه ثواب هم مړي ته رسیږي.

نو هغه (ولي) پنځه سوه کاله په قبر کې دخدای پاک جل جلاله په عبادت تیرکړي هغه ورته ښښي خوچې دادیوه ځل سبحان الله ویلو ثواب ته ماته راکړې. ګورئ دابیا نه پیداکیږي.

دوهم نعمت فراغت دی:

دوهم نعمت فراغت دی ،داچې سړی په مصیبتوکې نه وي واقع ،سړی پدې شیانو کې نوې واقع ،دخدای پاک جل جلاله عبادت اوبندګي ته خلاص وي دغه ترټولونه غټ نعمت دی ،هغه خلکوته چې دغه نعمت معلوم ؤ نوهغو به خداوندمتعال جل جلاله ته دفراغت سوالونه کول اوددغه فراغت یې قیمت ورته معلوم ؤ دغه یې نه ضائع کاوه خدای پاک جل جلاله له دوی سره څه معامله کوله زه یودوه واقعې دلته بیانوم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت بي بي رابعې يوه زړه دردوونکې واقعه

حضرت بي بي رابعه درسول کريم ﷺ په امت کې يوه نيکه ښځه تيره شوې ده خوداحضرت بي بي رابعه په يوداسې مسکين کورکې پيداشوې ده چې په کومه شپه چې داپيداشوه په هغه شپه دچراغ تيل نه ؤ ،په کورکې دومره غوړ نه ؤ چې ددغې جنکۍ دنامه غوټۍ يې پرې غوړه کړې وی (دا ځکه ورغوړوي چې ماشوم يا ماشومه نوې پيداشي نو دنامه غوټۍ يې زخمي وي ددې غوړولو په واسطه بيا ښه شي پخوا خو طبيبان کم ؤ اوس خو وسايل زيا ت شول فراخي راغله)

په هغه کورکې دومره جامه نه وه چې دابې پکې تاوکړې وای ،ددې قبله ګاه صاحب دخدای پاک جل جلاله داسې دوست ؤ چې دخداوندمتعال جل جلاله سره يې داوعده کړې وه چې زه به بې دتاله دربارنه دبل چانه غوښتنه ونه کړم.

دبي بي رابعې مور مبارکه ورته وايې چې دهمسايه کورته ورشه که لږ تيل اوځه غوړي يې درکړل چې جنکۍ ورباندې غوړه کړم اوځه رڼايي ورباندې جوړه کړم ،هغه ولاړ دهغه بل کور په دروازه يې صرف لاس کيښود بيرته راغی چې هغه کور والادروازه نه خلاصوي ويده دي، دشپې رسول الله ﷺ په خوب کې ورته وايې دوخت امير، ورته ښې چې ورشه هغه ته ووايې اوزماسلام ورباندې ووايه اودانښانه ورته ووايه چې تابه په ماباندې دهرې جمعې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

نېه ځلورسوه واري درودشریف ویلو اوپه تیره جمعه کې درنه پاته شوی ده نودهغه په جبیره کي دغه انسان ته ځلور سوه درهمه ورکړه ;نودحضرت رابعې پلار دي بادشاه ته ورغی نوهلته یې په یو کاغذباندې درخواست ولیکه چې رسول الله ﷺ تاته یوپیغام راکړی ;نوهغه دوخت امیران مخکې دهرصالح خلک و نووېې ویل چې دابې ادبې ده چې دی دننه راځي خکه چې دحضرت پیغمبر علیه السلام پیغام یې راوړی نوزه دباندې ورځم نودی دباندې ورته راووت بیا دی چې داحال ورته وایې نوهغه دشکراني له پاره چې داخو مې درود قبول ده چې رسول الله ﷺ ته مې دردود رسیږي نوده ته هم روپۍ ورکوي اونورخیراتونه هم کوي قصه لنډوم اخردرابعې پلار وفات شو دوی ځلور خونډې ورنه پاتې شوې اوپه دې کال باندې قحط سالي (وچکالي) هم راغله.

بلې خواته ددوی ورور هم نه و ;نوتربورو داجنکۍ په خپل منځ کې تقسیم کړې اوبیا بې بې رابعه اصیله مسلمانه جنکۍ وه دمسلمان لور وه دې ظالمانو ترېورو دمینځې په نام خرڅه کړه چې دازما مینځه ده.

حضرت بې بې رابعه په هغه کورکې دخپل مالک په خدمت کې لګیاوه اوهلته یې دزړه تعلق دزړه عشق اومحبت دالله تعالی جل جلاله په عبادت کې ده خوعبادت ته نه خلاصیږي.

یوه ورځ یې دباندې په څه شي پسې ولیږله هلته په مخه یوځوان ورغی، نودې ته خوڅان معلوم ؤ چې زه خو اصیله یم نومنډه یې کړه دیوډیوال ته یې ځان پناکاوه چې دنامحرم سره مخامخ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي؛نودقدرت کارونه وددیوال خواته لوی زور خندق وهغه ته ورولویدله اولاس مبارک یې مات شو اوبیا خدای پاک ته په سجده پریوته چې ای خدایه!

یتیمه شوم. دمنیځې په نامه خرڅه شوم .روغه وم اوس مې لاس مات شو اودپوښتنې څوک نلرم ؛ددې ټولو هیڅ پروا نه کوم خوکه زه په دې پوه وای چې ته له مانه راضي یې اوکنه؟

نوغیبي غږ پرې وشو چې اې بي بي رابعې! ته مه خفه کیږه تاته به په قیامت کې زه داسې مقام درکړم چې غټ غټ خلک به دهغه ارمان اوتمناکوي.

له عبادت سره یې دومره مینه وه چې کله به ددې مالک ویده شونودا به عبادت ته جګه شوه ځکه دورځې یې دخپل مالک خدمت کاوه دفراغت موکه نه ورته پیداکیده .یوه شپه راجګه شوه لمونځ یې کاوه په سجده پرته ده دعاکوي اوبه دعاکې څه کلمات په زوره ورته وویل شول ددې مالک راویښ شو چې داداکلمې وایې:

ای رب تعالی ته خوزما په زړه باندې خبر یې؛چې زما دزړه ټوله مینه دتاپه عبادت کې له تاسره ده زما دسترګوسړوالی ټول دتاپه بندګي کې ده ؛خوڅه وکړم چې دبنده بنده دې کړې یم،وخت نه لرم چې دبرناوخته رافارغه شم اوپه شپه کې ناوخته تاته په عبادت دریږم.

رب تعالی! ته زمادا نیم ګړی عبادت په خپل دربارکې قبول کړې.

ددې مالک چې راویښ شو ګورې چې په کوټه کې رڼاده چې داسمان لطرف نه پدې باندې انوار راوریږي،هغه ته یې چې قیمت

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم شو چې داڅومره قیمتي جنکۍ ده؟ نوورته وایې چې کاشکې! زه دې غلام وای.

سهار یې دا آزاده کړه چې زما نه آزاده یې خوښه دې چې له ماسره اوسیږي اوکه نه دخپل ځان خپله بندوبست کوي اوخپل عبادت ته خلاصه یې. نودې یوه ګوډخه جوړه کړه په هغه کې به یې د الله تعالی عبادت کاوه.

یوه وخت دا دحج په سفر روانه شوه هغه خر چې داورباندې سپره ده په نیمه لار کې وفات شو، دقافلې ملګرې ورته وایې چې زمونږ سره یوځای لاړه شه.

دا ورته وایې چې نه!

کله چې دوی ورنه روان شول په بیابان کې په یوګوښې ځای کې پاته شوه؛نورب تعالی ته بیا دومره محبوبه هم وه وایې چې ای رب تعالی! دوست له دوست سره داسې کوي چې دخپل کور دملاقات نه دې محرومه کړم. په چولې بیابان کې پاته شوم دحیواناتو،حشراتو ضرر اودار مخه نه وینم؛نوپه هغه ساعت باندې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغه خر ورته را ژوندی کړ.

کله چې کعبې مبارکې ته ورسیده حضرت ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللَّهُ هم حج ته تللی و، هغه چې ګورې دکعبې خپل حقیقت په خپل ځای نشته. نوحیران شو چې دکعبې حقیقت چیرې تللی.

هاتفي غږ ورباندې وشو چې دبې بې رابعې زیارت ته ورغلې ده، هغه په خدای دومره ګرانه ده چې کعبه شریفه یې استقبال ته ورغلې ده. هغه داچې یوکال ابراهم بن ادهم رحمه الله تعالی له یوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواحج ته روان وو اوپه څوارلس کاله کې ورسيده، څکه چې قدم په قدم يې نفلونه کول اوبي بي رابعه له بلې خوا حج ته روانه وا وپه کم وخت کې چې ابراهيم بن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ کعبې مبارکې ته ورسيد، ګورې چې دکعبې مبارکې حقيقت په خپل ځاى نشته ، حيران شو چې ددې حقيقت چيرته دى؟ الهام ورته وشو چې دکعبې شريفې حقيقت دبي بي رابعې استقبال ته تللى دى ،کله چې بي بي رابعه رحمة الله عليها را ورسيده حضرت ابراهيم بن ادهم ورته وويل چې دادې څه شروع کړي دي چې کعبه مبارکه ستا استقبال ته درغلې ده؟ دې مبارکې ورته وويل چې تا څه رياکاري شروع کړې ده چې په هرګام باندې دوه رکعته نفل کوې؟ اوټول عالم دې په ځان خبرکړى اوبيا يې ورته وويل چې: آن چه تو درنماز يافتي من درنياز يافتم.

[تذکرة الاولياء فارسى ازص ۷۲ /تا ۷۵ / چاپ ايران]

د حضرت عبدالله بن مبارک دغلام عجيبه واقعه

حضرت عبدالله ابن مبارک رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ چې يو مشهوراوبهترين عالم شوى اودامام بخاري رَحِمَهُ اللّٰهُ په شلواحاديثوکې استاد دى اوصاحب دمذهب دى ،دده يوغلام ؤ په هغه غلام باندې يې په ورځ کې يودينار مقررکړى و چې يو دينار به په ورځ کې ماته راکوې نوربه خپل کار کوې.

نوده به شپه اوورځ دخداى تعالى عبادت کاوه ،حضرت عبدالله ابن مبارک ته چاشکايت وکړ چې دتاغلام خوله مړو نه کفنونه خلاصوې هغه خرڅوې اوتاته يې راوړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللهُ ډیرزیات خفه شوچې بودینارمې ورباندې ایښي اوهغه هم ماته په حرامه طریقه راوړي.

حضرت عبدالله بن مبارک رَحِمَهُ اللهُ ځان په ویدو واچاوه اوغلام له کوره ووت،دی هم له شا نه غلی ورپسې جګ شو، غلام لاړ هدیرې ته،په هدیره کې یې یوقبر لوڅ کړ اوقبرته ورکوز شو تردېره یې ځنډ پکې وکړو،نودی دمعلومات له پاره ورغی چې ولې دومره رځنډېده،چې ګورې په قبرکې یې دلمانځه ځای جوړکړی هلته په لمانځه لګیاده ځکه دورځې فراغت نه ؤ دبل په خدمت کې لګیا ؤ ترسهار یې شپه په عبادت تیره کړه ،سهارچې سپیدې وچاودې نوبیرته را روان شو.حضرت عبدالله ابن مبارک مخکې دی اودی ورپسې دی.

جومات ته راغی هغه له شانه پسې راغی کله یې چې لمونځ وکړ دلمانځه نه وروسته حضرت عبدالله ابن مبارک یې څنګ ته ناست ده،داغلام دعاکوي چې:

اې خداوندمتعاله ! اې مالکه ! ورځ راغله له ما نه مالک مجازي روپۍ غواړي اوزه دتادعبادت نه یوسیکنډ نیم فارغ.

اې رب تعالی ! ته یې دخپلو خزانو څخه راکړې:

حضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللهُ ګورې چې داسمان له طرف نه دینار دده په لمن کې ولویده. چې داحال یې ولید حضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللهُ غیرتورکړه چې کاشکې ! زه دې غلام وای ته مې مولا وای ؟. چې رب تعالی ته دومره ګران یي چې داسمانه په تا باندې دینارونه را اوروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلام پوه شو چې حال مې افشاشو دعاکوي:

اې رب تعالى! هغه زما اوتا دزړه مینه چې وه، هغه محبت اواخلاص چې ؤ هغه تراوسه پورې پټ ؤ اوس هغه ښکاره شو.

رب تعالى! نورپه دنیاکې ژوندون نه غواړم. دده په غیږکې یې ساه وخته.

بیا چې ده په هغه قبرکې لمونځ ورباندې کاوه په هغه خیره جامه کې په هغه ټاټ کې په هغه خپل قبر کې یې خښ کړ.

دشپې حضرت نبي کریم ﷺ اوحضرت ابراهیم علیه السلام دواړه حضرت عبدالله ابن مبارک رحمه الله په خوب ویني چې په بُراق باندې سپاره راغلل اوحضرت عبدالله ابن مبارک رحمه الله ته خوشکې کوي چې ددنیاخلک چې مړه شي نونوې جامې خلک ورته کوي نوی کفنونه ورته کوي اوتا دالله تعالى اوزما دوست په خیره جامه په ټاټ کې خښ کړ! [تذکرة الاولیاء فارسی ص:۲۱۵، چاپ ایران فریدالدین عطارنیشاپوري]

داوخت چې مونږ دلته ناست یواودفراغت زندګي راپه برخه شوې ده خپل ذکرته خلاص یو زمونږ اوتاسې ملګري ژوندي، زمونږاستاذان ،شناخته نن په داسې خایونوکې دي چې هغوی په میاشتومیاشتوکې قرانکریم نشي وراخیستی ،هغه یوساعت دخدای پاک جل جلاله ذکرته نه خلاصیږي .داقیمتي وخت که څه هم یو ملت وي چې مونږ ضائع کوو یقیني ددغه پوښتنه به رانه کیږي چې وجود ،ژوندون ؤ، ځواني وه فراغت ؤ، صحت ؤ اوغنا هرڅه ؤ بیا هم تاسې سستي کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصل مسلمان هغه ده چې دمسلمان په غم غمجن شي، په مسلمان باندې وخوربږي، نن که مونږ دلته په خوشحالي باندې ناست یو الحمدلله دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت خوشحاله یوخو په هغو وروڼو باید خفه شو چې هغه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ عبادت ته خلاص نه دي، جرم یې فقط دین دی، بل هیڅ جرم نلري نو وخت باید سړی ضائع نه کړي، خپل عمر باید سړی ضائع نکړي ،یو سیکنډ اووخت باید سړی ضائع نکړي، بیا به وروسته مونږ ارمان کوو چې کاشکې په هغه وخت کې مونږ لږ کوشش کړی وای؟

کاش ! زمونږ هغه مشائخ چې ژوندي ؤ مونږ ددوی په ژوند کې ،نه ددوی خدمت وکړ ،نه موږ په ختمو کې ډېر شرکتونه کول، نن هغه په لاس نه راځي آرمان وریسې کوو. خدای نخواسته بیا به داسې وخت راغلی وي چې داسې مدرسه به نه شو پیداکولی، داسې یو داسې ځای به نشو پیداکولی چې په هغه کې په دیني مینه سره رایو ځای شو، یو استاذ او یو شیخ به نه شو پیداکولی چې دهغه سره په عبادت، ریاضتونو اوذکر کې شرکت وکړ. او دهغه په واسطه خدای پاک موږ او تاسې له ناخوالو او بدبختیو څخه وساتي.

دا الحمد لله ډېر دفرصت اوفراغت زندګي ده او هغه وروڼه چې دفرصت او فراغت موکه ورته برابره نده دمثال په توګه د کافرانو او یانورو ظالمانو په بندي خانوکې بندیان دي دهغوی هم، مونږ اوتاسې ته یې ستر ګې دي ،محتاج دي چې دعاوي به راته وکړې .
همدارنګه مړي دژوندو دعاته دومره محتاج دي لکه ژوندي سړي چې په سخته ګرمي کې یخو اوبوته محتاج وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايي: مړی په قبر کې داسې دی لکه په دریاب کې غرق ، دېلار ، ورو او ملګري دعا ته منتظر وي ، کله چې هغوی دعا ورته وکړي ده ته يې ثواب ورسیږي نو ده ته له دنيا او(مافيها) له هغه څه چې په دنيا کې دي محبوب وي او دژوندیو هدیې مړیو ته ددوی دعاوې او استغفار دي.

[احياء علوم الدين ج: ۴/ ص: ۵۲۳]

هغه مړي په موږحقونه لري، دمونږ مشائخ دي ،زمونږ استاذان دي، زمونږ خپلوان دي هغوی چې وفات شوي دي مونږ ته يې سترګي دي هغه ټول بايد په دعاکې يادکړو.

جناب انوارالمشائخ مرحوم ارغندی خلیفه صاحب رحمه الله چې په کومه ورځ باندې وفات ؤ په اینده کال کې چې هغه شپه راغله روژه وه دخپل کور والو يې په هغه شپه څۀ ختم اوخيرات نوو کړی خکه روژه وه ،خودزرمت خليفه صاحب مولوي دين محمد اخندزاده رحمه الله ويل چې مونږ په کورکې صدقه پسې کړې وه دشپې څوک خوب ويني چې خليفه صاحب مبارک وايې چه په ماپسې خوچا څه خيرات ونکړ وايې چې مونږ ورته وويل چې موږ خوخيرات کړی ؤ ده وویل چې نه دهرمړي خپل نغري ته سترګې وي ،هغوی خپلو شاګردانواومريدانوته يې سترګي وي هغه خپلو خپلوانو ته يې سترګي وي.خپل خپلوان شاګردان او مريدان چې په دې وخت کې چاته په ښه ورنشي نو بيا يې څه کوي.

نوبايدچې هروخت سړی خپل خپلوان اواستادان له خيراوخيرات څخه هيرنه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۶) مجلس

داسلام دین دمسلمانو له پاره دراحت ذریعه ده

داسلام دین دمسلمانانو له پاره ددنیااواخیرت دراحت ،سکون ،اطمنان ، خوشحالي اوکامیابي ذریعه ده.
تاریخ ته چي نظروکړو هغه چاچې ددین خوندلیدلی،خوندیې ښکلی بیا ددنیا دهرقسم نعمتونوڅخه بیزاره شوي دي.

دحضرت ابراهیم بن ادهم د ولایت سبب اوله خدای جَلَّ جَلَالُهُ سره دده مینه

حضرت ابراهیم ابن ادهم رحمه الله دخپل وخت دخراسان دبلخ بادشاه ؤ لکن ډیر عابداومتدین سړی ؤ،
یوه ورځ دشپې په کټ پروت دی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذکرباندې لګیا ده ،دبام په سرباندې یې دربی واوریده ؛نوغږ یې وکړ چې څوک دي؟ له هغه طرف نه آواز ورته وشو چې زه یم اوښ مې ورک ده هغه ګورم. نوده ورته وویل چې اوښ دبام په سرڅه شی کوي داخوډېرنادره ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورته وويل چې دادومره نادره نه ده چې اوښ دبام سرته وخيژي خودابيا ډېره نادره ده چې ته دې دباداشاهي په تخت ناست يې اودخداى جَلَّجَلَالُهُ رضا غواړې. په دې خبره له ده سره دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ ويره پيداه شوه.

بله ورځ ده دبادشاه حرم سراى ته دپيره دارانو له اجازې پرته ګوري چې سړي دروازه خلاصه کړه ورته راننوت.

دی ورته وايې چې څرنګه راغلې ؟ اوچارا پريښودې؟

هغه ورته وايې چې دا خويوه لاره ده پدغه لارباندې تيرېږم.

دی ورته وايې چې لارځنګه ده داخوزماکور ده ،حرم سراى ده،

هغه ورته وايې چې دتانه مخکې دچاؤ ؟

دی ورته وايې دفلانکي.

هغه ورته وايي چې فلانکی څه شو ؟

در ورته وايي هغه خو مړشو.

له هغه مخکې دچاه ؤ؟

دفلانکي.

څه شو ؟

مړشو.

نوچې يوځي بل راځي ،هغه بادشاهان لاړل په دغه ځاى باندې تيرشول ته پدغه ځاى باندې راغلې نودايوه لارته ده؛نوڅهٔ شی دي، زه په دغه لارباندې تيرېږم.

[تذکرة الاوليا، فارسي ص: ۱۰۳/ چاپ ايران]

(c) ketabton.com: The Digital Library

خودادده له پاره الهامات ؤ یوڅوک ورته مقررؤ چې ده ته یې تنبیه ورکوله ،نوده له ځان سره فیصله وکړه چې دبادشاهي دژوندون څخه تیریم چې داسې یوځای پیداکړم چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت باندې مشغول یم ،دواجب تعالی سره مې تعلق جوړشي ،خپل وطن اوبادشاهي یې پرېښوده ،خپل کمکی زوی یې په ځانګوکې پرېښوده اودکعبې شریفې په طرف روان شو دحضرت سیدنا امام صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ شاګردشو.

[تذکرة الاولیاء فارسي ص: ۱۰۲/ چاپ ایران]

لیکي چې ده ته به امام صاحب ویل چې سیدنا ابراهیم یعنې ابراهیم زموږ سردار ده.

داحضرت ابراهیم ابن ادهم دهروخت تیرشو چې دوطن نه ورک شو،یووخت کې دده کمکی زوی لوی شو مورته وایې چې زما پلارچیرې دی ؟ څه شومړده،قبر یې چیرې ده په کوم طرف باندې تللی.

هغه ورته په ژړا شوه چې پلار دې دوخت بادشاه ؤ خوتخت هرڅه یې پرېښودل،دومره خبره یم چې خلک وایې چې په کعبه مبارکه کې دملنګي ژوندکوي هلته ملنګ ده.

نودحج له پاره دده زوی اعلان وکړ چې څوک حج ته ځي دسفر خرڅه یې زه پرې کوم دهرخلک ورسره تیارشول هلته دحج هغې موقع ته چې ورسیدل په کوم ځای کې چې دوی واړول نوزوی یې مکې معظمې ته ورغی دکعبې مبارکې د مجاورانو نه پوښتنه کوي چې ابراهیم ابن ادهم تاسې پیژنئ ؟ هغوی ورته وایې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې. چیرې ده؟ هغوی ورته وایې چې ددغه غره طرف ته تللی ده لرګیوته اوروزانه په شابانديږ یوبار لرګي راوړي اوهغه خرڅوي ،څه روپۍ په ځان خوري څه روپۍ په مریدانواوشاګردانو اوملنګانوباندې خوري.

زوی یې چې مخې ته ورووت نوګوري چې یوضعیفه سړی را روان دی دلرګیو پیټی یې راخیستی ده. ده هم وپیژانده چې داهغه ده ځکه هغه سړي دغه علامې ورته ښودلې وې، نودځان سره په ژړا شو چې وطن بادشاهي هرڅه پاتې دلته داسې په ملنګي کې ژوندتیروي لرګي په شابانديږ راوړي اوهغه بیا خرڅوي اوپه هغوی باندې ژوند کوي.

خوځان یې ورباندې ونه پیژانده.

بل وخت کې ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ‌اللَّهُ دحج په وخت کې خپلو مریدانواوشاګردانو ته توصیه کوي چې ګورئ حج ته ښځې اوهلکان راځې تاسې به دنظر ډیرخیال کوي چې په حرم دخدای کې مو په غلطه نظر ونه لګیږي.

دحج مراسم شروع شول دطواف حالت ده حضرت ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ‌اللَّهُ ته داخپل زوی په مخه ورغی اوډیرپه ځیرځیرېې ورته وکاته،هغه هم ورته وکتل.

کله چې دحج مراسم خلاص شول اوبیرته راغلل یوشاګرد ورته وایې چې تاخومونږته ویل چې دحج په دروان کې به دخپلو نظرونو ساتنه کوئ په ښه توګه او کلکه اوته ماولیدلې چې یوهلک ته تاډېر ځیرځیروکتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته وویل چې ته رښتیا وایې زه گومان کوم چې سږکال هغه زماکمکی زوی چې ما په زانگوکې پرې ایښی و، هم حج ته راغلی هغه ته ما په خیرخیروکتل.

دادده شاگرد ولاړ دخراسان دحاجیانو پوښتنه یې وکړه هغه یې پیداکړل اوهغه ده چې ورته په خیر،خیرکتلې ؤ هغه یې هم پیداکړاوموربې ورسره وه ،نوورته وایې چې دتاپلار څوک دی؟

دی ورته وایې چې ابراهیم ابن ادهم ده.

هغه ورته وایې چې هغه چیرې ده؟

زوی یې ورته وایې چې ډیر کلونه کیږي چې له وطن څخه راغلی ده خویوه ورځ مخکې مې ولیده چې دلرگیوپیټی یې په شاه اوپرون دحج په وخت کې مې بیا دطواف په حالت کې ولیده چې دی په طواف کې لگیا ؤ.

دغه دده شاگرد ورته وایې چې نوتاولې خپل ځان نه ورپیژانده؟

دی ورته وایې چې ددې له پاره مې ځان نه ورپیژانده چې دی زمونږنه راتښتیدلی ده اهل اواعیال یې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عشق کې پریښې نوزه په دې پوهیدم چې که زه ځان وروپیژنم دلته به زمونږ نه بیا ځان پټ کړي.

داشاگرد یې جگ شو ورته وېې ویل چې که تاسې هغه ووینئ نوهغه پیژنئ؟

دوی ورته وایې بلې هو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودادده بي بي اوزوی دواړه يې را روان کړل کله چې په حضرت ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ باندې دخپلې بي بي سترګې ولګیدلې نوچیغې یې کړې چې دا حضرت ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ دی.

حضرت ابراهیم ته یې زوی ورغی غیږېې ورکړه سترې مشې کوي په سترې مشې کې دی له خپل زوی نه لومړی پوښتنه دا کوي چې په کوم دین یې؟

زوی یې ورته وایې چې مسلمان یم.

حضرت ابراهیم رَحِمَهُ اللهُ وایې چې الحمد لله.

حضرت ابراهیم رَحِمَهُ اللهُ بیاورته وایې چې قران کریم دې ویلې؟

زوی یې وایې هو! دی بیا ورته وایې چې الحمد لله.

حضرت ابراهیم رَحِمَهُ اللهُ بیا ورته وایې چې علم دې کړی؟

زوی یې وایې چې بلې دفقې په احکامو کې لګیایم.

حضرت ابراهیم رَحِمَهُ اللهُ بیا ورته وایې چې الحمد لله.

له دینه پس ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ دستې جګ شو له دې ځای نه روانیږي زوی یې پښوته غیږورکړه، ښځه یې په کالیو پورې ونیښته چې دوطن نه داشل کاله کیږي چې راغلی یې نن مودلته پیداکړې اوته اوس بیا له دغه ځایه روانیږي چیرته ځې؟

حضرت ابراهیم رَحِمَهُ اللهُ ځان خلاصوي اوزوی یې غیږورکړي اخیر انسان دی په اولاد یې شفقت راغی، نوهاتفې غږیږې وشو چې زما ددوستې دعوه لرې اوبیا دخپل زوی په عشق کې لګیاشوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوحضرت ابراهيم رَحِمَهُ اللّٰهُ داسمان لورې ته سترګې پورته کړې اودا الفاظ يې وويل چې :« اللهم اغثني!» خدايه پاکه !ته زما معاونت وکړې.

دزوی مبارک روح يې دده په غيږ کې قبض شوه.

چاپوښتنه ورنه وکړه چې داولې ؟

ده ورته وويل چې ځکه چې د رب تعالی له طرفه په ماآواز وشو چې په دوستي کې فرق راغی دخپل زوی سره دې تعلق پيداشو نوماخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وويل چې ای رب تعالی ! ته مې نصرت وکړې چې يامامړکړې چې په هغه عشق کې مې تغير رانشي اويامې زوی مړکې چې دهغه په محبت کې زه ګرفتارنشم

[تذکرة الاولياء فارسي ص: ۱۰۷/ چاپ ايران]

حضرت ابراهيم بن ادهم په ظاهري تکليف معنوي خوند اخلي

دا ابراهيم ابن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ دخپل ژوندحالات ذکرکوي اووايي چې په خپل ټول ژوندکې په ماباندې ډېره خوشحالي راغلې خوپه دې ټولوکې په دريوځايونوکې په ماډېره زياته خوشحالي راغلې:

اول: په هغه وخت کې چې زه سخت مريض وم اوپه يوځای کې يوجومات ته دمسافرپه شکل ورغلم هلته چې خلک له جومات نه ووتل زه په جومات کې پريوتم ؛نودجومات خادم ماته وويل چې ووزه زه جومات بندوم ،خوزما په وس کې دومره نه و چې له خپل ځايه جګ شوی وای اخير دغه خادم زه دپښونه ونيولم کشکولم

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې له جومات نه يې دباندې ويستم، دبرنډې په زينوكې چې ديوې زينې څخه بلې زينې ته چې زماسرلګيده ؛نوپه دغه وخت كې چې دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ مشاهده اوانوارات ماته پيداشول دومره خوند په ټول ژوندکې ماته په بل هيڅ وخت کې نه ده پيداشوى.

دوهم : يووخت كې داسې دخيرو په حالت كې وم چې مابه په سرلاس كش كړنودهرويښته سره مې سپګې نيښتې وې ،نوپه دې وخت كې چې دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه كوم رحمتونه په مابانډې نازليدل ماداخوندپه بل وخت كې نه دى ليدلى.

دريم : يووخت كې په كشتۍ كې سپور وم دملنګ په شكل كې ببر لباس يوځوان په كشتۍ كې ټوكې كوې اوبيا ماتيل وهې اوپه مابانډې پسخندوهې اخرجګ شو زما په سرېې بولې شروع كړې چې څرنګه بولې (تش جواب چاى) شروع شوې نوحجاب پورته شو زما اوخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ په مابين كې مشاهده اوديدارراغى داخوند چې ماته په دې وخت كې پيداشو په بل وخت كې په ټول ژوندكې نه و پيداشوى.

[تذكرة الاوليا، فارسي ص: ۱۲۷/ چاپ ايران]

دبادشاهي ژوند نه ښيي چې ماته دخوندژوندؤ ،ددبدبې ژوند نه ښيي چې ماته دخوندژوندؤ . بلكې دغه دتكليف حالات ښيي مخكې مادرته وويل چې دادفراغت زندګې ده چې خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ موږ ته رانصيب كړې نو بايد چې دې ته سړى ځير وي او دا موكه يې له لاس څخه ونه وزي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۷) مجلس

توبه، ژړا او له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډار او وېره

په قرانکریم او احادیثو کې دقیامت دحالاتونه په بیانولو کې حکمت داده چې دخلکو سره څه ډار او وېره پیداشي او خلک له ګناهونو څخه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته توبه ګار شي اوداخرت له پاره څه نیکه ذخیره پیدا کړي

دېته چې سړی فکر وکړي انسان یو بشر دی او له کمزیانو سره مخ دی کله دانسان نه ګناه کیږي اودهغې ګناه په سبب سړی داور اهل ګرځي ددغه نه بیرته دخلاصون لار څه شی ده؟

نوددې له پاره لنډه لاره هغه داده چې سړی په خپلو کړو بدو اعمالو پښېمانه شي په اخلاص توبه ګار شي، اودا ینده له پاره داسې ټینګ قصد وکړي چې ای خدایه! زه به داګناه بیا نکړم نوکه ددغه انسان نه دده دبشریت په تقاضا څه ګناه شوې هم وي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې دتوبې په برکت بیرته ورته معاف کوي

نو واقعات داسې راځي چې اول دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ډار نه خان باید له ګناهونو څخه منعه کړي اویه ګناهونو پښېمانه شي په اخلاص بیرته توبه وکاږي بیا سړی داخیرت له عذابونو څخه خلاصیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ویرې توبه ایستل

د یوې ښځې سره دیوسړي تعلق پیداشو ،دزړه محبت ؤ خوداموقع نه ورته پیداکیدله چې ددغې ښځې سره خپله بدعملي وکړي،خپل مقصود ورنه پوره کړي، یووخت په یوه قافله کې روان ؤ دابنځه هم په دغه سفر ورسره روانه ده یوځای کې دقافلې خلکو واړول ،شپه شوه دارام له پاره کله چې خلک په قرارشول نودغه سړي دغې ښځې ته ځان ورنږدې کړدبدعملي اراده یې وکره،دې ښځې ورته وویل چې لږ وګرځه چې دقافلې خلک خوبه ویښ نه وي؟

دده زړه خوشحاله شو چې غالبا زماحکم مني ،نوجګ شو په قافله راتاؤ شو نوښځې ته یې وویل چې هیڅوک هم ویښ ندي ټول په خواږه خوب ویده دي.

دابنځه ورته وایې چې الله تعالی ویده ده که ویښ ده؟ دې سړي فکروکړ نووې ویل چې الله تعالی خونه ویده ده اونه ویده کیږي ﴿ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ﴾ [سورة البقرة آیت ۲۵۵] په هغه خوب نه راځي اونه مقدمات دخوب (پریشاني) پرې راځي نودابنځې ورته وویل چې مونږ دخلکونه پټیږو بدعملي کوو دخلکو نه ډاریږو؛نوولې دهغه ذات څخه نه ډاریږو چې هغه همیش ژوندی ده ،هغه همیش بیدار ده ،هغه همیش مونږ ویني ،هغه په مونږ هرډول قدرت لري ،عذاب به هم راکوي،راحت هرڅهٔ دهغه له طرف نه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ددې سرې زړه ته هم څه خوف اووېره ولوېده دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ له ډاره نه يې دابدعملي پرېښوده.

کله چې دى مړشو چا په خوب وليده او ورته وې ويل چې خداوندمتعال څه معامله درسره وکړه ؟ دى ورته وايې ماته خداوندمتعال مغفرت وکړ ددې وجې نه چې دهغې نيکې ښځې دخبرې داثر په وجه زما سره دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ډارپيداشو دهغې ګناه نه مې رجوع وکړه ،هغه ګناه مې ونه کړه. دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ډارنه مې پرېښوده نو خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ زه په دغه باندې وبښلم

[مکاشفة القلوب ص:۱۱ / باب الخوف من الله تعالى/ قديمي کتب خانه]

يوسخي ته دمسکينا نو دمرستې له امله مخکني ټول ګناوونه معاف شول

په يوه روايت کې راځې چې په بني اسرائيلو کې يونيک سړى ډېر غريب ؤ ،عيال يې ځوورځې نهارې تېرې کړې وې ، ده خپلې ښځې ته وويل چې ته لاړه شه دچاله کورنه دې که څه شى راوړل دانښځه ديو تجار کورته ورغله اوورته وې ويل چې عيال مې له ځو ورځو راپه دې خوا څه نه دې خوړلي که څه کومک راسره وکړې؟

هغه تجارورته وويل چې له ماسره بدعملي کوې بيا به څه درکړم کنه ،نه يې درکوم

دانښځه بېرته را روانه شوه چې دخداى پاک نه زه ډارېږم ځرنګه زه بدعملي وکړم ،کله چې کورته راغله بچيان يې ورته په انتظار

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي چې موربه مو اوس څه شی را وړي ،هغه موریې چې ولیده چې خالي لاس ده اوهیڅ شی نشته ورسره نوبچیانو یې بیاپه ژړا اوپه چیغو شروع وکړه اوداناري یې وهلې چې اې مورې! مونږ خو داڅوشپې کیږي چې څه نه دي خوړلي ، له لوږي ډیر په تکلیف یو.

دې ښځې چې دخپل اولاد حالت ولیدل دمور په خپل اولاد شفقت زیات وي نوښځه بیرته هغه تجارته ورغله چې بیا یې ورته وویل چې هلکان مې سخت ژاړي که څه کومک راسره وکړې؟ هغه ورته وویل چې زماهغه خبره منې اوکه نه ؟ دې ورته وویل : هوا چې کله داسړي دبد عملي اراده ورته وکړه ددغې ښځې صورت په ریږدیدلوشو. کتاب لیکي چې نږدې ؤ چې بندونه یې سره جداشي دومره په ریږدیدلو شوه ،سړي ورته وویل چې ولې ؟څه پیښه ده ؟ چې دومره ریږدې

ښځې ورته وویل چې په ټول ژوندمې داسې ناکاره ګناه نه وه نده کړې اودرب تعالی نه ډاریږم اونن څرنګه درب تعالی په حضورکې چې هغه راته ګوري اوزه په بدعملي لګیا شم.

ددې خبرې له اوریدلو سره ددغه سړي زړه ته ډارپیداشوتوویې ویل چې ته دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه دومره ډاریږې حال داده چې په ټول ژوند دې داسې ماکاره ګناه نه ده کړې ؛نوزه خوډېر لوی ګنهګاریم نوزه به څرنګه نه ډاریږم. نوتوبه یې ویسته اوددې سره یې دخپل وس مطابق کومک او مرسته هم وکړه

حضرت موسی عَلَیهِ السَّلَام ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وحې وکړه چې ورشه ، فلانکي دفلانکي زوی ته ووایه چې الله تعالی وایي ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

تانه دیوې رېښتونې او نصحې توبې له امله مخکې ګناهونه ټول درته معاف کړي.

[مکاشفة القلوب ص: ۱۱ / باب الخوف من الله تعالی/ قدیمي کتب خانه]

حضرت ابراهیم بن ادهم رَحِمَهُ اللَّهُ په کعبه مبارکې باندې طواف کوي دطواف په حالت کې دادعا کوي چې ای رب تعالی ! زما عصمت نصیب کړې، دامعنا چې دګناه نه زه پاک شم. بلکل زمانه ګناه ونشي لکه انبیاء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ چې معصوم دي.

دده په زړه کې له بدن څخه غږ وشو.

اولیاء دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ چې کله یې تزکیه وشي نودازړه په خپله په یو کیفیت باندې اواز کوي.

په موجوده وخت کې یو خلیفه صاحب ماته دنفي اثبات کیفیت بیانولو، ویل یې چې په نفي اثبات کې دا (الا الله) په زړه باندې ووهي دوه کیفیته پیداکیږي، چاته داسې کیفیت پیداکیږي چې لکه ګوته چې په زړه چوخ کړي داد (الا الله) په ویلو سره داسې حالت پیداکیږي اوچاته داسې کیفیت پیداکیږي چې دا (الا الله) ووایې نوزړه هلته غږ وکړي محتاج ! یعنې زه محتاج یم رب تعالی ته.

نودابراهیم بن ادهم رَحِمَهُ اللَّهُ زړه ورته غږ وکړ چې دالله تعالی لطرفه چې دې ته هاتفې غږ ویل کیږي چې ټول خلک زمانه عصمت غواړي چې دګناه نه یې زه وساتم ؛ خوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وایي چې زه رحمن اورحیم یم زه به بیا رحم په چاباندې کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خودا انسان دی ګناه به کوي، دبشريت په تقاضا باندې بيا به دوی توبه وباسي زه به بيا په دوی باندې رحم کوم.

نو چې دسړي نه څومره ګناهونه شوي وي چې په اخلاص توبه وکاږي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې معاف کوي، خوداخلاص توبه داده چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دارېه يقيني ورسره پيدا کيږي په زړه کې به يې يقين اوداقصد وي چې داګناه به بيا نه کوم اوکه سړی په ګناه لګياوي اوپه خوله وايې چې توبه مې ده داپه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ باندې پسخند وهل دي.خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پدغه باندې سخت په غضب کيږي ددغې وجې نه چې دانبياوو اوصحابه کرامو حالت ګوري چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دار رښتيا دهغوی په زړونوکې څومره و؟

حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له خدای جَلَّ جَلَالُهُ څخه څومره وېرېده؟

حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به چې کله دقرانکريم د وعيد ايتونه اوعذاب خبرې واوريدلې نوله ډېرې وېرې به بې اوښه شو،حتی تردې پورې چې يووخت کې بې دوښو يووچ ډکی راواخيست اوپه ژړايې پيل وکړ او دايې ويل چې کاشکې زه ددې کياپه شان وچ ډکی وی انسان نه وای ..ددې ژړا پر مهال وايې چې کاشکې زه خپلې مورنه وی زيږولی. [مکاشفة القلوب ص۱۲ / باب الخوف من الله تعالی/ قديمي کتب خانه]

(c) ketabton.com: The Digital Library

مره له دې چې حضرت عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ هغه شخص دی چې نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دده دستاينې په هکله بې شميره حديثونه ويلي دي اوجنت زيری په دنياکې ورباندې شوی خوبیاهم حضرت عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه دومره زيات ډاريږي چې وايې دډيرې ژړا نه يې په مخ کې دوه تورې ليکې پيداشوې وې چې داوښکې به يې هميش بهيدلې. واقعي ډارديته ويل کيږي.

حضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَامُ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پيغمبرده خودومره به يې ژړل چې دژړاغږبه يې يو ميل په اندازه لرې هم اوريدل کيده. يووخت کې خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ حضرت جبرائيل عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته راليږي چې ورشه زمادوست ته زما سلام ووايه اوورته ووايه چې ته خوزما دوست يې؛دوست له دوست نه دومره ډاريږي ؟

حضرت جبرائيل عَلَيْهِ السَّلَامُ چې دغه حال دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته بيان کړ چې واجب تعالی په تاباندې سلام وايه اوويل يې چې خليل دخليل نه دومره ډاريږي ؟

حضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته وايې چې والله زمادې قسم په ذات دخدای وي چې کله زه دخدای هغه عظمت شان اوصمدانيت ته وګورم اوخپلو تقصيراتو ته وګورم زمانه داخبره بالکل هيره شي چې زه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست يم ،زه پيغمبريم اوزه خليل الله يم

[مکاشفة القلوب ص ۱۱/ باب الخوف من الله تعالی/ قديمي کتب خانه]

ددغې وجې حضرت يحيی عَلَيْهِ السَّلَامُ به دومره ژړل چې دډېرې ژړانه يې دمخ غوښې تويه شوې وې ،حتې مورمبارکې يې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغومبرو مبارکو باندې ورېه اووژغنې ګنډلې چې هغه اوښکې به یې په هغوکې جمع کیدلې.

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ پیغمبرده، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې په قرانکریم کې صفت کړی: ﴿وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا﴾

[سورة ال عمران آیت:۳۹]

داداسې پیغمبر ؤ چې په ټول ژوندیې دګناه اراده هم نه ده کړې ؛خوهغه پیغمبر دخدای پاک له ډاره دومره ژاړي له ډېره ژړانه یې دمخ غوښې تویه شوې وې.

حضرت عمربن عبدالعزیز چې دوخت بادشاه مقررشو دوه کاله اوڅومیاشتې یې بادشاهي کړې ،دده دمینځې نه څوک پوښتنه کوي چې حضرت عمر بن عبدالعزیز په دا دوه کاله کې څرنګه زندګې کوله؟

هغه ورته وایې چې ډېر وخت به روژه ماتې ورته ایښی ؤ دده به روژه وه خوچې دخپل رعیت اوملک حالت به ورته یاد شول چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ددغو پوښتنه له مانه کوي نوژړل به یې، ژړل به یې تردې پورې چې روژه ماتی به همدغسې ورته پاتې شو اوروژه ماتی به یې ورنه ویوړ اوروژه به یې ماته نه کړه.

دده بي بي مبارکه وایې چې په دادوه کاله اوڅومیاشتو کې یې دخپل اهل سره نږدېکت نه ده کړی چې زمانه به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دقیامت په ورځ ددغه رعیت په باب کې پوښتنه کوي زه به بیاخداوندمتعال ته څه ځواب وایم؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خلک چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه په رښتیا ډاریږي اوچې بیا ګناه ورنه وشي نو دومره ډار ورسره پیداشي لکه غریبې چې په سرباندې رالویږي اوکه یوڅوک په ګناهونوباندې همیش لګیا وي زړه یې توریږي ،توریږي اخرګناه داسې ورته ښکاریږي لکه یومچ یې چې په پوزه باندې تیرشي، له خدایه هم نه ډاریږي

حضرت امام صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ چې په کوم ځای کې دفن اوخښ دی په هغه ځای باندې ده مبارک اوه (۷۰۰۰) وارې قرانکریم ختم کړی اوده دیرش کاله مسلسلې روژې نیولې .دشپې په نفلوکې به یې ټول قرانکریم ختم کاوه. امام صاحب څلویښت کاله دسهار لمونځ دماخوستن په اوداسه کاوه.

[مرقاة المفاتح ج ۱ ص: ۷۷ / ترجمة الامام ابوحنیفه ومناقبه]

لکن هغه حضرت امام صاحب یووخت کې دماخوستن تلاوت کوي دسورت یس شریف دغه آیت یې مخې ته راغی ﴿ وَٱمۡتَٰزُواْ ٱلۡيَوۡمَ أَيُّهَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴾[سورة یسین آیت:۵۹] اې مجرمینو ! نن ورځ زماله نیکوبندګانو نه جداشئ ، نوایت مبارک یې ویلو،ویلو اوترسهاره یې ژړل چې داسې نه چې دقیامت په ورځ ماخدای پاک دمجرمینو په لست کې جدا کړي نوزه به بیا هلته څه کوم؟

حضرت ابراهیم ابن ادهم به ویل چې که خدای پاک په مادباندې غږوکړی چې :﴿وَٱمۡتَٰزُواْ ٱلۡيَوۡمَ أَيُّهَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴾[سورة یسن آیت ۵۹] چې ای مجرمینو! نن ورځ زماله نیکوبندګانو څخه جداشئ . نوزه به بیاڅهٔ کوم؟ څکه هغوی خلکوته چې اعلان وشي چې زما دنیکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندګانو ته جداشئ دهغوخلکو ځای خوجهنم ده دهغوی ځای خواورده، دهغوسزاخو ماران اولړمان دي؛نوزه به هلته بياځه کوم.

يودوه صحابه کرام نبي کريم ﷺ سره ورونه کړې و يوانصاري ؤ اوبل مهاجرؤ دامهاجرورور په جهادپسې تللی انصاري وروربې په کورپاته شو.

يووخت يې کورته غوبنه راوړه هغه دمهاجر ورور ښځې ته يې ورکوله چې دهغې لاس يې وليدشيطان غلبه ورباندې وکړه هغه لاس يې ورونيو اوښکل يې کړ،هغې ورته وويل چې دخدای پاک نه وېدارشه!

ددغې خبرې په سبب هغه صحابي دومره وېدارشو چې کوريې پريښود اودښتې ته روان شو په ژړا يې شروع وکړه اوتل به يې ژړل.

کله چې هغه بل مهاجر مجاهد وروروله جهادنه راغی هرچاته خپل ورور مختې ورغی اودده خپل وروروتشته چې ده ته مخې ته ورشي ؛نوپه کورکې يې پوښتنه وکړه چې هغه زما ورور چيرته دی؟ ښځې يې ورته وويل چې داسې ورورديې خدای پاک چاته نه ورکوي ،دهغه اراده دبدعملي وه زمالاس يې مچ کړ خوماځان ورنه خلاص کړ.

هغه پوښتنه وکړه چې چيرته ده؟

دې ورته وويل چې داخوشبې کيږي چې په غروکې اوسيږي اوژاړي. نودغه صحابيورپسې ولاړ چې په غره کې يې يوځای پيداکړ چې دی په ژړاه لګياده نوداصحابي مبارک يې را روان کړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې راغلل شپه ده دسهار په لمانځه کې رسول الله ﷺ
دعذاب څه آیتونه وویل : ﴿ أَلۡهَىٰكُمُ ٱلتَّكَاثُرُ ۝ حَتَّىٰ زُرۡتُمُ ٱلۡمَقَابِرَ ﴾ (
سورة التکاثر) ددغه صحابي مبارک له خولې نه چیغه ووتله په هغه
ځای یې روح ووتله اووفات شو .

[تفسیرمظهری ج:۲/ سورة ال عمران ص:۱۴۱]

دهغو خلکوسره د الله تعالی نه دومره ډار موجود ؤ چې واقعا
خدای پاک ته څوک په اخلاص وژاړي نو داژړا بیا ډېره ګټوره ده .

په یوه روایت کې راځي چې کله دقیامت ورځ راشي دجهنم اور
به دخلکو په طرف را روان شي ، خلک به ورته ووایې چې ای اوره
! دهغو لمونځ کوونکو پرمخ چې هغو دخدای ﷻ له پاره خپل
لمونځونه کړي وګرځه ، دا اور به نه ګرځي بیابه ورته وایې چې په
روی دهغوی روژه نیونکوچې خدای پاک ﷻ ته یې چا روژې
نیولې وګرځه ! هغه به بیا نه ګرځي، دااوربه همدغسې را روان وي
حضرت جبرائیل امین به راشي وبه وایې چې دې اور دحضرت
محمد ﷺ دامت په لوري قصد او اراده کړې بیا به نبي
کریم ﷺ ته د اوبویو جام ورکړي چې دا اور ته ورواچوه
کله چې داور طرف ته دایو جام اوبه ورواچوي نواور به مړشي
نبي کریم ﷺ به پوښتنه وکړي چې داڅرنګه اوبه وې چې
دومره غټ اور ددوی په ذریعه مړشو حضرت جبرائیل امین
علیه السلام به ورته ووایې چې دا دتا دامت دهغو ګنهګارو خلکو
دژړاو اوښکې وې ددغې ورځې له پاره مې جمعه کړې وې چې
دهغو اوښکو په برکت به نن د جهنم له اور نه خلاصیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

[مکاشفة القلوب ص:۱۳ / باب الخوف من الله تعالی/ قدیمي کتب خانه]

په یوبل روایت کې راځي چې کله جنتیان جنت ته داخل شي اوپه منارو باندې کیني ښه خوراکونه به ورته کیښودل شي پس دهغه نه به داجنتیان په جنت کې حیران وي اعلان به ورته وشي چې اې زما بندګانو! جنت خودحیرانتیا ځای نه دی دنعمتوځای ده تاسې ولې دانعمتونه نه خورئ ؟ دوی به ورته ووایې چې زمونږ سره یوه وعده شوې وه دهغې وعدې وخت پوره دی که مونږ ته هغه وعده را پوره شي؟ رب تعالی ملایکوته ووایې چې حجاب پورته کړئ چې زما دیدار وکړي ددوی د دیدار وخت راغلی ملائکې ورته ووایې چې اې رب تعالی ! په دوی کې خوګنهګارخلک هم موجود دي هغه خوستا ددیدار لائق نه دي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ورته ووایې چې په دوی کې ذاکرین ؤ، په دوی کې پاکیین (ژړاکونکي) ؤ، دهغو دژړا په برکت ماددوی ګناهونه ټول ښښلي،نوپرده پورته کړي چې دوی زما دیدار وکړي،بیا هلته حجاب پورته شي دخداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ دیدار ټولوته شروع شي

[مکاشفة القلوب ص:۱۳ / باب الخوف من الله تعالی/ قدیمي کتب خانه ، بحواله زهر الریاض] داددغه ذکر ،ددغه ژړاو اثر ده چې څومره ګناهونه انسانانوکړي وي ددغو ژړا ګانو په برکت باندې چې په اخلاص خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته څوک وژاړي نو واجب تعالی دټول عمر ګناهونه وربښي، دټول عمر تکلیفونه یې لرې کوي، اوبیا خپل دیدار ورپه نصیب کوي، زمونږ دایوساعت ناستی ،دادپنځو میلتو ناسته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته په اخلاص ژړا ددیرشو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلوينبتواواويا کالو عمر ټول ګناهونه خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ
وربانديې معاف کوي.

چې په اخلاص وژاړو دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره نو هغه تلپاتې ژوند به مو ټول په راحت او خوشحاليو کې تيرېږي ،په يوه روايت کې راځي چې کوموانسانانو چې ګناه وې کړې وې چې بيا خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ ته توبه وباسي اوورته په ژړا شي خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ هغه ګناوې دملائکونه هيرې کړي، ددوى دعمل نامې نه هغه ګناوې لرې شي، بيا دقيامت په ورځ باندې دوى نه شرمنده کيږي، بيايې صرف حسنات اونيکې له خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ سره پاته شي ، بل هيڅ نه وي ؛نوخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ بې جنت ته داخلوي اوخپل انعامات ورکوي، انسانان يودانسانيت په تقاضا به زمونږ نه ګناوې شوې وي اوکيږي به خوکه په اخلاص خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ ته وژاړو اوپه اخلاص خداى پاک ته راجع شو بيا دا اميد هم لرو چې واجب تعالى ډېررحيم ذات دە، ډېرکريم ذات دە، ترخپل موراوپلار نه اويا وارې مهربانه دە، که خپل پلارمونږ ناراضه کړو،خپله مور مونږ ناراضه کړو اوبيا ورشو بيرته دهغوى په لاسونو اوپښو ورولوېږو معافي ورنه وغواړو نوخپل مور اوپلارمونږ ته ښښنه کوي؛خورب تعالى خواويا وارې ترهغونه مهربانه دە چې رب تعالى ته سرې په اخلاص وژاړي خداوند متعال بې ټولې ګناوې ورته معاف کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۸) مجلس

د ولايت شرطونه او د ولي نښې او علامې

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿الا إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

[سورة يونس آيت ۶۲]

مفسرينو ددې ايت كريمه په تشريح كې د ولي علائم او نښې ذكر كړي چې ولي چاته ويل كيږي او د ولايت شرطونه يې هم ذكر كړي، چې په كومو شيانو انسان د بزرګي او ولايت مقام ته رسيږي؟

كه انسان دا وغواړي چې زه دې د خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ د اولياوو او د ده د دوستانو له جملې وګڼل شم، د ولايت مقام دې را په برخه شي؛ نو مُفسرين ليكي چې د ولايت د ترلاسه كولو له پاره دوه لوى او عُمده شيان په ځان عملي كول دي:

لومړى: صُحبت (له اولياء كرامو سره ناسته)

د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت كې چې صحابه كرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ دا دومره لوړ او بې شمېره مراتب او مقامات ترلاسه كړي وو دا يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

براخې له نبي کريم ﷺ سره صحبت، محبت او هغه مبارک ته په انقياد ترلاسه کړي وو.

يعنې اول شرط دا و چې د نبي کريم ﷺ سره به يې د هر تعلق، ناسته او ولاړه، له هغه سره محبت او له دې سره سره به يې د هغه ﷺ د احکامو پيروي يې کوله.

دوهم: ذِکر (په هر حال کې الله تعالی يادول)

دوهم شی چې هغه معاون مخکنې شرط له پاره ده هغه کثرتِ ذِکر ده، چې د نبي کريم ﷺ په حياتِ مطهره کې به صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم د ولايت مقام ته رسېدل، وجهه يې دا وه چې دوی د نبي کريم ﷺ سره دا شرطونه په کامله توګه په ځای کړي وو او هم يې له حضرت پيغمبر ﷺ سره کثرتِ مجالست (د هره ناسته پاسته) و، شپه او ورځ به يې دا هڅه وه چې بايد د حضرت نبي کريم ﷺ په مجلس کې حاضر يو.

له نبي کريم ﷺ سره يې دومره مينه وه چې کله به صحابهٔ کرامو ته نبي کريم ﷺ د دوه ورو خوړلو په وخت کې ور په ياد شو نو خوراک به يې نشوای کولای، د مينې او يادېدلو د غلبې له امله به يې تياره د دوی پرېښودله او د حضرت نبي کريم ﷺ مجلس مبارک ته به يې ځانونه رارسول.

[تفسير مظهري/ ج ۴ / ص: ۳۴۷ / سورة يونس ۱۰/ مکتبة حقانيه]

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت نبي کريم ﷺ په وړاندې د صحابهٔ کرامو انقياد اوتابعداري دومره زياته وه چې کله به نبي کريم ﷺ د کوم کار امر وکړ، نو هر يو صحابي به لبيک ويلې او په سر او سترګو به يې هغه کار تر سره کاوه. آن تردې چې يوځل نبي کريم ﷺ يو صحابي ته په جومات کې د خطبي په منځ کې وويل چې: کېنه! په همدې وخت کې بل صحابي له جومات نه د باندې را روان و، هغه د رسول الله ﷺ دا خبره واوريدله سمدستي همالته د باندې کيناست.

رسول الله ﷺ په جومات کې دننه صحابي ته امر کړی و، خو هغه بل صحابي چې نفسِ د نبي کريم ﷺ امر واوريده، هغه فِکر وکړ چې کيدای شي ماته يې ويلې وي نوهلته که لمر او که ګرمي وه سم د لاسه په هغه ځای کيناست. په دوی مبارکانو کې دومره زيات انقياد وو، چې ترڅو نبي کريم ﷺ نه و ورته ويلې په هغه ځای ناست ؤ، کله چې نبي کريم ﷺ ورته وويل چې تاته نه وايم راننوځه؛ بيا جومات ته راننوت.

صحابه کرامو رضي الله عنهم ذِکر په دومره اندازه و چې د حضرت نبي کريم ﷺ له طرف نه به چې د کوم شي فضيلت ورته بيان شو نوشپه اوورځ به وړباندې بوخت وو. د حضرت نبي کريم ﷺ په وخت کې ټول صحابه کرام رضي الله عنهم اولياء الله اود ولايت دواړه شرطونه په کامله توګه په دوی کې موجود وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه خو د ادنی صحابي مقام ته حضرت اویس قرني رَحِمَهُ اللهُ
نشي رسیدلی، نو که څوک غواړي چې د ولایت مقام ته ورسیږي ،
نو دده له پاره دا دوه شرطونه د نائب د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په
حیث کاردي، یعنې څوک چې واقعې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په
نقش قدم روان دي د هغه نائب، د هغه وارث وي چې عالم ، متدین
او متقي ورته ویل کیږي، یا مثلاً شیخ او مُرشد ورته ویل کیږي
نو اول شرط داده چې هغه به د مشائخو په صُحبت کې ډېر شرکت
کوي، دغه شِرکت به یې هم د کوم دنیاوي غرض له پاره نه وي،
بلکې یوائې د خپل مرشد سره دمحبت په نیت به یوځای کیږي او
یا د هغه له لوري چې کوم حکم ورته کیږي هلته به خپله رایه او
خپل فکر د هغه په مقابل کې مخکې، مخکې نه کوي بلکې
سمدستي به انقیاد کوي

دوهم شرط داده چې کوم ذکر او کوم تلقین چې د شیخ له طرف
نه ورته وشي، نو هغه ذکر چې ډېر کوي نودغه ذکر سبب دمحبت
ګرځي، محبت چې څومره زیاتیږي فنا فِی الشیخ مرتبه ورته
حاصلیږي کله چې فنافی الشیخ مرتبه ورته حاصله شوه دهغه نه
وروسته بیا فنافی الرسول مرتبه ورته حاصلیږي له دېنه وروسته
بیا فنافی الله مرتبه ورته حاصلیږي

نودخپلو مشائخو سره دناستې اوولاړې په سبب محبت
زیاتیږي ،دذکرپه سبب باندې محبت زیاتیږي څومره چې دالله
تعالی سره محبت وي دغومره دهغه له طرف نه فیض اوکرم راځي
څومره چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت وي دغومره پدغه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان باندې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه دده دمحبت په اندازه فیض او الهي رحمتُ نازلیږي

ځکه د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یادنائب د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مینه ددین په خاطروي ،هغه ددې په خاطر وي چې دخداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه مونږ ته امر شوی ،دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دامر په ځای کولوپه خاطر باندې وي نودهغه په محبت خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ راضي کیږي څومره چې داهل الله سره څوک محبت کوي الله پاک جَلَّجَلَالُهُ ډېر ورباندې راضي کیږي اوچې څومره دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا ډېره راتله دغومره پدغه انسان کې ترقي راځي.

نوبنیادي شي په خاصه توګه داهل طریقت له پاره داده چې د یوه ملګري داکوشش وي دافکروي چې ما په داخپلو وظایفوکې څو څه ناڅه ترقي کړي وای، دهریوفکرداوي چې ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دمقربینومقام راپه نصیب کړی وای، دهریوفکر داوي چې زه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ داولیاو له جملې نه ګرځولی وای.

نوداول نه داعلم پکار ده چې په کومه لاره خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږم نودادوه شرطونه چې په کامله توګه په چا کې موجود وي،دخپل شیخ سره کثرت مجالست،محبت اوانقیاد. دوهم ذکر داچې څومره ډېرۆ پدغه انسان کې خداوندمتعال داکمالات پیداکوي چې کوم کمالات اولیاء الله ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورکړي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داولياوو علامې او نښې

دوهم داچې دهغو خلکو کومې نښې دي چې دهغوپه ناستې سره انسان خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته رسيږي ؟

نوتفسيرمظهري ددې خلکو نښې اوعلامې دابنودلې دي چې کله دوی ووينې نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ انسان ته وريه يادشي:

ذکرالبغوي عن النبی صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انه سئل من اولياء الله قال: اَلَّذِينَ إِذَا رُؤُوا، ذُكِرَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ. وقال البغوي يروی عن النبی صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انه قال : قال الله تعالی ان اوليائی من عبادی الذين يُذْكَرُون بذکری و اُذْکَرُهم بذکرهم) وروی ابن ماجه عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ يَزِيدَ، أَنَّهَا سَمِعَتْ رَسُولَ اللهِ صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّمَ ، يَقُولُ: أَلاَ أُنَبِّئُكُمْ بِخِيَارِكُمْ ؟ قَالُوا: بَلَى ، يَا رَسُولَ اللهِ ، قَالَ : خِيَارُكُمُ الَّذِينَ إِذَا رُؤُوا، ذُكِرَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ.

[تفسير مظهري ج ۵/ ص: ۴۰ ابن ماجه کتاب الزهد ص ۴ رقم الحديث ۴۱۱۹]

حديث قدسي يې رانقل کړی چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وايي چې زه دچاپه يادشم زما دوست يې وريادېږي اوزمادوست چې دچاپه يادشي زه يې په يادکيږم . له دواړه طرفونه داعلاقه ده.

داعلامه چې سړی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوست ووينې سړي ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وريه يادېږي ،چې الله پاک جَلَّجَلَالُهُ دسړي وريه يادشودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوست وريه يادېږي د د ولي نښه او علامه ده . ځکه چې ددوی په مابين کې علاقه دمعيت ده دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان خدای پاک ته دومره نږدې شوی وي چې حدیث مبارک کې راځي چې رب تعالی وایې چې زه دخپل ولي سترګې شم چې په مابانديې لیدل کوي، زه دده لاسونه شم چې په مابانديې نیول کوي، زه دده پښې شم چې په مابانديې تلل کوي.

اوس ددغه ولي په لیدلوسره سړي ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ وریه یادیږي ددغه په محبت سره سړی خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ته نږدې کیږي همدغه یې وجه ده.

ددغه له پاره بیایوه بهترینه وجه داښیي چې لمر په څلورم اسمان کې ده دالمر په ټوله دنیابانديې لګیږي خولکن پُنبه (مالوچ) اورنه اخلي خوکه شیشه لمرته مخامخ کړي ددغه لمر انعکاس چې په شیشه کې وشو دهغې شیشې پړک چې په کومومالوچوکې ولګیږي هغه لږورته ونیسي اور اخلي دالله تعالی اوددغه بنده په مابین کې یوه علاقه ده ته چې ددغه سره کیني دده په مجلس کې شریک شي نوهغه دخداوندمتعال فیوضیات دده په واسطه بانديې تاته درنقل کیږي جذب پیداشي چیغې پیداشي ژړا پیداشي دالله تعالی جَلَّجَلَالُهٗ خوټول بندګان یو، ټول مسلمانان یودغه جذب، دغه ژړامخکې سړي ته نه پیداکیږي مسلمان ږي، طالب وي، ملاوي، مجاهدوي، ښه سړی وي؛ خوداسې کیفیت نه ورته پیداکیږي چې کله دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ کلام اوري اوپه ده بانديې جذب راشي کله دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ نوم ذکر کیږي په ده بانديې جذب، راشي، داشی هلته نه پیداکیږي اوچې کله بیعت وکړي دمشائخوپه مجلس کې کیني پدغه مجلس کې بیا داپیداکیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وجه يې څه ده ؟ وجه يې داده چې هلته تفاسيرودغه مثال وركوي لكه دلمر رڼا دلته دشيشې په واسطه مالوچوته مخامخ شوه ددغه دومناسبت دقرب ده،ددغه قرب له وجې دغه ژر اثر كوي،هلته پمبه زراور اخلي نودبنده دبنده سره مناسبت دغه زراثر كوي چې مريد دالله تعالى جَلَّجَلَالُهُ سره دده قوي علاقه نوي موجوده دهغه له طرف نه اكتساب دفيض كامل نشې كولاى لكه دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ نظام پدغه باندې جاري ده انبياء يې مقرر كړي دهغو په واسطه خلكوته فيض رسيږي انبياوو ته بيادملائكو په واسطه وحې نازليږي.

نوشيخ واسطه شودخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ اودمخلوق په مابين كې هغه فيوضات هغه انوار دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه په سينه دشيخ كې داسې ځاى ونيسي لكه په هغه شيشه كې چې دلمر شعاع ځاى ونيسي دادلمر پړک چې بيا دشيشې نه په پنمه ؤولګيږي پمبه اور اخلي نوددغه پيردسينې څخه چې كوم فيوضات دمريد په سينه كې لګيږي په مريدباندې اثر زيات كوي فيض زيات وي بياجذب اوهرڅه ورته پيداكيږي يعنې مخكې نه اوس دلته پيداكيږي اوس نودولي دولايت شرطونه دادوه دي.

موږ اوتاسې على العموم دموجوده ؤخت خلک دمخكنيو خلكو په نسب باندې دا كمزوري راپكې پيداده چې اول كه امي ده له عالم سره،كه شاګرد ده او له استاذ سره،كه مريد ده له پيرسره هغه اول شرط چې كثرت مجالست ډېره ناسته اوولاړه ،محبت اوانقياد دانشته،عوام دعلماووسره دومره تعلق لري چې صرف په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جومات کې ورسره یوځای شي لمونځ وکړي بس نور خلاص دي ،له هغه سره ناسته ولاړه نشته.

دوهم که بیاوي هم کله - کله هغه دشخصي ګټو له پاره وي ،محبت نوي . دریم که دعالم له طرف نه حکم ورته کیږي منل نوي ځکه په عواموکې ترقي نه راځي، طالبان دخپلو استادانو سره هغه پدغه لحاظ سره دي چې داستاذسره تعلق پدغه معنابانديځ نشته چې محبت وي، دهغه داخلاقو زده کول وي،ناسته ولاړه وي اودهغه حکم ته انقیاد وي مریدان دخپلو مشائخو سره دغه شرط ته په ځای کوي چې ددوی هلته ناسته اوولاړه ډېره شي دهغو سره یې محبت پیداشي اوبیاچې دهغه له طرف نه کوم هدایت ورته کیږي په هغه باندې عمل وکړي که یو انسان د تصوف کتابونه وګوري اویا اولیاوو تاریخ مطالعه کړي او د اولیاوو طبقاتو ته وګوري چې په یوه وړوکې بهانه به یې خدای پاک کارونه جوړ کړل او دلوړو مقاماتو څښتنان به شول ، ځکه محبت ،اخلاص ،انقیاد به و، که هرڅوک په اخلاص د شریعت تابع شي او دخپل مرشد خبره د زړه له کومې ومني بیا هر سړی یوه مقام او مرتبې ته رسیدلی شي.

دوهم زمونږ په ذکرکې سستیاوي اصل کې خوباید په ټولو حالاتو کې سړی په هوش کې وي دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ذکرنه غافل نه وي لکه مخکې چې دتصوفو په اصطلاحاتو کې چې هغه په لاندې ډول دي: هوش دردم، نظربرقدم، خلوت درانجمن ،یادکرد،یاداشت، بازګشت،وقوف عددي، وقوف قلبي، ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تفصيلي بحث تيرشوی چې ددې نه مقصد داده چې دانسان نه غفلت لرې شي اوچې غفلت ورنه لرې شو په هرآن کې يې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په ياد وي بيادخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه هروخت په ده باندې رحمت او فيض رانازلېږي اوداچې سړی په جمعه کې يو ورځ وظيفه کوي او په دريو يا څلورو مياشتو کې خپلو مشائخوته يوځل ورشي بياهم خپل مناسبات پالي په بازارکې ګرځي راغلی به هم په داسې نيت باندې وي چې هلته يې يو کار پيداشي بيا وايې چې درځه خليفه صاحب ته به هم ورشو يوساعت به ورسره کينو مجلس به ورسره وکړو او له هغه سره ، سره يې تقاضا هم ددې وي چې که دی مريض وي،که دی مصروف وي که هرڅنګه وي دی به زماسره وظيفه کوي،نه داسې نده لکه چې داخبره چې يوساعت داولياء سره له سل کالوبې ريا عبادت نه بهترده هغه هرساعت نه بنيي مولنا اشرف علي تانوي رَحِمَهُ اللهُ ليکلي دي چې داهغه ساعت دی چې شيخ په غلبه دحال کې راشي دجذب کيفيت ورته پيداشي اوس دبزرګ سره چې ته پداسې وخت کې کيناستې چې دی مظهر د صفاتوجماليو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وګرځيدو دواجب تعالی جَلَّجَلَالُهُ درحمت دورازه په ده خلاصه وه نوپه هغه ساعت کې دتاپه يوساعت کې دسلو کلونو بې ريا عبادت کارکيږي ؛نودېر ورځه په ختمونوکې ډېر کينه شرکت کوه په مجلسوکې شرکت کوه چې په داسې مجلس دې خدای پاک برابر کړي چې په هغو باندې دخدای پاک درحمت دروازه راخلاصه شي په غه ان کې چې بيا ته ورسره ناست وې دابيا خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه کوي چې پده رحمت نازلوي اوپه تاپې نه نازلوي چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمت یووار متوجې شو بیا پدغه مجلس کې که هر قسم سړی ناست وي په ټولو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمت کیږي نوپه یوساعت کې دسلوکلونو بې ریا عبادت ثواب سړي ته نصیب کیږي.

نوزمونږ مطلب په دې خبروکې داده چې که همیش مونږ وژاړو خدای پاک ته که په شریعت نه یوبرابر، که مونږ اوتاسې همیش دژړا مجلسونه وکړو؛خوچې اصول دطریقت نوي راته معلوم په هغه باندې نه څو صرف په ژړاباندې خدای پاک خوراضي کیږي لکن داچې دا ژړا مې دخدای پاک له پاره ده؟ لکن په عین ژړا کې به یې نیت ریاوي ،شیطان به دوکه کړی وي نواوس دلته پدغو مجلسو کې دشرکت فائده به داوي چې هلته کیني نواخلاص محبت پیداکیږي بیاژړاهم دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره شي بیاگفتاراوخبره هم دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره شي،بیاناسته اوولاړه هم دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضاله پاره شي، چې هرشی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره شو بیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه پدغو انسانانورحم کیږي.

دحضرت بِشر حافي (قدس الله سره) دتوبې اولقب سبب څه و؟

حضرت بشرحافي رَحِمَهُ اللهُ دخپل وخت شراب خور ؤ ؛خویوه ورځ په لارباندې روان د ه په کاغذ باندې بسم الله لیکلي او داکاغذ په مردار ځای کې پروت دی ،دده سترګې پرې ولګېدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نږدې که فاسق هم ؤ خومسلمان ؤدالله پاک جَلَّجَلَالُهُ دنوموتوبې عزتي یې برداشت کولی نشوی په زړه کې یې درد پیداشو اوپه ډېره مینه اومحبت سره یې داکاغذ راواخیست په خوشبویې عطرو باندې یې صفاکړ اوبیا یې په پاک ځای کې کیښود دشپې دهغه وخت یوبزرګ په خوب ویني چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته وایې چې ورشه بشرحافي ته ووایه چې (طیبت اسمي فطیبنك) تازمانوم خوشبویې کړماته خوشبویې کړې . (بجلت اسمي فبجلناک) تازما دنامه عزت وکړماته عزتمند وګرځولې . (طهرک اسمي فطهرناک) تازما نوم له ګندګیونه پاک کړ ،ماته له ګناهونوڅخه پاک کړې. داسې دېرالفاظ ورته ذکرشوي چې دتانوم څوک اخلې زه به هغه هم عزتمن کوم. بزرګ راپه حال شو بیا ویده شو دغه خوب ویني بیا ویده شو بیا دغه خوب وین سهار روان شو بشرحافي دشراب خوروپه میخانه کې ناست ده دغه بزرګ ورغی دروازه یې وټکوله څوک ورته راغلل پوښتنه یې ځینې وکړه چې بشرحافي دلته شته (داحافي لقب وروسته بیا ورکړشوی) وایې هو! وایې ورته ووایه چې دباندې دې څوک غواړي هغه ورته وویل چې څه مې کوي زه په نیشه کې یم دغه بزرګ ورته وایې چې ورشه چې درب تعالی له طرف نه مې پیغام درته راوړی.

بشرحافي چې دادولي خبره واوریدله چې دخدای پاک له طرف نه پیغام درته راغلې نوملګروته یې وویل چې زمانه نوره شراب خانه پاتې شوه دار ورسره پیداشو کیدای شي چې رب تعالی زماپه باب کې دعذاب حکم نازل کړی وي اراده دعذاب یې راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې وي نو په لوڅو پښو راووت په منډه باندې داولې ته چې راغی ولي داخوب ورته بيان کړ.

خوچونکې اخلاص ؤ انقياد ؤ داخبره يې زړه ته ولويده نو په اخلاص يې توبه ويسته چې اې رب تعالی جَلَّجَلَالُهُ ادومره رحيم ذات يې چې تراوسه ما په فسق اوفجور باندې وخت تيرولو خودتا دنامه عزت مې وکړ پدغه دومره رانه راضي شوې چې زمادې ټولې ګناوې وبښلې نودڅان سره نوره دافيصله وکړه چې زه به نورې ګناوې نه کوم.

بيا خداوندمتعال دوخت دومره لوی بزرګ ورنه جوړ کړ چې دی به لوڅو پښو ګرځيده چاورنه پوښتنه وکړه چې ولې په لوڅو پښو ګرځې؟ ده ورته وويل چې په هغه ورځ چې ماله خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره دوستي کوله زه په لوڅوپښوراوتلی وم اويا به يې ويل چې زمکه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ فرش ده،دباشاه په فرش له بوټوسره ګرځيدل بې ادبي راته ښکاري .1 تذکرة الاولياء فارسي ص۱۲۸چاپ ايران

1 خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بيا دومره عزت ورکړچې دده دکوراوکلي کوڅه چې دی مبارک به لوڅې پښې پکې ګرځيده نوحيواناتوبه په هغه کوڅه کې تشې اوډکې متيازي نه کولې.

يووخت کې يوبزرګ په لار روان ده چې دده علاقې ته راورسيده په کوڅه کې يې خوشيان اوپچې وليدلې نوچيغې يې کړي چې آه بشرحافي وفات شوی؟ چاورته وويل چې ولي ژاړې ده وويل چې حيواناتو داحال شروع کړی نومعلوميږې چې دی نشته. که نه د رب تعالی په ده باندې دومره رحم ؤ چې حيواناتو دده

احترام کاوه، چې ورغی پوښتنه یې وکړه هغه په ربښتیا وفات شوی و. [تذکرة الاولیاء فارسی ص. ۱۳۵/ چاپ ایران]

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دنامه (بسم الله) داحترام په وجه بزرګي اولوړمقام ته ورسیده ځکه په مینه اومحبت کې مخلص ؤ چې سړی دغه نوم دالله ته په زړه کې ځای ورکړي اودغه نوم دالله تعالی ته په روح کې ځای ورکړي ، په سري، خفي اواخفاکې یې ځای ورکړ، په بدن کې یې ځای ورکړي اوپه اخلاص باندې یې ووایي ، په محبت باندې یې ووایې ، په شوق باندې یې ووایې بیا به سړی د کلونومزل په میاشتوکې سرته رسوي.

نوغرض داچې که مونږاوتاسې غواړو په دین ، په تقوی اونیکوعملونو کې ترقي وکړو اود نیکوخلکو له جملې څخه شمار شو ، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددوستانو له جملې څخه حساب شو نومونږبه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له دوستانو سره په صحیح معنامحبت کوو دهغوسره به ناسته اوولاړه کوو دهغودهغه ارشاداتوموافق به په وظیفوکې عمل کوو اوهغه ذکربه دتل له پاره سره کوو په عقیده باندې به یوبیا به خدای پاک په موږاوتاسوکې کامیابي اوترقي راپه برخه کوي.

ځکه نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: «قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ» [جامع الترمذي ج: ۲/ ص: ۵۱۴/ باب المرء مع من احب] یعنې دچا چې له چاسره محبت وي دقیامت په ورځ به له هغوسره راپورته کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۹) مجلس

دحضرت نبي كريم صلى الله عليه وسلم معجزې په نباتاتوكې

د نبي كريم صلى الله عليه وسلم دكمالاتو په هكله موترې په مخكې بيان كې كه څه هم دځينومعجزاتو يادونه كړې ده چې هغوى له روح لرونكو شيانو سره تعلق درلودلو دلته چې موږ كومې معجزې دنمونې په شكل بيانوو ددغو معجزاتو تړاؤ او تعلق له جمادات، نباتاتو او غير ذى روح شيانو سره دى چې يوڅو به يې دنمونې په شكل درته وړاندې كړم.

كتابونه مجموعه معجزې د كتابونه درسول الله صلى الله عليه وسلم معجزاتو شمېر (۳۰۰) درې سوه ذكركوي. خودهغوى نه په روايتو كې يوه واقعه داراځي چې نبي كريم صلى الله عليه وسلم ويده ؤ دلرې نه يوه ونه دځپل ځاى نه را په حركت باندې شوه ديوه طرف نه په بل طرف باندې بنوريده تردې پورې چې دنبي كريم صلى الله عليه وسلم حضورته حاضره شوه كله چې نبي كريم صلى الله عليه وسلم دخوب نه راويښ شو صحابه كرامو رضي الله عنهم عرض وكړچې داونه دفلانكې ځاى نه پخپله راروانه وه چې تردې ځايه راورسيدله، نبي كريم صلى الله عليه وسلم ورته وايې چې دغې ونې له خداى پاک جل جلاله څخه اجازه غوښتې وه چې زماسلام ته راشي ، نو دغې ونې سمدستې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره په خبرو شروع وکړه دخبرو پیل یې په سلام سره وکړ وې ویل :السلام علیك یارسول الله ! چې دا آواز یې ټولو حاضروخلکو واوریده اوپس له هغه نه داونه روانه شوه اوپه خپل ځای باندې بیرته ودریده . [مشکوة المصابیح / ج:۲/ باب المعجزات ص: ۵۴۰]

په یوه بله واقعه کې رسو الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دملګرو سره یوځای په سفر تللی دسفر پر مهال انساني حاجت ورته پیداشو ، دپټا او پردې ځای نشته چې دی مبارک دپټا او پردې ځای ته ولاړ شي هغه خپل ضرورت رفعه کړي. روایت کې راځي چې دوې ونې لرې ولاړې وې رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورغی دایوه ونه یې دخانګ نه راونیوه چې دی زمااطاعت وکړ په اذن دالله تعالی باندې داونه پسې راغله ترنیمایي پورې یې دایوه ونه راوسته بیا ورغی هغه بلې ونې ته هغه یې له خانګ نه ونیوه دخدای پاک په حکم چې راځه په ماپسې هغه پسې راروانه شوه چې کله دواړه ونې سره نږدې شوې خانګونه یې سره ونښتل پس دهغه نه یې حکم ورته وکړچې تاسو خانګونه په ماباندې راتاوکړي. راوي وایې چې رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خانګونو کې داسې پټ شو چې هیڅا هم نه لیده خپل ضرورت یې رفعه کړ، دضرورت له رفعه کولو نه پس یې ونو ته حکم وکړچې هره ونه دې خپل ځای ته لاړه شي.

[مشکوة المصابیح / ج: ۲ /باب المعجزات ص:۵۳۳]

واقعه داچې یو اعرابي (کوچی) رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راغی او عرض کوي چې ته ماته یوه معجزه راوښیه چې زما یقین

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په نبوت نورهم مضبوط شي رسول الله ﷺ ورته وویل چې څه ډول معجزه غواړې هغه ورته وویل چې هغه ونه که دتاپه حکم دتاپه طرف را روانه شي. ده ورته وویل چې هغه ونې ته ووایه چې(اجیبي رسول الله!) درسول الله حکم ومنه یعنې راشه.

اعرابي ورغی ونې ته یې درسول الله ﷺ دمبارکې خولې الفاظ وړاندې کړل ونه یوطرف اوبل طرف ته په ښوریدلوشوه ریښې یې راوختي راغله د نبي کریم ﷺ حضورته صحابي ورته وایې ﴿حسبي حسبي﴾ کافي ده کافي زماکامل یقین پیداشو دتاپه نبوت اومعجزې باندې بیاداصحابي ورته وایې چې اې رسول الله! ماته اجازه وکړه چې زه تاته سجده وکړم نبي کریم ﷺ ورته وایې چې دخدای پاک نه بغیر بل چاته سجده نشته که له خدای پاک نه ماسوی بل چاته سجده کول روا وی نو مابه ښځو ته حکم کړای وچې خپلو میړوته سجده وکړي وروسته هغه صحابي د نبي کریم ﷺ دلاسو اوپښو مچولواجازه وغوښتله رسول الله ﷺ اجازه ورته وکړه د نبي کریم ﷺ لاس مبارک یې هم مچ کړاودده پښې مبارکې یې هم مچ کړې.

[جامع المعجزات باب الخامس فی معجزات المتعلقة بتکلیم الجمادات ص۳۱۸]

الله تعالی د ده د نبوت او حقانیت تائید په بوټو، ونو او نورو جماداتو سره هم کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمادات هم په دې اقرار کوي چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حقه دی

په جماداتو کې چې روح نلري اود نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معجزې په کې ښکاره شوې وي څو واقعات دي:

يوه واقعه په تابعداري دوريځې ده نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خطبه لګياده يواعرابي (کوچی) ورته راغی او عرض ورته کوي چې يارسول الله ! مالونه مړه شول ،عيالونه مودوچکالي له وجې تږي دي نږدې ده چې هلاک شي ،بارانونه نشته نوته دعاوکړه چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ باران وکړي په روايت کې راځي چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سمدستي لاسونه پورته کړل اوصحابي قسم کوي چې ټول اسمان کې بيخې وريځ نه وه چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاس پورته کړل دعا يې شروع کړه ددعا دشروع کيدلو سره دغرو په شکل وريځې ديواوبل طرف نه راروانې شوې چې دمدينې منورې په سرحد باندې راغلې سره يوځای شوې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاسونه په مخ راتيرکړل دعايې ختمه کړه باران شروع شو دممبرمبارک نه لانه و کوز شوی چې دده دږيرې مبارکې نه اوبه وبهيدې يوه جمعه مسلسل بارانونه ووريدل پس له هغه نه بله جمعه کې دی په خطبه لګياده هغه شخص يابل څوک ورته راغی چې يارسول الله ! کورونه موړنګ شول،مالونه موټول اوبويوړل رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ته دعاوکړه چې دابارانونه ودره وي حضرت نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاسونه پورته کړل دادعايي وکړه ﴿ اللهم حوالينا لاعلينا ﴾ ای خدايه ! زمونږ په چارچاپيره غرونو کې بارانونه اوورو چې مونږ ته يې فايدې ورسيږي اوزمونږ کورونه نه ړنګوي تاوان نه راکوي وايي د دعالاسونه يې لا نه و ښکته کړي چې باران ودريده او وريځ بيرته چې دکوم طرف نه راغلي وه هغه طرف ته ولاړه اسمان بيرته صفاوګرځيده .

[مشکوة المصابيح ج۲ / باب المعجزات / ص ۵۳۶]

وريځ روح نلري جمادغوندي شی ده وايي دادحضرت نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معجزه وه چې دده په دعا سره يوځای شوه اودده په دعاسره بيرته تيت پرک هم شوه يوطرف ته اوبل طرف ته ولاړه .

دحضرت نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د (شق القمر) معجزه

بله معجزه په جماداتوکې چې ډېره مشهوره ده او په قرانکريم کې هم يادونه شوې ده ،هغه دسپوږمۍ د دوه ټکړې کېدلو معجزه ده لکه خدای جَلَّ جَلَالُهُ چې وايي ﴿ اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانشَقَّ الْقَمَرُ ﴾ .

[سورة القمر آيت : ۱، مشکوة المصابيح ج۲ / باب علامات النبوت ص ۵۲۴ / قديمي کتب خانه]

له نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه دمکې مشرکينو داغوښتنه وکړه چې مونږ به هلته دتا نبوت ومنو چې سپوږمۍ راشي اوستا په ګريوان کې ننوزي اونيمه له يولستوڼي اونيمه له بل لستوڼي څخه بهرووزي . نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ همداسې وکړل،سپوږمۍ دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوټې شوه اودا تندراه تقریبا(۵۹) ملکونوکې لیدل شوې اوداپه نقشوکې اوس هم شته .

داسطوانة الحنانة واقعه

بله معجزه د نبي کریم ﷺ په جماداتوکې داده چې د نبي کریم ﷺ په مسجدمبارک کې د وچې خرما ډډ(بیخ) و. دهغې په څنګ کې به یې خطبه ویله اوهغې ته به یې تکیا کوله کله چې صحابه کرامو رضي الله عنهم د نبي کریم ﷺ له پاره ممبر جوړکړ په کومه جمعه کې چې دی مبارک په ممبرکیناست اوپه ممبریې وعظ، نصیحت او خطبه شروع کړه دغې وچې خرما مبارکې په ژړا شروع وکړه په داسې کیفیت باندې یې ژړل چې داتولوخلکو ددې ژړا واوریدله ،نږدې وه چې له ډېرې ژړانه دوه ځایه شي.

رسول الله ﷺ دممبرنه ورته راکوزشو هغه ډډ مبارک یې په غیږ کې ونیو ورو، ورو دهغې ژړاه بیرته قراره کیدله ترهغه وخته یې نیولې وه چې ترڅویې ژړاورکه شوه .(مشکوة المصابیح ج۲/ ص۵۳۶/ باب المعجزات) اوس هلته ددغې خرما په ځای باندې متیه ده په نامه (استوانة الحنانة) یعنې ژړاکونکې متیه.

دادهغې وچې خرما ځای ده چې دنبي کریم ﷺ په فراق باندې یې ژړاکوله.

جماد ده – روح نلري- وچې لرګی ده د نبي کریم ﷺ قدریې پیژانده دهغه په جدایي باندې یې ژړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

علامه رومي پدغه مناسبت شعر وايي:

سندت من بودم ازمن تاختی

سندت برجای دیگر ساختی

دتادتکیه ځای زه وم زمانه لاړې اودتکیه ځای دې بل پيداکړ په بل ځای باندې کيناستي.

دلته محدثين کرام ليکي چې دخرما دوچ ډډ (بيخ) د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دومره محبت موجودؤ نوانسان چې عقل لري ،علم لري،شعورلري دامتي کيدلو دعوه لري خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ جنت ورکوي ،خدای پاک ديداروركوي،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپله رضا ورکوي ، هغه څومره مقامات چې ورته پيداکيږي تول په محبت اومتابعت د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې نودی بايد په محبت کې د ونې له يوه وچ ډډ څخه ډير زيات وي ، چې ونه دده په فراقت دننه په جومات کې ژاړي صرف دومره څيني جداشو چې مخکې يې تکيه په دې باندې کوله اواوس په ممبرباندې شوه نومسلمانان خوبايد دهغه په فراقت بې انتها وژاړي

د صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دومره مينه وه په رواياتو کې راځي چې يوځل دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوفات اوازه شوه حضرت عثمان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په ژبه ګونګی شو خبرې يې نشواې کولی. حضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ليونی شو عقل يې بالکل کارپرينبود اوتوره يې راوخيسته اعلان يې وکړ چې که

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاذا وویل چې نبي کريم ﷺ وفات شوی ده زه به دهغه سړي سر قلم کړم.

[احياءالعلوم ج:۴/ ص: ۶۲۹ / کتاب ذکرالموت ومابعده]

دېرصحابه کرام رضي الله عنهم په سترګو ړانده شول وجه داوه چې لکه هغه ونې چې دزړه محبت درلود په فراقت يې ژړاکوله نودوی خوعلم لري، عقل لري د رسول الله ﷺ کمالات ټول ورته معلوم ؤ نوځرنګه به دوی نه ژړل ، ولې به دوی نه بې اوښنه کيدل ولې به دوی نه وربانديې غمجن کيدل کله چې دنبي کريم ﷺ د وصال وخت راغی نو له زنکندن ليږ مخکې يې دخپل ځيګر ټوټې کشری لور حضرت فاطمې زهرا رضي الله عنها ته په غوږ کې څه خبره وکړه هغې مبارکې يووار ډېر وژړل اوبيايې وخندل وروسته بيا امهات المومنين پوښتنه ورنه وکړه چی ای فاطمې ، څرنګه دې يوواروژړل اوبيادې وخندل؟ هغې ورته وويل چې ومې ژړل په دې چې نبي کريم ﷺ راته وويل چې دازما مرض دمرګ مرض ده ددغه مرض څخه زه نه جوړيږم ددنيانه تلونکی يم نو ماته دخپل ګران او قدرمن ابا جان جدايي د زغملو ور نه ښکاريده، ځکه پۀ ژړاشوم اوپه دې مې بيا وخندل چې حضرت رسول الله ﷺ راته وويل چې زماپه اهل اوعيال کې به ته زر راپسې راشې زماسره به ستا ملاقات زروشي هغه وه چې شپږمياشتې د نبي کريم ﷺ دوفات نه بعد حضرت فاطمه رضي الله عنها وفات شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بي بي فاطمې رَضِيَ اللهُ عَنهَا د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ په فراقت كې دغه اشعار ويلي:

صبت على مصائب لوانها

صبت على الايام صرن لياليا

يعنې دومره مصبتونه اوغمونه په مابانديِ راغلل چې كه هغه په ورځو بانديِ راغلي واى نوورځي به توره شپه گرځيدلې وې

ماذا على من شم تربة احمد

ان لايشم مد زمان غواليــــا

څه دي په هغه چابانديِ چې چادرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ دقبرخاوري بوى كړې وي چې په ټول ژوندبانديِ بيا هغه نورې خوشبويي بوى نكړي ،څه ضرورت لري كوم چاته چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ دخاوري خوشبويي پيداده.

ددغې وجې نه چې صحابه كرام رَضِيَ اللهُ عَنهُم دقبر دحالت نه راوگرځيدل حضرت بي بي فاطمې رَضِيَ اللهُ عَنهَا دډيرغم نه حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنهُ ته وويل چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ مو په خاوركې پټ كړ ،زړونه موساړه شول چې په ده بانديِ موخاوري واړولې؟

اهل بيت ډيرغټ مقام لري خوغم دومره غم ؤ چې حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ دمصبيت په متعلق كې وايي چې دچايوزوى وفات وي صبروربانديِ وكړي دهغه له پاره جنت ده.دارنگه دوه زامن اودرې زامن چا وويل چې كه دچايوزوى هم نه ووفات ؟دى مبارک ورته وايي چې زما دامت له پاره زه پيش كش

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم زما غم دومره غټ غم ده چې تر اولاد نه هم غټ غم ده، دچاچې اولاد یاقریب وفات شي دومره لویه صدمه نه ده لکه د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انتقال او وفات .

نو حضرت نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بې شمېره کمالات ورکړي وو .

دحضرت رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حیواناتوکې معجزې

حضرت ابوهریرة رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ څخه روایت دی وایي: چې یو لیوه له یویهودي نه مېږه وتښتوله شپانه ورپسې منډه کړه دهغه لیوه نه یې هغه مېږه خلاصه کړه لیوه ولاړ په یوغونډۍ ودریده اوپس دهغه نه یې داشپانه ته خبرې شروع کړې چې هغه روزي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زما له پاره مقرره کړې وه هغه تازماله خولې نه وویسته په هغه ورځ به بیا څه کوې چې ته نه یې او زه یې شپون یم اوماته راپاتې وي

دایهودي حیران شو چې حیوان (لیوه) په خبرو راغی تعجب یې وکړ،لیوه ورته وایې دې ته تعجب مه کوه تردې نه غټه دتعجب خبره داده چې ددغو دوو غرونو په منځ کې (مدینه منوره) یو پیغمبر پیداشوی دی چې دمخکینیوامتواوراتلونکې زمانې ټول احوال بیانوي

او سره له هغه یې خلک بیاهم نه مني او حال داچې رښتیا هم وایي بیا هم دخلکو زړونو ته نه لوېږي

هغه یهودي سمدستي رمه پرېښودله او نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ته راغی چې کله یې دپیغمبر عَلَیْهِ السَّلَامُ خبرې واورېدلې او دهغه مبارک اخلاق یې ولیدل‌نو سمدستي په اسلام باندې مشرف شو هغه دی دنبي عَلَیْهِ السَّلَامُ په نبوت او حقانیت لیوه ګویا او شاهد شو.

[مشکاة ج ۲ / ص: ۵۴۱ / باب المعجزات]

نوغرض داچې رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ته چې خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ کوم کمالات ورکړي ؤنوهرڅوک چې دحضرت رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ په تمامه معناتابع شي هغه ته هم هغه کرامات خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورکوي ،کوم چې په رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ کې ؤ؛خوهلته معجزې ورته ویل کېږي ددغه ولي په لاس چې کوم دعادت خلاف شی صادر یږي هغه ته کرامت ویل کېږي ،که نه کرامات داولیاء داهم په حقیقت کې ټولې معجزې د رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ دي اوداپه محبت اومتابعت پیداکیږي چې څومره سړی کمال غواړي نو هغه هلته پیداکیږي چې دخپل پیغمبر،دخپل متقدا(لاربنود) په قول اوعمل باندې عمل وکړي او په پوره توګه یې تابع شي ، چې هغه څه وایې اودی یې منې چې هغه څه کوي هغه دی هم کوي اوورته محبوب وي.

د نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ دمعراج په واقعه شرعي اوعقلي دلائل

دمعراج دشپې متعلق به یوه لنډه خبره درته وکړم چې بعض خلکوته دا اشتباه پیداکیږي چې په یوه شپه کې څرنګه حضرت رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ دزمکې نه ترعرش عظیم پورې داوو(۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمانونه تیرشو ،په یوه شپه کې دومره اوږد سفر څرنګه ترسره کیږي ؟

دایوه اختلافي واقعه ده علماء ټول په یوه خوله نه دي ځینې علماء کرام وایي چې روحي سفر ؤ او ځینې نور بیا وایي چې دا بدني او جسدي سفر ؤ ، خومختاره قول داده چې دی په روح اوبدن مبارک دواړو دا سفر شوی. دآیتونونه هم معلومیږي اوعقلي دلائل هم موجود دي.

دآیتونوڅخه دا آیت مبارک دی چې فرمایي:

﴿ سُبْحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ إِلَى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا ٱلَّذِى بَٰرَكْنَا حَوْلَهُۥ لِنُرِيَهُۥ مِنْ ءَايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ۝١ ﴾ [سورة الا سراء]

ژباړه : پاکي ده هغه ذات ته چې بیولی یې ؤ بنده خپل (محمد صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) په (یوه برخه د) شپې کې له (منځه یا له څنګه د) مسجد حرام څخه تر مسجد اقصی پورې هغه چې برکت اچولی دی موږ چار چاپیر دهغه (بیول دمحمد صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د دې له پاره ؤ) چې هلته وښیو موږ دغه (محمد صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ته ځینې له دلائلو (دقدرت) خپل.

بېشکه چې دغه (الله تعالی) هم دی دی ښه اوریدونکی (دټولو اقوالو) ښه لیدونکی (عالم په پټو او ښکاره ؤ).

یعنې (سُبْحَانَ) دتعجب په ځای کې استعمالیږي وایې دروح تګ هغه دخوب تګ وي په هغه کې څه تعجب نه پیداکیږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماخوب وليدل چې زه اسمانوته وختم ځکه د براهمتيان هم داخوبونه ويني خوهيڅوک هم ددغه نه تعجب نه کوي نودتعجب ځای داده چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وجود اوروح مبارک دواړو اسمان ته ختلی دی.

دوهم: آيت شريف کې وايي (بعبده) عبد فقط روح ته نه ويل کيږي، عبد روح اوجسد دواړو ته ويل کيږي نوددغه نه هم دامعلوميږي چې په بدن باندې اسمان ته ختلی ؤ.

دريم: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې دام هاني رَضِيَ اللهُ عَنْهَا کورته راغی چې دهغې له کورنه معراج ته تللی ؤ هغې ته يې داقصه بيان کړه هغه ورته وايي چې ګوره داقصه دې تامشرکينوته ونکړې هغوی به دتا مخالفت نورهم زيات کړي انکاربه کوي چې داځرنګه پيښيږي نوکه دخوب خبره وای نوبيايې ولې ورته ويل چې خلکوته يې مه بيانوه ځکه ددوی به نورانکارزيات شي، ده ورته وويل چې نه زه پټول نه کوم چې څه مې ليدلي هغه به ټول خلکوته ښکاره کوم.

اوبل داچې دا روايت د(۲۵) صحابه کرامو نه دخلفاء الراشدينوپه شمول رانقل شوی چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (۲) اسمانواوعرش عظيم اولامکان ته تللی داشرعي دلائل ؤ.

[البداية والنهاية ج: ۱ / فصل اسراء برسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ من مكة الى بيت المقدس / ص: ۱۲۰ / مكتبه فريديه پشاور].

(c) ketabton.com: The Digital Library

عقلي دلائل

اول داچې پدې کې دې څوک استبعاداوشک نه کوي چې ځنګه ترهغه ځایه په یوه شپه کې تګ کوي دانسان په تخنیک باندې انسان په خپله په میلټ کې څومره مزل کوي ،موټرېې چې جوړ کړی داموټربیاپه میلټ کې څومره مزل کوي. جهاز یې چې جوړ کړی ده هغه بیاپه میلټ کې څومره مزل کوي، چې دانسان صناعت دی ،کرولا موټرپه صحیح سړک په یوه میلټ کې یونیم یادوه کیلومتره مسافه قطعه کوي.

دایف سوله جیټ طیاري یې جوړې کړې دې چې په میلټ کې څومره کیلومتره مسافه قطعه کوي.

نودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مخلوق چې بوراق ده په هغه ځای باندې یې قدم لګیږي چې چیرې یې نظرلګیدو نوبیا په هغه کې څه نادره ده چې په دومره وخت کې دې ټول اسمانونه کتلی وي.

دوهم که ددې بجلي په ټوله دنیابالفرض یولین راتاؤ وي اودلته چې دبرق هم هغه اصلي مرکزده بټن یې ووهل شي نوپه څوسکنډه کې به ټولې دنیاته بجلي ونه رسیږي ؟ اوټول سائنسدانان په دې متفق دي چې دامادہ ده روح نه ده نودغه ماده دانسان مصنوع ده چې ده جوړه کړي هغه په سکنټ کې په ټوله دنیاباندې راتاویدای شي اوکه بیایې مرکزې دټولې دنیا رڼاځي نودالله تعالی په قدرت کې ولي څوک دغه استبعاداوشک وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دالیدل دسترګودي داسمان طرف ته وګوره تراسمانه نظر ورسیږي ،له زمکې نه تراسمانه پورې چې دپنځوسو کالومسافه ده داپه نیم سکنټ کې دانسان دسترګو شعاع وزي اسمان ته رسیږي دادیدار پیداکیږي نودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دیدار کې څرنګه دا استبعاد وشي چې څرنګه په یوه شپه کې دی خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اسمانو ته ورساوه.

دحضرت اسماعیل عَلَیْهِ السَّلَام په غاړه باندې چاړه لانه وکینبودل شوې چې حضرت جبرائیل امین ته حکم وشو چې ځان ورسوه چې زما بنده ته څه تکلیف ونه رسیږي ،نوپوستکی یې لانه ؤ پرې شوی چې حضرت جبرائیل امین ورته راورسیده دهغه ځای نه څوزره کاله مسافه ده نودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په قدرت کې هیڅ استبعاد نشته چې څرنګه رسول الله صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ په یوه شپه کې اسمانو ته لاړ، جنتو ته لاړ، دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دیدار ورته نصیب شو، ددغه نه په کم وخت کې داشوي دي بلکې دشپې په څه حصه کې داټول شوي دي هیڅ استبعاد نشته.

بیا چې یوانسان دپیغمبر تابع شو داسې بصیرت ورته پیداکړي چې په سکنټ کې تراسمانه نه بلکې ترعرش پورې داټول حدودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته کشف وګرځوي داټول مسافه پدغو سترګو لیدل کیږي نوهغه رب تعالی پدې هم قادر ده چې خپل محبوب دشپې په کمه حصه کې ترهغه ځایه ورسوي پدې کې خو هیڅ استبعادنشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رسول الله ﷺ تګ د خدای پاک جل جلاله دیدار ته دهغه عزت په خاطرباندې ؤ چې داسې یو پیغمبریو مخلوق پیداکوم چې هغه به بیازه دغه لامکان ته راخیځوم دتاسې مشکلات به درحل کوي

نو غرض مې داده چې مونږ اوتاسې په دې مجلس دذکرکې چې کینو روژه نیسو ،لمونځونه کوو ،طاعات اوعبادات چې څه شي مومقصودوي پدغوټولوکې قرب الهي مقصود ده چې دخدای پاک جل جلاله رضاراته پیداشي ،دخدای پاک جل جلاله طرف ته نږدې شو اودشیطان نه لرې شو دخداوندمتعال رضا پیداکړوو هغه رضا بې درضا د رسول الله ﷺ څخه نه پیداکیږي چې څود رسول الله ﷺ په نقش قدم نه وي روان شوی هغه ورنه خفه وي نو الله تعالی بیادهغه سړي څخه نه خوشحالیږي ،دادواړه سره لازم اوملزوم دي . احضرات کرام نقشبندیه / ص:۱۶۷]

په قرانکریم کې دیته اشاره شوې ده :﴿ وَٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَحَقُّ أَن يُرۡضُوهُ ﴾ [سورة التوبه آیت:۶۲] تفسیرجلالین لیکي چې الله تعالی اورسول الله ته یو ضمیر راجع شوی (ان یرضوه) چې دا لائق په دې دي چې سړی یې راضي کړي مشرکین تاسې راضي کوي په درواغو قسمونه درته کوي خو الله تعالی اورسول الله ﷺ دبرلائق په دې دي چې دوی راضي کړی ،دواړوته یې یوضمیرراجع کړی دې ته پکې اشاره ده چې ددواړو رضایوله بله سره لازم ده . [تفسیرجلالین / ج:۱/ ص:۱۶۲سورة التوبة] الله تعالی ترهغه پورې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاڅخه نه راضي کيږي ترڅوپورې يي چې رسول الله ﷺ نوي راضي کړی اورسول الله ﷺ ترهغه پورې له چاڅخه نه راضي کيږي ترڅوپورې يي چې خدای پاک جل جلاله نوي راضي کړی.

مونږکه په نقش قدم اوسنتود رسول الله ﷺ روان شو دهغه اتباع مختاره کو بيا اميده ډېر دی چې درسول الله ﷺ په رضا باندې دالله تعالی رضا پيداکړو اوچې دچانه الله تعالی راضي شو هغه ته به پدغه لمانځه کې هغه دمعراج مقام پيداکيږي کومه مشاهده چې نبي کريم ﷺ په معراج کې فوق العرش کړې ده ،په حالت دلمانځه کې عام کتابونه دحديثو اوتفاسيرو وايي چې حالت دمشاهدي ده دغه حالت پيداکيږي ،دغسې انواردخداوندمتعال ورته ليدل کيږي هغه ديدار ورته پيداکيږي.

رسول الله ﷺ په لمانځه کې ولاړ ؤ دلمانځه په اخيرصف کې يوه سړی لمونځ په صحيح طريقه ونکړچې کله يې سلام وګرځاوه ورته وې ويل چې اې فلانکيه ! دا لمونځ ولي په صحيح طريقه سره نکوې؟ دتاسې څۀ ګمان ده چې زه مخته وينم اوشاته نه وينم؟ والله لکه مخته چې وينم همداسې شاته هم وينم.

محدثين کرام ليکي چې داځکه چې دلمانځه دمشاهدي حالت ده چې په لمانځه به شروع شو ټول حالات خدای پاک جل جلاله ورته منکشف کول.

نو په دغه لمانځه کې دغسې حالت سړي ته پیداکیږي چې په اخلاص باندې یې کوي ،په متابعت ،خضوع ،خشوع اوعاجزي باندې یې کوي چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مشاهدې کله سړي ته پیدا کیږي دسجدې په وخت کې به هغه انوار دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سړی ویني زمونږ مقصود دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا ده دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضابې له دین څخه نه پیداکیږي خودین چې څومره ښه کیږي اوپه صحیح چوکاټ کې راځي دغومره هلته دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا ډېره پیداکیږي بیا ډېر نیک اثار پرې مرتب کیږي.

دطریقت فائدې

دتصوف په اصطلاح،داولیاء کرامو په اصطلاح چې څوک یې په یونام سره بولي څوک یې په بل نام داڅلورطریقې دي:
نقشبندیه، قادریه، چشتیه اوسروردیه.
ددغوبیعت کول مرید ته کومې فائدې رسیږي؟ دثبوت په هکله یې خبره نه کوم ،هغه خوپه قرانکریم ،احادیثومبارکو اوپه اقوالو دائمه وو ثابتې دي هغه بار بار بیان شوې.
حضرت پیرذوالفقاراحمدنقشبندي صاحب په کتاب تصوف اوسلوک کې لیکلي دي چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیعت اولاس نیوی دوه لویې فائدې لري

اوله فائده : چې څوک بیعت اولاس نیوی وکړي اوپه دې سلسلوکې داخلیږي نومشائخ کرام په سالک اومریدباندې له مخکینیوټولو ګناهونوڅخه په اخلاص توبه باسي نوخداوند متعال بې داګناهونوداسې پاکوي لکه دمورنه چې نوی پیداوي ځکه چې زمونږ مشائخ کرام داتلقین ورته کوي چې له صغیره ګناهونو،له کبیره ګناهونو،له حقوق الله اوحقوق العباد،حقوق الوالدینو،له شرک خفي اوشرک جلي که زه پرې پویم اوکه نه یم پرې پوه خداوندمتعاله له ټولونه مې توبه ده.

نوله هرقسم ګناهونوڅخه توبه پکې ایستل کیږي

دوهمه فائده : دانتهاپه لحاظ چې څوک وایې په اخلاص عقیده اومحبت باندې په بیعت کې داخل شي خداوندمتعال ددغه بیعت په برکت باندې دغه انسان له دنیاڅخه له ایمانه سره ، سره رخصتیږي. [تصوف وسلوک ، اردو ، ص ۵۶]

نوغټه فایده یې داده چې په توبه سره یې خداوندمتعال له ټولو ګناهونوڅخه صفا کوي ،داخري ورځې چې نورهېڅ مقامات دولایت هم نشي ورته پیدا خوچې ددغې طریقي عقیده ولري ،اخلاص اومحبت ولري په ورځ دزنکدن په وخت کې به یې الله تعالی دشیطان له فریبونونه خلاص کړي او له ایمانه سره به له دنیا نه رخصت شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۰) مجلس

په دنیاکې دنیکو اعمالو بدله

هرانسان ته پکار ده چې دخوشیانوفکر وکړي یودهغونه داده چې دعمل ثواب ته باید سړی متوجې شي چې دعمل ثواب خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مونږ ته څرنګه راکوي

چې دحدیثوواقعاتو ته انسان نظر او فکر وکړي په دنیاکې دنیکو اعمالو بدله هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نیکو خلکو ته ورښودلې چې دغه نیک عملونه یې ذریعه دنجات او کامیابي ګرځیدلي نوامید ده چې په اخرت کې هم دغه نیک عمل ذریعه دنجات اوکامیابي وګرځي

په بني اسرائیلوکي د دریو نیکوانسانا نوقصه

﴿ أَنَّ عَبْدَ اللهِ بْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: انْطَلَقَ ثَلَاثَةُ رَهْطٍ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَتَّى أَوَوُا الْمَبِيتَ إِلَى غَارٍ، فَدَخَلُوهُ فَانْحَدَرَتْ صَخْرَةٌ مِنَ الْجَبَلِ، فَسَدَّتْ عَلَيْهِمُ الْغَارَ، فَقَالُوا: إِنَّهُ لَا يُنْجِيكُمْ مِنْ هَذِهِ الصَّخْرَةِ إِلَّا أَنْ تَدْعُوا اللهَ بِصَالِحِ أَعْمَالِكُمْ، الحديث. ﴾

[اخرجه البخاری فی صحیحه فی کتاب الاجارات ج:۱ / ص ۳۰۲ / رقم الحدیث ۲۲۷۲ / ومسلم فی کتاب الذکر بروایة ابن عمر رضی الله عنهما]

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حضرت عبدالله ابن عمر رضي الله عنهما روايت دی وايي: چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه مې اوريدلي ويل يې: چې له تاسې نه په مخکې زمانه کې درې نفره په لاره باندې روان ؤچې په دوی باندې باران راغی دباران له امله دغره لمنې ته ديوه کمره لاندې يو غار ؤ پدغه غارکې کيناستل په دې وخت کې دغره له سرنه يوه لويه تيږه راوښويده اودغارخوله يې مکمل ډول بنده کړه.

دغودريونفرو له ډېرکوشش سره سره بياهم دغه تيږه لرې نه کړای شوه اخردغودريونفرو په خپل مابين کې سره وويل چې اوس خودخلاصون بله لارنشته بې ددې نه چې خپل عمل خدای پاک جل جلاله ته وسيله او ذريعه کړو کيدای شي چې ددغو نيکو اعمالو په برکت مونږ خدای پاک جل جلاله له دې مصيبت نه خلاص کړي

په دغودريونفروکې يوه نفر رب تعالی ته عرض وکړ چې ای رب تعالی! زما په ژوندکې عمل داو چې شپون وم رمه مې پيوله کله به چې مابنام شو هغه ميږې به مې ولوشلې اول به مې شيدې موراوپلارته ورکولې اوبيابه مې خپل اولاد ته ورکولې

يوخت ناوخته شوم چې راغلم موراوپلارمې دواړه ويده شوي ؤ نوزما په دوی باندې زړه ونه شو چې دوی له خوب نه را بيدارکړم خويل طرف ته مې هغه رمه ميږې هم په دښته کې پاتې وې دغلو اوليوانو ډارهم ؤ چې که زه بيرته ورنشم کيدای شي چې ليوان رمه ماته کړي: نو ای خدای پاکه! مادمور اوپلاراحترام وکړ ترسهاره ورته ولاړوم خپله رمه اوميږې مې پريښودلې اوپه دوی مې هم زړه نه کيده چې دخوب نه يې رابيدارکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې سهارشودوی په خپل طبیعت باندې راویښ شول بیامې شیدې ورکړې نوای خدایه ! که داعمل مادتا درضا له پاره کړی وي نوددغه عمل په وسیله اوبرکت دغه تیږه لرې کړې ، نو تیږه لرې وښوریده او څه ناڅه چوله پکې پیداشوه.

دوهم سړی وایې ای رب تعالی ! زما داکالور وه ډېره ښایسته وه اوزه په دې باندې عاشق وم ، ددې نه مې دبدعملي ارزو درلودله. هغې زما مطالبه نه منله

خویووخت کې داډېرمحتاجه شوه په کورکې یې څه نه و اولاد یې وږې ؤ ماته راغله اوزمانه یې څه دکومک او مرستې غوښتنه وکړه ماورته وویل چې زه به هلته دتاسره کومک وکړم چې ته زما سره بدعملي وکړې خودې دغې خبرې ته زړه نه کیښوده بیرته ولاړه بیا درې څلور وارې راغله سوال به یې کاوه ځکه چې دهغې ماشومان وږې، وږل به یې نوبیا به مجبوره شوه بیازما کورته راغله بیا یې زمانه دکومک غوښتنه وکړه اومابه هغه خپله مطالبه ورته تکراروله هغې بیا ونه منله په څلورم وارددېرې مجبورې نه دابښخې وویل چې زه به دتاسره بدعملي وکړم ځکه زامن مې دلوږې نه مړه کیږي کله چې زه دې ته ورنږدې شوم او دبدعملي اراده مې وکړه ، نوهغه ښځه ورېږدیده اوپه ډېر عجز سره یې راته وویل چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ووېرشه ! دغه مهرمه ماتوه تراوسه مې بدعملي نه دې کړې،گوره رانږدې نشې توزه هم ورنه جګ شوم اوبدعملي مې ورسره ونکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداوندمتعاله ! دتادنامه له وجې په مابانديې دومره ډار غالب شو چې موقع مې پيداوه اوورنه جګ شوم اوددې سره مې چې څومره وس ؤ هغه مې ورسره وکړنو اى خدايه ! که داعمل مادتا له پاره کړى وي ،داګناه مې ، ستا له ډارنه پرېښې وي نوداتيږه نوره هم لرې کړې چې مونږ ته څۀ چوله پيداشي نوتيږه يوڅه نوره وښوريده اوچوله پيداشوه.

دريم نفر ووېل چې اى خدايه ! مايومزدور دسهارنه ترماښام پورې نيولى ؤهغه ته مې خپله مزدوري مقررکړې وه. يوبل کس په نيمه ورځ کې راغى خودادنيمې ورځې مزدورهم دومره کار وکړ لکه هغه بل چې په ټوله ورځ کې کړى و نومادواړوته پوره، پوره مزدوري ورکړه، نوهغه ټوله ورځ يې چې کارکړى ؤ هغه خفه شو چې دى په نيمه ورځ کې راغلى ؤ دومره روپۍ دې ورکړي اوماچې ټوله ورځ کارکړى ؤ ماته دې هم دهغه په اندازه روپۍ راکړې

ماورته ووېل چې ګوره دتابرخه خومې نده کمه کړي تاته مې چې کوم أجرت (مزدوري) مقررکړى ؤ هغه خومې پوره درکړ خودى خفه شواوولاړ.

هغه مزدوري يې ماته پرېښودله روپۍ يې وانخستې ماپه هغوروپيو باندې څه غله واخيسته ومې کرله بياهغه غنم يا وربشې چې شنې شوې وامې خيستل خرڅې مې کړې څه حيوانات مې ورباندې واخيستل خوپه دې مابين کې څوکاله تيرشول چې دهغوورپيو له وجې نه غواوې ،ميږې اواوښان هرڅه پيداشول

(c) ketabton.com: The Digital Library

یووخت داسې ډېر محتاج شوی ؤ بیرته راغی نوویې ویل چې سخت محتاج یم هغه ورځ چې دتاسره ما مزدوري کړې وه هغه مزدوري مې راکړه.

ماورته وویل چې دابهرچې څومره پسونه،میږې اوغوایان ولاړدي هرڅه ټول له ځان سره بوزه. دامې هغه دتا په پیسوباندې اخیستي اوبیا ډېرشوي دي هغه یې ټول له ځان سره بوتلل .نواې متعاله خدایه! که داعمل مادتا درضا له پاره کړی وي داتیږه زمونږ له مخې لرې کړې نوداتیږه نوره هم لاړه اولار خلاصه شوه.

په دنیاکې ددنیا دخلکو نه دنیک عمل په ذریعه باندې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوی ته نجات ورکړ چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره که کول دعبادت وي اوکه ترک دګناهونو وي هغه ذریعه دنجات ګرځي چې هغه یوه ګناه پرېښې وه دخدای له ډاره هغه تیږه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته لرې کړه اوهغو دوو نورو کسانو چې نیک عمل کړی و نودهغه په برکت هغه تیږه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ لرې کړه

[اخرجه البخاری فی صحیحه فی کتاب الاجارات ج:۱ / ص ۳۰۳ / رقم الحدیث ۲۲۷۲ / ومسلم فی کتاب الذکر بروایة ابن عمر رَضِیَ اللهُ عَنْهُمَا]

دیوې ګناه د نه کولو په سبب له دنیاوي هلاکت نه خلاصېدل او غیبي رزق ورکول

په بني اسرائیلو کې یوتجار ؤ ډېر نیک عمله انسان ؤ ،ده به په خپل لاس باندې شی جوړول اوبیابه یې په کلي کې خرڅول اوډېره نبایسته څواني خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورکړې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ دیوبادشاه دکورمخې ته تیریږي چې دبادشاه مینځې ولیده نومنده یې وایخسته خپلې باداري دبادشاه ښځې ته یې وویل چې یوډېرښایسته ځوان په دې لاربانديې تیریږي اوځه شیان ورسره دي اوخرڅوي یې ، دې ورته وویل چې دننه یې را وغواړه چې خپل مقصود ترې پوره کړو کله چې دانبایسته ځوان کورته داخل شو دغې ښځې چې ولید نوطبعا ښځې ناقص العقل ناقص الدین دي شهوت اوبدعملي په دوی باندې غالبه وي نوددغه سړي نه یې داسې مطالبه وکړه چې ته به زمونږسره بدعملي کوې هغه ورته وویل چې ماتراوسه پورې داسې کارنه دی کړی داکارزه نشم کولای، دبادشاه ښځې ورته وویل چې یابه زمونږ سره داکار کوې اویابه ترهغه دلته بندي یې ترڅوبادشاه نوي راغلی چې هغه ته دي په لاس ورکړو دهغه خوښه چې پریږدي اوکنه ؟

مینځې ته یې وویل چې دروازې بندې کړه پس له هغه نه چې داسړی پوه شو چې مانه پریږدي اودهغه وخت عادت دا ؤ چې دبام په سربه یې بیت الخلاء یادغسل یوځای جوړکړی ؤ نوده ورته وویل چې ځه ځای شته چې زه یووارقضاء حاجت وکړم ؟ دوی ورته وویل چې هو! نوکله چې دبام سرته وخوت نوپه ژړاشو اوخپل نفس ته وایې چې ای نفسه ! اویاکاله دې دخدای پاک له ډاره عبادت کاوه اوس داویا کالونه وروسته په داسې جال کې واقع شوې چې که داعمل دې وکړ داویا کلونو خواري به دې ولاړه شي تو له به ضائع شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بام دبام په سر وګرځیده ترڅو د کوزیدلو لارپیداکړي
خولار نه وه. له ځان سره یې فیصله اونیت وکړ چې ددغه بام نه به
ځان اچوم مړ دې شم خوچې اخیرت مې خراب نشي ،داویا
کالوطاعت او عبادت مې ددغې ګناه له وجې خراب نشي.

کله چې ده دغورځیدلواراده وکړه خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ
حضرت جبرائیل عَلَیهِ السَّلَامُ ته حکم وکړ چې زما دوست ،زماله ډاره
ځان هلاکت ته اچوي ترڅو ځان دګناه څخه وژغوري ،ځان وروره
سوه چې ګوره درنه خوږ نه شي. نوچې ده دبام نه ځان اچولو
حضرت جبرائیل عَلَیهِ السَّلَامُ په وزرکې وینو اودزمکې په سرباندې
یې کینبود هغه سامان چې ده خپلو بچیانو ته روزي پرې
پیداکوله هم هلته په هغه کورکې ورنه پاتې شو

بیګاه چې کورته راغی ښځه ورته وایې چې څه دې راوړي ؟
دی ورته وایې چې هیڅ شی مې نه دي راوړي
ښځه ورته وایې چې هغه خپل سامان دې څهٔ کړل ؟
ده ورته وویل چې هغه غلورانه وې وړل اوپه کورکې یې دومره
شی نه ؤ چې اور یې پرې بل کړی وای پخلی یې وریاندې برابر
وای

اخر داخپلې ښځې ته وایې چې هسې په تناره کې اوربل کړه
څکه هغه دهمسایه ؤ کورونه خفه کیږي که زمونږ په کورکې اور
بل نوي کیدای شي چې زمونږ په حال باندې خفه اوپریشانه شي
،مونږ ته به یې اندیښنه وي چې ددغوپه کورکې اورنه بلیږي
نودغه خواران دخوراک څه نه لري مونږ به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

صبروکړو خواوربل کړه ،ښځې يې په تناره کې اوربل کړ،څه وخت بعد دهمسايه دکورښځه راغله هلته خو ګوګړنه و دسکروټو په ذريعه به يې اورونه بلول ،ورته وايې چې په تناره کې څۀ سکروټې شته چې زه يې ويسم اوخپل اور وربانديې بل کړم ؟

ددې تجارښځه ورته وايې چې هو هغه ښځه چې تناره ته ورغله دتناره سر يې لوڅ کړ که ګورې چې تنور تول له ډوډويو نه ډک دی او مړی پخې دي اوډېربهترين خوراک ده ،غلمينه مړی ده،دلته دغې ښځې ته يې غږ راوکړ چې ته ناسته يې مړی دې وسوځلې ،تولې پخې دي ،داښځه چې ورجګه شوه چې ګورې تنور دګرمو مړيونه ډک دی ،مړی يې راويستي ،داښځه پدې پوه شوه چې زمامېړه په خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ډېرګران دی نن چې دده سره هرڅه بد کړې دي دهغه په مقابل کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زمونږ په تناره کې غيبي مړی پيداکړې .

خوښځې ناپوه وي داخپل مېړه ته کلکه شوه چې ته دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد دلويې مرتبې خاوند يې نوته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته سول وکړه چې دامسکنت زمونږ له کوره لرې شي چې اينده ژوندموپه راحت باندې شي . هغه ډېر ورته وويل چې دغه دسختې زندګی تيرو مسکنت اوفقرزندګې موښه ده ځکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په به اخيرت کې ددې په مقابل کې انعامات اوبدلې راکړي . هغه ورته ټينګارکوي چې نه اخردشپې داسړی جګ شو په لمانځه ودريده ښځه يې ويده ده دلمانځه نه بعدخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته سوال کوي چې ای رب تعالی ! زما اهل اوزمايې بي مانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږدي ته مونږ ته دومره شی راکړې چې ظاهري مسکنت مولري
شي دکور ګذاره وربانديې روانه شي ، په دې حال کې چې دی
دعاکوي پاس دچت له طرف نه یولاس راکوزشو چې په دې لاس
کې یوډېر قمیتي غمی ایښی دی اوورته وویل شو چې درواخله
،ده چې داغمی ولیده سمدستي یې داخپله ښځه په پښه وچوخوله
چې هغه راویښه شوه هغې وویل چې څۀ دي ده ورته وویل چې
درواخله داغمی چې غوښت دې هغه ښځه ورته وایې چې ولي دې
ویښه کړم ماخوب لید چې اخیرت وي اوپه جنت کې یوه بهترینه
بنګله وي ډېره ښایسته جوړه وي خویوځای پکې کنډو وي
ماپوښتنه وکړه چې دابنګله د چا ده ملائکو راته وویل چې دا
الله تعالی ستا خاوند ته تیاره کړې ده .

ماورته وویل چې دایوځای یې ولي کنډوده هغوی راته وویل
چې دابرخه یې په دنیاکې وغوښته نوځکه موداخیرت بدله ورنه
کمه کړه نو دا ښځه خپل خاوند ته وایې چې ستا داخیرت بنګلې زه
نه خرابوم بیرته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته سوال وکړه چې دا شی لرې
کړي خوچې زمونږ اخیرت خراب نشي ،بیادی سوال کوي خدای
پاک جَلَّجَلَالُهُ ته هغه لاس پورته شو اوهغه غمی یې ویوړ

[تنبیه الغافلین ، عربي ، المکتبة الحقانیة ، ص ۳۲۳، ۳۲۴]

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره یې ګناه پرېښودله دچت نه
یې ځان غورځولو خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دخپلې مهربانۍ له مخې
ملائکه ورته راولیږله ددنیوي هلاکت نه هم بچ شو ،مسکنت ؤ هغه
شی یې چې دروزي سبب ؤ دهغه په مقابل کې غیبي روزي خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته پیدا کړه او دسوال په وخت کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دده سوال قبول کړچې داسمان نه غمي ورته راغی بیرته یې بیا هم دعا قبوله شوه چې هغه غمی بیرته ورنه واخیستل شو.

د حضرت حبیب عجمي (قدس سره) دتوبې سبب او دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه هغه ته د غیبي رزق راتلل

حضرت حبیب عجمي قدس سره دادوخت لوی تجار اولوی سودخور ؤ دومره دسود معامله یې وه چې دهربیګاه خوراک به یې دسود له شیانو نه پوره کاوه حتی لرګي به یې هم دیوچانه په سود راوړل.

یووخت کې حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ ناست ده وعظ اونصیحت کوي ،دی هم په هغه مجلس کې کیناست نوچې کله کیناست د حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ خبرو په ده باندې اثروکړ ،له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډار ورته پیدا شوچې دګناه له وجې ته خوزمونږ اخیرت تباکیږي نو دځان سره یې فیصله وکړه چې نوربه زه دسود معامله نه کوم ،توبه یې ویسته اودتوبې نه بعد یې خلکو ته اعلان وکړچې که دچاپه ماباندې ځومره حق وي ماپه ناروا اوسود خوړلی وي راشئ چې خپل شیان بیرته درکړم ،خلک ورته راتلل ده خپله سرمایه بیرته وریاندې تقسیموله تردې چې دومره اندازه شی دده په کورکې هم پاتې نشوچې هغوی ته یې ورکړي نویوخپل لنګ یې په غاړه کې پاتې شو اودښځې جامه یې په غاړه کې پاتې شوه پس

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دینه دی مجبوره شو مزدوري یي شروع کړه ،چې مزدوري به کوم کور ته به نفقه د مزدوري په روپو راوړم خوچې دکورنه راووت بیادحسن بصري رَحِمَهُ اللَّهُ دمجلس شوق ورسره پیداشو راغی دحسن بصري رَحِمَهُ اللَّهُ په مجلس کې تربیګاه ناست ده ،بیګا کورته لاړهیڅ شی یې نه دی راوړی ښځه یې ورته وایې چې څه دي راوړل ؟ دی ورته وایې چې څۀ مې ندي راوړي صبا بیا دغسې بله ورځ بیادغسې اخیرښځه ورته وایې چې ټوله ورځ ځي بیرته بیګاته تش راځې کور کې خو هیڅ هم نشته دلوږې نه مړه شو.

دی ورته وایې چې زه دیوداسې ذات مزدوري کوم چې ترې شرمیږم چې روپۍ ورنه وغواړم اوهغه ډیر عزتمن ذات دی هغه ډېرحلیم اوکریم ذات دی زما اجرت او مزدوري نه ضایع کوي، ماته خپله بدله راکوي خونن یې راته وویل چې لسمه ورځ به زه بدله درکوم لس ورځې سهار راځي دحسن بصري رَحِمَهُ اللَّهُ سره تربیګاپورې بیګاه کورته ځي چې کله لسمه ورځ شوه کورته چې رارروان شو دحسن بصري صاحب دمجلس نه توبه لارې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته التماس کوي چې اې خدایه ! هغه وعده خوپوره شوه اوس به زه خپلې ښځې ته په څواب کې څه وایم چې لس ورځې پوره شوې بدله ورنه وړم نوبیا به راته وایې چې په وعده کې دروااغجن یي پدغه غم اوسوچ کې ده چې راغی کورته ګوري چې دکور نه دښه خوراک بوی پورته شو دیګ په نغري ایښی اوخوراک پکې پخیږي ،ښه مړې پخه شوې ده چې راغی وې ویل چې څه دي ؟ خپله یې ښځه ورته وایې چې هغه ذات چې تا یې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس ورځې مزدوري کړې وه هغه نن د خوراکو په شيانو باندې اوښان بار راوړل دومره يې غله راوړه، دومره يې غوړي، دومره يې دپختن ترکاري راوړله اودومره يې روپۍ راکړې اودايې وويل چې حبيب عجمي ته ووايې چې هغه دتاچښتن وايې چې ته دې په خپله مزدوري کې کوشش کوه زه به دې په بدله کې کوشش کوم اجرت او مزدوري نوره هم به زياته درکوم.

داملائکې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مقرروي هغه شی يې دده کورته چې راوړل. [تذکرة الاولياء فارسی ص:۵۹ / تا ۶۱ / چاپ ايران]

بيا هغه حضرت حبيب عجمي صاحب دومره په خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ګران شو داسې لوی ولي خدای پاک ورنه جوړ کړ چې حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ په لارې روان دی دمابنام دلمانځه وخت شو جومات ته ورغی چې حضرت حبيب عجمي صاحب په جومات کې خلکو ته امامت کوي اوقرائت وايي ،ده سلام وګرځاوه اودجومات نه يې دباندې (بهر) خپل لمونځ وکړ د شپې حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ رب تعالی په خوب ويني اوورته وايې چې ای رب تعالی دتارضا به په څه کې وي؟ خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ ورته وايې چې که تا په حبيب (عجمي) پسې لمونځ کړی وای نوزه به درنه راضي وم ،دی ورته وايې چې هغه خوعجمي دی دقرآن کريم حروف په ښه توګه نشي اداء کولی خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته وايې چې که عجمي دی هم خوحبيب ده حبيب ، ته يې زړه ته ګوره چې دهغه په زړه کې له ماسره څومره اخلاص ده، دهغه له ماسره څومره مينه اومحبت ده. [تذکرة الاولياء فارسی ص:۶۲ / چاپ ايران]

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دده دتوبې په برکت باندې د غیبي رزق بندوبست کوي ځکه دقرانکریم فیصله ده ﴿ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مَخْرَجًا ۝ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ﴾ [سورة الطلاق] .

ژباړه : او هغه څوک چې ویریږي له الله تعالی ځان ساتي له معاصیو وبه ګرځوي ده ته یو ځای د وتلو (له دنیوي او اخروي غمونو نه) او رزق روزي به ورکړي (الله) ده ته له هغه (ځایه) چې ګمان به یې هم نه کوي دی .

نوغرض داده چې مونږ اوتاسې باید دغه ذکر ددغې یوې ورځې دناستې ددغو عواقب وګورو چې پدغه مجلس بیا څه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مرتب کوي کومه فایده پرې مرتبه کیږي .

لکه مخکې موهم داذکرکړی ؤ چې کله قیامت شي جنتیان جنت ته داخل شي دوی ته به دنورممبرونه اوکرسۍ کیښودل شي اوخوراکونه به ورته کیښودل شي دوی به دسختې حیرانتیاپه حال کې وي بیا به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه په دوی باندې غیبي غږ وشي چې نن خودحیرانتیا ورځ نه ده دتاسې د انعاماتو ورځ ده ولې داسې پریشانه یئ دغه جنتیان به ووایې الله تعالی له مونږ سره یوه وعده کړې وه دهغې وعدې ورځ راغله که دهغې وعدې نتیجه او پا یله مونږ ووینو چې هغه د الله تعالی د دیدار وه خداوند متعال ملائکوته ووایې چې دحجاب پردې پورته کړئ چې دغه بندګان زما دیدار وکړي داملایکې به ورته ووایې چې اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب تعالی ! ددوی په ډله کې خو ګناهګار خلک هم شته هغوی هم ستا د لیدلو وړ او مناسب دي ؟

رب تعالی به ورته ووایې چې که ګنهګارو خودوی زما ذکر کاوه او ژړاکونکي ؤ ،دذکر په حالت کې يې ژړاوې کړې نودوی زما له پاره ژړلي دي ،زما د رضا له پاره يې ژړاوې کړې دي دهغې ژړاوپه برکت مادوی ته ټولې ګناوې وربښلې دي نو ملایکې به پردې پورته کړي نوچې هغه پردې پورته شي دخداوندمتعال ددیدار تجلیات او انوار به دومره خوندور وي چې دجنت په هيڅ یونعمت کې به دومره خوند نه وي لکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دیدارکې چې څومره خوند دی حتی چې ترڅوپورې درب تعالی دیداروي دغو جنتیانو ته دجنت دحورو دغلمانو دجنت دټولو انعاماتونه دغه جنتیان بې پروا شي هغوی ته به بالکل سوچ اوفکر نکوي بیا به رب تعالی ورته وایې چې اې بندګانو ! له مانه راضي یئ دوی به ورته ووایې چې ولې نه اې خدایه ! کوم شیان دي چې تا مونږ ته نه دي راکړي ؟ دجهنم نه دي بچ کړو ،جنت دې راکړ، دجنت انعامات دې راکړل ولې به نه یو راضي رب تعالی به ورته وایې چې زه نور شی در زیات کړم ؟ دوی به ووایې چې اې خدایه پاکه ! نور به څه رازیات کړې ؟ دخداوندمتعال له طرف نه به اعلان وشي چې زه درنه راضي یم نورنه درنه خفه کیږم.

او په دې خو دټولو مسلمانانو عقیده ده چې دخدای پاک له رضا او خوشحالي نه بل غټ نعمت او خوند ور شی په جنت کې نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

[رياض الصالحين ص: ۵۲۶ برواية مسلم ص: ۱۸۱، صحيح البخاري باب اثبات رؤية المؤمنين ربهم في الاخرة]

په دې فاني دنيا کې که څه هم نيک بنده ګان ښه عملونه ترسره کوي خو بيا دا خوف اوويره ورسره وي چې خاتمه يې خرابه نشي چې بيرته الله تعالی ورنه ناراضه شي لکن هلته خداوندمتعال اعلان کوي چې زه درنه راضي يم نورنه درنه خفه کيږم. ﴿ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ﴾ [سورة التوبه آيت ۷۲]

له رضا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه هيڅ عبادت لوی نده که جنت ده هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضايوه نتيجه اوثمره ده نوکه سړی په يوه مجلس کې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره وژاړي اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ذکرپه اخلاص باندې وکړي اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ يې قبول کړي اوترې راضي شي ددغه بدله به بياهلته په جنت کې سړي ويني بيا به ددغه مجلس نتيجه هلته ويني چې هلته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ خپل ديدار پدغه ژړا باندې مرتب کوي چې زما له پاره يې ژړل دخپلو ګناهونو نه يې توبه ايسته دذکر په حالاتوکې يې ژړاوې کولې نوزه دخپل ديدن تجليات او انوار ورښکاروم تاسې پردې پورته کړئ چې زما ديدار وکړي.

الحمد لله مونږ په ذکر لګيايو اوداسې خلک په دا اوس - اوس حالت کې شته چې په سينما کې به ناست وي اوپه شرابوبه لګياوي، په ګناهونوبه لګياوي چې څوک داسې دفتنوپه دورکې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په کور کې په ذکرلګياوي په حديث شريف

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې راځي چې خداوندمتعال وايې چې زما زيارت کونکي زما ملاقات کونکی هغه څوک دي چې زما جومات ته راځي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايې چې دازما ميلمانه دي اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايې چې دکورپه څښتن دالازمه ده چې دخپلو ميلمنوقدروکړي ؛نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وعده کوي چې تاسې زما ميلمانه يئ زه دتاسې قدرکوم چې سړی دېته فکر وکړئ چې درب تعالی کورته ورغلې اودهغه کريم اوسخې ذات ميلمه شوې اوده درسره وعده ده چې زه به دخپل ميلمه عزت کوم بيا به په دغه مجلس باندې څومره دخداوندمتعال رضا مرتبه کيږي بيابه کوم کوم انعامات په دغه مجلس باندې مرتب کيږي

نويوملت پنځه ملته څومره چې وي سړی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه غافله نوي دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره دخلکو مجلسونه او له هغوی سره ناسته ولاړه ترک کړي او دخدای تعالی کورته دالله تعالی ديادوني او په يوه عشق او ذوق سره يوځای کيږي نوبيا به ددغه نتيجه هلته په جنت کې معلوميږي دابه بياهلته په اخيرت کې معلوميږي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغو خلکوته څومره مقام ورکړی.

نوزموږ اوتاسې داوخت ډېر قيمتي وخت دی ،دډېرقميتي وخت قيمت بايد سړی وپيژني داوخت که پالتوتيرشي نوډيره لويه سزا به بياوي ،که داوخت په سم چوکاټ کې تيرشي نو بيا دسړي دخدای پاک له طرفه ډېر زيات انعامات په برخه کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۱) مجلس

د وخت اهتمام د خداى جَلَّ جَلَالُهُ د نزديکت سبب ګرځي

ددې له پاره چې سړى خپل اوقات ضائع نکړي دشريعت موافق زندګي مختاره او غوره کړي داانسان مخکې تردې چې دشريعت پابند نه وي نودغه انسان په يونوم سره ياديږي اوبياچې دشريعت پابندي شروع کړي بيادغه انسان په بل نامه تومول کيږي.

صحابه کرام رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُم چې په اسلام لانه ؤ مشرف شوي دنبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تابع نه وو نوهغوى ته دجاهليت لقب ورکول کيدو، کافرومشرک اوجاهل ورته ويل کيدل لکن کله چې په اسلام باندې مشرف شول د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاربيي خپله کړه دهغه ارشاداتومبارکوته يې غاړه کيښودله بيا هريوه ته داسې کرامات ورپه برخه شول چې ساري يې نه لرلو.

له حضرت عبدالرحمن ابن ابوبکر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا نه روايت دى وايي: چې حضرت ابوبکرصديق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ماخوستن خپل کورته درې نفره ميلمانه بوتلل اوبيادى لاړ دنبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ځاى ته ډېروخت بعدچې دى هغه ځاى نه راغى نودده بي بي مبارکه ورته وايې چې ددغوميلمنونه ته څه شي بند کړي ولې نه راتلې؟ چې هغوى ډوډى

خوړلې وای .حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته وایې چې ولې تراوسه تا لا دوی ته ډوډۍ نه ده ورکړې؟ بي بي مبارکه ورته وایې چې ماډوډۍ ورکوله خودوی انکاروکړچې ترڅو صدیق اکبر رضي الله عنه نوي راغلی مونږ ترهغه پورې خوراک نه کوو.

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه بي بي مبارکي ته حکم کوي چې په یوه وړه کاسه کې ډوډۍ راتیاره کړه کله یې چې ډوډۍ راواخیسته اودمیلمنومخې ته یې کیښودله حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته حکم کوي چې ماخوړلې ده تاسې یې وخورئ دادرې نفره میلمانه چې هره ګوله را اخلي دګولې لاندې ترهغه نه زیاته ډوډۍ نوره راپیداکیږي تردې پورې چې دادرې نفره میلمانه ماړه شول.

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه خپلې بي بي ته وایې چې ته څه خیال کوې چې داډوډۍ څرنګه ده هغه ورته وایې چې والله ترمخکې نه اوس درې چنده زیاته ده بیاپه کورکې چې څومره کسان ؤ هغوټولو دامړه وخوړله دهغه نه بعدیې رسول الله صلی الله علیه وسلم ته ورولیږله،د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په کورکې داډوډۍ ایښې ده وایې چې دیوقوم سره زمونږ معاهده وه دهغه قوم سره سهار زمونږمعاهده ماته شوه خلک ټول سره تیت پرک شول دولس نفره دلته دنبي کریم صلی الله علیه وسلم کورته راغلل له هر سړي سره ډیر نفر ؤ والله اعلم نوهغه ډوډۍ یې وخوړله اوټول ورباندې ماړه شول [جامع کرامات الاولیاء/ج/۱/ص:۱۰۴]

دعقل په تقاضا خودې ډوډۍ ددریونفروکفایت هم نه کاوه څکه ډېرکم شی ولکن حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ته خداوندمتعال

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّجَلَالُهُ دامنقبت ورنصیب کړ چې دده په برکت رب تعالی په هغه کاسه کې غیبي رزق زیات کړو.

دحضرت صدیق اکبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ کرامت

امام رازي په تفسیر کبیرکې دسورت کهف په واقعاتوکې فرمایي چې کله دصدیق اکبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ جنازه صحابه کرامو واخیسته حجرې مبارکې دنبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته چې دوی راغلل دحضرت صدیق اکبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ جنازه یې په غاړه ده نووایې السلام علیک یارسول الله ! هذا ابوبکر ﴾ یعنې سلام دې وي په تاای دالله رسوله دغه حضرت ا بوبکر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مونږ راوړ .ددوی ددغو الفاظویه ویلوسره خودبخود نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دحجرې مبارکې دروازه ورته خلاصه شوه اوغیبي غږ حاضرینو ټولو واوریده ویل یې: ادخلوا الحبیب الی الحبیب ﴾ داخل کړئ دوست خپل دوست ته [تفسیر کبیرج ۷ / ص: ۴۳۳/ سورة الکهف]

صدیق اکبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوست ؤ په هغه عاشق اودهغه محب ؤ په روایت کې راځي چې یووخت په مسجدنبوي کې نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صدیق اکبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اوعمرفاروق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ له لاسوڅخه نیولی اووایې چې مونږبه په داسې کیفیت په ورځ دقیامت هم سره راپورته کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت ابودرداء رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ كرامات

حضرت ابودرداء رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ په كتوپسې اورباندې كړی ده څه شی پخوي حضرت سلمان فارسي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ورسره ناست دی چې ګوري دكتودننه څه اواز شروع شو اودا اواز په جوش شو دكنكي هلك داواز په شان تسبيح شروع شوه لكه يوكنكي هلک چې په داكتوكې ناست وي .

اوله ډيره جوشه داكتونيغه نيغه وغورځيده لكه جذب چې انسان ته پيداكيږي چې كله په قرارشوه حضرت سلمان فارسي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ حضرت ابودرداء رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ته وايې اې ابودرداء ! وګوره داڅۀ نادره پيښه شوه ،كتواوپه هغه كې اواز اوشو اوهيڅ شی ورنه تويه نشول حضرت ابودرداء رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ورته وايې چې په تادې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحم وكړي كه تاغږنه وای كړی نوركرامات به دې هم پكې ليدلی وای بياچې كله ډوډی په كاسه كې اچوي خوراک شروع كوي دغه كاسه هم په تسبيح لګياكيږي اوهغه طعام كوم چې په كاسه كې پروت دی هغه هم په تسبيح شروع كوي اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذكركوي .

[اخرجه البيهقي وابونعيم عن قيس قال بينها ابوالدرداء وسلمان ياكلان من صفحة اذاسبّحت ومافيها / حقايق عن التصوف الباب الرابع من ثمرات التصوف ص: ۳۶۹ .]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوکاسه لرګی ده،جماد دی خوتسبیحات وایي اودوی یې اورې ،ډوډۍ په اورپوخ شوی شی ده خوتسبیح وایي اودوی یې اورې.

داحضرت ابودرداء رضي الله عنه یوصحابي ده دکوم شي چې دده سره تعلق راځي چې کتبوه ده هغه هم په تسبیح راځي ،هغه کاسه هم تسبیح وایي هغه ډوډۍ هم تسبیح وایي

همدارنګه نبي کریم صلی الله علیه وسلم به چې ډوډۍ پورته کوله دده په لاس مبارک کې به یې تسبیح ویله .

[مشکوة المصابیح ج: ۲/ص: ۵۳۸ /باب فی المعجزات]

هغه پسه چې په خیبرکې رسول اللهﷺ ته پوخ شوی اوزهرورولیدلي ؤ هغه پوخ پسه د رسول الله ﷺ په خوله کې اواز کوي چې مامه خوره په ماکې زهرګډشوي دي .

[مشکوة ج: ۲/ص: ۵۴۱ / باب المعجزات]

حضرت حمزه رضي الله عنه له شهادت نه وروسته هم کرامات ښکاره کړي دي

دحضرت حمزه رضي الله عنه قبرته یوڅوک ورغلل سلام اچوي چې السلام علیکم ؛ دقبرنه په لوړاواز سره غږ ورته کیږي چې وعلیکم السلام ،په قبرکې دی شهیدده لکن په دومره اواز باندې چې سړی یې په غوږو اورې بیرته جواب ورکوي . دحضرت حمزه رضي الله عنه په ځنګ کې یې واړول اوبیایې یونفرپیرې ته مقرر کړ او پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوروېده شول دایودچوکیداري په انتظارناست ده چې څوک دښمن حمله ونکړي دا ناست صحابي وايې چې ګورم يوسړی په آس سپور ده چې داڅومره ملګري چې زمونږ پراته دي ددغو نه داسې ګرد راتاوېږي وايې يو وار دسوستياله وجې نه کيناستم چې څه يې کوي؟ بيامې وويل چې کله ورجګ شوم اوورنږدې شوم غږمې ورباندې وکړ چې ته څوک يئ هغه راته ويل چې يووار زمونږ سره واړه وئ اوبيا مونږه خفه کوي چوکيداري په خپله کوئ زه حمزه بن عبدالمطلب يم چې تاسې زماپه څنګ کې پراته يئ زه به دتاسې چوکيداري کوم موږ به نورنه څوروئ، بې خوبي به تاسې نه کوئ ،تاسې به ويده کيږئ

(اسدالغابة) ليکي چې يوڅوک ورته سلام اچوي، دی ورته دقبرنه ځواب ورکوي اودخواب نه بعد ورته وايې چې دتازوی به پيداکيږي اوپه هغه باندې به حمزه نوم ږدې خپل نوم ورښيي،دده دحمل بشارت ورکوي چې هم بچی ده اونر ده، دا انسان ته داکرامت دڅۀ په وجې پيدا وه؟ داددغه وجې نه چې دوی اوقات نه ضائع کول ،ددين اودشريعت پابند ؤ،داسې ډير واقعات په قرآن کريم او نبوي احاديثو کې ذکر شوي دي .

حضرت بي بي مريم يوه ښځه وه په قرانکريم کې ددې کرامات بيانيږي دحضرت ذکريا عَلَيْهِ السَّلَام نه بغيرېل څوک ورتنه وتل هم نه، په ژمي کې يې دوړې ميوې ليدې ،په اوړي کې يې دژمي ميوې ورسره ليدل کيدې ،داکرامات په قرانکريم سره ثابت دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی فرمایي: ﴿ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزْقًا ۖ ﴾ [سورة ال عمران آیت: ۳۷]

ژباړه: پس قبوله کړه دا (مریمه) رب د دې (دنارینه په ځای) په ښو قبلولو سره او زرغونه (لویه) یې کړه په زرغونولو (لویولو) ښو سره او (الله) کفیل وګرځاوه دې لره زکریا عَلَيهِ السَّلَام هر کله به چې ننوت دې ته زکریا عَلَيهِ السَّلَام په محراب (په عبادت خانه) کې نو موندله به یې له دې (مریمې) سره څه روزي (یعني میوې دژمي په اوړي، او میوې د اوړي په ژمي کې)

د نېکوخلکو د ملګرتیا له وجې سپی هم جنت ته داخلیږي

اصحاب کهف درې سوه نه (۳۰۹) کاله په یوغارکې پراته انسانان، خو ددین په بنیاد باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره شرافت ورکړی ؤ چې په دومره ډېروخت کې نه ددوی وجودونه خوړینیږي،نه ورستیږي اونه چنجي کوي، حتی دسبزي پانوپه شان په یوطرف اوبل طرف باندې اوړي، دا احترام خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغو انسانانو ته دځه له وجې ور په برخه کړي وو ددغه دین په خاطریې وریه برخه کړي ؤ، دا خوځه کوي چې خپله اصحاب کهف خومسلمانان ؤ،ددین په حمایت کې دومره عزتمند کړل هغه سپی چې ددوی سره ملګری شو هغه ته هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقام نصیب کړلکه چې ددوی وجود نه چې (۳۰۹) کاله نه خراب کیدل ویده و، هغه سپی یې هم داسې ؤ.

الله تعالی فرمایي: ﴿ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ ﴾

[سورة الکهف آیت:۱۸]

ژباړه: او سپی د دوی (د دوی په مخ کې ورته پروت دی چې، غځوونکی دی (زمکه) د دواړو څنګلو خپلو په خولې د غار کې.

نوقرانکریم دهغه سپی کرامت بیانوي چې هغه سپی چې ددوی په څنګ کې پروت ده هغه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره عزتمند وګرځاوه چې دنیکو خلکو په ملګرتیا او جوار باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بیا په سپي کې هم کرامت پیدا کوي.

سگ اصحاب کهف روزی چند

پی نیکان گرفت مردم شد

وایې د اصحاب کهف سپی یو څو ورځې دمسلمانانو دښو خلکو لمن ونیوله دانسانانو په جمله کې شمار شو، په قیامت کې به هغه هم دیو انسان په شکل خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه جنت ته داخلوي.

دخداوند متعال په خزانو کې څوڅه کمبوت نشته هسې جنت ته یوه بهانه غواړي، یوه ته خداوند متعال توفیق دنیکي ورکړي، بل ته نفس په محبت او تعلق هلته په قیامت کې ورسره یو ځای کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،سپي ورسره يوځای کوي،نوانسان چې دنیک انسان سره تعلق لري بيابه په انسان کې دغه شرافت نه پيداکيږي.

غرض داده چې که مونږ اوتاسې داخپل اوقات ضائع نکړو ددعواوقاتوقدرپه دنياکې معلوميږي اخيرت خوځه کوي، يقيناً سړی چې دا دخپل ځای نه مسافرشي بل ځای ته لاړشي بيامعلومات ورته کيږي چې هغه طالبان ،هغه ملګري هغه د ذکر حلقې چې مونږ يوپنځه ميلته يالس ميلتيه دخداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ په ذکر سره يوځای کيدواوس هغه څوک نه پيداکيږي چې زه ختم ورسره وکړم ،يا دخير خبرې ورسره وکړم دبرداسې مشائخ کرام دي چې دداسې مجلسوپه ارمان دي اوزه درته قسم کوم چې هروار زه ددغه ځای نه په سفرتللی يم چې ددنياداحترام په وجه ښه احترامونه خلک راته راکوي، ښه خوراکونه راته راکوي خو هغه خوندچې پدغه مجلس کې پيداکيږي ،دملګروپه مجمع کې پيداکيږي هغه بياماهلته په پلاونواوچرګانوکې نه دی ليدلی ،دادخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دين کې عشق ده ،محبت ده پدغه کې خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ ځکه دغه کرامت پيداکړی چې هلته انسان ته سکون پيداکيږي.

حضرت نورالمشائخ (قدس سره) له مرګ نه وروسته هم کرامت ښکاره کړی

مولوي صاحب جازب چې په بنوکې دتانچی بازاردجومات امام و قصه يې راته کوله چې دنور المشائخ صاحب په وخت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دده مرید ده ،دهغه مرید عالم وظائف خلاص ؤ په خپل کاریسې
یې ولیږه ارغنداب ته اوچې له هغه خوانه راوګرځي بیا به
دتادخلافت دستاربندي کوم کله چې هغه لاړ دپښوسفرونه ؤ بیرته
چې بیاراغی نوشل شپې تیرې شوې وې چې حضرت نورالمشائخ
صاحب وفات شوی و ،دی راغی اوقبر ته یې کیناست اوپه مراقبه
کې ژاړي چې تاخوماته ویل چې ته راوګرځي زه به دتادستاربندي
کوم اوس ته لاړې زه پاتې شوم ماته به دستار بندي څوک کوي؟

نودحضرت نور المشایخ (قدس الله سره) له قبر مبارک نه لاس
راووت یوه چوپانه ،یوه خولۍ اویوپټکی دادرې سره یې ورکړل
،حضرت ضیاء المشائخ صاحب چې دکورنه په تیزي راغی دی چې
دزیارت نه ورووت هغه تبسم کوي ورته وایې چې دریې کړل وایې
هو ! بیا ددستار بندي پر مهال حضرت ضیاء المشایخ رَحِمَهُ اللَّهُ په
هغې خولۍ هغه پټکی ور وتړلو او هغه چوپانه یې ورواغوستله.

نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دکوچې له پاره په قبر کې مغفرت غواړي

﴿ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمْ جَآءُوكَ فَٱسْتَغْفَرُواْ ٱللَّهَ وَٱسْتَغْفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ لَوَجَدُواْ ٱللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿٦٤﴾ ﴾ [سورة النساء آیت ۶۴]

ژباړه : او كه بېشکه دغه (منافقان) کله چې ظلم وکړي دوی
پرځانونو خپلو (په منلو د حکم ستا) راغلي وی تاته پس مغفرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتي وي دوی له الله تعالی او مغفرت غوښتي وي دوی ته رسول (دالله هم) نو خامخا به موندلی ؤ دوی الله ښه قبلوونکی دتوبې ډیر رحم والا (د اجر او ثواب په انعام سره).

یعني داداستبعاد خبره نده رسول الله ﷺ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي چې څوک ګناه وکړي بیاتاته راشي ته ورته مغفرت وغواړي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به هغوته مغفرت وکړي.

تفسیر جلالین واقعه رانقل کړی چې یو اعرابي ده څه ګناه ورنه شوې راروان ده چې هلته زه ورشم دده په حضورکې چې دی خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وسیله وګرځوم چې دی هم زما له پاره د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دعاوکړي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مې مغفرت نصیب کړي چې دی راته رسول الله ﷺ د دنیانه منتقل شوی نوبیا دده دقبر په څنګ کې ودریده اوورته وایې چې په تاباندې خدای پاک کلام نازل کړی په هغه کلام کې دا آیتونه دي چې څوک ګناه وکړي ته مغفرت ورته وغواړي نوزه به هغه وبښم زه خوتاته راغلی یم اوته نه یې چې ماته مغفرت وغواړي نوزه تاته وایم یارسول الله ﷺ چې ته ماته په قبرکې مغفرت وغواړه. نو له قبر په لوړ اواز ورته وویل شول تاته مغفرت اودګناهونو ښښنه وشوه.

[تفسیر جلالین ج: ۱ / ص: ۸۰ حاشیه ۱۴ اوتفسیر مدارک ج: ۱ /ص: ۲۷۰ مکتبه انوارالقرآن]

داهرانسان چې خداوندمتعال ته عزتمندکیږي دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دین پاندې عزتمندکیږي که نه وي بذات خود پیغمبر عَلَيْهِ السَّلَام هم یوانسان ده،صحابه رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ هم انسانان دي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي هم يو انسان ده لکن داسې انسانان دي چې څوک خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته بیاګران شي دهغه چې بیا څوک مخالفت کوي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اعلان دجنګ ورسره کوي، :د بخاري شريف حديث ده. نبي کريم صَلَّىٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه حکايت کوي: ﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنَّ اللهَ قَالَ: مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ،﴾ [صحيح البخاري\ج ۱۲\ص ۹۶۳]

ژباړه : له حضرت ابوهريره رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ نه روايت دی وايي چې رسول الله صَلَّىٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ ويلي دي چې الله تعالی فرمايي چې : څوک زما له ولي سره دښمني کوي له هغه سره زمادجنګ اعلان دی دا انسانان په خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بيا دومره ګران دي . چې دفاع يې هغه لايزال ذات کوي چې تر هغه بل زوره ذات نشته .

د حضرت خالد بن وليد رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ کرامت

حضرت خالد بن وليد رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ ته يوجاسوس راځي اوداسې دزهرو بوتل ورسره ده چې څرنګه يې سرې خولې ته کړي سمدستي يې وژني پدغه نيت يې را اخيستی که زه ګرفتارشوم دستي به يې خولې ته کړم اوتيروم به يې چې مسلمانان ماته تکليف رانکړي .

حضرت خالدبن وليد رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ هغه جاسوس ونيواودا دزهروبوتل يې ورنه واخيست ورته وې ويل چې داڅه دي ؟ هغه ورته وويل چې دا (سم عاء) يعنې داداسې زهر دي چې سړی يې

غړف کړي سمدستي مړکیږي حضرت خالدبن ولید رَضِيَ اللهُ عَنهُ ورته وایې بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ دزهرو بوتل یې ټول وڅښلو یو غړپ هم پکې پاتې نشول سره له هغه په حضرت خالد بن ولید رَضِيَ اللهُ عَنهُ باندې هیڅ اثر ونه لیدل شو اوهغه جاسوس یې خوشې کړ خپل قوم ته بیرته چې لاړ اوورته وایې چې ګورئ په اسلام مشرف شي چې والله دایوداسې قوم ده چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره عزت ورکړی چې هغه زهرهم په دوی باندې اثرنکوي څکه دغه خالدبن ولید رَضِيَ اللهُ عَنهُ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستانو له جملې نه ده.

[اخرج البيهقي وابونعيم عن ابى السّفر قال : نزل خالد بن وليد الحيرة فقالوا له احضرالسّم له سقيكه الاعاجم فقال ايتوني به فاخذه بيده وقال بسم الله وشربه فلم يضره شيأ. تهذيب التهذيب لابن حجرج: ۳/ص: ۱۲۵ .]

الله تعالی یې حفاظت کوي داسې مقامات چې خداوندمتعال انسان ته په دین ورکوي خوچې څومره زیات کوشش کوي سړې دغومره هغه انسان خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ ته ډېرنږدې کیږي، الله تعالی بیا دغه انسان ته ددنیاعزت چې کرامت ورته ویل کیږي هم ورنصیب کوي اوداخرت عزت هم ورنصیب کوي

مونږبه کرامت نه غواړو په دې نیت کوشش په طاعت اوعبادت کې نه کوو چې زمانه دې یوڅه کرامت ښکاره شي څکه کتاب لیکي: كُنْ طَالِبُ الْاِسْتِقَامَةِ وَلَاتَكُنْ طَالِبُ الْكَرَامَةِ فَاِنَّ رَبَّكَ يَطْلُبُ مِنكَ الْاِسْتِقَامَةَ وَنَفْسَكَ يَطْلُبُ مِنكَ الْكَرَامَةَ.

[احياء العلوم ج: ۵/ ص: ۸۳ . كتاب عوارف المعارف]

(c) ketabton.com: The Digital Library

یعنې داستقامت طلبګار اوسیږه چې په دین ځان برابروه، کرامت مه غواړه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له انسان څخه په دین کې استقامت غواړي اوشیطان ورنه کرامت غواړي . ځکه چې په کرامت کې دځان برخه وي بیا به نفس غټ ورته ښکاره کیږي.

نودا اوقات ډېرقیمتي دي بیا په ژوندون کې داسې افسوس پدغه حالت را روان ده نویوورځ چې سړي ته موقع پیداکیږي بایدهغه یوورځ غنیمت وشمېري اووخت ضائع نه کړي.

نوپه هرځای کې به سړی دعبادت کوشش کوي اودنیکو خلکودپیداکیدلوکوشش به کوي اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته په زارۍ اوعاجزي کوي چې څوک خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته مقبول وي بیا به یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په هر وخت مګری وي چې له خدای پاک سره دې اشنا یې او تعلق جوړ شي نور خلک څه کوي.

اوکه خداوندمتعال ته څوک مقبول نه وي بیابه په خپل کورکې هم منفور وي خپل پلاراوموربه ځینې بیزاره وي ،ښیراه به ورته کوي خپل قریب به ورنه بیزاره وي، ښیرابه ورته کوي، اوالله تعالی ته چې څوک مقبول شوبیابه پردې خلک چې نه یې قوم وي نه خپل وي هغوی به دعاورته کوي.

دحضرت اسماعیل جان اغا صاحب کرامت

مولویصاحب جاذب ویل چې په لاهورکې اوسیدم دحضرت صاحب یو ورور خواجه محمد عثمان صاحب په لاهورکې وفات شوی ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی وایې چې حضرت محمد اسماعیل جان آغاصاحب راغلی ؤ دجومات له چت نه راکوزیده دده دمخ نه چې انوار پورته کیدل خلکو سره له دې چې چا ور معرفي کړی هم نه ؤ چېغې یې وهلې دغسې دده په پښوکې رغړیدل نه یې پیژانده اونه یې دعلاقې و.

په یوکتاب کې مې دیوعالم واقعه لیدله چې دی به کله جومات ته راغی دده له مخ نه به داسې تجلیات اوانوار پورته کیدل چې په شپه کې به دده دمخ رڼاته کتاب کتل کیده.

د رسول الله ﷺ په واقعه کې راځي چې حضرت ام المؤمنین وایې چې زمانه ستن ولویدله او رسول الله ﷺ پوښتنه وکړه چې څه شی درنه ولویده؟ ماورته وویل چې ستن رانه ولویده رسول الله ﷺ تبسم وکړ،دده له غاښونو مبارکوڅخه دومره رڼاپورته شوه چې ما دهغې رڼا په ذریعه ستن پیداهم کړه اوتار مې هم پکې وپیایلو.

داکمالات چې په اولیاء کرامو کې پیداکیږي داټولې معجزې درسول الله ﷺ د دهغه دمتابعت نتیجه ده، دهغه متابعت له وجې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سړی ته دغه مقام پیداکوي.

نوکوشش باید داوکړو چې داحالات ترک نکړو ډېر دوظیفو ملګري چې دداسې ماحول نه چې هلته دذکرحلقې وي چې دهغونه جداشي نوبیا اکثره سستیا پکې راشي وظیفې ترک شي.

داموږ چې کله چیرې لاړشو هلته ډېر داسې خلک وینو چې دوظیفوډېر سبقونه یې حاصل کړي وي لکن چې دسبق پوښتنه ورنه کوي چې نفي اواثبات په کومه طریقه کیږي یایې طریقه ورنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیره وي ترجمه یې ورنه هیره وي ځکه خوغفلت وي هلته خوبې زیاتې داخیال وي چې څوک شته نه چې وعظ اونصیحت حلقه دذکروي سوستیا کوي هرڅه ورنه پاتې وي.

ځکه دوی خو داګومان کوي چې خلیفه صاحبان نشته نو اتې به وظیفي هم نه کوو که هغه ؤ نوذکر به کوو اوکه نه نه به یې کوو ذکرخودالله تعالی ده هغه په هروخت کې ده.

رسول الله ﷺ چې ددنیانه منتقل شو او په صحابه کرامو کې هم دغه اوازه خپره شوه نو په دوی باندې داسې غم راغی دحضرت عمر رضي الله عنه عقل کارپرې ښود. حضرت عثمان رضي الله عنه په ژبه ګونګ شو څه یې ویلې نه شوای، حضرت علي (کرم الله وجهه) پښنو یې کارپرېښنود شل شو.

اوډېرصحابه کرام رضي الله عنهم داسې شول چې لیونیان شول لکن صدیق اکبر رضي الله عنه پورته کیږي خطبه وایې چې چاد رسول الله ﷺ له پاره عبادت کاوه هغه خو له دې فاني دنیا نه دتل پاتې ژوند په لوري ولاړ خوکه چادخدای پاک جل جلاله له پاره عبادت کاوه نوهغه ژوندی دی هغه نه مرکیږي.

[احیاء العلوم ج: ۴ / ص: ۶۳۲ / باب ذکر الموت ومابعده / الرحیق المختوم پښتو ص: ۷۰۱ الی ۷۰۲ / مکتبه فارقیه]

نوموږ دا ذکر دالله تعالی له پاره کوو هغه په هرځای کې زموږ په ذکرخبرده ثواب به راکوي علم ورباندې لرې ترېوه ځایه پورې بایدخبره خاص نشې تعلقات باید قطعه نشې چې دسرې وس رسیږي دنیکو خلکو سره که په ورځ کې سرې لیدلی شي باید

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ورځ کې یې وویني او که په ورځ کې توان نه وي نو په جمعه کې که په جمعه کې یې هم نشي لیدلی نو په میاشت ، دریو میاشتو کې دخپل وس سره موافق باید دخپل مرشد زیارت وکړي او دالله تعالی سره خو تعلق او تړاؤ باید په هیڅ صورت او وخت کې قطعه نشي.

په قرانکریم کې راځي ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾ [سورة البقره آیت ۱۵۲]

ژباړه : تو یاد کړئ (تاسې) ما (په قلبي او بدني طاعت سره) نو زه به هم یاد کړم تاسې (په ثواب سره).

دلته مفسرین لیکي چې که څوک الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ نه یادوي بیا الله تعالی هم دغه سړی نه یادوي الله هم پدغه سړي باندې رحمت نه کوي ، څوک چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یادوي هغه دی یادوي څوک چې ولي یادوي تګ اوراتګ کوي، کتابونه یې ګورئ هغه دی یادوي.

زه سراج المشائخ احمد ضیاء خلیفه صاحب ته ورغلی وم بیا ده دادپنج کتاب په حاشیو کې اشعار راځي نوهلته یوه مصری چې په پښتو ژبه لیکلې وه هغه یې وویله چې:

که راته ګوري درته ګورم
که راته نه ګوري پروا دې نه لرمه

که خدای تعالی ته څوک ګوري نو الله تعالی هم ورته ګوري ،رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او اولیا ؤته چې څوک ګوري هغه ورته هم ګوري او که نه ورته ګوري بیا یې پروا نلري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې مونږ خپله لا رهغه خپل عشق ترک نکړو بيا که ددنيا په هرسرکې يو ددوی به مونږ ته فايدې رسيږي اوکه زمونږ له طرف نه تنګ اوراتنګ که زمونږ له طرف نه صحبت قطعه شو کمزوري منځته راغله بيا به دهغه طرف نه هم هغه فيوضات چې مونږ ته راځي هغه به کمزوری کيږي.

وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ.

وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهٖ وَنُوْرِ عَرْشِهٖ مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ اَجْمَعِيْنَ (آمين)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library